Peel en Maas, juli 2023

Jaarstukken 2022

gemeente Peel en Maas

Inhoud

Voorwoord 4
I Kerngegevens en indicatoren 7
II Analyse van het resultaat 11
III Programmaverantwoording 14
IV Paragrafen 83
A Weerstandsvermogen en risicobeheersing 84
B Kapitaalgoederen 93
C Financiering 98
D Bedrijfsvoering 103
E Verbonden partijen 105
F Grondbeleid 123
G Lokale heffingen 142
H Demografische ontwikkelingen 148
I Corona 2022 149
J Wet open overheid 150
V Waarderingsgrondslagen en grondslagen voor bepaling van resultaat 151
VI Balans met toelichting 153
VII Integraal overzicht baten en lasten 177
VIII Baten en lasten 183
A. Programma's 184
B. Algemene dekkingsmiddelen 185
C. Onvoorziene uitgaven 188
D. Overzicht incidentele baten en lasten 189
E. Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 192
F. Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector 193
G. Verantwoordingsinformatie Single Information Single Audit 197
H. Taakvelden 209
Bijlagen
A. Overzicht baten en lasten op productniveau 212
B. Projecten overzicht 214
C. Overzicht reserves en voorzieningen meerjarenverloop 219

Voorwoord

Geachte raadsleden,

In 2022 lieten we de coronaperiode achter ons. Het jaar begon nog met een lockdown, maar al snel werden de coronamaatregelen losgelaten en ging de samenleving weer open. Wie had gedacht dat we in een rustiger vaarwater terecht zouden komen, kwam bedrogen uit. Al snel brak de oorlog in Oekraïne uit, met alle gevolgen van dien: de opvang van vluchtelingen en een sterke stijging van de prijzen van brandstof, energie en de dagelijkse boodschappen. Voor veel mensen werd het hierdoor opnieuw een lastig jaar.

Gelukkig zijn er in 2022 ook weer veel mooie dingen gebeurd in Peel en Maas. Actieve inwoners en ondernemers, verenigingen en stichtingen gingen met nieuwe energie aan de slag met goede plannen en in de dorpen ontstonden mooie initiatieven en dorpsvisies. Er vonden ook weer allerlei activiteiten en evenementen plaats, met als hoogtepunt een prachtig OLS in Meijel. Zo werd het een jaar met ups en downs, maar kunnen we concluderen dat de gemeenschappen in Peel en Maas opnieuw enorme veerkracht hebben getoond. Dat verdient een groot compliment.

Wonen
Er zijn in 2022 in Peel en Maas 140 nieuwe woningen gereed gemeld. Het bouwtempo dat enkele jaren geleden is ingezet, houden we hiermee op peil. In de periode 2019 – 2022 zijn er zo'n 800 nieuwe woningen bij gekomen. Dit tempo willen we de komende jaren vasthouden, want ons streven is dat iedereen in Peel en Maas betaalbaar kan wonen. We zetten hierbij niet alleen in op nieuwbouw, maar ook op transformatie, bijvoorbeeld van het Rabobank-kantoor in Panningen en de voormalige basisschool De Pas in Helden. In 2022 hebben we een regeling gemaakt die woning- en kavelsplitsing mogelijk maakt, waardoor er extra woonmogelijkheden komen. Ook de combinatie wonen en zorg is belangrijk, in 2022 zijn diverse (pre)mantelzorgwoningen gerealiseerd en enkele tientallen in voorbereiding. Voor elk dorp hebben we een woonagenda gemaakt dat inzicht geeft waar en op welke manier de behoefte per dorp ingevuld wordt. In een rondgang langs de dorpen hebben we het gesprek gevoerd over wonen en hebben we het perspectief per dorp toegelicht.

Financiële ondersteuning
We vinden het belangrijk dat iedereen in Peel en Maas kan meedoen in de samenleving. Inwoners die dat nodig hebben, ondersteunen we, samen met of aanvullend op partijen die zich hier ook voor inzetten. Namens het Rijk hebben we de energietoeslag uitgekeerd aan inwoners die hiervoor in aanmerking kwamen. Ook zijn gratis energieboxen verstrekt om kleine verduurzamingsmaatregelen te nemen in huis, maatregelen die overigens snel effect kunnen hebben op het energieverbruik. Samen met netwerkpartners hebben we inwoners actief gewezen op de bestaande en nieuwe regelingen die er zijn om een steuntje in de rug te krijgen.

Toekomstbestendig buitengebied
We staan voor complexe opgaven die bepalend zijn voor de toekomst van het buitengebied. Samen met inwoners en ondernemers gaan we de uitdaging aan om goed wonen, werken en recreëren in het buitengebied mogelijk te blijven maken. De transitie is in volle gang: 9 ondernemingen hebben deelgenomen aan de Saneringsregeling varkenshouderij en in 2022 hebben we een veegbestemmingsplan gemaakt waarmee we in één klap 38 locaties met een intensieve veehouderij kunnen omzetten naar een andere bestemming. Daarnaast hebben we diverse voormalige agrarische bedrijfswoningen een passende herbestemming gegeven, naar wonen of 'plattelandswoning'. Aan de andere kant proberen we ondernemers die door willen gaan met hun bedrijf ook perspectief te bieden. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt.

Gezond en veilig opgroeien
We maken ons, samen met onze partners, sterk voor het veilig en gezond opgroeien van onze jeugd. We investeren in goede voorzieningen en initiatieven die hier aan bijdragen, bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs en sport. In 2022 opende het nieuwe kindcentrum in Helden en kwam er een tweede tijdelijke locatie voor het Agora onderwijs. De gebiedsontwikkeling van Pius Park krijgt steeds meer vorm, terwijl er ook plannen in de maak zijn voor een nieuwe sporthal in Maasbree. Het is mooi als kinderen zich kunnen ontplooien op het gebied van kunst en cultuur. Zo hebben we het Bouwens gefaciliteerd in haar ambitie om cultuur en erfgoed voor alle leerlingen van het voortgezet onderwijs te versterken. Daar waar kinderen extra ondersteuning kunnen gebruiken, zetten we onze jeugd- en gezinscoaches in. Zij staan in nauwe verbinding met de scholen en huisartsen.

Energie en klimaat
Op het gebied van duurzaamheid zijn er in 2022 mooie stappen gezet. De WoonWijzerWinkel Limburg deed haar intrede in Peel en Maas, met online advies en een fysiek infopunt in het Huis van de Gemeente. Aan het einde van het jaar opende ook het Energie Adviescentrum in Panningen. Het Agroproject in Grashoek deed een succesvolle aanvraag voor het interbestuurlijk programma Zuidoostelijke Zandgronden en voor het initiatief Warmte Koude-Panningen werd een mooie bijdrage van € 4 miljoen binnengehaald vanuit het Programma Aardgasvrije Wijken. We werken ook hard aan het aanpassen van de woon- en leefomgeving aan het veranderende klimaat. Zo wordt de openbare ruimte klimaatadaptief ingericht, onder andere met plannen in de wijk Achter de Hoven in Maasbree en Merwijck in Kessel. Ook huiseigenaren zijn bezig met afkoppelen, via een subsidieregeling is sinds 2017 al bijna 60.000 m2 particulier dakoppervlak afgekoppeld. We zijn ook gestart met het planten van bomen in het kader van het 7.319-bomenplan.

Solide financiële huishouding
In 2022 gingen de nieuwe raad en het nieuwe college aan de slag, waarbij we verder konden bouwen op een stevig financieel fundament. Hierdoor kunnen we de woonlasten voor de inwoners laag houden en investeren in goede plannen en projecten. Op financieel gebied sluiten we 2022 goed af, met een positief saldo van € 7.969.000. Daarmee behouden we het stevige fundament en ligt er een solide basis voor de komende jaren.

We willen alle inwoners en ondernemers, verenigingen en stichtingen en uw raad bedanken voor de inzet en de constructieve samenwerking in 2022. We kijken er naar uit om samen met u ook in de volgende jaren weer een zinvolle bijdrage te leveren aan het goede leven in Peel en Maas.

Het college van burgemeester en wethouders

I Kerngegevens en indicatoren

A. Sociale structuur

Aantal inwoners	31 december 2020	31 december 2021	31 december 2022
0 – 3 jaar	1.492	1.593	1.612
4 – 16 jaar	5.603	5.520	5.582
17 – 64 jaar	26.553	26.855	27.392
65 jaar en ouder	10.013	10.310	10.699
	43.661	**44.278**	**45.285**

Inwoners per kern	31 december 2020	31 december 2021	31 december 2022
Baarlo	6.484	6.465	6.517
Beringe	2.148	2.141	2.145
Egchel	1.329	1.433	1.533
Grashoek	1.656	1.649	1.699
Helden	6.245	6.292	6.398
Kessel	3.354	3.400	3.377
Kessel - Eik	802	802	810
Koningslust	1.253	1.255	1.251
Maasbree	6.626	6.855	7.249
Meijel	6.146	6.261	6.492
Panningen	7.618	7.725	7.814
	43.661	**44.278**	**45.285**

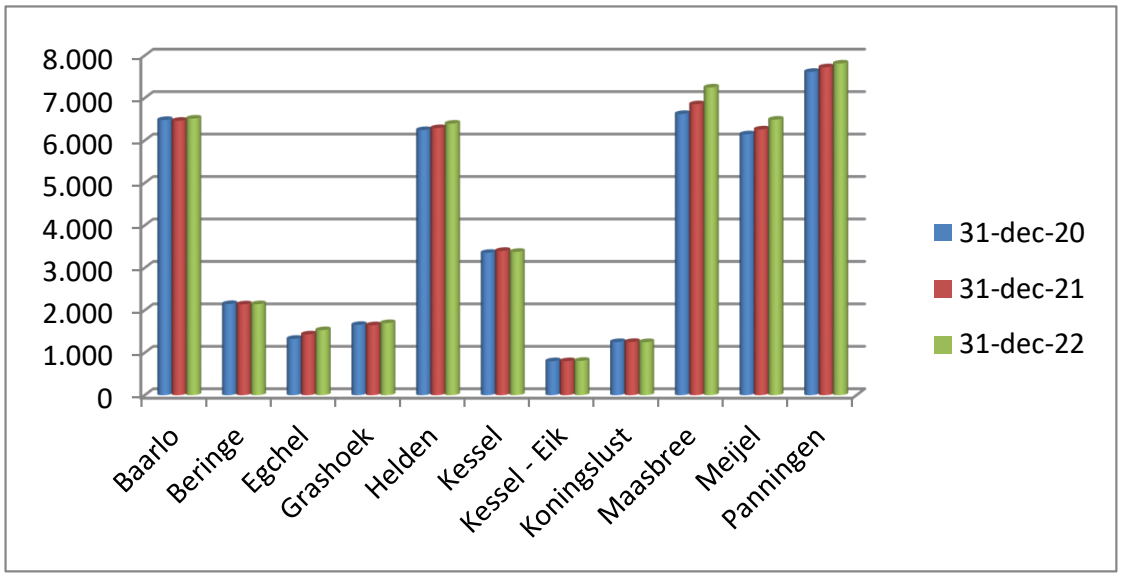

Aantal uitkeringsgerechtigden	31 december 2020	31 december 2021	31 december 2022
Participatiewet inkomen	334	327	337
Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ)	0	0	0
IOAW / IOAZ	48	40	38
Werkzame personen in het kader van Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)	194	193	182

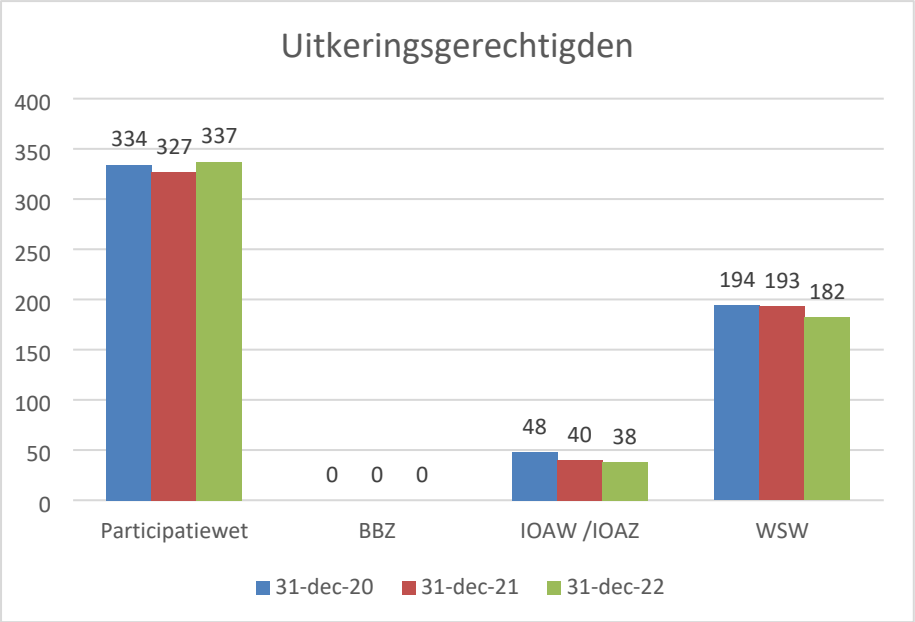

B: Fysieke structuur

	31 december 2020	31 december 2021	31 december 2022
Oppervlakte Peel en Maas	15.940 ha	15.940 ha	15.940 ha
Aantal woningen	18.527	18.752	18.921

Indicatoren

Met ingang van 2017 is de wetgeving met betrekking tot begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) op een aantal onderdelen aangepast. Gemeenten zijn onder andere verplicht een aantal voorgeschreven prestatie-indicatoren op te nemen.

Die indicatoren worden door de gemeenten niet zelf gevuld. Op landelijk schaal worden op uniforme wijze de gegevens en indicatoren verzameld en ingevuld. Op die manier heeft elke gemeente gegevens die op dezelfde manier zijn verzameld en is een betere vergelijking tussen gemeenten mogelijk. Via de website www.waarstaatjegemeente.nl worden deze gegevens ontsloten.

Naast deze landelijk ter beschikking gestelde indicatoren, zijn er nog vijf indicatoren die op basis van eigen gemeentelijke informatie moeten worden ingevuld:

- Formatie: Fte. per 1.000 inwoners
- Bezetting: Fte. per 1.000 inwoners
- Apparaatskosten: kosten per inwoner
- Externe inhuur: kosten als % van de totale loonsom + totale kosten externe inhuur
- Overhead: % van de totale kosten

		FTE	Inwoners (per 31-12-2022)	INDICATOR Jaarstukken 2022	INDICATOR Begroting 2022	INDICATOR Jaarstukken 2021
Formatie	*Fte. per 1.000 inwoners*	331,43	45.285	**7,32**	*7,34*	*7,19*
Bezetting	*Fte. per 1.000 inwoners*	328,60	45.285	**7,26**	*7,07*	*7,10*
		Apparaats-kosten *				
Apparaatskosten	*Kosten per inwoner*	29.291.127	45.285	**646,82**	*616,21*	*612,69*
		Externe inhuur	**Loonkosten**			
Externe inhuur	*% van loonsom*	1.927.960	25.720.244	**7,50%**	*7,43%*	*9,77%*
	Kosten externe inhuur					
		Overheadkosten	**Totale uitgaven**			
Overhead	*% van totale lasten*	12.202.248	119.301.643	**10,23%**	*12,81%*	*11,24%*

**apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.*

INDICATOR	Eenheid	Peel en Maas	Gemeenten van 25.000 - 50.000 inwoners	Jaar	Peel en Maas	Jaar
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	767	Geen data	2022	719	2021
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	817	Geen data	2022	769	2021
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	299	313	2022	285	2021
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 w oningen	12,4	8	2021	9,2	2020
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inw oner	42	137	2020	38	2019
Hernieuwbare elektriciteit	%	19,9	Geen data	2020	7,1	2018
Winkeldiefstal	per 1.000 inw oners	0,5	1,0	2021	0,7	2020
Diefstal uit woning	per 1.000 inw oners	1,5	1,1	2021	1,2	2020
Geweldsmisdrijven	per 1.000 inw oners	1,9	3,1	2021	2,1	2020
Vernieling en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inw oners	3,8	4,8	2021	5,8	2020
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	3	7	2021	6	2020
Jongeren met delict voor rechter	%	1,0	1,0	2020	1,0	2020
Demografische druk	%	74,7	79,9	2022	74,3	2021
Niet-sporters	%	48,0	50,8	2020	48,0	2020
Banen	per 1.000 inw . van 15-64 jr	670,2	704	2021	663,6	2020
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw 15 t/m 64 jr	155,2	158,5	2021	148,6	2020
Netto arbeidsparticipatie	%	73,7	71,0	2021	72,4	2020
Functiemenging	%	49,9	49,6	2021	49,8	2020
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inw oners	152,6	278,2	2021	152,6	2021
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inw oners	450	625	2022	490	2021
Achterstand onder jeugd; kinderen in uitkeringsgezin	%	3,0	4,0	2021	3,0	2020
Achterstand onder jeugd; werkloze jongeren	%	2,0	1,0	2021	1,0	2020
Voortijdige schoolverlaters zonder start kwalificatie	%	1,0	1,6	2021	1,1	2020
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	1,2	2	2021	2,1	2020
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	6	18	2021	10	2019
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jr	9,3	10,8	2022	9,3	2021
Jongeren met jeugdreclassering	%	0,2	Geen data	2022	0,2	2021
Jongeren met jeugdbescherming	%	0,9	1,1	2022	1,1	2021
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw . 15-64 jaar	268,9	197,8	2020	268,9	2020

Regelmatig worden de cijfers op de website www.waarstaatjegemeente.nl ververst. In de kolom “Jaar” staat het jaartal waarop de indicator betrekking heeft.

II Analyse van het resultaat

De jaarstukken 2022 sluiten met een positief resultaat van € 7.969.000

Hieronder een globale verschillenanalyse waarbij de vijf grootste verschillen worden verklaard tussen de begroting en het werkelijke resultaat.

Voor een uitgebreide verschillenanalyse en –verklaring verwijzen we u naar hoofdstuk III; de programmaverantwoording. De nummering verwijst naar het programma.

Algemene uitkering	3.982.000
SPUK Oekraïne	1.464.000
Sociaal domein	1.119.000
Afschrijvingen	525.000
Saldo baten en lasten/onvoorzien	684.000
Overige	195.000
	7.969.000

Algemene uitkering
In 2022 is er een ruim overschot ontstaan op de algemene uitkering. Vanwege het tijdstip van verschijnen konden de effecten uit de september- en de decembercirculaire 2022 niet meer in de begroting 2022 worden verwerkt. Aangezien beide circulaires een fors positief effect hebben op de algemene uitkering ontstaat bij deze jaarstukken voordeel.

SPUK Oekraïne
De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne kent ook financiële aspecten voor de gemeente Peel en Maas. Naast de kosten voor de opvanglocaties, zijn er uitgaven voor leefgeld en wordt er veel ambtelijke capaciteit ingezet om alles in goede banen te leiden. De Rijksoverheid compenseert gemeenten via een specifieke uitkering (SPUK), waarbij grotendeels op basis van landelijke normbedragen een vergoeding wordt bepaald. Dat staat dus los van de daadwerkelijke kosten die bij een gemeente zijn ontstaan. We hebben (relatief) veel Oekraïense vluchtelingen een adequate en veilige opvang kunnen bieden. Dit is, door een creatieve, voortvarende en efficiënte aanpak in nauwe samenwerking met onze partners, gelukt tegen lagere kosten dan die in de rijksbijdrage op basis van een normbedrag (€ 83 per opvangplek per dag) was voorzien.

Sociaal domein
Het sociaal domein bestaat uit drie onderdelen, te weten Werk en Inkomen, Wmo en Jeugdhulp. Bij het onderdeel Werk en Inkomen is in 2022 een tekort ontstaan door de uitgekeerde energietoeslag, hogere uitkeringslasten voor bijstand en loonkostensubsidie en meer gebruik van minimaregelingen. De onderdelen Wmo en Jeugdhulp vertonen in 2022 een overschot t.o.v. de begroting. Als we de kosten afzetten tegen de uitgaven 2021 zien we bij Wmo nog een lichte stijging maar minder dan in de begroting was voorzien. Bij de Jeugdhulp ontstond in 2021 een enorme piek aan kosten als gevolg van corona. Alhoewel de verwachting was dat het zou gaan om een incidentele stijging is in de begroting 2022 voorzichtigheidshalve wel gerekend op hogere kosten. In werkelijkheid blijkt de coronapiek gelukkig incidenteel te zijn en zien we in 2022 lagere kosten dan 2021. Daardoor ontstaat ten opzichte van de begroting een voordeel. In totaal zijn de voordelen bij Wmo en Jeugdhulp groter dan het nadeel op werk en inkomen.

Afschrijvingen
In de notitie Activabeleid is opgenomen dat we pas beginnen met afschrijven als een investering gereed is gekomen. Aangezien diverse investeringen nog niet gereed zijn, hebben we hier in 2022 nog niet op afgeschreven terwijl dit wel begroot was.

Saldo baten en lasten/onvoorzien
Het saldo van de begroting 2022 is € 384.000 en het saldo van de post onvoorzien € 300.000. Beide bedragen maken deel uit van het batig jaarrekeningsaldo van 2022.

Jaarverslag

Gemeente Peel en Maas

III Programmaverantwoording

Op de volgende bladzijden vindt u de beleidsmatige verantwoording van de programma's aan de hand van de volgende drie vragen:

- Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?
- Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
- Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Programma 1.1 Vitale leefomgeving

In Peel en Maas zijn we trots op de kwaliteiten die onze leefomgeving vitaal maken en dragen dit uit. De fysieke leefomgeving ondersteunt een vitale gemeenschap. Gemeenschappen wonen, werken en verblijven er aangenaam met elkaar en geven zelf mee inhoud aan de ontwikkelingen en behoeftes in hun omgeving. We stellen onszelf en elkaar bij nieuwe ontwikkelingen de vraag of deze ook daadwerkelijk bijdragen aan een vitale gemeenschap.

Vanuit de gemeente leveren we een bijdrage aan het behouden en versterken van een vitale gemeenschap, onder andere door het scheppen van ruime kwalitatieve kaders met oog voor diversiteit die aansluiten bij het karakter van het dorp, gemeenschap en bestaande kwaliteiten. Dit doen we met inbreng van de gemeenschap aan de hand van een duidelijke integrale gebiedsgerichte visie met focus, die gemeenschappen uitnodigt zich verder te ontwikkelen. Ook spelen we daarbij in op uitdagingen voor de toekomst die noodzakelijk zijn voor behoud van een vitale gemeenschap. Soms doen we dit als regisseur, vaak als partner en soms als ondersteuner van processen in de dorpen.

Daarbij zoeken we naar en staan we open voor de creativiteit en kwaliteit van de mensen in de omgeving en laten dat meewegen bij de uiteindelijke vormgeving. We geloven in deze dynamische tijden meer en meer in tijdelijkheid en flexibiliteit door uit te gaan van doelen, in plaats van uitgaan van in beton gegoten regels. We geven inwoners en bedrijven vanuit hun gemeenschap de gelegenheid zelf te komen met initiatieven die passend zijn binnen de kwalitatieve kaders. Daarbij stellen we ons uitnodigend, ondersteunend, faciliterend waar nodig en als vraagbaak op in de planontwikkeling en coöperatief in de uitvoering.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Behouden van het goede en ruimte voor het betere.	1.1 We ondersteunen de beweging om de identiteit van de dorpen en het landschap te behouden en te versterken. Deze beweging ondersteunen we door laagdrempelig advies te verstrekken in de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) en door dorpen, ontwerpers en ontwikkelaars bij planvorming en beleidsvorming te betrekken. Bij concrete plannen, zoals Kuukven in Baarlo, hebben wij bij de planvorming de identiteit van de locatie als vertrekpunt genomen. Dit begint met een analyse van de locatie en geeft als resultaat een planontwerp wat de kwaliteit van de kern en het landschap volgt en versterkt. Met uitvoeringsbeleid erfgoed investeren we in het behouden en beschermen van erfgoed als identiteitsdrager van de dorpen. Dit vormt een van de kaders voor de nieuwe Nota Ruimtelijke Kwaliteit, om zodoende maatwerk te leveren in ruimtelijke afwegingen. 1.2 We benutten bestaande bebouwing en sturen op hergebruik én transformatie boven uitbreiding en nieuwvestiging. Daar aar dit niet mogelijk is wordt er zorg gedragen voor hetgeen achterblijft. Hier geven we invulling aan via het project herstructureringslocaties en het creëren van ontwikkel-mogelijkheden voor vrijkomende agrarische bebouwing. In 2022 hebben we uitvoering gegeven aan woning- en woonkavelsplitsing. Dit biedt inwoners van Peel en Maas de mogelijkheid om in de kern of kernrandzone woningen toe te voegen. Hiermee wordt antwoord gegeven op een volkshuisvestelijke vraag, zonder afbreuk te doen aan de ruimtelijke kwaliteit.

	Net als voorgaande jaren blijven we sturen op herontwikkeling van herstructureringslocaties. We streven naar inbreiding voor uitbreiding. Een concreet voorbeeld van herstructurering is de transformatie van de voormalige Rabobank-locatie aan de John F. Kennedylaan in Panningen. Het plan om hier 39 studio's te realiseren is akkoord bevonden en de ontwikkeling zal in 2023 volgen. Daarnaast herstructureren we basisschool De Pas in Helden, waarbij veel aandacht is voor klimaat in en ook buiten de oude school, spelen in de buurt en de ruimtelijke effecten voor de omgeving. In het buitengebied stimuleren we herinvulling of hergebruik van bestaande bebouwing. Diverse vrijkomende agrarische bebouwingen werden in 2022 benut voor nieuwe initiatieven. Een voorbeeld hiervan is de omzetting van een intensieve veehouderij (Houwenberg 5, Grashoek) naar verblijfsrecreatie voor mensen met een beperking. 1.3 We gaan op een duurzame, bewuste wijze om met onze fysieke leefomgeving en koesteren de diversiteit hiervan. Hierin stimuleren en faciliteren we het gemeenschappelijk eigenaarschap van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Bij alle ontwikkelingen maken we een integrale, toekomstgerichte afweging. Hierbij kijken we kritisch naar duurzaam en bewuster omgaan met de schaarse ruimte. We zoeken naar manieren om functies te 'stapelen' en geven voorkeur aan robuuste en doelmatige oplossingen. Kwaliteit is daarbij een verbindend element: in architectuur, stedenbouw, erfgoed en landschap. Een betere samenhang tussen deze elementen wordt gemaakt in de nieuw op te stellen Nota Ruimtelijke kwaliteit, waaraan we in 2022 begonnen zijn. Hierbij betrekken we de gemeenschap en het regionaal werkveld in de beleidsvorming. We stimuleren gedeeld eigenaarschap en netwerkvorming. 1.4 We zorgen voor verbindingen en balans tussen de verschillende functies en waarden/kwaliteiten van de fysieke omgeving. Dit leggen we vast in de nieuwe omgevingsvisie waar we in 2022 mee gaan werken. De raad heeft in juli 2022 de Omgevingsvisie Peel en Maas 1.0 vastgesteld en deze vormt het toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven die niet rechtstreeks binnen de planregels passen. Zodra deze nieuwe initiatieven zich voordoen, worden deze integraal afgewogen. We onderzoeken hoe deze zich verhouden tot de omgeving en de waarden, kwaliteiten en de opgaven uit de omgevingsvisie. We zoeken daarin naar de juiste balans. We blijven monitoren om de visie en onderliggend beleid actueel te houden en nemen leer- en ontwikkelpunten mee bij de herijking van onderliggend beleid of de Omgevingsvisie 2.0. Ook heeft de raad in 2022 de verordening vastgesteld voor een nieuwe gemeentelijke adviescommissie. Deze commissie adviseert over ruimtelijke kwaliteit bij ontwikkelingen. Deze hernieuwde commissie voorziet ons en

	externe initiatiefnemers integraal en objectief van kwaliteitsadvies.
2. Een fysieke leefomgeving die samen met de gemeenschap ontwikkeld is.	2.1 We dagen gemeenschappen uit om mee inhoud te geven aan hun fysieke leefomgeving. Dit doen we op basis van de waarden en kwaliteiten en opgaven die vastgelegd zijn in onze omgevingsvisie. We faciliteren in gemeenschappen diverse processen die gericht zijn op hun fysieke leefomgeving. Dit gebeurt in samenspraak en afstemming met programma openbare ruimte en het programma gemeenschapsontwikkeling. Onder andere op initiatief van de dorpen Baarlo, Maasbree, Kessel-Eik en Koningslust bieden we ondersteuning in hun proces om te komen tot een toekomstvisie en daaruit voortvloeiende deelprojecten op het gebied van de fysieke leefomgeving en geven we daar samen uitvoering aan. Ook faciliteren we het proces van de samenwerkingspartners van Pius Park om te komen tot een toekomstbestendige sportieve omgeving in Panningen. 2.2 We stimuleren dialoog over invulling van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. De omgevingswet vraagt meer aandacht voor de omgevingsdialoog. Hiervoor werken we met het (in het kader van de omgevingswet) in 2021 vastgestelde participatiebeleid. We sturen bij ontwikkelingen actief op dialoog met de omgeving en faciliteren waar nodig gesprekken tussen initiatiefnemer en omgeving. Uitgangspunt is dat initiatiefnemers zelf de verantwoordelijkheid nemen om de omgeving te betrekken bij hun plan. We hebben een handreiking participatie opgesteld die behulpzaam is voor initiatiefnemers om het goede gesprek met de omgeving te voeren. In eigen processen en projecten betrekken we aan de voorkant alle stakeholders en voeren we de dialoog over invulling van hun fysieke leefomgeving. Hierbij gebruiken we zelf ook deze handreiking participatie. 2.3 We werken aan partnership en netwerkontwikkeling. We werken gebiedsgericht in de dorpen. De kerncontactpersonen voeren geregeld gesprekken met de dorpen en met Vorkmeer over processen en projecten die er spelen. De gemeenschappen weten de weg naar de gemeente goed te vinden. In 2022 hebben we medewerkers van de gemeente getraind over het gedachtengoed van zelfsturing. Deze trainingen dragen bij aan het nemen van de juiste rol, bijpassende houding en communicatie om partnership en netwerkontwikkeling te bevorderen. Daarnaast hebben we sessies georganiseerd voor dorpsoverleggen en college/raad om ons gedachtengoed en de onderlinge relatie verder uit te bouwen, elkaar beter te leren kennen en begrip te hebben voor ieders rol en positie. Voor dit onderdeel verwijzen we ook naar programma 3.1 Gemeenschapsontwikkeling.

3. Bedrijvigheid in balans met de omgeving.	3.1 We zorgen voor verbindingen en balans tussen economische en ruimtelijke waarden. Bij ontwikkelingen streven we naar bijdragen aan de waarden, kwaliteiten en opgaven in de omgeving zoals vastgelegd in de omgevingsvisie. De verbinding en balans tussen economische en ruimtelijke waarden borgen we via het proces van de intaketafel. Nieuwe ontwikkelingen, die niet passen binnen de regels van het bestemmingsplan, worden hier beoordeeld op wenselijkheid. Deze beoordeling vindt plaats op basis van de waarden, kwaliteiten en opgaven uit de omgevingsvisie. Via een tweewekelijkse intaketafel hebben we alle initiatieven die voorbijkwamen in 2022 beoordeeld op wenselijkheid. 3.2 We hebben aandacht voor de transitie in het landelijk gebied. De transitie pakken we op aan de hand van het programma Vitaal en verbonden buitengebied waarin we de uiteenlopende uitdagingen oppakken aan de hand van concrete acties. In 2022 hebben we gezien dat de transitie in het landelijk gebied van onze gemeente in volle gang is. Vooral bij ondernemers in de intensieve veehouderij zien we een (versnelde) stoppersgolf. We hebben 9 deelnemers aan de door het Rijk opengestelde Saneringsregeling varkenshouderij begeleid en gefaciliteerd bij het herbestemmen van hun intensieve veehouderij-locatie. Het saneren van deze 9 locaties levert een positieve bijdrage aan een afname van de uitstoot van ammoniak, geur en fijnstof in het landelijk gebied. In navolging van het project Stoppers 2020 hebben we in 2022 het ontwerp veegbestemmingsplan Stoppers 2020 ter inzage gelegd. Het project Veegbestemmingsplan Stoppers 2020 heeft ook als doel het saneren van intensieve veehouderijen. 33 locaties zijn omgezet naar de bestemming ‘Agrarisch-grondgebonden’ en 5 locaties naar een andere bestemming. In 2022 hebben we ook een bijdrage geleverd aan het concreet verbeteren van het woon- en leefklimaat van de kernen door de afwaartse beweging van de intensieve veehouderij nabij woon- en leefkernen te stimuleren of faciliteren. Een voorbeeld hiervan is de aankoop van een pluimveehouderij aan de Zelen in Panningen. Daarnaast hebben we door wijziging van het bestemmingsplan diverse voormalige agrarische bedrijfswoningen een passende herbestemming gegeven middels een woonbestemming of de bestemming “plattelandswoning”, zodat deze ook door onze inwoners kunnen worden bewoond.

4. Een klimaat adaptieve en klimaat-neutrale fysieke leefomgeving. We zijn klimaat- en energieneutraal in 2050.	4.1 We passen onze fysieke leefomgeving aan het klimaat aan. Specifiek op het gebied van wonen betekent dit dat we: - bestaande woonwijken klimaatadaptief maken en bij nieuwbouw klimaat adaptief inrichten; - werken aan de energietransitie in de bestaande woningvoorraad en bij nieuwbouw; - het gebruik van duurzame bouwmaterialen stimuleren; - en dat we daarbij het goede voorbeeld geven. Met de woningbouwcorporaties Wonen Limburg en Antares zijn, aanvullend op de prestatieafspraken 2021-2023, afspraken gemaakt voor het onderwerp “Duurzaamheid” in hun woningvoorraad. Daarnaast werken we elke dag aan het klimaatadaptief maken van de fysieke leefomgeving. Dit is ook als ambitie opgenomen in de omgevingsvisie. Voor concrete voorbeelden verwijzen we naar programma 1.2 Beheer fysieke leefomgeving. 4.2 We geven invulling aan duurzaamheid, de energietransitie en circulaire economie door aan de slag te gaan met de hoofdacties uit de vastgestelde duurzaamheidsagenda. In 2022 hebben we de volgende zaken opgepakt aan de hand van de duurzaamheidsagenda: - In het kader van de duurzaamheidsagenda is de WoonWijzerWinkel Limburg ingeschakeld om inwoners van de gemeente te ondersteunen bij hun energie- en verduurzamingsvraagstukken; - Met de lokale energie-coöperaties zijn gesprekken gevoerd om deze te versterken via ondersteuning door de WoonWijzerWinkel en in te zetten op onderlinge samenwerking. Naar verwachting zullen deze gesprekken in 2023 tot resultaat leiden; - Via de regionale investeringsagenda zijn we in 2022 gestart met deelname aan het project Stichting Groene Economie van MKB Limburg. Vanuit het project krijgen bedrijven ondersteuning voor energiebesparing. De bedrijven op Industrieterrein Panningen maken deel uit van één van de pilots; - Met Windpark Egchelse Heide zijn de mogelijkheden voor het opwekken van waterstofgas bij het windpark onderzocht. Mogelijkheden hiertoe zijn aanwezig en plannen hiertoe zullen naar verwachting voor 2023 uitgewerkt worden; - In 2022 zijn gesprekken gevoerd met de RES NML in het kader van de RES 2.0 (nieuwe structuur RES). Naar verwachting zullen hier in 2023 voorstellen richting college en gemeenteraad gedaan worden. Met de RES 2.0 doet de Regio Noord en Midden Limburg een bod voor haar bijdrage aan het klimaatakkoord aan de Rijksoverheid. Voorbeelden van projecten op het gebied van duurzaamheid en energietransitie in 2022 zijn: **Agroproject Grashoek** Het initiatief is gefaciliteerd met het indienen van een aanvraag in het kader van het interbestuurlijk programma Zuidoostelijke Zandgronden. Met het project beogen initiatiefnemers bij te dragen aan de doelstellingen Peel en Maas Klimaat voor energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie.

		Circulaire varkenshouderij Het initiatief is gefaciliteerd met het indienen van een aanvraag in het kader van het interbestuurlijk programma Zuidoostelijke Zandgronden. **Warmte-Koude-net Panningen** Het initiatief is gefaciliteerd met het indienen van een aanvraag voor een subsidiebijdrage proeftuinenregeling aardgasvrije wijken voor een wijk in Panningen. Bovendien zijn we in gesprek met diverse partijen/bedrijven in Peel en Maas voor het verduurzamen van hun energievoorziening, waarbij via overlegsessies mogelijke oplosrichtingen zijn besproken. Naar verwachting zullen deze in 2023 resulteren in concrete plannen.
5.	Gezonde, veilige, toegankelijke en slimme(re) mobiliteit.	5.1 We zorgen voor een goede bereikbaarheid van voorzieningen. In projecten, overleggen en werkzaamheden houden we rekening met bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen in de openbare ruimte, zoals openbaar vervoer en toegankelijkheid voor mindervaliden. 5.2 We behouden en verbeteren de verkeersveiligheid. We zijn continu in overleg met inwoners, bedrijven, scholen, dorpsoverleggen en andere gebruikers van de openbare ruimte over verkeerssituaties en verkeersveiligheid. Waar nodig nemen we fysieke verkeersmaatregelen en dragen we bij om het gedrag positief te beïnvloeden. In 2022 hebben we het Strategisch Plan Verkeersveiligheid uitgewerkt, € 350.000 rijkssubsidie aangevraagd voor aanvullende verkeersveiligheidsmaatregelen in Peel en Maas. Hierop is positief beschikt dus deze maatregelen worden tot en met 2027 gerealiseerd. Daarnaast hebben we samen met de provincie verkeerseducatie op scholen gegeven via ‘De verkeersactieve school’. Regionaal werken we binnen Trendsportal samen met de andere Noord-Limburgse gemeenten aan regionale projecten als Veilig op Weg en Ouderen en Mobility as a service, fietsbereikbaarheid en openbaar vervoer. 5.3 We stimuleren en faciliteren initiatieven die betrekking hebben op het verbeteren van het milieu en het versnellen van de energietransitie op het gebied van mobiliteit. We werken binnen Trendsportal samen aan Slimme Mobiliteit voor morgen. Het doel is een structureel aanbod van duurzaam deelvervoer in de gemeenten. Zo maken onze medewerkers voor hun dienstreizen gebruik van duurzaam deelvervoer. Noord-Brabant en Limburg realiseren samen met Vattenfall proactief een laadinfrastructuur. In 2022 zijn we gestart met het uitbreiden van laadpalen in de openbare ruimte.
6.	Woningbestand duurzaam in balans.	6.1 We bouwen de juiste woningen in de juiste aantallen op de juiste plek. Dit doen we door: - met het oog op morgen, in samenwerking met gemeenschappen en overige betrokkenen, vraag en

	aanbod kwalitatief in overeenstemming te brengen door: ○ bestaande woonwijken transformeren naar woningen geschikt voor ouderen en kleine huishoudens; ○ nieuw te bouwen woningen moeten geschikt zijn voor de behoefte van morgen: woningen voor ouderen en kleine huishoudens; ○ met flexibele/tijdelijke woningen spelen we in op de vraag van vandaag: woningen voor jongeren en andere urgente doelgroepen; ○ onze planvoorraad af te stemmen op de behoefte, met een ambitie om instromers aan ons te binden. - wonen in principe plaats te laten vinden in de kernen; - te sturen op hergebruik boven uitbreiding en nieuwvestiging. - tegelijkertijd zorg te dragen voor hetgeen achterblijft. We sturen nadrukkelijk op toevoeging van het juiste aantal en type woning op de juiste plek. Voor ieder dorp hebben we in 2022 een woonagenda gemaakt dat inzicht geeft waar en op welke manier de behoefte per dorp ingevuld wordt. Daar waar nodig stimuleren we dit; we hebben acties daaraan verbonden zodat de woonagenda uitgevoerd wordt en de behoefte de komende tijd daadwerkelijk wordt ingevuld. In een rondgang langs de dorpen hebben we het gesprek gevoerd over het thema wonen en hebben we het perspectief per dorp toegelicht. We hebben een regeling gemaakt die woning- en kavelsplitsing onder voorwaarden mogelijk gemaakt. Zo worden extra woningbouwmogelijkheden gecreëerd voor particulieren die op eigen grond een extra woning willen realiseren voor bijvoorbeeld hun kinderen. We voeren veel gesprekken over woningbouwinitiatieven. Dat heeft geleid tot plannen in verschillende vormen, waaronder de start van het project Kuukven fase 3-5 Baarlo, tiny houses in Egchel en het realiseren van een Laefplein in Maasbree, waarbij voormalige bedrijfsbebouwing wordt herontwikkeld met o.a. woningen. 6.2 We dragen bij aan het realiseren van een passend en voldoende huuraanbod. Dit doen we door: - bij te dragen aan het betaalbaar houden van huurwoningen voor inwoners die niet zelf in een woning kunnen voorzien en jongeren; - oog te hebben voor voldoende vrije sector huur voor de middeninkomens. Om het aandeel sociale huur op peil te houden, hebben we met de woningcorporaties afspraken gemaakt om hier een versnelling in aan te brengen. Zo zijn er al concrete plannen voor sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen op de vrachtwagenparkeerplaats in Kessel, wordt de voormalige basisschool De Pas in Helden getransformeerd in sociale huurwoningen en is een plan gefaciliteerd voor 18 sociale huurwoningen in Maasbree. Ook het voormalige Rabobank-kantoor in Panningen wordt getransformeerd in sociale huurwoningen en er is planvorming gestart voor Giel Peetershof fase 2 in Egchel, waarin een deel sociale huur is gepland. In de concrete gesprekken met initiatiefnemers van

	woningbouwverzoeken sturen we ook op het toevoegen van sociale huurwoningen. 6.3 We hebben extra oog voor doelgroepen met bijzondere aandacht. Dit doen we door te zorgen voor: - kwantitatief en kwalitatief voldoende woonruimte voor nieuwkomers, zorgbehoevenden/kwetsbare groepen; - zorgdragen voor voldoende woonwagens en/of standplaatsen; - wijken inrichten op het ontmoeten en zorgen voor elkaar. Met de woningcorporaties hebben we prestatieafspraken gemaakt waarin we rekening houden met de huisvesting van statushouders en andere kwetsbare doelgroepen. Ook in woningbouwplannen van andere partijen maken we, daar waar het kan, afspraken over de huisvesting van deze doelgroep. We stimuleren het zorgen voor elkaar in concrete woningbouwplannen. Onder meer in de herontwikkeling van Panningen Zuid is dit een belangrijk onderdeel. Op basis van een onderzoek naar vraag en aanbod van woonwagenstandplaatsen werken we concreet samen met de woningcorporaties aan uitbreidingsmogelijkheden hiervoor. In 2022 is een voorbereidingskrediet aangevraagd en goedgekeurd voor de uitbreiding van 5 woonwagenstandplaatsen.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?
• Advisering binnen ruimtelijke procedures. • Coördinatie, begeleiding en planning van project- en procesactiviteiten. • Actueel houden en monitoren van beleidsonderdelen zoals intensieve veehouderij en huisvesting short-stay arbeidsmigranten. • Afhandeling van ruimtelijke procedures en projecten en reguliere werkzaamheden in het kader van vergunningverlening en toezicht. • Aankoop en verkoop gronden. • Grondexploitatie.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	5.323.181	4.057.769	1.434.930
Lasten	8.070.884	9.272.517	5.600.964
Saldo	**-2.747.703**	**-5.214.748**	**-4.166.034**

Het programma 1.1 laat over 2022 een positieve afwijking van € 2.467.045 zien. De baten zijn € 1.265.412 hoger dan begroot en de lasten zijn € 1.201.633 lager dan begroot zodat per saldo een positieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Hogere geschreven uren RUD -/- € € 83.000**
  Er waren voor 2022 geen uren begroot, omdat wordt uitgegaan van een budget-neutrale uitvoering van taken door en voor RUD-partners. De geschreven uren komen voort uit werkzaamheden die medewerkers van de gemeente Peel en Maas hebben uitgevoerd voor de aangesloten partners van de RUD, hiertegenover staan ook opbrengsten.

- **Hogere externe kosten vergunningverlening en toezicht fysieke omgeving -/- € 146.000**
  Er is meer uitgegeven aan externe kosten vergunningverlening en toezicht fysieke omgeving. Enerzijds heeft dit te maken met de voorbereidende werkzaamheden voor de invoering van de Omgevingswet. Anderzijds heeft dit voor een groot deel te maken met de extra inzet voor de Stoppersregeling. Tegenover deze kosten staan baten in de vorm van vrijval subsidie inkomsten Stoppersregeling.

- **Uitgaven voorbereidingskredieten Kuukven Baarlo, Kerkstraat Meijel, Woningbouw Panningen Zuid en de kredieten uitgaven planvorming Centrumplan Helden, Kwistbeek -/- € 212.000**
  De kredieten zijn in voorgaande jaren afgeroepen, de uitgaven hebben in dit jaar plaatsgevonden en passen binnen de oorspronkelijke kredieten. Voor de dekking van de uitgaven in 2022 heeft er ook een uitname uit de reserves in 2022 plaatsgevonden waardoor het effect op het jaarrekeningsaldo in 2022 nihil is.

- **Lagere personele doorbelasting € 49.000**
  Per saldo zijn op het programma de personele lasten lager geweest. De inzet van personeel laat binnen de producten wel verschuivingen zien.

- **Lagere kapitaallasten € 55.000**
  De werkelijke kapitaallasten in 2022 zijn lager geweest dan begroot doordat het tijdstip van afschrijven later is ingegaan dan eerder voorzien.

- **Lagere uitgaven ruimen explosieven € 50.000**
  In 2022 zijn de uitgaven voor het ruimen van explosieven € 50.000 lager geweest dan begroot. De vergoeding die wij ontvangen is eveneens € 50.000 lager geweest.

- **Lagere uitgaven voorbereiding locatie voormalig postkantoor € 155.000**
  Van het in 2022 gevraagde krediet is € 155.000 nog niet uitgegeven in 2022. Deze lagere uitgaven hebben geen gevolgen voor het rekeningresultaat in 2022, omdat er ook een lagere uitname uit reserves heeft plaatsgevonden.

- **Lagere uitgaven diverse projecten € 120.000**
  In 2022 is het beschikbare budget niet geheel nodig gebleken.

- **Lagere uitgaven toekomstbestendig wonen buitengebied € 50.000**
  In 2022 hebben er voor dit traject geen uitgaven plaatsgevonden. Dit traject wordt in 2023 verder opgepakt en hiervoor wordt in de 1e bijstellingsrapportage opnieuw dit noodzakelijke budget gevraagd.

- **Lagere (erf)pachten en publiekrechtelijke heffingen € 37.000**
  Door mutaties zijn de kosten lager.

- **Lagere uitgaven verkabeling hoogspanningstracé € 410.000**
  Er zijn voor de verkabeling nog geen uitgaven gedaan doordat de werkzaamheden in 2022 nog niet in rekening zijn gebracht door derden. Deze lagere uitgaven hebben geen gevolgen voor het rekeningresultaat in 2022, omdat er ook een lagere uitname uit reserves heeft plaatsgevonden.

- **Lagere uitgaven voorbereidingskrediet Laefplein € 150.000**
  Er zijn voor het voorbereidingskrediet nog geen uitgaven gedaan. Deze lagere uitgaven hebben geen gevolgen voor het rekeningresultaat in 2022, omdat er ook een lagere uitname uit reserves heeft plaatsgevonden.

- **Voordeel afsluiten project herinrichting omgeving Huis van de Gemeente € 24.000**
  Het afsluiten van het project heeft tot gevolg dat de kosten lager zijn uitgevallen dan begroot.

- **Lagere uitgaven voor herstructureringslocaties € 500.000**
  In 2022 zijn er geen uitgaven geweest voor herstructureringslocaties. Er hebben ook geen onttrekkingen plaatsgevonden uit reserves waardoor er ook geen effect is op het rekeningresultaat in 2022.

- **Diverse kleinere afwijkingen per saldo lagere uitgaven € 43.000**
  Er zijn binnen het programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere lasten.

Baten:

- **Hogere inkomsten RUD € 35.000**
  De extra baten komen voort uit een verrekening die plaatsvindt omdat Peel en Maas producten aan het netwerk heeft geleverd.

- **Lagere inkomsten omgevingsvergunning -/- € 45.000**
  De inkomsten zijn lager dan begroot door minder omvangrijke aanvragen en behandelde omgevingsvergunningen.

- **Hogere opbrengst (erf)pacht en huuropbrengsten en recht van opstal € 46.000**
  Door mutaties zijn de opbrengsten hoger geweest dan begroot.

- **Hogere opbrengst leges en kostenverhaal € 152.000**
  In 2022 zijn de opbrengsten € 152.000 hoger geweest. Hiervan wordt op grond van contractuele verplichtingen een bedrag van € 119.000 aan reserves toegevoegd waardoor het effect op het rekeningresultaat beperkt is.

- **Hogere opbrengst uit verkoop van niet-strategisch vastgoed € 257.000**
  De opbrengst van deze incidentele verkopen worden geheel toegevoegd aan reserves zodat er geen effect op het rekeningresultaat in 2022 is.

- **Hogere POC-winst op het project In den Bosch € 360.000**
  De tussentijdse bijstelling van de winst (POC winst) in 2022 wordt geheel toegevoegd aan reserves zodat er geen effect op het rekeningresultaat in 2022 is.

- **Hogere winst op het project Schrames € 216.000**
  De winst wordt volgens bestaand beleid toegevoegd aan de reserve risico grondexploitatie zodat er geen effect op het rekeningresultaat in 2022 is.

- **Vrijval Stoppersregeling € 223.000**
  Van het Rijk hebben we de bijdrage ontvangen om de kosten en werkzaamheden te dekken om mee te werken aan negen stoppers. Deze kosten zijn niet in rekening gebracht bij de stoppers.

- **Lagere opbrengst uit ruimen explosieven € 50.000**
  De vergoeding die we ontvangen is € 50.000 lager geweest. In 2022 zijn de uitgaven voor het ruimen van explosieven ook € 50.000 lager geweest dan begroot.

- **Diverse kleinere afwijkingen per saldo lagere baten -/- € 29.000**
  Er zijn binnen het programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere baten.

Programma: 1.2 Beheer fysieke leefomgeving

Een goed toegankelijke, kwalitatief goede, duurzaam ingerichte en onderhouden openbare ruimte is van grote waarde voor vitale gemeenschappen. De openbare ruimte staat ten dienste van de gemeenschap en nodigt inwoners en bedrijven uit zich te ontwikkelen. Het is de plek waar mensen elkaar ontmoeten, waar gemeenschappen hun activiteiten ontplooien en draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven. Het eigenaarschap van de openbare ruimte mag dan mogelijk juridisch bij de overheid liggen, mentaal is de omgeving – straat, buurt, wijk, dorp – eigenaar van de openbare ruimte. Die visie op de openbare ruimte is een uitdaging voor de overheid, maar ook voor de mensen die gewend zijn zich in hun eigen privé domein terug te trekken. Die visie schept letterlijk een ruimte waar eenieder vrij in kan stappen, die ook beleefd en gevoeld wordt als gemeenschappelijk, als openbaar, als van ons allen. Als gemeente kunnen wij dat gevoel niet afdwingen of opdringen, maar we kunnen samen met inwoners wel manieren bedenken om dat mentaal eigenaarschap weer meer terug te geven aan de omgeving, waarbij we oog hebben voor de diversiteit aan dorpen, wijken en buurten.

We stellen ons meedenkend en meewerkend op wat betreft zaken waar mensen om vragen, waar ze enthousiast over zijn. We sluiten aan op ontwikkelingen in kernen en op de behoefte van mensen om betekenis te hebben. Door de omgeving invloed uit te laten oefenen op ontwerp en beheer kan een leef-, werk- en vrijetijds- omgeving ontstaan die van en voor iedereen is en waar inwoners actief gebruik van maken en zich mentaal eigenaar voelen. Bij het maken van keuzes over het beheer van de openbare ruimte speelt duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie uitdrukkelijk een rol.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Een kwalitatief goede, duurzaam ingerichte en onderhouden openbare ruimte die de eigen identiteit versterkt.	1.1 We nemen de eigen identiteit als uitgangspunt bij de herinrichting van de openbare ruimte. Reconstructie-, herinrichting- en afkoppelprojecten zijn afgerond, in uitvoering of worden voorbereid samen met de omgeving (bewoners, bedrijven, belangengroepen, etc.). Binnen de randvoorwaarden wordt ruimte gegeven aan wensen van inwoners om een gedragen invulling aan deze projecten te geven. Dit kan bij het ontwerpen, maar ook bij het maken van afspraken over het beheer en onderhoud. Onderstaand een overzicht van de afgeronde projecten (status 31-12-2022). **Afgeronde projecten:** Baarlo: Soeterbeek (als onderdeel van project Kwistbeek). Beringe: bouwrijp maken Groene Pijl; reconstructie wegen en aanpassing riolering industrieterrein. Helden: deelprojecten Kwistbeek; Heljes Pedje en omgeving kindcentrum. Kessel: onderzoek verkeerscirculatieplan. Koningslust: woonrijp maken Julianahof. Maasbree: groot onderhoud brug Houthei; groot onderhoud wegen en riolering Oude Heldenseweg–Leeuwerik-Laar–Schuttenbos. Meijel: herinrichting openbare ruimte kindcentrum. Peel en Maas (diverse kernen): aanleg glasvezel kleine kernen; renovatie vrijverval riolering-IBA's-gemalen; aanpassing drempels en plateaus; groot onderhoud wegen. Op basis van de door de raad vastgestelde investeringenlijsten zijn vele projecten in uitvoering of in voorbereiding.

<table>
<tr><td></td><td>1.2 We zorgen gebiedsgericht voor een kwalitatief goed ingerichte en onderhouden openbare ruimte. We maken daarbij onderscheid in de na te streven beeldkwaliteiten volgens de landelijke standaard voor beeldkwaliteitsniveaus (A is het hoogste onderhoudsniveau):

<table>
<tr><th>Gebieden</th><th>Niveau</th></tr>
<tr><td>Woongebieden</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Centrumgebieden en toeristische gebieden</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Bedrijventerreinen – wegen</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Bedrijventerreinen – overige onderdelen</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Buitengebied – wegen</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Buitengebied – overige onderdelen</td><td>C</td></tr>
</table>

Het dagelijks beheer en onderhoud voeren we uit volgens het Uitvoeringsplan openbare ruimte en het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2022-2026. Er wordt voldaan aan de door de raad vastgestelde beeldkwaliteitsniveaus en we hebben nagenoeg alle werkzaamheden conform planning afgerond.

1.3 Ontwerp en onderhoud is gericht op een lange, duurzame en toekomstbestendige levensduur. We ontwerpen slim, klimaat-adaptief en integraal.
Onderhoud van de openbare ruimte gebeurt zowel door de buitendienst als door externe aannemers. Sociale duurzaamheid is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Ook worden mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt ingezet. Op 31-12-2022 werkten 17 personen bij het Mens Ontwikkel Bedrijf van de buitendienst. In 2022 was er een instroom van 12 personen. De uitstroom bestond uit 14 personen, waarvan er 7 zijn uitgestroomd naar een betaalde baan.</td></tr>
<tr><td>2. Een openbare ruimte die van en voor iedereen is.</td><td>2.1 We ontwerpen en onderhouden de openbare ruimte met aandacht voor toegankelijkheid. We stemmen dit af met belanghebbenden.
Bij alle aanleg- en reconstructieprojecten bekijken we of de openbare ruimte goed toegankelijk is voor iedereen. We hanteren de gebruikelijke landelijke CROW-normen én stemmen goed af met bedrijven en bewoners. Ook maken we gebruik van (lokale) belangengroeperingen die hier kundig in zijn (bijvoorbeeld IVN, VVN etc.).</td></tr>
<tr><td>3. Een fysieke leefomgeving waarvan de gebruikers zich ‘mentaal eigenaar’ voelen.</td><td>3.1 We dagen gemeenschappen uit om mee vorm te geven aan de inrichting van hun eigen fysieke leefomgeving vanuit het perspectief van gemeenschapsontwikkeling. We bereiden samen met de omgeving (bewoners, bedrijven en belangengroeperingen etc.) herinrichtingsprojecten voor.
We onderhouden de openbare ruimte zodat die voldoet aan de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus. Bij het inrichten en onderhouden van de openbare ruimte betrekken we inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium en geven we hen alle ruimte om in het ontwerpproces inbreng te leveren. Voorbeelden zijn de afkoppel- en reconstructieprojecten Achter de Hoven in Maasbree en Merwijck-Perkerveld-Keverbergplein in Kessel.</td></tr>
</table>

	3.2 We stimuleren en faciliteren participatie- en adoptieprojecten in de openbare ruimte. We staan open voor, en werken mee aan gemeenschapsinitiatieven waarbij (groepen) inwoners het beheer en soms zelfs de aanleg van de openbare ruimte overnemen, mits de openbare ruimte openbaar toegankelijk blijft. Peel en Maas Schoon participeert met succes voor een schonere gemeente. Uit monitoring van een aantal jaren op rij blijkt dat onze gemeente echt schoner is geworden. Peel en Maas Schoon heeft diverse dorpscoördinatoren, soms per dorp weer met een eigen werkgroep, bijvoorbeeld Meijel Schoon. Er zijn in totaal 360 adoptanten die allemaal een klein stukje Peel en Maas schoonhouden. Wij faciliteren en ondersteunen Peel en Maas Schoon met onder andere communicatie, opruimmaterialen, het ophalen van het ingezamelde zwerfafval en natuurlijk met een bedankje. Naast het opruimen gaan vrijwilligers van Peel en Maas Schoon in gesprek met bedrijven waar hotspots met zwerfafval zijn. Hotspots worden samen aangepakt. Ook kijken de vrijwilligers met ons mee of onze prullenbakken op de juiste plek staan. Een ander voorbeeld is de speeltuin die bij Beringe Buiten is gerealiseerd in de openbare ruimte: de Stichting Beringe Buiten heeft een bijdrage geleverd in het meedenken over de inrichting, communicatie met het dorp en de cofinanciering van de speelvoorzieningen. Bovendien voeren zij diverse onderhoudswerkzaamheden uit in en rondom de speeltuin. Een ander voorbeeld is de initiatiefgroep uit de wijk Schrames in Helden die zich heeft ingezet voor een upgrade van de speelvoorzieningen in de wijk. Het krediet dat de gemeente beschikbaar heeft gesteld voor het realiseren van extra speelvoorzieningen vormt de basis voor deze upgrade. De initiatiefgroep heeft de gemeentelijke investering bijna weten te verdubbelen door het aanboren van subsidies en fondsen. Bovendien hebben ze procesmatig een rol gespeeld in de totstandkoming van het plan en de communicatie naar de wijk. Planning is dat de realisatie wordt afgerond voor de zomer van 2023. In Maasbree is een initiatief van een groep hondenbezitters om te komen tot een honden uitlaat- en speelplek in een vergevorderd stadium. Op steeds meer plekken zien we dat bewoners het onderhoud van plantsoenen uitvoeren en dat dat niet alleen de kwaliteit verhoogt maar dat het vooral zorgt voor sociale binding. Zo is bijvoorbeeld in Baarlo de Stichting Baarlo Leeft! actief met het onderhouden van diverse plantsoenen etc. We blijven deze initiatieven waarderen en stimuleren tijdens onze natuurlijke contactmomenten.

4. Een klimaat adaptieve en klimaat-neutrale fysieke leefomgeving.	4.1 We geven zelf het goede voorbeeld in de openbare ruimte. We planten extra bomen in de hele gemeente. We maken duurzame, klimaatadaptieve keuzes met aandacht voor vergroening en biodiversiteit. De focus komt steeds meer op genoemde duurzaamheidsaspecten te liggen. Conform de in het Waterketenplan en GRP 2022-2026 gestelde doelen richten we bij alle herinrichtingen en reconstructies de fysieke (openbare) leefomgeving zo veel als mogelijk klimaatbestendig en water-robuust in. Een voorbeeld is de waterberging bij de Stogger, die stevig wordt vergroend. Bewoners worden met een subsidieregeling gestimuleerd en gefaciliteerd om hemelwater af te koppelen van de riolering, zodat schoon hemelwater niet meer wordt afgevoerd als afvalwater maar infiltreert in de bodem. De subsidieregeling is een succes. In 2022 is ruim 11.175 m2 verhard oppervlak afgekoppeld. Vanaf 2017 is er met deze regeling ca. 57.500 m2 afgekoppeld. Het Uitvoeringsplan Openbare Ruimte wordt geactualiseerd. Dit plan moet naadloos aansluiten op de kaderstelling Ruimte. Vaststelling volgt aansluitend aan de vaststelling van de herijkte kaderstelling in het najaar van 2023. In dit geactualiseerde uitvoeringsplan komen onder andere toegankelijkheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit nog nadrukkelijker aan de orde. Dit in lijn met aangenomen moties. De uitvoering van het ‘7.319-Bomenplan’ loopt volgens planning. In het plantseizoen zijn er weer vele bomen aangeplant in zowel de openbare ruimte als op particulier eigendom. 4.2 We geven zelf het goede voorbeeld en kopen zo duurzaam mogelijk (circulair en lokaal) in: tractie, (tuin-)machines, (bouw-) materialen etc. Duurzaam inkopen heeft onze aandacht. Dit wordt nog verder geconcretiseerd aan de hand van de duurzaamheidsagenda. Een groot deel van onze voertuigen voldoet aan de nieuwste normen. Door gebruik te maken van HVO 100 (schone diesel) voldoen we aan de wettelijke eisen. Eind 2022 zijn twee elektrische voertuigen geleverd bij de buitendienst. Verdere uitrol volgt. Onze bos- en plantsoengereedschappen werken voor een groot deel op accu’s. Ook de overige machines worden, na afschrijving, zo veel als mogelijk vervangen door elektrische of anderszins duurzamere versies. Eén voertuig is voorzien van laadstations met zonnepanelen voor het op locatie opladen van elektrisch gereedschap. Eind 2022 is bij de gemeentewerf gestart met de realisatie van duurzame laadinfrastructuur (aanpassen elektra, installatie zonnepanelen en laadpunten).

	4.3 Afval is een grondstof. Zowel huishoudelijk afval als bedrijfsafval en afval uit de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk gescheiden en hergebruikt als grondstof. Samen met regionale bedrijven onderzoeken we mogelijkheden om meer waarde uit afvalstromen te halen. Met voorlichting zetten we ook in op het voorkomen van afval. In Peel en Maas scheiden we het huishoudelijke afval aan de bron. We streven een uitstekende dienstverlening na en onze inwoners waarderen deze service. We blijven inzetten op goede kwaliteit van de afvalstromen en dus op het nog beter scheiden van afval en verdere verlaging van de totale hoeveelheid afval door preventie en hergebruik. We onderzoeken samen met regionale bedrijven en met Afval Samenwerking Limburg (ASL) verdere mogelijkheden om “meer waarde” uit afvalstromen te halen. In 2022 hebben we net als in 2021 gemiddeld 42 kg restafval per inwoner ingezameld. We voldoen daarmee ruim aan de landelijke opgave van 100 kg restafval per inwoner (= restafval aan huis + grof huishoudelijk afval milieupark). De afgelopen jaren hebben we, door stijgende verwerkingskosten, het toegangstarief van het milieupark verhoogd. In 2021 is een toegangstarief voor groenafval ingevoerd en in 2022 is het tarief per m3 grof huishoudelijk afval en bouw- en sloopafval verhoogd van € 10 naar € 15. We zien in 2022 een verdere afname van het aantal bezoekers van het milieupark: van 65.000 (2019), 64.250 (2020), 50.000 (2021) naar 43.000 in 2022. Gemiddeld wordt de aangeleverde hoeveelheid per bezoek groter. De totale ingezamelde hoeveelheden van het milieupark worden minder, vooral de afvalstromen waarvoor betaald moet worden: 10-15% minder in 2022 ten opzichte van 2021. Onze inwoners weten ook de (ondergrondse) brengvoorzieningen in de kernen voor luiers, glas en textiel goed te vinden. We zien een landelijke trend dat de kosten van afval blijven stijgen en daarom zijn de tarieven afvalstoffenheffing ook gestegen. Ter voorbereiding op de begroting 2024 organiseren we in 2023 een bijeenkomst met de raad over de ontwikkelingen m.b.t. de afvalinzameling. 4.4. We steken in op bewustwording, stimulering en advisering richting inwoners/bedrijven. Dit doen we over verschillende onderwerpen zoals vergroenen, ontstenen, verkeersveiligheid, afkoppelen van regenwater, inrichting van het landschap en het versterken van de biodiversiteit. Met scholen gaan we aan de slag met de educatie en het vergroenen van schoolpleinen (regionaal project Groene revolutie schoolpleinen). Wij werken hier zo mogelijk samen met partners als bijv. Veilig Verkeer Nederland, Groenplatform, Peel en Maas Schoon. In contactmomenten dragen we zoveel als mogelijk onze duurzaamheidsopgaves uit. We zien onze medewerkers als belangrijke ambassadeurs naar onze gemeenschap. Vanuit de Groenblauwe revolutie zijn er concreet twee scholen (De Liaan in Helden en De Avonturier in Koningslust) die meedoen met dit project. Het is mooi om te zien hoe deze scholen, samen met betrokken ouders, omwonenden en gemeente, uitvoering geven aan het vergroenen van hun schoolplein.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?

- Advisering over de openbare ruimte inclusief het toezicht daarop.
- Advisering, begeleiding en toezicht diverse inbreidings- en uitbreidingsplannen van Ruimte voor Ruimte (RvR) en projectontwikkelaars.
- Uitvoering geven aan het 7319-Bomenplan.
- Impuls / opwaardering speelterreinen.
- Beheer van de openbare ruimte.
- Advisering over en uitvoering van ongediertebestrijding (plagen) en bestrijding van bijvoorbeeld ongewenste exoten en eikenprocessierups.
- Nemen (tijdelijke) verkeersmaatregelen en verrichten tellingen en metingen.
- Begeleiden en inzet van mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt en integratieprojecten.
- Gladheidsbestrijding.
- Diverse maatregelen in het kader van het OLS.
- Materialen uitleen bij evenementen.
- Advisering van verenigingen bij het beheer en onderhoud van (sport-)accommodaties.
- 24/7 calamiteitendienst bij storingen, incidenten en calamiteiten in de openbare ruimte.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	10.666.380	10.376.077	10.376.077
Lasten	16.263.682	16.552.076	16.252.076
Saldo	**-5.597.303**	**-6.175.999**	**-5.875.999**

Het programma 1.2 laat over 2022 een positieve afwijking van € 578.696 zien. De baten zijn € 290.303 hoger dan begroot en de lasten zijn € 288.393 lager dan begroot zodat per saldo een positieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Lagere uitgaven motie gevelgroen € 25.000**
  In de Kadernota 2020 is jaarlijks € 25.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de motie gevelgroen. We zijn druk bezig met de voorbereiding om planmatig en gecombineerd met het bomenplan en Waterklaar uitvoering te geven aan deze motie. Als gevolg van andere prioriteiten zijn we daar niet eerder aan toegekomen.

- **Hogere uitgaven optimalisatie beheersysteem openbare ruimte -/- € 92.000**
  In de Begroting 2021 is € 170.000 beschikbaar gesteld voor optimalisatie beheersysteem openbare ruimte. In 2021 is er € 78.000 uitgegeven. De resterende € 92.000 is in 2022 uitgegeven. De bijbehorende dekking, onttrekking uit de algemene reserve, is via het programmaonderdeel financiering en dekkingsmiddelen geboekt.

- **Lagere uitgaven afval € 81.000**
  Minder verwerkingskosten bij het milieupark als gevolg van minder aanbod.

- **Hogere uitgaven wegen -/- € 16.000**
  Deze kosten zijn voornamelijk voor extra herstelwerkzaamheden (degeneratiekosten) waarvoor we vergoedingen van Enexis en Essent hebben ontvangen. En voor het aanleggen van inritten waarvoor we ook vergoedingen hebben ontvangen.

- **Hogere uitgaven wijk, natuur en landschap -/- € 84.000**
  Het betreft meer uitgaven voor onderhoud plantsoenen, renovaties, inboet, snoeien en onderhoud bomen. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat de kosten voor inhuur van personeel en inkoop van materialen fors zijn toegenomen. Ook de uitgaven van speeltoestellen zijn hoger. Tegenover deze uitgaven staan ook hogere inkomsten.

- **Hogere uitgaven externe kosten riolering -/- € 62.000**
  De kosten van huisaansluitingen zijn hoger dan begroot. Tegenover de kosten staan ook hogere inkomsten. Daarnaast is in 2022 een ronde kolkenreiniging niet uitgevoerd in verband met personele problemen bij de aannemer. De eerste ronde in 2023 wordt eerder uitgevoerd.

- **Lagere doorverdeelde kosten € 7.000**
  De doorverdeelde kosten op product 1.2 zijn iets lager begroot.

- **Lagere kapitaallasten € 408.000**
  De werkelijk doorberekende rentekosten op de kapitaallasten zijn lager dan begroot, omdat we voor de lopende en de nieuw aangetrokken leningen veel minder rente hoeven te betalen dan waar we bij de begroting van zijn uitgegaan.

- **Overige uitgaven per saldo € 21.000 lager**
  Per saldo zijn er op de diverse producten binnen 1.2 vele kleinere afwijkingen geweest. Per saldo is er € 21.000 minder uitgegeven.

Baten:

- **Lagere inkomsten afvalinzameling -/- € 69.000**
  Als gevolg van minder inkomsten milieupark (poorttarief) door minder bezoekers en minder inkomsten afvalstoffenheffing door hogere kwijtscheldingen.

- **Hogere inkomsten wegen € 111.000**
  Het betreft voornamelijk degeneratievergoeding en inkomsten aanleg inritten. Tegenover deze inkomsten staan ook uitgaven.

- **Hogere inkomsten wijk, natuur en landschap € 39.000**
  De inkomsten zijn hoger dan begroot door vergoedingen erfbeplanting, subsidies en bijdrages voor de vergroening en aanleg speelterreinen bij scholen.

- **Hogere inkomsten openbare verlichting € 11.000**
  De inkomsten zijn hoger dan begroot door de elektriciteitsvergoeding lichtmastreclame.

- **Hogere inkomsten riolering € 202.000**
  Meer inkomsten rioolrecht door de vereenvoudigde procedure om panden en perceel te splitsen of anders te bestemmen wat tot meer aansluitingen heeft geleid dan was ingeschat. Er zijn hogere inkomsten uit leges rioolaansluitingen, tegenover deze inkomsten staan ook uitgaven.

- **Hogere inkomsten ondergrondse infrastructuur € 7.000**
  De legesinkomsten uit glasvezel en beheer- en degeneratiekosten (vergoeding van energieleverancier ter dekking van de kosten van bestrating als gevolg van openbreking) zijn hoger dan begroot.

- **Overige kleine afwijkingen per saldo -/- € 11.000**
  Er zijn binnen het programma 1.2 diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere baten.

Programma: 2.1 Werk en inkomen

Peel en Maas is een vitale gemeenschap waar iedereen naar vermogen in kan participeren. Wij organiseren de ondergrens. Dat betekent dat we bepalen vanaf welk moment door de overheid hulp wordt geboden. Alleen deze ondergrens is onvoldoende om het goede leven te behouden. Daarom sluiten wij aan bij de krachten van onze gemeenschap om dit te realiseren. We stimuleren en faciliteren collectieven in onze gemeenschap om het goede leven in samenspraak en samenwerking met alle belanghebbenden – inwoners, organisaties, bedrijven, overheid – te bereiken, uit te bouwen en in stand te houden.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Iedereen neemt, naar eigen vermogen, deel aan de gemeenschap.	1.1 We innoveren gezamenlijk met ondernemers het bestaande netwerk “Wij maken werk van werk “ door met nieuwe ideeën, kwetsbare burgers een beter perspectief te bieden. Uit gesprekken met enkele “Wij maken Werk van Werk”-ondernemers blijkt dat hun prioriteit ligt bij het vinden van (geschikt te maken) personeel. Op deze behoefte spelen we in met het ontwikkelen van het Experience Centre (EC). Dit is een plek waar mensen kunnen ontmoeten, oriënteren, ontwikkelen en ondersteunen om zo een zelfstandig en zinvol bestaan op te bouwen. 1.2 We onderzoeken of het concept van het ondernemersplatform van “Wij maken werk van werk” in relatie tot mensen met achterstand tot de arbeidsmarkt ook te gebruiken is voor de groep zorgaanbieders in Peel en Maas. Om die samenwerking inhoudelijk goed vorm te geven sluiten we aan bij de uitgangspunten van de pilot Hendig. Beide netwerk-ontwikkelingen vormen input voor de leer- en ontwikkelroutes (zie hiervoor ook programma 3.1). De eerste netwerkbijeenkomsten voor zorgaanbieders zijn georganiseerd met de thema’s regionale sturing en inkoop, lokaal samenwerken en UWV dienstverlening. 1.3 We actualiseren het arbeidsmarktbeleid waarbij we lokaal aangeven hoe: - we ondernemers benaderen om samen meer kansen te creëren voor onze werkzoekenden en; - onderwijs beter aan kan sluiten bij de vraag van ondernemers. - we welke ondersteuning ontwikkelen om bovenstaande mogelijk te maken. Het beleid wordt door het college vastgesteld en vormt een onderdeel van het regionaal vast te stellen arbeidsmarktbeleid in Noord-Limburg. Het arbeidsmarktbeleid (uitvoeringsbeleid) is nog niet geactualiseerd omdat het afgelopen jaar de nadruk heeft gelegen op de implementatie van extra ondersteuningsmaatregelingen rondom energietoeslagen en opvang Oekraïners. 1.4 We ondersteunen – door de coronacrisis getroffen – ondernemers met heroriëntatie op het eigen bedrijf en beroep. Het aantal faillissementen was in 2022 lager dan voor de coronaperiode. In het kader van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen en in nauwe samenwerking met partners zoals het Ondernemers Klankbord hebben we enkele tientallen getroffen ondernemers en zzp-ers doorverwezen of advies gegeven.

	1.5 We nemen deel in het regionaal mobiliteitsteam om ‘werk naar werk’ trajecten te ondersteunen door scholing en bemiddeling op het moment dat de burger werkloos dreigt te worden. We hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheden van het regionaal mobiliteitsteam. Niet-uitkeringsgerechtigden hebben hierdoor ondersteuning gekregen zoals beroepenoriëntatie en korte scholingen.
2. Iedereen heeft een inkomen dat het mogelijk maakt om als volwaardig burger mee te doen in de samenleving.	2.1 Wij voeren de verschillende onderdelen van het minima beleid integraal uit. Dit leggen we in een collegebeleid vast. Door de extra werkzaamheden rondom de energietoeslagen is dit beleid nog niet vastgesteld. In 2023 staat de vaststelling gepland waarbij we aanhaken bij de herijkte kaderstelling. 2.2 We zijn (samen met de gemeente Horst aan de Maas) in gesprek met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de te lage toekenning als gevolg van de verdelingssystematiek van de BUIG. Het ministerie heeft de BUIG op het onderdeel loonkostensubsidie aangepast en daarmee vervalt ons bezwaar. 2.3 We participeren ook in 2022 in een regionale taskforce ‘corona’. Door het dashboard van deze taskforce houden we zicht op de ontwikkelingen van werkeloosheid en de gevolgen hiervan. Op basis daarvan stemmen we het ondersteuningspakket af. Dit pakket bestaat uit landelijke en gemeentelijke ondersteuningsmaatregelen. De corona-ondersteuningsmaatregelingen Tozo en TONK zijn in 2022 gestopt. Het dashboard is inmiddels opgenomen in de reguliere monitoren.
3. Voorkómen van financiële problemen, zodat burgers (beter) kunnen participeren in de samenleving.	3.1 We ontwikkelen onze schuldhulpverlening door meer aandacht voor preventie. De preventieve aanpak is gericht op het voorkomen van complexe en dure hulpverlening. Op basis van signalen van zorgverzekeraars, energiebedrijven, woningverhuurders en drinkwaterbedrijven benaderen we inwoners met betaalachterstanden proactief en bieden hulp aan. De contracten met alle aangesloten organisaties (ca. 55) zijn in 2022 geactualiseerd en er zijn nieuwe partijen aangesloten. 3.2 We ontzorgen inburgeringsplichtige statushouders financieel in het kader van de nieuwe Wet inburgering (januari 2022). Vanaf 2022 brengen we op de uitkering de kosten voor huur, energie en ziektekostenverzekering in mindering om de statushouder te ontzorgen en schulden te voorkomen. De ingehouden bedragen maken wij vervolgens over naar de betrokken instanties.
4. Uitkeringscliënten zijn zich bewust van hun rechten en plichten.	4.1 We onderzoeken de effectiviteit van de gemeentelijke website op de onderdelen werk, inkomen, schuldhulpverlening en aanverwante onderwerpen en het gebruik van Antwoordop.nl. Er heeft een effectiviteitsonderzoek plaatsgevonden, met een aantal verbeteringen van de website tot gevolgd. De meest in het oog springende daarvan is Grip op geld.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?

Werk

- Uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening via NLW.
- Re-integratie van uitkeringsgerechtigden én niet-uitkeringsgerechtigden mét afstand tot de arbeidsmarkt.
- Re-integratie van onder andere VSO-ers (Voortgezet Speciaal Onderwijs) en leerlingen zonder startkwalificatie.
- Het acquireren van beschut werk plekken (taakstellend door SZW opgelegd).
- Het ondersteunen van burgers bij hun indicatie voor het doelgroepenregister (doelgroep banenafspraak) en beschut werken.
- Het vaststellen van arbeidspotentieel aan de hand van de Dariuz loonwaardenmethodiek.
- Participatie in het Werkgeverservicepunt (WSP).
- Het organiseren van een Meet 2 Match variant in 2022.
- Het organiseren van een jaarlijks afstemmingsoverleg lokaal arbeidsmarkt met ondernemers, onderwijsinstellingen en gemeente (Triple Helix).

Inkomen

- Verstrekken van uitkeringen en bijzondere bijstand.
- We voeren controles uit, zoals staat in de kwaliteitsborging SD en het controleprotocol Tozo en TONK.
- Uitvoeren van debiteurenbeheer voor verstrekte leningen, borgsommen of kredieten uit bijzondere bijstand, Bbz of Tozo3 tot en met Tozo5 en TONK. Voor de Tozo en TONK geldt hetzelfde als de controles.
- Verstrekken van middelen (subsidie) voor initiatieven rondom collectieve minimaregelingen, zoals collectieve ziektekostenverzekering, stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur, Volwassenenfonds Sport en Cultuur, kleding- en Voedselbank.
- Ondersteunen bij de uitbetaling van het leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen in samenwerking met programma 4.1 economie.
- Verstrekken van mondmaskers en zelftesten aan minima op verzoek van het ministerie SZW.
- Verstrekken van eenmalige energietoeslag 2022 voor minima zonder en mét vermogen.
- Verstrekken van energieboxen in samenwerking met programma 1.1 vitale leefomgeving.
- Toegang geven tot goedkope(re) energie voor álle inwoners van de gemeente via de website Gemeentepolis (gezondverzekerd.nl).

Schuldhulpverlening

- De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) voeren wij uit in samenwerking met netwerkpartners zoals Vorkmeer (Wegwijzer) en woningcorporaties (preventief én curatief).
- Verwerken van vroeg signaleringen en terugkoppeling aan melders om afsluiting van nutsvoorzieningen, royement van zorgverzekering en huisuitzetting te voorkomen.
- Deelnemen aan en input leveren voor bijeenkomsten van nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen.
- Coördineren van de bijeenkomsten voor het Platform Armoedevrij Peel en Maas.

Naleving en controle (op onderdeel Werk en Inkomen)

- Voorlichting geven over en bijwerken van de gemeentelijke website, folders en (digitale) dienstverlening op alle onderdelen van dit programma.
- Fraudebestrijding.
- Controles en handhaving maken deel uit van het toepassen van een eerlijke benadering.

Algemeen

- Ondersteunen van de stichting ‘Het Ontdeklab Peel en Maas’.
- We nemen deel aan het regionaal beleidsoverleg met betrekking tot de Participatiewet, de Wet inburgering en de arbeidsmarktontwikkelingen om integraliteit in regionaal beleid aan te moedigen.
- De gemeente Peel en Maas neemt als vertegenwoordiger van de regiogemeenten deel aan het regionaal werkbedrijf waarin arbeidsmarktbeleid met vakbonden, ondernemers, UWV en Limburgse werkgeversvereniging verder wordt ontwikkeld. Dit doen we namens de regiogemeenten.
- Actueel houden van verordeningen, beleidsregels en de gemeentelijke website en folders.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	6.535.145	6.660.000	6.660.000
Lasten	18.333.223	17.578.435	15.444.435
Saldo	**-11.798.078**	**-10.918.435**	**-8.784.435**

Het programma 2.1 laat over 2022 een negatieve afwijking van € 879.643 zien. De baten zijn € 124.855 lager dan begroot en de lasten zijn € 754.788 hoger dan begroot zodat per saldo een negatieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Lagere lasten product werk € 196.000**
  Het verschil in lasten op het product werk moet in samenhang worden gezien met het nadeel op de baten (-/- € 125.000). Dat betreft de afrekening van de bijdrage aan NLW over eerdere jaren die binnen de lasten al is afgedekt. Er resteert dan nog een positieve afwijking op de lasten van € 71.000. Dit verschil wordt met name veroorzaakt doordat minder extern personeel is ingezet voor re-integratie dan was geraamd.

- **Hogere lasten product inkomen -/- € 524.000**
  In 2022 zien we een toename van de kosten voor uitkeringen wat leidt tot een overschrijding van € 300.000. Dat wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden. Ook op de uitgaven voor de loonkostensubsidie is in 2022 een overschrijding ontstaan omdat dit instrument meer is ingezet dan was geraamd. In de gebundelde uitkering BUIG (voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 en loonkostensubsidie) worden tegenwoordig de daadwerkelijke kosten van de loonkostensubsidie gecompenseerd. Een deel van de overschrijding zal in 2023 worden gecompenseerd door een hogere BUIG.

- **Hogere lasten product minima -/- € 427.000**
  De uitkering en compensatie van de energietoeslag aan huishoudens is verantwoord onder het product minima. In totaal is er in 2022 € 2,1 miljoen uitgekeerd aan energietoeslag (€ 1.300 per huishouden). De rijkscompensatie bedraagt in totaal € 2,0 miljoen maar daarvan is € 200.000 opgenomen onder algemene dekkingsmiddelen. In totaal is er dus een tekort van € 100.000 op de energietoeslag (excl. uitvoeringskosten). Omdat een deel van de rijksmiddelen op een ander product is opgenomen zien we bij minima een nadeel van € 300.000.
  Op de andere minimaregelingen is in 2022 een groter beroep gedaan dan was begroot waardoor een tekort van € 127.000 is ontstaan.

Baten:

- **Lagere baten product werk -/- € 125.000**
  In 2022 heeft een afrekening plaatsgevonden over de bijdrage aan NLW van de afgelopen jaren. Deze afrekening is binnen de lasten van het product al geraamd en afgedekt.

Programma: 2.2 Zorg en Ondersteuning

Gemeenschappen in Peel en Maas kenmerken zich doordat iedereen naar vermogen mee doet; het goede leven wordt vanuit de samenleving bevorderd. Als ondersteuning nodig is worden collectieve voorzieningen ingezet. Waar nodig wordt als aanvulling de maatwerkvoorziening aangeboden. Om collectieve voorzieningen te realiseren, faciliteert de gemeente en ondersteunen we, waar nodig, verbanden van burgers en maatschappelijke partners.
We leven in een samenleving waarin de mens leidend is in plaats van het systeem. Daarom willen we met zijn allen een wereld opbouwen vanuit de talenten die er zijn en daar de systemen op aanpassen. Het samenleven van inwoners kenmerkt zich door het mee laten doen van iedereen, met specifieke aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Inwoners kunnen zo de kwaliteit van hun eigen leven en elkaars leven bevorderen.
Deze manier van leven in de gemeenschap helpt om zo lang mogelijk de regie over het eigen leven te voeren en om mee te doen. Daarbij bepalen gemeenschappen zelf welke voorzieningen ze vanuit hun eigen kwaliteiten realiseren en welke aanvullende woon-, welzijns- en zorgvoorzieningen nodig zijn. Als gemeente zijn wij vangnet voor kwetsbare groepen en zetten daarvoor maatwerkvoorzieningen en/of maatschappelijke opvang in. Als het gaat om professionele inzet geven we ruim baan aan nieuw vakmanschap van de zorgprofessional. Daarnaast brengen we regelgeving en protocollen terug tot het verantwoorde minimum.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Burgers en gemeenschappen voeren zelf regie en geven zelf vorm aan het zorgen voor elkaar.	1.1 We leggen begin 2022 het beleid Heerlijk Thuis Wonen voor aan het college. Dit is erop gericht om inwoners er bewuster van te maken wat er nodig is om op een fijne en veilige manier langer thuis te kunnen blijven wonen. Met als doel om te zorgen dat mensen zelf de regie nemen om passend te wonen. We adviseren en faciliteren bij aanvragen voor mantelzorg- en pre-mantelzorgwoonvoorzieningen om burgers op weg te helpen bij het zelf vorm geven aan het zorgen voor elkaar. In 2022 zijn ruim 50 informatie- en adviesverzoeken rondom (pré)mantelzorgwoningen binnengekomen en zijn 25 gesprekken op locatie gevoerd. Er zijn diverse (pré)mantelzorgwoningen gerealiseerd en enkele tientallen in voorbereiding. Heerlijk Thuis Wonen wordt niet als apart beleid voorgelegd aan het college maar deels opgenomen in de woonzorgvisie, zie ook 2.7. Bewustwording rondom langer thuis wonen is gestimuleerd via o.a. het Huis van Morgen. 1.2 We gaan verder in gesprek met de dorpsontmoetingen over de toekomstbestendigheid, onder andere hoe houden we het betaalbaar en hoe kunnen we inspelen op nieuwe behoeftes? De denktanknotitie uit 2020 is geëvalueerd met alle stichtingsbesturen en maatschappelijke partners. Hierbij is gekeken wat er speelt bij elke dorpsontmoeting en wat er nodig is. Op basis hiervan hebben we een uitvoeringsnotitie opgesteld waarin we met een aantal dorpsontmoetingen een intensiever proces inzetten om aan te sluiten op de ontmoetingsbehoefte van het dorp. 1.3 We investeren in netwerksamenwerking en korte lijnen met formele en informele zorgpartijen in de dorpen. Zo nemen we deel aan de werkgroep 'WKK 2.0, Integratie zorg en welzijn Kessel-Kessel-Eik' die tot doel heeft tot een meer klantgerichte en geïntegreerde aanpak. Ook doen we mee met het regionale project 'Naar een nieuw perspectief voor ouderenzorg' waarbij Beringe als een van de pilots is gekozen. Hier onderzoeken partijen samen of de zorg voor de (oudere) inwoners van het dorp op een andere manier kan.

	Tot slot gaan we een structureel overleg met ergotherapeuten opzetten. De pilot in Beringe is begin 2022 afgerond. Er zijn diverse ideeën uit gekomen over ouderenzorg in de toekomst. Dorpscoöperatie Steingood geeft hier met ondersteuning van Vorkmeer vervolg aan. Doel is met name om samenwerking en verbinding van welzijn en zorg in het dorp te bevorderen. Met WKK hebben we meermaals gesproken over hoe hun project meer kan aansluiten bij de behoefte en ontwikkelingen die zich in Kessel voordoen. We stemmen twee keer per jaar af met ergotherapeuten over de mogelijkheden van de Wmo. 1.4 We zetten in op positieve gezondheid via het regionale project 'Burgerparticipatie en positieve gezondheid in de huisartsenzorg' om niet-medische hulpvragen (deels) terug te brengen naar gemeenschappen. In plaats van medicaliseren, druk op de zorg te leggen en onnodig zorgkosten te maken zonder dat mensen echt geholpen worden. Zo wordt in het project op dorpsniveau de samenwerking tussen huisartsen, opbouwwerk en algemene voorzieningen bevordert. Drie huisartsenpraktijken in Beringe, Kessel en Baarlo zijn in 2022 in dit project gestart. De eerste inzet is gericht op het elkaar te leren kennen en weten te vinden in het lokale netwerk en naar elkaar te verwijzen. 1.5 Het Integraal Team Jongvolwassenen gaat bij een aantal casussen de uitgangspunten en werkwijze van Hendig hanteren zodat burgers zelf nadrukkelijker regie kunnen voeren. We hebben afgelopen jaar partijen bij elkaar gebracht om elkaar te leren kennen in deskundigheid, kennis en taal als voorbereiding op het daadwerkelijk starten met casuïstiek.
2. Er zijn toegankelijke algemene voorzieningen aangevuld met passende maatwerk-voorziening.	2.1 We monitoren de dorpsvoorziening hulp bij het huishouden en blijven aandacht houden en acties ondernemen (lobbyen) voor de BTW-kwestie in overleg met de dorpen en alle betrokken partijen. In 2022 zijn alle voorbereidingen getroffen met de dorpen ten behoeve van de realisatie van de dorpsvoorziening. De dorpen hebben hiertoe, mede op basis van juridische adviezen t.a.v. de BTW-kwestie, gekozen voor de oprichting van de zorgcoöperatie Peel en Maas. Deze leveren hulp bij het huishouden in alle dorpen met uitzondering van Baarlo. 2.2 We geven uitvoering aan de afspraken uit het regionale programma Sturing en Inkoop met het doel om te komen tot meer grip en sturing in het sociaal domein. Op 1 januari 2022 gaan de nieuwe contracten voor onder andere ondersteuning vanuit de Wmo in. Daarbij gaat het om: - uitbreiding en doorontwikkeling van het regionale Leveranciersmanagement; - doorontwikkeling van het toegangsmanagement; - monitoren en bijstellen van de ingezette ontwikkelingen en Ontwikkeldoelen; - vormgeven van lokaal leveranciersmanagement. We hebben deelgenomen aan zowel de regionale als de lokale leveranciersgesprekken. Hierbij zijn met name knelpunten rondom de implementatie van de nieuwe contracten en de samenwerking besproken. Per segment hebben we samen met aanbieders afspraken gemaakt over ontwikkeldoelen en hoe deze te bereiken.

	In 2022 heeft onze toegang veel energie gestoken in het werken met trajecten en de communicatie daarover met inwoners en aanbieders. 2.3. We gaan ervaring opdoen met deelmobiliteit, waarbij we beginnen met het inrichten van een scootmobielpool. Doel is om van individueel bezit en gebruik naar collectief bezit en deelgebruik te gaan. De eerste pilot vindt plaats bij de nieuwe aanleunwoningen van Antares naast woonzorgcentrum Sint Jozef in Meijel. De scootmobielpool is in september 2022 gestart met twee scootmobiels en een aantal omwonenden. De eerste evaluatie volgt na een half jaar. 2.4. We doen ervaring op met het verstrekken van voorzieningen voor algemeen gebruik binnen woonvormen. Nu worden deze voorzieningen nog op individueel niveau aangevraagd. Bijvoorbeeld collectieve tilliften bij geclusterde zorgwoningen. Bij een woonzorgcentrum zijn twee tilliften geplaatst die ingezet kunnen worden voor alle bewoners. 2.5 We vragen gebruikers van het sociaal domein en hun naasten naar hun ervaringen via het 'Vertelpunt vele handen'. We gaan dit uitbreiden naar een werkwijze van alle consulenten en gezinscoaches. We stimuleren en faciliteren ook netwerkpartners om het Vertelpunt te gebruiken. We zijn gestart met het ontwikkelen van een nieuwe werkwijze die meer aansluit bij de wensen en behoeften van inwoners en de beroepskrachten. 2.6 We maken inwoners bewuster van digitale en technische mogelijkheden om zo langer thuis te kunnen wonen, waardoor ze meer regie houden en minder afhankelijk zijn van professionele zorg. In 2022 gaan we met de werkgroep 'Technologie achter de voordeur' gericht aan de slag voor thuiswonende ouderen. We trekken bij dit thema ook regionaal samen op met de gemeenten Horst en Venray, maatschappelijke partijen, onderwijsinstituten en bedrijven om van elkaar te leren en elkaar te versterken. In gesprekken met ouderen halen we op hoe we hen kunnen ondersteunen om bekend te raken met bestaande slimme hulpmiddelen, en deze ook echt aan te schaffen en te gaan gebruiken. Het Huis van Morgen is met twee jaar verlengd en zoekt actief naar nieuwe partners. Naast rondleidingen in het Huis geven ze ook steeds vaker presentaties op locatie op uitnodiging van derden. 2.7 We sturen op de realisatie van voldoende woonvormen voor kwetsbare groepen op basis van de uitkomsten van de in 2021 opgestelde woonzorganalyse en visie. In Meijel (St. Jozef – wonen en zorg) en Panningen (Zorgcentrum Vincent Depaul) is een uitbreiding van verpleeghuisplekken gerealiseerd. In Beringe is een nieuwe woonlocatie opgeleverd voor verstandelijk beperkte inwoners. Voor huisvesting van kwetsbare jongvolwassenen zijn we bezig met diverse locaties en partners.

3. Er is maatschappelijke opvang voor kwetsbare groepen.	3.1 We gaan zelf de indicaties voor beschermd wonen afgeven, die voorheen door centrumgemeente Venlo werden gedaan. Daarbij hanteren we waar mogelijk de uitgangspunten van Hendig om duurzame antwoorden te vinden op knelpunten die nu bestaan in de driehoek GGZ-zorg – Beschermd Wonen – Arbeidsparticipatie. Om zo te komen tot vergroting van zelfstandigheid op het gebied van wonen, werken en/of meedoen. Zie ook onderdeel 1.2 bij dit programma. De toegang voor Beschermd Wonen is lokaal ingericht. Consulenten Zorg en Ondersteuning doen de intake en geven indicaties af. Eventuele knelpunten komen enerzijds regionaal aan bod in het regionale Toegangsoverleg en anderzijds lokaal in het Integraal Team Jongvolwassenen. 3.2 We realiseren een lokale toegang en een lokaal trajecthuis (lokale dak- en thuislozen opvang) waar mensen maximaal drie maanden kunnen wonen om met goede begeleiding tot passende huisvesting te komen. Ook voor maatschappelijke opvang hebben we een lokale toegang ingericht. Consulenten Zorg en Ondersteuning gaan in gesprek met dakloze inwoners en kijken samen met partners naar oplossing voor het woonprobleem. Het lokaal trajecthuis is door de aanbieder nog niet gerealiseerd. Het ontbreekt aan een geschikte locatie. 3.3 Op basis van het lokale woonwagenonderzoek maken we een verdiepingsslag naar de daadwerkelijke behoefte aan woonwagenlocaties ter voorbereiding van eventuele uitbreiding van woonwagenplekken. De gemeenteraad heeft ingestemd met een voorbereidingskrediet voor de uitbreiding van vijf standplaatsen. 3.4 Samen met het Zorg- en Veiligheidshuis en binnen de regionale werkgroep personen met onbegrepen gedrag werken we aan sluitende en passende voorzieningen en trajecten. Dit doen we voor mensen met zware psychosociale problemen waarbij we de directe omgeving van deze mensen betrekken. In 2022 is subsidie ontvangen van ZonMw voor het regionale programma Grip op onbegrip. Dit programma zet in op het doorontwikkelen van 24/7-aanpak voor personen met verward gedrag en het realiseren van een goede bestuurlijke structuur om beter en sneller zorg te kunnen leveren.
4. We faciliteren gemeenschappen en (groepen) burgers bij het bevorderen van een gezonde leefstijl.	a. We zetten in op de beweging naar positieve gezondheid, onder andere door het faciliteren van initiatieven uit gemeenschappen, het Sportakkoord ‘Beweeg Peel en Maas’, de Health Impact Bond Valpreventie, het uitbreiden van het lokaal netwerkoverleg Gezond Opvoeden met maatschappelijke partners en het regionaal project genoemd onder 1.1. In diverse dorpen zijn implementatiecoaches positieve gezondheid opgeleid die de beweging verder vorm kunnen geven. Ook stond positieve gezondheid centraal tijdens de jaarlijkse ‘dag van de ouderen’, georganiseerd door de gezamenlijke KBO’s. De Heath Impact Bond Stevig Staan, een regionaal project gericht op valpreventie bij ouderen, is eind 2022 gestart na een jarenlange voorbereiding. Vorkmeer ziet daarbij toe op een lokale aanpak aansluitend op wat er al gebeurt in Peel en Maas.

	4.2 De LeerOntwikkelRoutes werken vanuit het gedachtengoed positieve gezondheid. De consulenten Zorg & Ondersteuning maken kennis met positieve gezondheid in hun werk. De samenwerking met Sport & Bewegen en de medewerkers Gezonde Leefstijl van Vorkmeer blijft intensief. In het Leer-Ontwikkel-Netwerk Vitaal & Gezond Noord-Limburg is in 2022 een stevige basis gelegd voor het verder ontwikkelen van positieve gezondheid in de regio. Consulenten en andere beroepskrachten bundelen de krachten, omdat positieve gezondheid niet in je eentje lukt. 4.3 We brengen bij de Omgevingsvisie de verbinding tussen het fysieke domein en het sociale domein in. Daarbij gaat het naast gezondheidsbescherming, preventie en positieve gezondheid ook om ontmoeten en bewegen. In de door de raad vastgestelde omgevingsvisie is een 'gezonde en veilige omgeving' als een van de zes opgaves benoemd. In deze opgave zetten we ons in voor een omgeving die uitnodigt tot o.a. bewegen, spelen en ontmoeten. Ook veiligheid en gezondheid zijn expliciet opgenomen als aandachtspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?

- Uitvoeren van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning door het voeren van gesprekken, afhandelen van meldingen en aanvragen, geven van informatie en advies etc..
- Inhoud geven aan het Integraal Team Jongvolwassenen.
- Relatiebeheer met lokale zorgaanbieders.
- Voorzitten van het lokale zorgnetwerk voor complexe GGZ-problematiek.
- Aanpak van huiselijk geweld, waaronder ouderenmishandeling.
- Deelnemen aan regionale overleggen rondom beschermd wonen, maatschappelijke opvang en mensen met onbegrepen gedrag.
- Structurele afstemming tussen zorg (MO) en veiligheid (OOV).
- Afstemming en vormgeven van Zorg en veiligheidshuis Limburg Noord.
- Voorbereiden en adviseren over agendapunten/ regionale ontwikkelingen binnen de Bestuurscommissie Wmo regionale taken.
- Faciliteren en subsidiëren van de dorpsvoorziening hulp bij het huishouden.
- Faciliteren en subsidiëren van algemene voorzieningen: de dorpsinfoloketten, dorpsontmoetingen, dorpsvervoer, TWP, begeleidingsdienst, inloop GGZ en Plattelandshoes.
- Ondersteunen van burgerinitiatieven op het gebied van wonen, zorg en welzijn.
- In gesprek met zorgpartijen, zorgverzekeraar/zorgkantoor en gemeenschappen over thema's als Mantelzorg, dementie en eenzaamheid.
- Periodiek overleg met Cohesie en huisartsen, samen met Jeugd.
- In gesprek met zorgverzekeraar en zorgkantoor VGZ over doorstroming in de zorgketen, knelpunten in wetgeving en zorgtechnologie.
- Regionaal inkopen van maatwerkvoorzieningen Wmo. Dit loopt via de MGR Limburg Noord.
- Regionale contractering van hulpmiddelen.
- Regionaal inkopen van collectief vervoer via GR Omnibuzz.
- Regionaal besturen van GR VRLN. GGD Limburg Noord is hier onderdeel van. Daarbij wordt ingezet op gezondheidsbescherming enerzijds en preventie/positieve gezondheid anderzijds. Nadruk ligt op een heldere scheiding maken in de (extra) preventietaken en rol in de beweging naar positieve gezondheid. Er loopt een kerntakendiscussie bij GGD Limburg Noord.
  De kerntakendiscussie heeft geleid tot de VISIE 2030 voor de GGD (publicatie in mei 2022): "Waar gezondheid publieke zorg wordt". Daarin zijn twee centrale doelen van het in 2021 met partijen opgestelde manifest overgenomen, namelijk: 'vergroten van gelijke kansen en makkelijker maken van gezond leven'.

- Handhaving op rechtmatig en doelmatig gebruik van zorg en ondersteuning en toezicht houden op kwaliteit en rechtmatigheid via regionale toezichthouders.
- Periodiek overleg met belangengroepen (mantelzorgforum, gehandicaptenplatform) en Adviesraad Sociaal Domein.
- Monitoring cijfers gebruik zorg en ondersteuning. De Arrangementenmonitor verschaft in het jaarbeeld van het sociaal domein.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	2.721.122	2.531.379	917.279
Lasten	13.728.229	15.135.968	13.933.968
Saldo	**-11.007.107**	**-12.604.589**	**-13.016.689**

Het programma 2.2 laat over 2022 een positieve afwijking van € 1.597.482 zien. De baten zijn € 189.743 hoger dan begroot en de lasten zijn € 1.407.739 lager dan begroot zodat per saldo een positieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Lagere lasten Hulp in de Huishouding € 389.000**
  Op basis van de groei van het aantal cliënten HbH in de afgelopen jaren is in de Begroting 2022 het budget verhoogd. De verwachte toename is echter lager dan verwacht o.a. door personeelsgebrek bij aanbieders HbH. Daarom is op het budget HbH een voordeel van € 389.000 ontstaan.

- **Hogere lasten woon- en vervoersvoorzieningen -/- € 298.000**
  De overschrijding op de kosten voor woon- en vervoersvoorzieningen heeft enerzijds te maken met een toename in de aanvragen maar anderzijds hebben de hogere kosten voor (bouw)materialen ook invloed. In totaal bedraagt de overschrijding € 298.000.

- **Lagere lasten Wmo Begeleiding € 1.156.000**
  Het jaar 2022 is een overgangsjaar wat betreft de inkoopsystematiek in het sociaal domein. Voor nieuwe hulpvragen wordt gewerkt met trajectfinanciering en de bestaande hulp wordt nog op de PxQ systematiek afgerekend. Vanwege de onzekerheid over de (financiële) effecten bij sturing en inkoop is in de begroting gerekend met een ruime toename van de kosten. In werkelijkheid blijkt die groei beperkt en liggen de daadwerkelijke zorgkosten Wmo ongeveer op het niveau van 2021. Daardoor ontstaat financieel een voordeel op dit product.

- **Lagere lasten Wonen, Welzijn en Zorg € 54.000**
  In 2022 minder lasten voor incidentele projecten dan begroot.

- **Lagere lasten maatschappelijke opvang € 54.000**
  Regionaal is afgesproken om de bijdrage van bemoeizorg en preventie in de regionale begroting op te nemen.

- **Lagere lasten verward gedrag € 12.000**
  In 2022 lagere lasten omdat een gedeelte van de kosten gesubsidieerd is door ZonMw.

- **Lagere lasten volksgezondheid € 54.000**
  Minder lasten op dit programma geboekt omdat we uitgaven op het gebied van gezondheid niet op dit programma hebben verantwoord. We hebben gebruik gemaakt van de middelen vanuit de regeling Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken. Dit zijn middelen beschikbaar gesteld voor bewegen en gezondheid. Deze middelen zijn verantwoord op het programma Sport en Bewegen. Bij het niet inzetten van de extra middelen hadden we deze moeten terugbetalen aan het Rijk.

- **Overige lasten per saldo -/- € 13.000**
  Per saldo zijn er op andere producten binnen programma 2.2 enkele kleinere afwijkingen geweest die leiden tot € 13.000 hogere uitgaven.

Baten:

- **Hogere baten Wmo begeleiding € 190.000**
  Vanwege de doordecentralisatie van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang ontvangen gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg een bijdrage uit het (verwachte) overschot op de regionale begroting Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. Die bijdrage is in werkelijkheid hoger dan in onze begroting opgenomen. De reden daarvan is dat de regionale begroting BW/MO hogere rijksinkomsten heeft en lagere uitgaven. Dat voordeel wordt verdeeld over de deelnemende gemeenten. In totaal bedraagt de bijdrage voor Peel en Maas € 2,5 miljoen.

Programma: 2.3 Jeugd en onderwijs

We willen graag dat kinderen opgroeien in een gezonde en veilige omgeving zodat ieder kind de kans krijgt zich te ontwikkelen tot een zelfbewuste, betrokken en leergierige jongvolwassene met een maatschappelijke startkwalificatie. Een jongvolwassene die in staat is om verantwoordelijkheid te nemen en die bijdraagt aan de eigen vitale gemeenschappen. Ieder binnen zijn/haar mogelijkheden.

Opvoeden en opgroeien zien wij als een 'gemeenschapsverantwoordelijkheid'. Wij stimuleren gemeenschappen om 'hun jeugd' (0-23 jaar) te laten ontdekken wat ze willen in dit leven, met ruimte voor ontwikkeling van het sociale en culturele. Basisvoorzieningen zoals onderwijs en kinderopvang spelen hierin een belangrijke rol. Als daarvoor aanleiding is spreken we deze partijen aan op hun rol en verantwoordelijkheid.
Als ouders tegen vragen of problemen aanlopen, is er professionele hulp die erop is gericht de opvoedvaardigheden van ouders te bevorderen. Daarnaast zetten we erop in de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, zijn ouders en de sociale omgeving in te schakelen en te herstellen. Daarbij richten wij ons op het voorkómen van en vroege interventie bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen. Deze hulp zetten we waar mogelijk aanvullend in op wat de gemeenschap hierin zelf kan betekenen.

Als er sprake is van meervoudige problematiek wordt integrale hulp aan de jeugdige en zijn ouders geboden. Bij dit soort interventies staat het kind voorop. We geven ruim baan aan vakmanschap van de zorgprofessional en brengen regelgeving en protocollen terug tot het verantwoorde minimum. Wij bevorderen de veiligheid van de jeugdige in de opvoedsituatie waarin hij opgroeit.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1.1 Veilig en gezond opgroeien van kinderen en jongeren.	1.1 We maken in samenwerking met Vorkmeer een plan voor het versterken van de pedagogische samenleving en de rollen die we daarin hebben. In een sterke pedagogische samenleving gaat het gesprek in de gemeenschap ook over het opgroeien van kinderen in die gemeenschap en geeft de gemeenschap, waar gewenst, gelegenheid om elkaar te ondersteunen in de opvoeding. We hebben in samenwerking met Vorkmeer een plan van aanpak voor het uitvoeringsbeleid opvoeden en opgroeien opgesteld. Vervolgens zijn we met de basisvoorzieningen jeugd (scholen primair onderwijs en voortgezet onderwijs, kinderopvang en Jeugdgezondheidszorg) in gesprek gegaan over de pedagogische samenleving om bewustwording en rolduidelijkheid te creëren. 1.2 We versterken de samenwerking tussen en met de basisvoorzieningen zoals Vorkmeer, onderwijs, kinderopvang, GGD, huisartsen en MEE. Dit doen we onder andere door het maken van afspraken binnen Hendig. Daarnaast zetten we dit jaar in op de verbinding met het onderwijs. Sterke basisvoorzieningen die elkaar aanvullen zijn van belang om een volgende stap te kunnen zetten in het normaliseren, te weten een samenleving waar vragen over opvoeden en opgroeien normaal zijn en antwoorden en steun in de nabije omgeving gevonden kunnen worden en niet als eerste bij een specialist. Aan elke school in Peel en Maas is een gezinscoach verbonden. De gezinscoaches en de scholen hebben gekeken hoe ze de samenwerking kunnen versterken. Een aantal scholen heeft aangegeven behoefte te hebben aan een spreekuur van de gezinscoach op de school. Deze spreekuren vinden plaats.

2.1 Kinderen, jongeren en gezinnen krijgen de hulp die nodig is.	2.1 We stimuleren samenwerking tussen de partners in de jeugdhulpketen in Peel en Maas (en de regio Noord-Limburg). In 2022 zetten we in op het verder uitbreiden van Hendig Jeugdhulp en bekijken we of we deze werkwijze structureel invoeren. We werken verder aan het project Hendig uit het uitvoeringsprogramma Vitaal en Gezond van de Gezondste Regio. In juni hebben we samen met Hendig-partners een bijeenkomst georganiseerd voor nieuwe partners en (nieuwe) medewerkers van bestaande partners over de ontwikkeling van Hendig. De focus ligt daarbij op meer normaliseren door een sterkere positie van en meer samenwerking tussen beroepskrachten van onze basisvoorzieningen. Daarnaast de verbreding van Hendig door het stimuleren van integraal werken binnen en tussen domeinen en het blijvend en structureel ontschotten. En het hendig regelen waarbij experts meedenken over bedrijfsvoering en vraagstukken over rechtmatigheid, privacy en aanbesteding. 2.2 We borgen het werken volgens de gefaseerde ketenaanpak. Dit is de centrale visie uit de regiovisie “Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2019-2022”. Samenwerking met Veilig Thuis en andere jeugdpartners is hier van belang. Hiervoor is een plan opgesteld dat we dit jaar uitvoeren. In 2022 is een nieuwe regionale projectleider Geweld Hoort Nergens Thuis aangesteld. In september 2022 is een tweedaagse training “After Summer School Geweld Hoort Nergens Thuis” georganiseerd die nieuwe impulsen heeft gegeven voor de regionale aanpak. In 2023 krijgt dat zijn weerslag. De gezinscoaches werken steeds meer conform de Top-3 methodiek waarbij de focus ligt op veiligheid brengen binnen het gezin. 2.3 We geven uitvoering aan het nieuwe regionaal beleidsplan jeugd dat 1 januari 2022 ingaat. Het regionale beleidsplan hebben we uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Een onderdeel daarvan is het voeren van ontwikkelgesprekken met aanbieders en contractmanagement over het realiseren van de ontwikkeldoelen op het gebied van wonen, dagbesteding en dagbehandeling en ambulant. Daarnaast is er een nieuwe uitvoeringsregeling jeugdbescherming en jeugdreclassering opgesteld. Dit was nodig om subsidieverstrekking aan de gecertificeerde instellingen vanaf 2023 mogelijk te maken. Ook zijn er nieuwe tarieven vastgesteld voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. 2.4 Onderdeel van het nieuwe regionaal beleidsplan jeugd is de Regionale transformatieagenda jeugdhulp Noord-Limburg 2019-2020. Doel van deze agenda is om meer kinderen zo thuis mogelijk te laten opgroeien. Veel pilots zijn pas in 2020 opgestart en lopen door in 2022. Wij doen mee met verschillende pilots waaronder Voorzorg, Steuntje in de rug en gezamenlijk werven en ondersteunen van gezinsgericht verblijf. De pilots zijn uitgevoerd en afgerond. Regionaal gaan we bekijken hoe we lessen kunnen trekken uit het onderzoek Ketenbreed leren en Thuis door jou. De pilot Steun door jou is verlengd met twee jaar. De beweging van ondersteuning door professionals naar netwerkversterking vraagt om een lange adem, het aanboren van andere kanalen/netwerken en blijvend pionieren.

	2.5 We geven uitvoering aan de afspraken uit het regionale programma Sturing en Inkoop met het doel om te komen tot meer grip en sturing in het sociaal domein. Per 1-1-2022 gaan de nieuwe contracten voor onder andere jeugdhulp in (zie ook programma 2.2). In 2022 zijn we gestart met het voeren van contractgesprekken met aanbieders en contractmanagement om de nieuwe contracten te monitoren. Voor de toegang (gezinscoaches en gecertificeerde instellingen) betekenen nieuwe contracten ook nieuwe werkwijzen. Deze zijn gedurende het jaar geoptimaliseerd. 2.6 Van segment 1 “Opname vervangende behandeling en verblijf met behandeling van de Jeugdhulp” gaan de nieuwe contractafspraken pas per 1-1-2023 in. Om deze afspraken te realiseren gaan we op Noord- en Midden-Limburgse schaal een intensief samenwerkingstraject aan met aanbieders. De aanbesteding en gunning van segment 1 “Opname vervangende behandeling en verblijf met behandeling van de Jeugdhulp” is afgerond. Vervolgens hebben we voorbereidingen getroffen om de nieuwe contracten per 1 januari 2023 in te voeren.
3.1 Kinderen en jongeren zijn in staat om te groeien naar zelfstandigheid, om zo voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren.	3.1 We bevorderen dat kinderen en jongeren, met of zonder beperking of chronische ziekte, samen opgroeien in een inclusieve samenleving: samen spelen, samen naar school, samen sporten en gebruik maken van dezelfde voorzieningen. Dit doen we door met het onderwijs duidelijke afspraken te maken over de inzet van extra zorg, ondersteuning of hulpmiddelen. Ook leveren we extra inspanning om jongeren met een beperking aan een duurzame arbeidsplaats te helpen, in samenwerking met onderwijs en arbeidsmarkt. We maken maatwerkafspraken over casussen op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp. Op casusniveau kijken we wat passend en nodig is voor de jeugdige. Dit doen we in samenwerking met het onderwijs. In de driehoek gemeente-zorg-onderwijs zijn stappen gezet in de samenwerking om hiermee de hulp en ondersteuning rondom kinderen op elkaar af te stemmen. 3.2 Door de coronacrisis is voor het bestrijden van onderwijsachterstanden een Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gestart waarvoor zowel de scholen als de gemeente middelen voor de leerjaren 2021/2022 en 2022/2023 hebben gekregen. Op basis van het in 2021 opgestelde plan van aanpak geven we in 2022 in samenwerking met alle betrokken partijen uitvoering aan dit plan. Met de basisvoorzieningen is in een gezamenlijke bijeenkomst bepaald dat het accent van maatregelen met name op jongeren van het voortgezet onderwijs komt te liggen. Er is onder andere een Rebootklas gestart op het Bouwens en het ondersteuningsplein van het Bouwens is uitgebreid met spreekuren van jongerenwerkers. Daarnaast is er webinar Less depress georganiseerd voor ouders van schoolgaande jeugd. Samen met partners, waaronder het Bouwens, hebben we gesproken over de zorgen die er zijn t.a.v. mentale gezondheid van jongeren en hoe we hier ondersteunend in kunnen zijn naar elkaar.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?

- Ondersteuning van goede basisvoorzieningen zoals kinderopvang, primair en middelbaar onderwijs, consultatiebureau, jeugd- en jongerenwerk en gezinscoach.
- Uitvoeren van het regionale project Kansrijke Start om de omstandigheden voor een kind in de eerste 1000 dagen zo optimaal mogelijk te maken.
- Inzetten van gezinscoaches die zelf hulp en ondersteuning kunnen bieden aan gezinnen en die wanneer nodig andere beschikbare ondersteuning binnen het sociaal domein of gespecialiseerde hulp in kunnen zetten én faciliteren dat ouders regie voeren over de opvoeding van hun kind.
- Integrale hulp verlenen aan gezinnen. Jongeren van 18 t/m 26 jaar hebben een vast aanspreekpunt binnen het sociaal domein via het integraal team jongvolwassenen waar de gezinscoach deel van uitmaakt.
- Maatwerk leveren (licht waar kan, zwaar waar nodig, dichtbij waar kan, op afstand waar nodig).
- Actief ingrijpen als de veiligheid van het kind in het geding is.
- Duurzaam verbeteren van het jeugdhulpstelsel (transformatie onder andere via Hendig)).
- Faciliteren van deelname aan kinderopvang door het aanbieden van een Peuterprogramma, Voorschoolse Educatie en kinderopvang op maat via een Sociaal Medische Indicatie.
- De uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van handhaving en toezicht van de kwaliteit van de kinderopvang.
- De uitvoering van wettelijke taken op het gebied van (preventieve) gezondheid.
- Inzetten van de leerplichtambtenaar om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en schoolverzuim te minimaliseren.
- Uitvoeren van het leerlingenvervoer.
- Stimuleren van samenwerking, gezamenlijke visieontwikkeling, vernieuwing en uitvoering bij organisaties die zich bewegen op de terreinen van jeugd en onderwijs.
- Op het gebied van handhaving en toezicht vroegtijdig informeren van zorgaanbieders en jongeren en/of hun ouders over hun contractuele verplichtingen en rechten om fraude te voorkomen. Handhaving op rechtmatig en doelmatig gebruik van jeugdhulp en toezicht houden op rechtmatigheid via regionale toezichthouders.
- Verder ontwikkelen van monitoring en het gemakkelijker genereren van monitorgegevens voor evaluatie van beleid.
- Samen met een verscheidenheid aan partners uit zowel het veiligheids- als het zorgdomein werken we samen aan de aanpak van overlastgevende jongeren en/of jongeren die crimineel gedrag vertonen. Dat doen we onder andere structureel in het veiligheidsoverleg 18- (zie ook programma 5.1). Hierbij heeft jongerenwerk veel geïnvesteerd in overlastgevende jeugd. Ze hebben deze jongeren in beeld en onderhouden contact. De inzet heeft zich met name gericht op de locaties Kaupmanshof, Sjiwa en MAF.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	833.113	856.198	856.198
Lasten	15.456.428	16.154.513	14.608.513
Saldo	**-14.623.314**	**-15.298.315**	**-13.752.315**

Het programma 2.3 laat over 2022 een positieve afwijking van € 675.001 zien. De baten zijn € 23.085 lager dan begroot en de lasten zijn € 698.086 lager dan begroot zodat per saldo een positieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Lagere lasten maatwerkvoorzieningen jeugd € 550.000**
  Het jaar 2022 is een overgangsjaar wat betreft de inkoopsystematiek in het sociaal domein. Voor nieuwe hulpvragen wordt gewerkt met trajectfinanciering en de bestaande hulp wordt nog op de PxQ systematiek afgerekend. Bij jeugd zagen we in 2021 een toename van de kosten als gevolg van corona. Alhoewel de verwachting was dat het zou gaan om incidentele kosten is vanwege de onzekerheid over de (financiële) effecten bij Sturing en Inkoop de begroting gebaseerd op het kostenniveau 2021. De werkelijke kosten in 2022 liggen echter lager dan in 2021 waardoor ook ten opzichte van de begroting een voordeel ontstaat.

- **Lagere lasten project Voorzorg € 50.000**
  Deze lasten zijn in 2022 betaald vanuit een provinciale subsidie.

- **Lagere lasten nieuwe initiatieven € 23.000**
  Jaarlijks word in de begroting een bedrag opgenomen voor nieuwe initiatieven op het gebied van jeugd en gezin. In 2002 was er één nieuw initiatief; namelijk Vrienden-in-de-zorg-app.

- **Lagere lasten bijdrage veiligheidsregio € 45.000**
  In 2022 hebben we een terugbetaling ontvangen van de veiligheidsregio. Dit komt door een lagere loonindexatie dan begroot. De afspraak met de deelnemende gemeenten is dan dat deze wordt terugbetaald.

- **Diverse kleinere afwijkingen € 30.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere lasten.

Baten:

- **Diverse kleinere afwijkingen -/- € 23.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere baten.

Programma: 3.1 Gemeenschapsontwikkeling

Inwoners nemen maximaal deel aan ontwikkelingen in de (lokale) samenleving. Daarbij nemen zij zelf de regie over hun eigen ontwikkeling en de ontwikkelingen in hun omgeving, als onderdeel van de grotere samenleving. In het samenleven met andere inwoners gaan inwoners tolerant met elkaar om en respecteren zij elkaars verschillen.

Generaties dragen zorg voor elkaar en geven elkaar ruimte om te vernieuwen en te veranderen: sociale innovatie en emancipatie zijn basisvoorwaarden voor het behoud van het goede leven. Inwoners zijn leidend als het gaat om het hoofddoel: het realiseren en behouden van vitale en intelligente gemeenschappen, die gevormd en gedragen worden door betrokken inwoners.

Overheden en maatschappelijke organisaties nemen dit hoofddoel als uitgangspunt voor hun handelen en leveren, waar gevraagd, hieraan een ondersteunende bijdrage. Diversiteit zien we als een belangrijk gespreksthema in de ontwikkeling naar inclusieve gemeenschappen. Als overheid nemen we verantwoordelijkheid wanneer minderheidsgroepen onvoldoende deelnemer zijn in de gemeenschappen, wanneer ze te maken krijgen met discriminatie of voorzieningen hen onvoldoende bereiken.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Vitale gemeenschappen die regie hebben over de eigen ontwikkeling.	1.1 We ondersteunen de ontwikkeling van zelfsturende gemeenschappen. Dit doen we door procesmatige begeleiding van gemeenschappen, buurten en inwonersinitiatieven, onder andere via welzijnsorganisatie Vorkmeer. Vanuit de gemeente voorzien we in een contactpersoon per kern, die de relatie met de gemeenschap onderhoudt en ondersteuningsvragen op kan pakken of doorgeleidt naar de juiste plek. In alle kernen geven betrokken inwoners richting aan processen om na te denken over toekomst van de eigen leefomgeving. Zij konden rekenen op steun en facilitering door gemeente en Vorkmeer. De rol van kerncontactpersoon is in 2022 intern geëvalueerd en met verschillende dorpen besproken. Deze rol voorziet in een behoefte in het samenspel tussen gemeenschappen en gemeente, in het relatiebeheer en scherpte op rolzuiverheid bij projecten en processen. Om ons als organisatie goed te blijven verhouden tot gemeenschappen, is een training van drie dagdelen georganiseerd voor nieuwe en geïnteresseerde medewerkers. Hierin staat het gedachtengoed van Peel en Maas over gemeenschapsontwikkeling door zelfsturing centraal. Met actieve inbreng uit de gemeenschappen is deze drie keer georganiseerd en wordt erg goed ontvangen. 1.2 We stimuleren verbindingen tussen gemeenschappen die met eenzelfde thema bezig zijn (samen ontwikkelen) of zijn geweest (leren van elkaar). Actuele thema's voor 2022 zijn onder andere communicatie, jeugd, buitengebied. We faciliteren het gezamenlijk dorpsoverleg dat meerdere keren per jaar bij elkaar komt om kennis en ervaringen uit te wisselen. Op het onderdeel communicatie is er in dit verband in twee bijeenkomsten uitgewisseld. Gezamenlijk dorpsoverleg heeft, ondersteund door gemeente en vorkmeer, twee hoog gewaardeerde bijeenkomsten georganiseerd om het samenspel tussen gemeente (1x organisatie, 1x raad) en dorpsinitiatieven in verschillende werkvormen te bespreken en te verbeteren. Daarnaast zijn op o.a. thema's wonen, nieuwkomers en

	ondernemers verschillende verbindingen gelegd tussen dorpen die elkaar verder hebben geholpen. 1.3 We faciliteren gemeenschappen bij het maken van hun eigen, integrale dorpsontwikkelingsvisies. Hierin geven gemeenschappen zelf richting aan hun sociale, economische en fysieke leefomgeving. In 2022 vraagt de doorontwikkeling van de projecten uit onder andere de visies van Baarlo, Kessel-Eik en Maasbree specifieke aandacht. Naar verwachting komt Koningslust in 2022 met een hernieuwde visie en oriënteert ook de vernieuwde dorpscommissie uit Grashoek zich op een visieproces. De dorpsontwikkelingsvisie van Kessel-Eik is in februari door het college beantwoord, en krijgt op onderdelen nu zijn vervolg. Voor zaken waar we als gemeente een verantwoordelijkheid hebben, zijn er o.a. afspraken gemaakt over ondersteuning in 2023 door een projectleider om een aantal ruimtelijke opgaven in samenhang te bekijken. De toekomstvisie centrum Maasbree is in december door het college beantwoord. Eerste afspraken over het vervolg zijn gemaakt over onderdelen waar we als gemeente voor aan de lat staan. De gebiedsvisie rond de Kazing is in 2022 verder opgepakt en vertaald in een aantal deelopdrachten (centrum, locatieonderzoek onderwijs en binnensport, accommodatieplan, verkeer), die in 2023 moeten leiden tot een aantal adviezen. Dorpsoverleg Koningslust heeft ons laten weten nog een aantal thematische dorpsgesprekken te willen organiseren voordat ze hun dorpsontwikkelingsvisie kunnen afronden. We faciliteren dit proces waar nodig. 1.4 We zijn met partners in gesprek zodat de inzet van maatschappelijke partijen en ondernemers zich op de juiste wijze verhoudt tot en ondersteunend is aan het realiseren en behouden van vitale gemeenschappen. De agenda's en ambities van de gemeenschappen zijn leidend. We sturen er op dat organisaties waarde toevoegen aan het gemeenschapsproces en zich samenwerkend opstellen. In 2022 verwachten we specifieke aandacht te geven aan het positioneren van netwerkpartijen die vanuit regionale investeringsagenda inzet in Peel en Maas willen verrichten, onder andere Stichting Gezondste Regio 2025. Met name regionaal blijft het soms tegen de stroom in varen. Waar het gedachtengoed rond gemeenschapsontwikkeling op papier breed gedragen lijkt te worden in de regiovisie en uitvoeringsagenda, blijkt de praktijk weerbarstiger. Goed bedoelde initiatieven rond de Regio Deal (o.a. welzijn op recept, gezondheidsprikkel) hebben de neiging zichzelf voorop te stellen en doen een beroep op de gemeenschap, terwijl daar niet altijd om gevraagd wordt. We blijven scherp op deze initiatieven en zijn in 2022 met een constructieve grondhouding in gesprek gegaan met deze initiatieven, om hen aanvullend aan de gemeenschap te laten zijn, in plaats van agenderend.

	1.5 We zijn intensief in overleg met gemeenschappen die zich, in lijn met Zelfsturing 3.0 en het Manifest van de Dorpsoverleggen, verantwoordelijk voelen voor nieuwe ontwikkelingen en de gezonde borging van lopende trajecten en voorzieningen in de gemeenschap. In 2022 gaat een aantal kernen voor een tweede keer met een meer integrale dorpsbegroting werken. In overleg bepalen we de omvang, reikwijdte en andere voorwaarden die met dit experiment samenhangen. We bouwen op basis van casuïstiek uit de kernen aan een passend afwegingskader voor de pilot Zelfsturing 3.0. De werkgroep (die bestaat uit een afvaardiging van gemeente, dorpen en adviesraad sociaal domein) heeft in 2022 intensief overleg gehad om te komen tot een gezamenlijk beeld op economische huishouding en het benodigde samenspel tussen gemeenschappen en gemeente. De resultaten zijn verwerkt in een notitie die in concept besproken is tijdens een themasessie van het gezamenlijk dorpsoverleg. Uitwerking volgt in 2023 via evaluatie pilot en voorstel tot uitvoeringsbeleid. 1.6 We dragen bij aan de organisatie en ontwikkeling van een regionaal programma inclusief leer- en ontwikkelnetwerk op het gebied van Vitale Gemeenschappen. Dit is onderdeel van het regionaal uitvoeringsprogramma Vitaal en Gezond. We hebben deelgenomen aan het programmateam Vitaal en Gezond en leveren een bijdrage aan beoordeling en rolzuivere implementatie van initiatieven en projecten. We zijn betrokken bij het schrijven van de programmateksten en de herijking van uitvoeringsprogramma.
2. Stabiliteit en ontwikkelperspectief voor vrijwilligersorganisaties (verenigingen en stichtingen)	2.1 We waarderen het werk van vrijwilligersorganisaties en subsidiëren dat via de systematiek van de waarderingssubsidies voor verenigingen en stichtingen. Met ingang van 2022 werken we met een vernieuwde 4-jaarlijkse systematiek (2022-2025), die onder andere op basis van gesprekken met een dwarsdoorsnede van verenigingen en stichtingen tot stand is gekomen. We hebben uitvoering gegeven aan de nieuwe systematiek. Dit is goed verlopen.
3. Eigenaarschap van accommodaties ligt zo veel mogelijk bij gemeenschappen, organisaties en verenigingen.	3.1 We ondersteunen organisaties, verenigingen en gemeenschappen bij accommodatievraagstukken. In 2022 ondersteunen we het bestuur van gemeenschapshuis de Ankerplaats in Grashoek bij de verdere voorbereidingen van de renovatie. Afhankelijk hiervan volgt een voorstel voor de raad. Er is in 2022 overleg geweest met het bestuur van De Ankerplaats over de noodzaak en aard van de voorgenomen werktuigbouwkundige renovatie. Dit leidt mogelijk in 2023 tot een nieuw voorstel aan de raad. De Paort Kessel: wanneer aan de gestelde voorwaarden voldaan is, stellen we krediet beschikbaar voor de vernieuwbouw. We blijven dit proces volgen. In 2022 is gebleken dat door fors gestegen bouwprijzen het krediet niet toereikend is. Hierover is in 2022 intensief overleg geweest met het bestuur van MFA Kessel. Dit leidt in 2023 tot een nieuw voorstel aan de raad.

4. Nieuwkomers zijn onderdeel van en nemen actief deel aan gemeenschappen.	4.1 We onderzoeken met gemeenten uit de regio samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van sociale integratie van arbeidsmigranten. Wij hebben het thema ‘arbeidsmigranten’ toegevoegd aan de agenda van de regionale werkgroep “sociale integratie”. Daarnaast hebben we een regionale projectleider op het gebied van arbeidsmigranten die wil komen tot samenwerking met werkgevers op het gebied van integratie en taal. 4.2 De nieuwe Inburgeringswet legt de regie voor inburgering per 1 januari 2022 weer bij gemeentes neer. We monitoren de kwaliteit van de lokaal ingekochte inburgeringsvoorzieningen. Onder voorzieningen verstaan we onder andere het duaal leren: participeren door middel van een leerontwikkelroute en het volgen van inburgeringslessen. Ook monitoren we de voortgang van de individuele inburgeringstrajecten. We hebben de samenwerking met Gilde Educatie (inburgeringslessen) en Vorkmeer (maatschappelijke begeleiding statushouders) geëvalueerd. We zijn tevreden over hun werkwijze en continueren de samenwerking. 4.3 We stellen de inburgeringsvoorzieningen op basis van de behoefte open voor andere (met/zonder migratie achtergrond) doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben geen vraag gekregen vanuit overige doelgroepen om gebruik te maken van de inburgeringsvoorzieningen. 4.4 We ontwikkelen vraaggericht nieuwe LeerOntwikkelRoutes. In samenwerking met onderwijs en werkgevers. Deze zijn niet specifiek voor nieuwkomers maar voor iedereen die een steuntje in de rug nodig heeft om mee te doen in de samenleving. We zijn – in samenwerking met lokale zorgpartners – gestart met de pilot ‘Leerontwikkelroute zorg’. Daarnaast zijn we, in samenwerking met lokale ondernemers, gestart met het organiseren van het Experience Centre (zie programma 2.1).

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?

- Regionale samenwerking in de werkgroep ‘Vitale Gemeenschappen’ en de werkgroep ‘Sociale Integratie’.
- Regionale samenwerking in programma ‘Vitaal en Gezond’, met focus op uitvoering Programmalijn ‘Goed Leven’.
- Adviesrol naar organisatie bij het nemen van de juiste rol en communicatie behorend bij de verschillende type activiteiten.
- We behandelen incidentele subsidieaanvragen van inwonersinitiatieven en organisaties.
- Taakstelling huisvesting van statushouders.
- Maatschappelijke begeleiding aan statushouders en uitgenodigde vluchtelingen.
- Het traject ‘participatieverklaring’ voor statushouders.
- We dagen de gemeenschappen uit om een rol te pakken bij de integratie van nieuwkomers en wij faciliteren deze initiatieven daar waar nodig.
- Wij zetten in op een goed relatiebeheer met de gemeenschapshuizen. Daarbij faciliteren we de betreffende stichtingen op maat, zonder dat sprake is van een actieve benadering uit respect voor hun eigenaarschap en hun eigen verantwoordelijkheden.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	398.181	376.653	221.653
Lasten	3.650.012	4.030.093	3.770.896
Saldo	**-3.251.832**	**-3.653.440**	**-3.549.243**

Het programma 3.1 laat over 2022 een positieve afwijking van € 401.608 zien. De baten zijn € 21.528 hoger dan begroot en de lasten zijn € 380.080 lager dan begroot zodat per saldo een positieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Lagere lasten inburgering € 174.000**
  Lagere lasten, met name lagere uitvoeringskosten, omdat het merendeel van de inburgeraars in 2022 nog onder de oude wet viel, omdat ze asiel hebben gekregen (maar nog geen woning) voor het intreden van de nieuwe wet. Dat maakt dat zij zelf hun inburgeringslessen hebben ingekocht. In de begroting was er rekening mee gehouden dat iedere inburgeraar in 2022 onder de nieuwe wet zou vallen.

- **Lagere lasten leefbaarheid kernen € 58.000**
  Een aantal initiatieven uit de kernen waar facilitering voor berekend was in 2022, zijn in hun planning een aantal maanden opgeschoven, waardoor onderdelen richting 2023 zijn gegaan. Daarnaast zijn de eerste effecten merkbaar van kernen die door eigen werkzaamheid middelen besparen, die op een later tijdstip ingezet kunnen worden bij andere maatschappelijke ontwikkelingen in algemeen belang voor het dorp. Dit tempert het volume qua aanvragen richting leefbaarheidsbudget, al is het nog te vroeg om daar al conclusies aan te verbinden.

- **Lagere lasten Halt € 34.000**
  Er is minder voorlichting gegeven op scholen dan begroot.

- **Lagere kapitaallasten accommodaties € 56.000**
  Dit heeft te maken met het “on-hold” zetten van de vernieuwbouw gemeenschapshuis De Paort vanwege de fors gestegen kosten.

- **Lagere lasten doorverdeling accommodaties € 23.000**
  Minder doorbelasting vanwege gemeenschapshuis De Paort. Dit gebouw is in gebruik gegeven aan de stichting. Tegenover deze lagere lasten staan ook lagere baten voor eenzelfde bedrag vanwege het wegvallen van de huurinkomsten.

- **Diverse kleinere afwijkingen € 35.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere lasten.

Baten:

- **Hogere baten onderwijsroute € 37.000**
  In 2022 een extra specifieke uitkering ontvangen voor de onderwijsroute. De definitieve uitkering wordt na afloop van het jaar vastgesteld op basis van het aantal statushouders in de onderwijsroute die in 2022 in onze gemeente zijn gehuisvest.

- **Lagere baten doorverdeling accommodaties -/- € 23.000**
  Minder huurinkomsten voor gemeenschapshuis De Paort. Dit gebouw is om niet in gebruik gegeven aan de stichting. Tegenover deze lagere baten staat ook lagere lasten voor eenzelfde bedrag.

- **Diverse kleinere afwijkingen € 8.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot hogere baten.

Programma: 3.2 Onderwijshuisvesting

Kinderen en jongeren worden in staat gesteld te groeien naar zelfstandigheid, voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met hun leeftijd en ontwikkelingsniveau. Een goede stimulerende onderwijshuisvesting faciliteert daarbij.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Een goede, gezonde en stimulerende fysieke leeromgeving.	1.1 We monitoren het beschikbaar gestelde budget voor de vernieuwbouw van het kindcentrum Kloosterstraat in Helden. De oplevering is in de zomer van 2022. De oplevering van het kindcentrum heeft eind oktober plaatsgevonden en na de herfstvakantie is de school geopend. Financiële afronding wordt begin 2023 verwacht. 1.2 We geven uitvoering aan de afspraken en activiteiten die voortkomen uit het in 2021 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (IHP). Voor 2022: - De School, Maasbree Uit nader onderzoek en inzicht bleek er voldoende plek te zijn in het gebouw van de Violier, om zo beide scholen onder één dak te huisvesten. De School neemt vanaf zomer 2023 intrek in het gebouw van de Violier. - Kindcentrum de FavoRiet in Panningen. De businesscase is afgerond met als resultaat dat de raad het voorbereidingskrediet heeft goedgekeurd om toe te werken naar de start van de nieuwbouw in 2024. Daarnaast heeft er, door stijging van het aantal kinderen op basisschool de Fontein, een uitbreiding plaatsgevonden met twee tijdelijke units. 1.3 We realiseren in nauwe samenwerking met Prisma een structurele oplossing voor het capaciteitsprobleem van de Groenling in Panningen. Er is tijdelijke huisvesting gerealiseerd in afwachting van verbouw van de Groenling. Deze verbouwing wordt eind 2023 afgerond. 1.4 We onderzoeken hoe het Buurtcollege Agora Maas en Peel in augustus 2023 gehuisvest gaat worden. Er is gekozen voor het openen van een tweede tijdelijke locatie in de voormalige basisschool De Pas. Het buurtcollege kan zowel in het Groene Kruis gebouw als in De Pas tot zomer 2024 blijven. De voorbereidingen worden getroffen om alternatieve (semi)permanente huisvesting te realiseren in de nabijheid van het Bouwens die medio 2024 gerealiseerd moet zijn.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	70.919	51.848	51.848
Lasten	1.943.296	1.902.224	1.742.224
Saldo	**-1.872.377**	**-1.850.376**	**-1.690.376**

Het programma 3.2 laat over 2022 een negatieve afwijking van € 22.001 zien. De baten zijn € 19.071 hoger dan begroot en de lasten zijn € 41.072 hoger dan begroot zodat per saldo een negatieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Hogere lasten bewegingsonderwijs -/- € 41.000**
  Meer uitgaven op het gebied van bewegingsonderwijs. Dit heeft verder geen gevolgen voor het resultaat van de jaarrekening. Dit betreft namelijk een memoriaalboeking. Hiertegenover staat namelijk eenzelfde bedrag aan baten bij de gymzalen/sporthallen; zie programma 3.3. Sport en bewegen. Als gemeente moeten we namelijk de sportaccommodaties die in ons eigendom zijn om niet beschikbaar stellen aan het bewegingsonderwijs. We hebben er als gemeente voor gekozen om zowel de kosten als de opbrengsten zichtbaar te maken in de begroting en jaarstukken.

Baten:

- **Diverse kleinere afwijkingen € 19.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot hogere baten.

Programma: 3.3 Sport en Bewegen

Het eigenaarschap van sport en bewegen ligt nadrukkelijk bij de burgers, de verenigingen en de lokale gemeenschappen en is wat ons betreft onderwerp van het integrale debat in deze gemeenschappen. Onze rol is faciliterend en agenderend waar nodig. Sport en bewegen draagt bij aan vitaliteit van de kernen, zorgt voor vele ontmoetingen tussen sporters, vrijwilligers, ouders en supporters en draagt daarmee bij aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Peel en Maas, aan het goede leven.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Sport en bewegen zijn een krachtig deel van het geheel van gemeenschappen.	1.1 We faciliteren initiatieven rond sportieve omgevingen en kindcentra zoals Pius Park, sporthal Maasbree en 'Hoera ik Sport' in Baarlo. Verder promoten we sport door het Sportgala. We zijn afgelopen jaar nauw betrokken geweest bij de ontwikkelingen in het Pius Park waar de gebiedsontwikkelingsvisie steeds meer wordt geconcretiseerd. We hebben onderzoek verricht naar mogelijke locaties en samenwerking voor de sporthal in Maasbree en verder heeft het Peel en Maas Sportgala plaatsgevonden. 1.2 We hebben intensief contact met de medewerkers Gezonde Leefstijl van Vorkmeer over hun activiteiten en belangrijke signalen uit het veld. De medewerker Gezonde Leefstijl faciliteert de kernen, sportverenigingen en groepen inwoners om te sporten, te bewegen en aandacht te hebben voor een gezonde leefstijl. We hebben gesprekken gevoerd met de medewerkers Gezonde leefstijl en afspraken voortgezet in 2022. Tot herijking van het aflopende sportakkoord in 2023, houden we vast aan gemaakte afspraken binnen het huidige akkoord. 1.3 Wij ondersteunen sport- en beweeginitiatieven vanuit de gemeenschap. Dit doen we door ambtelijke advisering, subsidie en wanneer nodig inhuur van expertise. Voorbeelden hiervan in 2022 zijn Beweeg Peel en Maas en Beweeg- en Beleeftuin Tommelvaeren. Via Beweeg Peel en Maas hebben we aan diverse beweeginitiatieven subsidie verleend, zoals trainingen Atlethic Skills Model, diverse sportclinics bij Beringe Buiten voor niet-leden en kinderen (5-12 jaar) en kennis laten maken met diverse sporten via Beweeg Lekker mee!
2. Sportvoorzieningen en sportaccommodaties zijn zoveel mogelijk van de gemeenschappen zelf en zijn zo optimaal mogelijk in gebruik.	2.1 In 2022 kijken we samen met stakeholders in Maasbree of overdracht van beheer en exploitatie bij een nieuwe of vernieuwde sporthal mogelijk is. In 2022 is het extern onderzoek afgerond naar een nieuwe / vernieuwde sporthal waarbij dit aspect is meegenomen. Dit krijgt zijn plek in het vervolgproces rond besluitvorming locatie nieuwe sporthal. 2.2 In 2022 brengen we het nieuwe binnensportbeleid in uitvoering. We zijn gestart met een intern onderzoek dat ons inzicht geeft in hoe in de toekomst om te gaan met sporthallen in de gemeente. De eerste resultaten verwachten we medio 2023. 2.3 We stimuleren samenwerkingsverbanden. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen SV Panningen en SV Egchel. Om de samenwerking te stimuleren zijn er intensieve gesprekken gevoerd met o.a. Pius Park partners. Dit vindt op diverse plekken

	op eigen tempo plaats. Dit heeft voor SV Panningen en SV Egchel inmiddels tot een intentieverklaring tot fuseren geleid en dit wordt in de toekomst voortgezet.
3. Er is een regionaal sportklimaat.	3.1 We faciliteren vanuit de sportregio initiatieven met een regionaal karakter die passen binnen ofwel de sportregiovisie. In 2022 faciliteert de sportregio onder andere IKS Iedereen Kan Sporten, de Beweegbasis en de Survivaldagen. Ruim 1.200 leerlingen van groep 8 hebben deelgenomen aan Survivaldagen. Met uitzondering van één basisschool namen alle bassischolen deel aan deze dag om kinderen te stimuleren te bewegen in sport en spel.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?
• We bevragen gemeenschappen en sportverenigingen op hun samenhang. We zien er op toe dat sport en bewegen ook een plaats heeft in de dorpsontwikkelingsvisies. • We subsidiëren incidentele sportevenementen/initiatieven die passen binnen de uitvoeringsregeling Sport en Bewegen. • We ondersteunen topsport met de topsportbijdrage als een stimulering voor de breedtesport. Ook is topsport een uithangbord voor onze gemeente. • We exploiteren gemeentelijke binnensportaccommodaties: zorgdragen voor beheer, verhuur en/of onderhoud. • We streven naar een goede spreiding en bezetting van accommodaties in de gemeente, zowel gemeentelijke als niet gemeentelijk. Dit doen we door goed inzicht te houden op de bezettingsgraad. We hebben hierover jaarlijks meermaals contact met beheersstichtingen en verenigingen. • We onderhouden goede contacten met de sportverenigingen en beheersstichtingen. • We dragen bij aan een openbare ruimte die uitnodigt om te sporten en te bewegen. • We nemen als partner deel aan het lokale Beweegakkoord Beweeg Peel en Maas. Wij vragen de uitvoeringsmiddelen aan, houden een vinger aan de pols over het verloop van het proces van Beweeg Peel en Maas en de voortgang. Tenslotte ondersteunen wij de werkgroepen met advies over mogelijkheden om de ambities en uitvoeringsafspraken zoals vastgelegd in Beweeg Peel en Maas tot een succes te brengen. • We leveren een inhoudelijke en financiële bijdrage aan de sportregio Noord-Limburg. Dat doen we door beleidsmatig kennis te delen en bovengemeentelijk samen te werken. We betrekken daarbij collega's van openbare ruimte, recreatie, toerisme en vrijetijdseconomie.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	1.095.111	606.961	546.961
Lasten	3.415.691	2.969.475	2.917.441
Saldo	**-2.320.579**	**-2.362.514**	**-2.370.480**

Het programma 3.3 laat over 2022 een positieve afwijking van €41.935 zien. De baten zijn € 488.150 hoger dan begroot en de lasten zijn € 446.215 hoger dan begroot zodat per saldo een positieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Hogere energielasten -/- € 74.000**
  Vanwege de hoge energieprijzen zijn er hogere energielasten voor de sportaccommodaties. In de bijstellingsrapportages hebben we financierings- en dekkingsmiddelen bijgeraamd in verband met de hogere energiekosten.

- **Lagere lasten combinatiefunctionaris € 45.000**
  De opdracht zou op 1 januari 2023 aflopen, hierdoor zijn twee vacatures niet meer ingevuld vanaf september 2022.

- **Hogere lasten sportakkoord -/- € 38.000**
  Vanwege de coronacrisis mochten de middelen die we in 2021 hebben gekregen ook ingezet worden in 2022. Hierdoor hebben we in 2022 meer uitgegeven dan begroot. Het sportakkoord is een specifieke uitkering voor de jaren 2020 tot en met 2022, die we bij het opstellen van de jaarstukken 2023 definitief moeten afrekenen. De ontvangen middelen die we nog niet ingezet hebben, staan op de balans. Als we deze middelen niet inzetten in 2023 dan zullen we deze moeten terugbetalen.

- **Hogere lasten brand SV Panningen -/- € 362.000**
  De brand bij SV Panningen heeft geleid tot een bedrag aan extra lasten van € 362.000. Deze lasten worden gedekt door de verzekering, vandaar dat bij de baten eenzelfde bedrag staat aan baten.

- **Diverse kleinere afwijkingen -/- € 17.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot hogere lasten.

Baten:

- **Hogere baten sportakkoord € 27.000**
  Evenals in 2021 hebben we ook in 2022 een extra bedrag ontvangen voor het sportakkoord. Dit bedrag is niet aangevraagd maar werd ambtshalve toegekend.

- **Hogere baten brand SV Panningen € 362.000**
  De brand bij SV Panningen heeft geleid tot een bedrag aan extra lasten van € 362.000. Deze lasten worden gedekt door de verzekering. Vandaar hogere baten voor een bedrag van € 362.000.

- **Hogere baten bewegingsonderwijs € 41.000**
  Meer ontvangsten op het gebied van bewegingsonderwijs. Dit heeft verder geen gevolgen voor het resultaat van de jaarrekening. Dit betreft namelijk een memoriaalboeking. Hiertegenover staat namelijk eenzelfde bedrag aan lasten bij het programma 3.2 Onderwijshuisvesting. Als gemeente moeten we namelijk de sportaccommodaties die in ons eigendom zijn om niet beschikbaar stellen aan het

bewegingsonderwijs. We hebben er als gemeente voor gekozen om zowel de kosten als de opbrengsten zichtbaar te maken in de begroting en jaarstukken.

- **Hogere baten stimulering sport € 58.000**
  Sinds 2019 krijgen we een specifieke uitkering stimulering sport vanwege de verruimde BTW-sportvrijstelling. Volgens de opgestelde berekening is de bijdrage over 2022 € 36.000 hoger dan begroot. Daarnaast hebben we in 2022 de afrekening over 2020 ontvangen; een bedrag van € 22.000.

Programma: 3.4 Kunst en Cultuur

Kunst en cultuur zijn van essentiële waarde voor een vitale gemeenschap: ze zorgen voor de verbinding tussen inwoners en ze stimuleren het wij-gevoel en de verdraagzaamheid in de gemeenschap. Kunst en cultuur dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven. Inspireren en vernieuwen zijn belangrijke kernwaarden van cultuur. Ze stimuleren dat inwoners zelf aan de slag gaan. Het eigenaarschap ligt bij de inwoners zelf en bij de gemeenschappen waar die inwoners deel van uit maken.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Kunst en cultuur bieden plezier en dragen bij aan het bereiken van individuele en sociale zingeving, zelfvertrouwen, intellectuele ontplooiing, ontspanning en aan positieve gezondheid. Kunst en cultuur zijn krachtige middelen om in te zetten en spelen een grote rol bij het bevorderen van een goed functionerende maatschappij.	1.1 We onderhouden contacten met en maken afspraken over de invulling van beleid (onder andere cultuureducatie) in relatie tot de actualiteit met culturele organisaties. In 2022 onder andere met de Stichting Openbare Bibliotheken Maas en Peel, Stichting Dok6 Theater, Stichting Behoud Kasteel de Keverberg, Museum Peel en Maas, Stichting PeelenMaasNet, Stichting PopPlaza, Vereniging Erfgoedplatform en Stichting Omroep P&M. In 2022 heeft Stichting Bibliotheken Maas en Peel laten zien dat zij een aanjagende en verbindende functie heeft in het geven van vorm aan de drie maatschappelijke opgaven: het bevorderen van lezen, het participeren in de informatiesamenleving en een leven lang leren. Ze hebben dit vertaald in het organiseren van diverse activiteiten rondom het jaarthema geluk. Daarnaast heeft de stichting organisatoren gefaciliteerd in hun projecten, bijvoorbeeld in het organiseren van een kunsttentoonstelling in Maasbree. In december 2022 heeft Bibliotheek Maas en Peel de fusie van de drie stichtingen – Stichting Openbare Bibliotheken Maas en Peel, Stichting Bibliotheek Peel en Maas en Stichting Openbare Bibliotheek Beesel en Reuver – gerealiseerd. We continueren de afspraken met Stichting Dok6 Theater op het gebied van sociaal-culturele activiteiten en voorstellingen. Afspraken liggen voor de periode 2022-2025 vast. We monitorden de inspanningen van Stichting Behoud Kasteel de Keverberg om het kasteel rendabel te exploiteren in coronatijd. De focus ligt bij het verhogen van de beleving van het kasteel bij inwoners en toeristen. We faciliteerden Museum Peel en Maas in haar doel om meer bezoekers te trekken en om van meer betekenis te zijn voor de gemeenschap (inwoners, toeristen en jeugd). Naast de reguliere subsidie (2021-2024) hebben we aanvullende subsidies verstrekt voor de aanpassing van de entree en voor de extra inhuur van een professionele kracht. In 2022 is het belang geconstateerd om de inzet van een professionele kracht te continueren. We hebben met Stichting PeelenMaasNet de bestaande subsidieafspraken voor de exploitatie in de periode 2021-2024 gecontinueerd. Reden is dat deze stichting het cultuur-historisch erfgoed beschermt door digitale vastlegging. In 2022 is een nieuw en beter documentatiesysteem geïmplementeerd. We bespraken met Stichting PopPlaza de voortgang op basis van een uitgebreid jaarverslag. De stichting verbindt muzikanten en diverse betrokken organisaties aan elkaar en versterkt de popcultuur. Er zijn nieuwe subsidieafspraken gemaakt voor de

	periode 2023-2027. Wij hebben het Erfgoedplatform gefaciliteerd met subsidie. De niet-bestede subsidiegelden in de pilot periode zijn overgeheveld naar de periode 2023, zodat zij verder kunnen werken aan het samenbrengen van erfgoedorganisaties in een netwerk. We blijven Omroep P&M zien als een organisatie die zich sterk profileert in de gemeenschap door het zoeken van verbindingen met diverse partners. Er zijn nieuwe subsidieafspraken gemaakt met Stichting Omroep P&M voor de periode 2023 – 2027. In 2021 en 2022 hebben wij het Bouwens gefaciliteerd in haar ambitie om cultuur en erfgoed voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs te versterken en te verbinden aan gemeenschappelijke doelstellingen door het beschikbaar stellen van een subsidie. Bovenop de reguliere taken kan het Bouwens daardoor een Culturele plus ontwikkelen. De afspraken zijn gemaakt tot en met juli 2023. In het voorjaar 2023 vinden gesprekken plaats over de voortgang. 1.2. We faciliteren talentontwikkeling, het verhogen van zichtbaarheid van cultuur en het verbeteren van het productieklimaat (actieve kunstbeoefening) met als doel het behouden en versterken van het culturele veld. Dit doen we samen met de gemeenten van Cultuurregio Noord- en Midden Limburg en de Provincie Limburg. In 2021 heeft het college het meerjarenplan Cultuurregio Noord Limburg 2021-2024 vastgesteld en daarmee wordt de regionale samenwerking gecontinueerd. Hiermee wordt op regionaal niveau invulling gegeven aan het beschreven doel. Op lokaal niveau zijn de genoemde doelstellingen door het hele programma verweven en kunnen lokale organisaties, zoals PopPlaza Peel en Maas, hier de vruchten van plukken. 1.3 We volgen de ontwikkeling van de op stapel zijnde initiatieven, zoals het kunstsymposium 2023 van stichting Baarlo Leeft. Baarlo Leeft! heeft besloten om het kunstsymposium te verplaatsen naar 2024. In 2022 is de focus gelegd op het kunstwerk dat het 800-jarig bestaan van Baarlo symboliseert.
2. Behoud van cultureel erfgoed en kunstwerken in de openbare ruimte.	2.1. We zetten in op de doorontwikkeling van het materieel en immaterieel erfgoedbeleid. Daar wordt nieuw beleid voor opgesteld, in samenwerking met professionele partners en een vertegenwoordiging van het culturele veld. Bijbehorende activiteiten zijn: - het opnieuw inrichten van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit rekening houdend met de invulling van de functie monumentencommissie; - het daar waar wenselijk formaliseren van statussen van cultuurhistorische waarden (boven en ondergronds). Er is een proces ingericht om te komen tot het uitvoeringsbeleid erfgoed, inclusief de bescherming van cultuurhistorisch waardevolle objecten. Dit proces bestaat uit twee sporen: 1) de kaders voor het uitvoeringsbeleid erfgoed die vastgesteld worden door de gemeenteraad; 2) het uitvoeringsbeleid erfgoed, inclusief het cultureel erfgoed dat een beschermde status krijgt, dat door het college wordt vastgesteld. Er is een schrijversgroep samengesteld, bestaande uit een erfgoeddeskundige, enkele lokale historici en een ambtenaar. In

	samenwerking met de schrijversgroep is er informatie opgehaald in de samenleving over wat zij van waarde vinden voor de identiteit van het dorp. Ook is er gebruik gemaakt van de reeds beschikbare informatie in de kernen. Deze informatie is opgehaald aan de hand van twee bijeenkomsten (juli/oktober)en drie inloopmomenten (oktober/november) die georganiseerd zijn in de kernen. Tegelijkertijd is de erfgoeddeskundige aan de slag gegaan met het inventariseren en waarderen van het erfgoed. Het advies van de erfgoeddeskundige wordt samen met een advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit voorgelegd aan het college. Beide adviezen worden verwerkt in een voorstel aan het college met betrekking tot de bescherming van het cultureel erfgoed. Dit wordt tegelijkertijd met het uitvoeringsbeleid erfgoed ter vaststelling voorgelegd aan het college. We hebben gewerkt aan het voorbereiden van het digitaal doorzoekbaar maken voor publiek van de openbare archiefcollecties die in het bezit zijn van de gemeente, via de gemeentewebsite. Dit gaan we in 2023 gereed en toegankelijk maken. *2.2.* Met lokale, provinciale en landelijke projectpartners (Universiteit Leiden, Staatsbosbeheer, gemeente Venlo, Limburgs museum, Provincie Limburg, Rijksdienst voor Cultureel erfgoed), grondeigenaren en de gemeenschap gaan we verder met het zichtbaar en beleefbaar maken van de grafheuvels in Baarlo. In 2022 was er slechts beperkt veldonderzoek mogelijk. Er is een drukbezochte lezing georganiseerd over de grafheuvels met als doel kennisdeling en participatiebevordering. *2.3.* We faciliteren de ontwikkeling van de kerkenvisie op verzoek van de gemeentelijke adviesgroep kunst en cultuur. In het eerste kwartaal 2022 wordt er een rapportage op basis van een inventarisatie opgeleverd. In 2022 heeft een werkgroep, door ons gefaciliteerd, een kerken- en gebedshuizenvisie Peel en Maas opgesteld. Het rapport is in mei tijdens een drukbezocht symposium gepresenteerd.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?

- We ondersteunen op ad hoc basis van initiatiefnemers in de ontwikkeling van culturele projecten. (idee, uitvoering, financieel, participatie, kwalitatief etc.)
- We adviseren, verbinden, faciliteren en ondersteunen de ontwikkeling van organisaties/platforms gevraagd en ongevraagd die kunst en cultuur inzetten voor het bereiken van hun doelstellingen.
- We faciliteren activiteiten die gericht zijn op een nieuw cultuuraanbod, op de kunstzinnige, culturele en muzikale ontwikkeling van inwoners.
- We faciliteren activiteiten die gericht zijn op de coördinatie en de uitvoering van binnen - en buitenschoolse cultuur educatieve activiteiten.
- We faciliteren de organisatie van de gemeentelijke cultuurprijs
- We verbeteren de bescherming van het cultureel erfgoed van Peel en Maas door:
    - Het onderhouden, het digitaal ontsluiten en het geven van beleving aan objecten van cultuurhistorische waarden in gemeentelijk eigendom.
    - Het faciliteren van de gemeenschap in het onderhouden van kruisen en kapellen.
    - We zorgen voor de monumenten in gemeentelijk eigendom, zoals de molen in Kessel, de watermolen in Baarlo, kasteel de Keverberg, de Ringoven.
    - Het adviseren van organisaties over het veilig stellen van erfgoed.
- We beschermen de kunstwerken in de openbare ruimte door:
    - Het vergroten van de bewustwording van de waarde van objecten.
    - Het stimuleren van adoptie van kunstwerken door de gemeenschap.
    - Het te verzekeren op basis van geactualiseerde taxatie.
    - Het te tonen en te voorzien van informatie (onder andere door een intern registratiesysteem).
- We zorgen voor een passende ontsluiting van het gemeentearchief om de informatie over de geschiedenis, cultuurhistorische erfgoed en culturele activiteiten toegankelijk te maken.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	167.122	184.409	184.409
Lasten	2.708.240	2.882.594	2.769.725
Saldo	**-2.541.119**	**-2.698.185**	**-2.585.316**

Het programma 3.4 laat over 2022 een positieve afwijking van € 157.066 zien. De baten zijn € 17.287 lager dan begroot en de lasten zijn € 174.353 lager dan begroot zodat er per saldo een positieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Lagere lasten onderzoekskosten € 45.000**
  Er is minder uitgegeven aan onderzoekskosten voor het grafheuvelgebied en de molen in Kessel. In verband met corona en een personeelswisseling bij het extern bureau is het onderzoek naar het grafheuvelgebied nog niet afgerond. Er wordt nu gewerkt aan een geactualiseerd plan van aanpak om de oorspronkelijke plannen uit te voeren.
  Het onderzoek naar het verplaatsen van de molen in Kessel heeft tot op heden nog geen extra kosten met zich meegebracht. Dit komt doordat het nu nog een intern onderzoek betreft voor mogelijke alternatieve locaties.

- **Lagere lasten muziekonderwijs € 42.000**
  Het budget voor muziekonderwijs is gebaseerd op muziekonderwijs op de basisschool, voor buitenschoolse muzikale activiteiten en voor individuele lessen. Er is minder uitgegeven dan begroot vanwege een daling van het aantal cursisten. Daarnaast zijn er vanwege de coronacrisis minder aanvragen ingediend.

- **Lagere lasten restauratie monumenten € 29.000**
  Het was niet meer mogelijk om de opdracht in 2022 uit te laten voeren, daarom zijn de werkzaamheden verplaatst naar 2023. Er is al een afspraak gemaakt voor het laten uitvoeren van de werkzaamheden.

- **Lagere lasten erfgoedbeleid € 25.000**
  De werkzaamheden hadden niet alleen betrekking op 2022, maar ook op 2023. In de 1e bijstellingsrapportage 2022 is destijds al aangegeven dat het project waarschijnlijk zou doorlopen in 2023 en dat de niet-bestede middelen dan overgeheveld zouden worden naar 2023.

- **Lagere lasten archeologisch onderzoek € 25.000**
  In 2022 is er minder uitgegeven aan archeologische onderzoekskosten omdat de meeste kosten die we hiervoor in 2022 gemaakt hebben ten laste van projecten geboekt konden worden.

- **Diverse kleinere afwijkingen € 8.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere lasten.

Baten:

- **Diverse kleinere afwijkingen -/- € 17.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere baten.

Programma: 4.1 Economie

We ondersteunen de transitie naar een circulaire, waarden gedreven economie waarin het gaat om coöperatie in plaats van concurrentie en waarin kenniscirculatie uitgangspunt is. Een toekomst bestendige economie zorgt voor welvaart en draagt bij tot het goede leven in Peel en Maas.

Een toekomstbestendige economie kenmerkt zich door een solide economische structuur, met verschillende economische dragers, zoals agrofood, maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en detailhandel. Peel en Maas staat niet op zichzelf en maakt nadrukkelijk onderdeel uit van een regionale economie. Door aan te sluiten bij de kracht van de regio leveren we een bijdrage aan de ontwikkeling van en innovatie in de lokale en regionale economie. Wij leveren onze bijdrage door individuele ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen en verbindingen te leggen tussen ondernemers en door een goed ondernemingsklimaat te scheppen voor bestaande en nieuwe ondernemers om te ondernemen.
Naast de te onderscheiden lokale kwaliteiten van de Maas en de Peel zien wij het begrip 'smaak' als verbindend thema voor onze regio, waarbinnen wij een actieve en onderscheidende rol spelen.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Een diverse en toekomstbestendige economische structuur.	1.1 We stimuleren het ontstaan van en desgevraagd faciliteren we netwerken waarin ondernemers, maatschappelijke instellingen (met name onderwijs) en/of inwoners bijdragen aan een toekomstbestendige economische structuur. Op diverse thema's werken we samen met de regiogemeenten en de P-10 gemeenten. In de dagelijkse praktijk vooral ook met "eigen" ondernemers in het kader van bijvoorbeeld Stichting Geopark en met onze dorpen in het kader van gebiedsgericht werken. De uitkomsten van de haalbaarheidsstudie naar een Gastronomisch Instituut zijn digitaal gedeeld met alle stakeholders. Het is ook in 2022 niet meer mogelijk gebleken het geplande symposium te organiseren. Reden hiervoor waren de naweeën van de coronamaatregelen en de hierop volgende uitdagingen op het gebied van energie, prijsstijgingen in de foodsector en de grote krapte op de arbeidsmarkt. Voor dit onderzoek, dat mede mogelijk werd gemaakt door de toekenning van Europese subsidie via de Euregio Rijn Maas Noord, zijn toonaangevende ondernemers en onderwijsinstellingen uit de wereld van de gastronomie bevraagd naar de behoeften, wensen en hiaten in de gastronomische wereld. 1.2 We participeren in regionale samenwerkingsverbanden die bijdragen aan een diverse en duurzame regionale economische structuur. Met partners sturen we op prestatieafspraken en afgesproken doelen. Samen met de andere regiogemeenten werken we sinds 2020 officieel samen binnen de noemer De Gezondste Regio. Hierbinnen werken we op diverse niveaus (Regio Deal, investeringsagenda en het innovatiefonds) met als doel te blijven bouwen aan een duurzame regionale economische structuur. Binnen het innovatiefonds zijn middelen beschikbaar gesteld voor initiatieven die bijdragen aan de economische structuurversterking van de gezondste regio. Ook de lokale ondernemers van Peel en Maas worden in voorkomende gevallen ondersteund vanuit dit fonds. De inspanningen van de gemeente blijven erop gericht om het lokale bedrijfsleven te verbinden met de ontwikkelingen binnen Greenport Venlo.

	Een voorbeeld is de ondersteuning van het AspergeGilde (in 2007 opgericht in Peel en Maas). Met het vizier op de toekomst heeft AspergeGilde Peel en Maas besloten op te schalen naar een Limburg- én sector brede organisatie. Binnen Aspergegilde Limburg werken sinds begin 2022 telers, plantenkwekers, veredelaars, mechanisatie, toeleveranciers en overige partners samen aan een gezonde toekomst van de aspergesector. Door in te zetten op samenwerking met kennisinstellingen werkt men aan innovaties en nieuwe businessmodellen met als doel de sterke positie van de asperge, ook wel genoemd het witte goud van Noord- en Midden-Limburg, ook voor de toekomst te borgen en te versterken. Nieuwe marktkansen en herpositionering van het product in de markt maken hier onderdeel van uit. 1.3 Het stimuleren van ondernemerschap, zoals door het ondersteunen van initiatieven van 'Labs' en tijdelijke concepten. Wij faciliteren voornamelijk door partners te ondersteunen en een platform te bieden bij hun activiteiten. In regionaal verband doen we dit via het zogenoemde innovatiefonds en de regionale investeringsagenda, waarin innovatieve concepten passend binnen de gestelde kaders financieel worden ondersteund. Op lokaal niveau zetten we hier op in door onder meer de jaarlijkse ondernemers- en publieksprijs. Na een onderbreking van twee jaar heeft Kiwanis als organisator de jaarlijkse Ondernemersprijs Peel en Maas verkiezing weer georganiseerd. Ook het IKPM congres heeft in 2022 weer kunnen plaatsvinden met ditmaal lezingen en rondetafelgesprekken met vertegenwoordigers van Kafra, VDL en Gilde Opleidingen.
2. Goed op elkaar afgestemde vraag van arbeidskrachten, zowel kwalitatief als kwantitatief.	2.1 We leveren een bijdrage aan een toekomstbestendige regionale kennisinfrastructuur, onder andere in verband met behouden van hoogopgeleide jongeren voor onze regio. Ook in 2022 deden we dit regionaal via de Brightlands Campus en via de verschillende programma's binnen de regionale investeringsagenda. Het project Agro Leeft 3.0 is hier een voorbeeld van. 2.2 We werken aan het zijn van een aantrekkelijke regio voor internationale werknemers zodat deze doelgroep zich (blijvend) zal vestigen en integreren in onze regio. Met het beleid "huisvesting arbeidsmigranten 2021" als uitgangspunt hebben we in 2022: • een nieuw initiatief afgerond met 80 bedden en 2 reeds bestaande locaties uitgebreid en afgerond met 36 bedden; • 11 aanvragen in behandeling voor 273 bedden; • 6 initiatieven voor informatie en intake zijn ontvangen voor 242 bedden; • Op 5 locaties met 35 bedden in totaal is de huisvesting van arbeidsmigranten in 2022 gestopt. Er zijn in 2022 588 arbeidsmigranten op locatie ingeschreven in de Basis Registratie Personen (BRP). Deze nieuwe inwoners hebben het voorlichtingspakket ontvangen en zijn verwelkomd in Peel en Maas. Ook is uitleg gegeven over wat te doen bij vertrek. Het aantal ingeschrevenen uit een EU-land neemt per saldo nog altijd toe: op 31 december 2022 stonden er 296 personen meer ingeschreven dan op 1 januari 2022, met in totaal 1702

			arbeidsmigranten. In 2021 was de toename per saldo 270 personen.
3.	Diversiteit in bedrijvigheid als kracht en kwaliteit.	3.1	Faciliteren van lokale bedrijven met bijzondere aandacht voor de agrarische sector, het MKB (industrie en retail) en recreatie en toerisme. Begin 2022 werden fysieke bedrijfsbezoeken door onze accountmanagers en deelname aan netwerk- en ondernemersbijeenkomsten weer mogelijk. Enkele maatregelen die tijdens de coronaperiode zijn genomen, zoals het verruimen terrassen, zijn ter tegemoetkoming van de horecasector nog in stand gehouden in 2022. We werken actief samen binnen het samenwerkingsverband Vrijetijdseconomie Noord-Limburg. Het regionale actieprogramma is hierbinnen vastgesteld voor de jaren 2017-2025 en geeft richting aan de actielijnen en daarmee de projecten. Momenteel vindt de herijking plaats van dit programma, waarmee er wordt gekeken of de doelen, de actielijnen en de ambities bijgesteld dienen te worden. Het nieuwe programma wordt verwacht in Q1 van 2023 en biedt waardevolle inzichten en concrete kansen voor de ontwikkelingen in de sector. Een voorbeeld van een project binnen het actieprogramma dat in 2022 de aandacht heeft gekregen is het Agro-toeristisch Platform. Dit platform verbindt ondernemers in de agrarische en recreatieve branche met elkaar met als doel te komen tot nieuwe producten en product/marktcombinaties. Daarnaast spelen we in op kansen die zich buiten het actieprogramma voordoen. Zo zijn we, samen met alle Limburgse gemeenten, aangehaakt bij de ontwikkeling van het Dataportaal voor toeristische en recreatieve ontwikkelingen. Binnen dit project wordt er gezocht naar kansen om data van geheel Limburg te bundelen in een dashboard. Eén van de doelen is om ondernemers in de sector te faciliteren om beter in te springen op de kansen. Binnen dit project wordt samengewerkt door o.a. de provincie, Hogeschool Zuyd, Open Universiteit, Koninklijke Horeca Nederland, RECRON en marketing organisaties. Tot slot is er gewerkt aan de voorbereiding en ontwikkeling van enkele toeristische projecten binnen de regionale investeringsagenda. Een voorbeeld is de ontwikkeling van de zogenaamde TOP's. Dit zijn toeristische overstappunten met als doel de auto op strategische plekken te parkeren en vanuit daar toeristische (wandel- en fiets)routes bereikbaar te maken.
		3.2	We realiseren voldoende, vitale, goed bereikbare en duurzame werklocaties. Gezien het feit dat er geen beschikbare kavels meer zijn op de bedrijventerrein zetten we in op uitbreiding. De behoefte voor uitbreiding is reeds aangetoond in de notitie "bedrijventerreinen". De uitbreidingsmogelijkheden op industrieterrein Maasbree inclusief een nieuwe ontsluitingsweg en de mogelijkheden op industrieterrein Meijel worden op dit moment nader onderzocht. Hier is in 2022 mee gestart. Daarnaast onderzoeken we ook de mogelijkheden voor uitbreiding van het industrieterrein Panningen op de voormalige locatie Van Happen. De hiervoor benodigde gronden zijn reeds aangekocht. In 2022 hebben we ook een start gemaakt met de herijking van

		het huidige VAB-beleid (Vrijkomende Agrarische Bebouwing). Hierbij steken we in op een verruiming van de mogelijkheden om een bedrijfsvestiging op (oude) agrarische locaties te realiseren. Naast verruiming van de mogelijkheden steken we hierbij ook in op kwaliteitsverbetering van het buitengebied en het tegengaan van ondermijning en verpaupering.
4. Peel en Maas, als onderdeel van de Regio Venlo, is een aantrekkelijke groene toeristisch-recreatieve bestemming.	4.1	We promoten, samen met het bedrijfsleven en lokale organisaties (Toeristisch Platform en VVV Winkels), de regio Peel en Maas. Voorbeelden hiervan zijn Cittaslow en de Gastronomische Academy. In 2022 heeft het Toeristisch Platform een nieuw bestuur gekregen en een hernieuwde visie opgesteld. Doel is om het draagvlak bij recreatieve/toeristische ondernemers te vergroten en om beter aan te sluiten bij de behoefte van de lokale ondernemer. Eind oktober 2022 heeft het nieuwe bestuur een bijeenkomst georganiseerd met bestaande en potentiële nieuwe leden. De input wordt vertaald in een concreet plan van aanpak voor 2023. Binnen het regionale actieprogramma vrijetijdseconomie valt de actielijn “Vitale Dagrecreatie” en “Vitale verblijfsrecreatie”. Voor de vitale verblijfsrecreatie loop het project Rode en Groene spoor vakantieparken Noord-Limburg. Dit project, dat deels binnen de Regio Deal en deels binnen de investeringsagenda tot stand is gekomen, heeft als doel de vitaliteit van de vakantieparken in Noord-Limburg te verbeteren. In de eerste fase lag de focus op de economische kant (groene spoor). In de volgende fase gaan we nu op zoek naar signalen voor activiteiten in het rode spoor (veiligheid). De inventarisatie in het groene spoor (nulmeting) is uitgevoerd en zo goed als afgerond. Voor de “Vitale verblijfsrecreatie” is in 2022 een uitvoeringsprogramma ontwikkeld en een projectmanager aangesteld met als doel het verder versterken van het dag-recreatief aanbod in Noord Limburg. De onderliggende ambitie is het creëren, aantrekken en behouden van vitale bedrijven en ondernemers. Het uitvoeringsprogramma bevat praktische projecten en zal in Q2 van 2023 bestuurlijk voorgelegd worden. Het lokale netwerk “de partners van Cittaslow Peel en Maas” heeft ook in 2022 noodgedwongen op een lager pitje gestaan. Ook nationaal en internationaal waren fysieke bijeenkomsten nog moeilijk te organiseren.
	4.2	We werken, samen met partners, aan (aantrekkelijke) centra mede door de toeristische en culturele functie, alsmede het ondersteunen van Centrummanagement Panningen en Retailmanagement Peel en Maas. Het proces voor de herontwikkeling van de voormalige postkantoorlocatie en omgeving in Panningen loopt. Samen met adviesbureau Kragten en een TIP-groep (een mix van inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en Wonen Limburg) is een variantenstudie uitgewerkt die in 2023 aan de raad wordt voorgelegd voor besluitvorming en verdere uitwerking. Als gevolg van de coronacrisis is ook in 2022 besloten de ondernemers in het centrum van Panningen 3/12 deel van de jaarlijks verschuldigde reclamebelasting in mindering te brengen. Ook is er een structurele bijdrage van € 30.000 per jaar (2023 t/m

	2025) toegekend aan Stichting Retailmanagement om gezamenlijk nieuwe projecten op te pakken en te verwezenlijken. In 2022 is verder uitvoering gegeven aan gezamenlijke projecten zoals uitrol SMS-Alert en trainingen/cursussen voor ondernemers en personeel. Ook zijn in alle aangesloten kernen duurzame investeringen gedaan in feestverlichting en/of hanging-baskets. De introductie van de Peel en Maas cadeaubon eind 2021 is een groot succes en heeft geleid tot het drukken van nieuwe oplages. 4.3 We faciliteren evenementen die een positief effect hebben op de leefbaarheid en het imago van de gemeente Peel en Maas. In 2022 hebben alle kermissen regulier kunnen plaatsvinden. Het is een uitdagend jaar gebleken voor de organisatie van kermissen, waarbij hoofdzakelijk de vulling in de kleine kernen een grote uitdaging was. Ook de Paas- en Pinkstermarkt hebben beide plaats kunnen vinden. Het animo voor deelname is nog altijd groot. Het OLS heeft in 2022 in Meijel plaatsgevonden en is, mede door de inzet van de vele vrijwilligers en andere betrokkenen, een succes gebleken.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?
• We onderhouden intensief contact met partijen zoals ondernemers, agrariërs, bewoners, dorpsnetwerken, regiogemeenten en belanghebbende partijen als het gaat over bijvoorbeeld lokale en regionale economische ontwikkelingen. Waar mogelijk leggen we nieuwe verbindingen en netwerken tussen en met deze partijen. • We adviseren ondernemers bij hun plannen en mogelijke totstandkoming van initiatieven. Aan de hand van persoonlijke gesprekken, veelal op locatie, adviseren wij over de mogelijke haalbaarheid van initiatieven en verschaffen we inzicht in de vervolgprocedure met als doel de procedure om te komen tot een eventuele omgevingsvergunning voor zowel initiatiefnemer als de ambtelijke organisatie gestroomlijnder te laten verlopen. • Organiseren van kermissen en week- en jaarmarkten en het ondersteunen van de Paas- en Pinkstermarkt.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	1.739.243	1.801.626	249.777
Lasten	2.927.660	3.165.548	1.353.698
Saldo	**-1.188.418**	**-1.363.922**	**-1.103.921**

Het programma 4.1 laat over 2022 een positieve afwijking van € 175.504 zien. De baten zijn € 62.383 lager dan begroot en de lasten zijn € 237.887 lager dan begroot zodat per saldo een positieve afwijking resteert.

De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Hogere personele doorbelasting -/- € 7.000**
  Per saldo zijn op het programma de personele lasten lager geweest. De inzet van personeel laat binnen de producten wel verschuivingen zien.

- **Hogere kosten (regionale) toeristische promotie en evenementen ontwikkelingen -/- € 21.000**
  Er is een bijdrage gedaan op de regionale investeringsagenda met als gevolg een per saldo hogere uitgave voor toerisme.

  Lagere uitgaven voorbereidingskredieten industrieterreinen De Wielen en De Schor € 220.000
  Er zijn in 2022 nog geen uitgaven gedaan op deze voorbereidingskredieten. Er heeft in 2022 voor de dekking van deze kredieten ook geen uitname plaatsgevonden uit reserves. Dit heeft per saldo geen gevolgen voor het jaarrekeningresultaat in 2022.

- **Lagere uitgaven voor beleid economische ontwikkelingen € 31.000**
  In 2022 is het budget niet geheel nodig geweest.

- **Diverse kleinere afwijkingen per saldo lagere uitgaven € 15.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere lasten.

Baten:

- **Lagere opbrengsten pachten en kermissen -/- € 28.000**
  De gevolgen van corona hebben ook in 2022 tot gevolg gehad dat er lagere pachtopbrengsten zijn geweest en de doorbelastingen door contractuele afspraken lager zijn geweest dan de kosten.

- **Lagere POC winst industrieterrein Panningen -/- € 30.000**.
  Er is een bijstelling nodig van de tussentijdse winstneming (POC winst). De gevolgen van deze tussentijdse bijstelling worden verwerkt via de reserve risico grondexploitatie en hebben geen gevolg voor het jaarrekeningresultaat in 2022.

- **Lagere opbrengst reclamebelasting -/- € 21.000**
  In 2022 is er voor de ondernemers nog een korting van 25% toegepast.

- **Diverse kleinere afwijkingen per saldo hogere baten € 17.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot hogere baten.

Programma: 5.1 Integrale veiligheid

In Peel en Maas delen (groepen van) inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden de verantwoordelijkheid voor een veilig samenleven. We willen met zijn allen -ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid- een zo veilig mogelijke samenleving en realiseren ons tegelijkertijd dat 100 procent veiligheid een illusie is. We werken als betrouwbare en proactieve partner samen met organisaties die ook een verantwoordelijkheid hebben op dit terrein. We appelleren bij dit alles nadrukkelijk aan de eigen verantwoordelijkheid van individuen en gemeenschappen als het gaat om preventie en het met elkaar bespreekbaar maken van overlast en ander ongemak.

Zelf geven wij op een heldere en transparante wijze uitvoering aan de wettelijke taken die wij op dit terrein hebben. We leggen ons handelen helder uit, omdat wij de verwachting hebben dat begrip voor ons handelen ervoor zorgt dat mensen eerder de regels volgen. Wij kiezen ervoor om onze handhaving te richten op activiteiten waarvan wij verwachten dat de maatschappelijke meerwaarde het grootst is. Bij het maken van deze keuze kijken wij ook naar handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. Wij verwachten dat het maken van deze duidelijke keuze ook bijdraagt aan een steviger veiligheidsgevoel in de samenleving en daarmee zorgt voor meer begrip voor ons handelen in dezelfde samenleving. We handhaven regels op een transparante manier, zodat overtredingen worden beëindigd en inwoners kunnen vertrouwen op hun gemeentebestuur. Overtredingen worden aangepakt via de inzet van bestuurs- en/of strafrechtelijke instrumenten in samenwerking met handhavingspartners.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Een veilig Peel en Maas waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zich mede-eigenaar voelen van een veilige woon- en leefomgeving	1.1 We maken vraagstukken die te maken hebben met veiligheid bespreekbaar in de lokale gemeenschappen. Desgevraagd en desgewenst ondersteunen we gemeenschapsinitiatieven die bijdragen aan de ontwikkelrichting zoals die in deze kaderstelling staat omschreven, met respect voor het eigenaarschap van de overheid en de gemeenschap. We werken op tal van thema's (bijvoorbeeld woonoverlast, jeugdoverlast) binnen onze organisatie integraal samen en ook met onze veiligheidspartners. Samen staan we voor een veilig Peel en Maas. Daar waar kan en wenselijk betrekken we inwoners en ondernemers. In het najaar is een bewustwordingscampagne voor het tegengaan van woninginbraken en fietsendiefstal gevoerd. 1.2 In samenwerking met de politie en het jongerenwerk continueren we en ontwikkelen we onze aanpak van jeugdoverlast verder door, waarbij we onze inspanningen op elkaar afstemmen. Met partners uit zowel het veiligheids- als het zorgdomein werken we samen aan de aanpak van overlastgevende jongeren en/of jongeren die crimineel gedrag vertonen. Dat doen we onder andere structureel in het veiligheidsoverleg 18-. Hierin wordt casuïstiek besproken en wordt een interventieaanpak gemaakt. Bij complexe problematiek kan wordt opgeschaald naar het Zorg- en Veiligheidshuis. In 2022 is in samenwerking met jongerenwerk, politie en justitie ingezet op een overlastgevende jeugdgroep in het centrum van Helden en Panningen. 1.3 We intensiveren de samenwerking met het zorgdomein, door: - de bekendheid over en weer over elkaars instrumenten en mogelijke interventies te vergroten; - afspraken te maken over het afstemmen van casuïstiek en thema's die raakvlakken hebben met Zorg en Veiligheid; - ketenoverstijgende vraagstukken en complexe casuïstiek op te pakken via (het netwerk van) het Zorg- en Veiligheidshuis Noord Limburg.

	De samenwerking tussen het veiligheids- en het zorgdomein is verbeterd. Zo is het jeugd- en gezinswerk steviger aangehaakt bij het 18- overleg. Waarbij de preventieve aanpak vanuit het sociaal domein de voorkeur geniet boven de repressieve aanpak vanuit veiligheid. De uitdaging daarbij betreft de (beperking in) informatiedeling. De privacywetgeving dwingt ons om steeds een goede balans te vinden in dat wat wel en niet gedeeld mag worden. We schalen de aanpak complexe casuïstiek regelmatig op naar het Zorg- en Veiligheidshuis en maken gebruik van de persoonsgerichte aanpak. De gemeenteraad is op de Veiligheidsavond 2022 door het Zorg- en Veiligheidshuis bijgepraat over de wijze waarop zij hun taken en verantwoordelijkheden vormgeven. 1.4 We herijken de kaderstelling integrale veiligheid waarin de actuele veiligheids- en leefbaarheidssituatie worden vertaald naar programmadoelen en uitvoeringsafspraken. De herijking van de kaderstelling integrale veiligheid staat in 2024 gepland.
2. Een weerbaar Peel en Maas dat bestand is tegen ondermijnende criminaliteit.	2.1 We versterken publiek-private samenwerking, door: - een stevige relatie te onderhouden met relevante brancheorganisaties van het bedrijfsleven; - inwoners, ondernemers en overige relevante partijen te informeren over de risico's van (deelname aan) ondermijnende criminaliteit, omdat wij geloven dat bewustwording leidt tot bewustzijn. Dit doen we door in te zetten op het herkennen van signalen en het bieden van een handelingsperspectief; - mogelijkheden te onderzoeken om (nieuwe) samenwerkingen met private partijen aan te gaan in de strijd tegen ondermijning. We voeren periodiek overleg met Koninklijke Horeca Nederland en Horeca Peel en Maas. In 2022 is de campagne "Kijk Niet Weg" gestart. Een gezamenlijk initiatief van de 8 Noord-Limburgse gemeenten. In deze campagne worden inwoners op diverse manieren bewust gemaakt van (de risico's van) ondermijnende criminaliteit, het herkennen van signalen en het melden hiervan. We hebben de pilot publiek-private samenwerking met de Rabobank voortgezet. Daarbij is in 2022 ook het ministerie van Justitie en Veiligheid aangehaakt. In het project Internationale werknemers staat het verbeteren van de integratie en participatie van arbeidsmigranten in Noord-Limburg centraal. Hier wordt nadrukkelijk de verbinding gezocht met publieke partners en met ondernemers. 2.2 We blijven investeren in een bestuurlijke aanpak, onder meer door: - signalen vanuit de samenleving en/of professionals via het RIEC-convenant op te pakken; - het bestuursrechtelijk instrumentarium, waaronder het de Algemene Plaatselijke Verordening, het Bibob- en Damoclesbeleid, up-to-date te houden en uit te voeren; - meer coördinatie en afstemming tussen onze (individuele) inspanningen en die van onze partners te realiseren. Het bestuurlijk instrumentarium wordt ingezet in de aanpak tegen ondermijning. Daar waar het noodzakelijk is, wordt overgegaan tot bestuurlijke handhaving dan wel andere bestuurlijke maatregelen. Dat doen we als gemeente zelf (mono) of integraal via het Regionaal Interventieteam ACT! Het ACT! is opgezet als project van de Regio

	Deal en in 2022 ingezet bij diverse interventies. Bij het ACT-team sluiten ook andere partners aan zoals de politie, belastingdienst of veiligheidsregio. 2.3 We benaderen ondermijnende criminaliteit als een maatschappelijk probleem, niet alleen als een veiligheidsprobleem. Hiertoe worden verbinding gemaakt met projecten/ ontwikkelingen/beleidsplannen/kaderstellingen die een voedingsbodem voor deelname aan ondermijnende criminaliteit kunnen wegnemen. Voorbeelden van de preventieve aanpak van ondermijning zijn de persoonsgerichte aanpak van risicojongeren (voorkomen van afglijden naar crimineel gedrag) of het project toekomstperspectief stoppende agrarische ondernemers (voorkomen van misbruik leegstaand vastgoed). 2.4 We investeren in een goede informatiepositie waarbij we systeeminformatie en 'straatinformatie' met elkaar in verbinding brengen, zowel in casuïstiek als op het niveau van trends en ontwikkelingen (beleidsniveau). We werken continu aan het verbeteren van onze informatiepositie door het beter en structureler benutten van (eigen) informatiebronnen. 2.5 We maken onze eigen gemeentelijke organisatie weerbaarder door te investeren in de bewustwording en betrokkenheid van raad, college en organisatie bij het onderwerp ondermijnende criminaliteit. Tijdens de veiligheidsavond zijn de raads- en commissieleden geïnformeerd door de politie en het RIEC over de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke aanpak van ondermijning. Bewustwording over de aanpak van ondermijning binnen de organisatie staat regelmatig op de agenda om te voorkomen dat we ongewenst faciliterend handelen, signalen beter herkennen en eerder een signaal melden. Ook volgen collega's bijeenkomsten en trainingen over de aanpak van ondermijning, georganiseerd door bijvoorbeeld het RIEC.
3. Een Peel en Maas met een veilig ondernemers- en uitgaansklimaat.	3.1 We ondersteunen en faciliteren concrete initiatieven van ondernemers voor het verbeteren van de veiligheid van industrieterreinen, winkelcentra en uitgaansgebieden, waarbij we nadrukkelijk kijken naar het eigenaarschap van initiatieven. We hebben het afgelopen jaar meegewerkt aan het ten uitvoer brengen van het project revitaliseren vakantieparken (Regio Deal, programma Toerisme). 3.2 We onderhouden contacten met de horeca en voeren, als nodig, toezicht uit in en rond de uitgaansgelegenheden om overlast in de openbare ruimte te beperken. Periodiek is er overleg met Koninklijke Horeca Nederland en Horeca Peel en Maas. Daar waar sprake is van overlast vanuit/door horecagelegenheden is samen met politie én de exploitant gewerkt aan verminderen/stoppen van overlast. 3.3 We hanteren het vastgestelde horecabeleid, waarin ingegaan wordt op para-commercialisme, alcoholmatigingsbeleid, alcohol gerelateerde verstoringen van de openbare orde, controle en handhaving. We voeren toezicht en handhaving uit rondom evenementen samen met partners en voeren daarnaast leeftijdscontroles in het kader van

		schenken aan minderjarigen. Dat doen we aan de hand van de vastgestelde probleemanalyse en prioriteitenstelling. 3.4 We adviseren over veiligheid in de voorbereiding van risicovolle evenementen in onze gemeente, waaronder de zogenoemde categorie B- en C-evenementen. Bij de aanvraag van een evenementenvergunning worden de veiligheids- en gezondheidsrisico's in kaart gebracht. De aard en omvang van veiligheidsmaatregelen is afhankelijk van de hoogte van het ingeschatte risico. In 2022 zijn aanzienlijk meer evenementen georganiseerd (het was weer mogelijk). Bijzondere aandacht (en relatief veel capaciteit) is uitgegaan naar de organisatie van het OLS in Meijel.
4.	Een gemeente die adequaat is voorbereid op rampen en crises.	4.1 We ontwikkelen onze bevolkingszorg (onze gemeentelijk taak in de crisis- en rampenbeheersing) verder door met aandacht voor de verbetering van onze risico- en crisiscommunicatie. De crisisorganisatie vanwege corona was nog niet afgebouwd of de vluchtelingencrisis vanwege de oorlog in Oekraïne diende zich aan. Dit heeft het afgelopen jaar opnieuw de nodige inzet gevraagd van de interne crisisorganisatie en het daaraan verbonden Team Bevolkingszorg (oranje kolom) van Veiligheidsregio Limburg-Noord. 4.2 We leveren in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg Noord een kwalitatief uitstekende brandweerzorg en crisisbeheersing tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. In 2022 is door de betrokken veiligheidspartners het (geactualiseerde) Rampbestrijdingsplan Hoogwater 2022-2025 opgeleverd. Dit plan is op basis van de evaluatie hoogwater 2021 opgesteld en is vanaf december 2022 van kracht. In het kader van natuurbrandbeheersing- en bestrijding is samen met andere betrokken Peelgemeenten verder gewerkt aan een Natuurbrandbeheersplan voor De Groote Peel (aan de hand van een RIN; Risico Index Natuurbranden).
5.	Handelingen in strijd met geldende regels beëindigen als waarborg voor een gezonde en veilige leefomgeving.	5.1 Extern begrip en draagvlak creëren voor handhaving door het verstrekken van informatie, voorlichting en communicatie over onze handhavingstaken. In 2022 is gestart met een pilotproject inzet BOA's op het gebied van openbare orde en veiligheid voor de duur van 2 jaar. Ingezet is op meldingen met betrekking tot onder andere vuurwerk, jeugdoverlast, hondenoverlast, afvalstortingen, burenoverlast, ontruimingen woningen, openbare dronkenschap en parkeeroverlast. Daarnaast houden de BOA's (in afstemming met de politie) toezicht bij evenementen en kermissen. De inwoners zijn op diverse manieren over de start van de pilot en de aanwezigheid van BOA's op straat geïnformeerd. 5.2 Handhaving vakantieparken. Voortzetting van het ingezette handhavingstraject met als doel onrechtmatige bewoning (permanente bewoning/huisvesting arbeidsmigranten) en illegale bebouwing te beëindigen. In 2022 is vooral de lopende handhaving doorgezet. Dit zijn vaak langdurige trajecten. Daarnaast zijn nieuwe controles opgepakt. 5.3 Handhaving gestructureerd uitvoeren (programmatisch, planmatig, cyclisch en integraal) volgens de landelijke kwaliteitscriteria. We voeren handhaving gestructureerd uit (programmatisch, planmatig, cyclisch en integraal). Dat doen we conform landelijke kwaliteitscriteria via een pdca-cyclus. Op basis van een

	probleemanalyse vindt planning, uitvoering, monitoring en verslaglegging plaats. Het ACT!- team, waar handhaving onderdeel van uitmaakt, is voor specifieke casussen integraal ingezet.

Wat hebben we verder binnen dit programma gedaan?
• Aanpak woonoverlast, in samenwerking met buurtbemiddeling • Faciliteren en ondersteunen van Burgernet, WhatsApp-buurtpreventie • Coördineren van en ondersteunen bij sociale calamiteiten en maatschappelijke onrust • Adviseren over en mede uitvoeren van de Wet Tijdelijke huisverboden • Adviseren over en mede uitvoeren van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) • Voorkomen van radicalisering • Aanpak complexe problematiek met behulp van het Zorg- en veiligheidshuis Noord Limburg • Opbouw van het netwerk Jeugd en veiligheid • Faciliteren en ondersteunen van Veilig ondernemen en uitgaan • Adviseren over en mede uitvoeren van de Rampenbestrijding en crisisbeheersing; brandweer (Veiligheidsregio) • Aanpak ondermijnende criminaliteit (met o.a. sluiting van drugspanden en toepassing van het Bibob-beleid) • Coördineren van de bestuurlijke aanpak • Adviseren over veiligheid en integriteit • Adviseren over en zorgdragen voor een adequate Algemene Plaatselijke Verordening (APV) • Toepassen handhavingsinstrumenten • Adviseren over Openbare gezondheidszaken • De opvang van zwerfdieren geborgd • Provinciale TUG-meldingen (helikopter) verwerkt • Lokale samenwerking met Bureau HALT verkend • De operationele samenwerking tussen OOV, VTH en de politie versterkt • De afvoer en opslag van goederen bij deurwaardersontruimingen geregisseerd • Zorgen voor een veilige verloop van demonstraties bijvoorbeeld vanuit de agrarische sector • Opruimen van afvaldumpingen (inclusief drugsafval).

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	3.874.755	3.201.974	201.974
Lasten	6.368.739	7.190.604	4.114.604
Saldo	**-2.493.984**	**-3.988.630**	**-3.912.630**

Het programma 5.1 laat over 2022 een positieve afwijking van € 1.494.646 zien. De baten zijn € 672.781 hoger dan begroot en de lasten zijn € 821.865 lager dan begroot zodat per saldo een positieve afwijking resteert.
De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Lagere lasten opvang vluchtelingen Oekraïne: € 814.000 (zie ook hogere baten)**
  De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne kent ook financiële aspecten voor de gemeente Peel en Maas. Naast de kosten voor de opvanglocaties, zijn er uitgaven voor leefgeld en wordt er veel ambtelijke capaciteit ingezet om alles in goede banen te leiden. De Rijksoverheid compenseert gemeenten via een specifieke uitkering waarbij grotendeels op basis van landelijke normbedragen een vergoeding wordt bepaald. Dat staat dus los van de daadwerkelijke kosten die bij een gemeente zijn ontstaan.

De hoogte van het normbedrag is in de loop van 2022 op basis van onderzoeken naar beneden bijgesteld van € 100 naar € 83.

We hebben (relatief) veel Oekraïense vluchtelingen een adequate en veilige opvang kunnen bieden. Dit is, door een creatieve, voortvarende en efficiënte aanpak in nauwe samenwerking met onze partners, gelukt tegen lagere kosten dan die in de rijksbijdrage op basis van een normbedrag (€ 83 per opvangplek per dag) was voorzien. Daardoor ontstaan op programma 5.1 minder lasten van € 887.000 en hogere baten van € 646.000.

Om alle inzet en kosten te vergelijken met de rijksmiddelen moet nog rekening gehouden worden met het feit dat er veel ambtelijke inzet is geweest die niet rechtstreeks op dit programma is verantwoord. Dat betreft zo'n 5.000 uren aan inzet die binnen de reguliere bezetting en formatie zijn opgevangen.

Met inbegrip van die inzet ziet het totaal financieel overzicht er als volgt uit:

KOSTEN OPVANG		2022
Kosten opvang		*€ 1.318.377*
Kosten leefgeld totaal		*€ 586.606*
waarvan leefgeld GOO	*€ 149.428,81*	
waarvan leefgeld POO	*€ 437.177,00*	
Verantwoorde kosten eigen medewerkers rechtstreeks		*€ 215.848*
Overige inzet medewerkers t.b.v. opvang vluchtelingen		*€ 483.700*
		€ 2.604.530

COMPENSATIE		2022
Rijkscompensatie SPUK		€ 2.989.364
Normbedrag per gerealiseerde opvangplek per dag	*€100 / € 83*	
Compensatie leefgeld POO (SPUK)	*100% compensatie*	€ 437.177
Compensatie uitvoeringskosten POO	*€ 210 p.p. per maand*	€ 176.820
		€ 3.603.361

- **Hogere onderzoekskosten bestuursrechtelijke handhaving -/- € 32.000**
  Als gevolg van een toename van illegale dumpingen (asbest, garageafval, autobanden) zijn de opruim- en saneringskosten flink toegenomen. Waar mogelijk worden de kosten verhaald op de overtreder.

- **Lagere doorverdeling kosten handhaving € 23.000**
  De doorverdeelde kosten voor inzet van personeel op het gebied van handhaving zijn in 2022 lager geweest dan begroot.

- **Diverse kleinere afwijkingen € 17.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot lagere lasten.

Baten:

- **Hogere baten rijkscompensatie opvang vluchtelingen Oekraïne: € 646.000**
  Zie de toelichting bij lasten.

- **Hogere inkomsten dwangsommen € 7.000**
  De inkomsten van in te vorderen dwangsommen naar aanleiding van handhavingstrajecten worden standaard niet begroot en vormen daardoor extra baten.

- **Diverse kleinere afwijkingen € 20.000**
  Er zijn binnen dit programma diverse kleine afwijkingen. Deze afwijkingen leiden per saldo tot hogere baten.

Programma: 6.1 Bestuur, Communicatie en Dienstverlening

Wij zijn een overheid die bijdraagt aan het goede leven. De kernwaarden diversiteit, duurzaamheid en zelfsturing blijven voor ons hierbij een waardevol kompas. We dragen bij door ons op een effectieve manier tot waardevolle bewegingen en initiatieven in de samenleving te verhouden en door op een uitstekende manier uitvoering te geven aan onze dienstverlening. Het concept van de meervoudige overheid helpt ons hierbij. Wij zijn duidelijk over deze drie rollen, zodat de buitenwereld weet wat ze van ons mogen verwachten. Daar waar wij beleid en regelgeving opstellen, hebben wij de ambitie om waar dit mogelijk is het doel centraal te stellen.

Wij zijn een consistente partner in de (EU)regio. Overeenkomstig de met de regio gemaakte afspraak doen we lokaal wat we lokaal kunnen en werken we regionaal samen waar dit een meerwaarde heeft. We zijn een gemeente van gemeenschappen en willen ook zo gekend worden.
Inwoners, ondernemers en instellingen bepalen zoveel als mogelijk zelf hoe, wanneer en waarvoor zij contact leggen met of ondersteuning vragen van de gemeente.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?	Hebben we gedaan wat we ervoor zouden doen?
1. Onze kernwaarden diversiteit, duurzaamheid en zelfsturing en thema specifieke waarden, zorgen ervoor dat wij koersvast zijn in ons denken en doen.	1.1 De herijkte kaderstellingen vertalen wij ook in 2022 door naar uitvoeringsbeleid voor alle begrotingsprogramma's. Evenals in voorgaande jaren is er in 2022 uitvoeringsbeleid vastgesteld waarin de kaderstellingen doorvertaald zijn. 1.2 We onderzoeken met de raad of de van kracht zijnde kaderstellingen nog toekomstbestendig zijn of herijking behoeven. Indien herijking aan de orde gaat zijn, wordt het proces om hiertoe te komen gestart. In 2022 heeft een werkbijeenkomst met de raad plaatsgevonden op basis waarvan is bepaald hoe het proces eruit ziet om te komen tot een herijkte kaderstelling op ieder van de zes thema's die we in Peel en Maas onderscheiden. Dit proces is gestart en in 2023 worden de eerste herijkte kaderstellingen verwacht. 1.3 Bij de beweging naar doelregels denken en handelen wij vanuit de bedoeling. Gekeken wordt naar kansen en mogelijkheden. Dit heeft constant onze aandacht, bijvoorbeeld in het kader van de implementatie van de omgevingswet. Bij de beleidsontwikkeling stellen we onszelf de vraag of het mogelijk is om onze regels als doelregels te formuleren. Bijvoorbeeld bij het opstellen van de verordeningen en beleidsregels voor het sociaal domein en de Omgevingswet. Tegelijkertijd hebben we ook te maken met wetgeving die aangeeft wat wel en niet mag en is het in sommige gevallen verstandig om regels limitatief op te stellen; dus gericht aan te geven wat we niet willen.

2.	Wij zijn van meerwaarde als het gaat om het behouden en verder brengen van het goede leven.	2.1	Het concept van de meervoudige overheid is uitgangspunt in ons denken en doen. Hierop bevragen wij elkaar voortdurend. Meervoudigheid is bij alles wat we doen uitgangspunt. Het concept van meervoudigheid en de invulling daarvan in de praktijk staat centraal bij ontmoetingen tussen de raad en inwoners die actief zijn in hun gemeenschappen en college en organisatie en inwoners.
		2.2	Raad, college en organisatie stellen in hun handelen steeds het behouden en verder brengen van het goede leven voorop en reflecteren hierop op regelmatige basis. Zo werkt de raad verder aan “Raad voor de toekomst”. Het behouden en verder brengen van het goede leven heeft constant de aandacht van de raad, het college en de organisatie. Naast reflectie in de praktijk wordt in de ambtelijke organisatie ook in intervisieverband en in trainingen gereflecteerd. Ook de raad bezoekt via ‘de raad on tour’ – aanvullend aan wat individuele raadsleden of fracties al zelf doen – goede voorbeelden waarin inwoners, ondernemers en organisaties werken aan het goede leven.
		2.3	We investeren doelgericht in netwerkontwikkeling. Daarbij steeds onze rol voor ogen houdende. We dragen in samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij aan het goede leven in Peel en Maas; een ieder doet dit vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. We waarderen en ondersteunen netwerken waarin we geen leidende positie hebben en we nemen deel aan netwerken waarin we een strategische rol innemen, denk hierbij aan de netwerken genoemd bij uitvoeringsafspraak 3.3.
3.	Het goede leven, ook buiten de grenzen van de gemeente Peel en Maas.	3.1	We kiezen als overheid aanvullend te zijn en laten het initiatief primair bij de gemeenschappen liggen. Hierbij pakken wij wel een stimulerende rol tot samenwerking ook wanneer het goede leven tot over de grenzen van Peel en Maas reikt. De keuze die Peel en Maas maakt om vitale gemeenschappen als uitgangspunt te nemen, is sturend op ons denken en doen in voor ons relevante netwerken zoals bijvoorbeeld de Regio Noord-Limburg en de P10.
		3.2	In de regio Noord-Limburg werken wij samen. De regiovisie met het hierbij behorende programma is daarbij het uitgangspunt. Bij alle projecten zal gekeken worden naar de meerwaarde voor het goede leven in Peel en Maas en de regio. We leveren een stevige bijdrage aan de regionale samenwerking. We zijn actief in diverse regionale werkgroepen en bestuurlijke overleggen. In 2022 liep de uitvoering van verschillende regionale projecten uit de eerste twee rondes Regio Deal en Investeringsagenda. In 2022 zijn de 3e en 4e envelop investeringsagenda gereedgekomen. Besluitvorming over de 4e envelop vindt in 2023 plaats.
		3.3	Wij participeren actief in diverse werkvormen en organisaties die als doel het verbeteren van het goede leven nastreven. In 2022 hebben we deelgenomen aan netwerken die een bijdrage leveren aan onze eigen beleidsdoelen. Concreet wijzen we in dit kader graag op onze bijdrage aan de P10, de VNG Commissie Europa en Internationaal, de Regio Noord-Limburg en de Euregio Rijn-Maas-Noord.

4.	Transparante en integere bestuurlijke besluitvorming.	4.1	De beleidscyclus en begrotingscyclus blijven in samenhang gericht op het stellen van heldere en realiseerbare doelen, een deugdelijke en reële financiële onderbouwing, concrete acties en controleerbare verantwoording. Wij zorgen ieder jaar voor een reële, transparante en sluitende begroting meteen gezonde reservepositie en een overzichtelijk en sluitend meerjarenperspectief. Financiële meevallers wenden we in eerste instantie aan om onze reservepositie te versterken. Ook in 2022 is een transparante en meerjarig sluitende begroting door de gemeenteraad vastgesteld waarbij de reservepositie stevig wordt versterkt.
5.	De gemeentelijke dienstverlening is van uitstekende kwaliteit.	5.1	Wij passen het concept van een meervoudige overheid ook toe in al onze contactmomenten. In 2022 hebben we, voor het grootste gedeelte van het jaar, weer op een “normale” manier onze dienstverlening kunnen uitvoeren. Dat betekent dat er weer vaker fysieke contactmomenten zijn geweest. Het totale aantal contactmomenten (incl. telefoon en digitaal) was hoog. Dit komt o.a. ook door de oorlog in de Oekraïne en de energiecrisis. Er zijn via de website en telefonisch veel vragen beantwoord over regelingen in het kader van energietoeslag en grip op geld.
		5.2	We stemmen onze communicatie af op de doelgroep, waarbij steeds op een begrijpelijke manier en in heldere taal wordt gecommuniceerd. Daarbij wordt steeds voor ogen gehouden wie vanuit zelfsturing de lead in de communicatie heeft. Ook de inzet van middelen zoals brieven, telefonie of social media stemmen wij af op de boodschap en de doelgroep. We communiceren op een begrijpelijke manier, afgestemd op de doelgroep en het communicatiekanaal, zoals social media, brieven, etc. Hierbij is er extra aandacht voor Heldere Taal. In 2022 hebben we de Direct Duidelijk-deal ondertekend. In 2022 is de website 437.106 keer bezocht. Op social media is het aantal volgers in 2022 gegroeid: Facebook +3,29% (5869), LinkedIn +13,7% (5803) en Instagram +8% (1549). In 2022 zijn we gestart met het tv-programma Peel en Maas InZicht op Omroep P&M. Daarnaast is het aantal digitale nieuwsbrieven uitgebreid, met onder andere ook nieuwsbrieven over erfgoed en vacatures. Ook zijn de eerste ervaringen opgedaan met een online platform dat in 2023 zal worden gelanceerd. Op dit platform kunnen inwoners, ondernemers en andere partijen actief meedenken over verschillende gemeentelijke thema’s en projecten.
		5.3	De dienstverlening blijft in ontwikkeling, waarbij steeds getoetst wordt aan de interne en externe ontwikkelingen. Het uitvoeringsplan wordt uitgevoerd en jaarlijks geactualiseerd. In 2022 wordt accent gelegd op positieve klantbeleving door interne training van de medewerkers. Verder wordt de klanttevredenheid op diverse thema’s, gemeten op basis waarvan verbeteringen in de dienstverlening worden doorgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn WhatsApp, huwelijken en meldingen openbare ruimte. In 2022 zijn de klanttevredenheidsonderzoeken uitgebreid met het onderwerp: rijbewijzen, paspoorten, ID-kaarten. De respons hierop is heel goed. Andere onderzoeken zijn in 2022 blijven doorlopen.

	Inwoners kunnen voortaan digitaal hun rijbewijs verlengen. De interne training over positieve klantbeleving wordt doorontwikkeld. Er zijn eerste stappen gezet naar meer e-diensten rondom producten van burgerzaken. Hiervoor is o.a. ingeregeld dat inloggen met eHerkenning mogelijk is. 5.4 In het Huis van de Gemeente wordt met diverse partners gewerkt aan een optimale dienstverlening voor inwoners, ondernemers en verenigingen. Na het opheffen van de coronamaatregelen in het eerste kwartaal 2022, is de dienstverlening in het Huis van de Gemeente weer zoals gebruikelijk.

Wat doen we verder binnen dit programma?
• Basisregistratie Personen, Wet op de lijkbezorging, Burgerzaken en Burgerlijke stand; • Digitalisering; • Verkiezingen; • Klantcontactcentrum.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Baten	661.000	695.264	695.264
Lasten	3.941.125	4.010.954	3.945.954
Saldo	**-3.280.125**	**-3.315.690**	**-3.250.690**

Het programma 6.1 laat over 2022 een positieve afwijking van € 35.565 zien. De baten zijn € 34.264 lager dan begroot en de lasten zijn € 69.829 lager dan begroot zodat er per saldo een positieve afwijking resteert. De afwijkingen kunnen (afgerond op € 1.000) als volgt worden verklaard:

Lasten:

- **Lagere kosten college van B&W € 61.000**
  De personeelskosten voor (oud-)bestuurders zijn € 31.000 lager dan begroot. Verder blijkt dat op de budgetten voor opleiding, reis- en verblijfkosten, representatie en overige personeelskosten € 30.000 minder is uitgegeven dan begroot.

- **Hogere kosten bestuurlijke samenwerking -/- € 75.000**
  Op het product bestuurlijke samenwerking zijn o.a. de kosten opgenomen voor deelname aan VNG, A+O fonds, M50, P10. Met name de kosten voor VNG m.b.t. fonds Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) zijn hoger dan begroot.

- **Lagere kosten burgerzaken € 75.000**
  Door een lagere doorverdeling van kosten uit de kostenplaats (minder bestede eigen uren) ontstaat op het product burgerzaken een voordeel van € 75.000.

- **Overige mutaties lasten per saldo € 9.000**
  Bij de andere producten binnen programma 6.1 zijn kleinere afwijkingen op de lasten die per saldo leiden tot een voordeel van € 9.000.

Baten:

- **Overige mutaties baten per saldo -/- € 34.000**
  Bij de andere producten binnen programma 6.1 zijn kleinere afwijkingen op de baten die per saldo leiden tot een nadeel van € 34.000.

IV Paragrafen

Indeling paragrafen

In artikel 9 van het Besluit Begroting en Verantwoording is bepaald dat in de begroting en jaarstukken paragrafen moeten worden opgenomen. In die paragrafen moeten beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Het doel van die paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de jaarstukken zijn opgenomen worden gebundeld in een kort overzicht zodat de raad voldoende inzicht krijgt. De paragrafen geven daarmee een dwarsdoorsnede van de jaarstukken.

Door de coronacrisis is bij deze jaarstukken een extra paragraaf toegevoegd; namelijk
I. Corona 2022.

Daarnaast dient de openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo) in de begroting en jaarrekening te worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Bij de eerstvolgende wijziging zal het BBV hierop worden aangepast.

De overige verplichte paragrafen zijn:

A: Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
Deze paragraaf geeft aan hoe robuust de financiële positie van de gemeente is door het weerstandsvermogen te bepalen. Dit gebeurt door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de aanwezige risico's. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken.

B: Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de exploitatie gemoeid die in verschillende programma's voorkomen. Door deze kosten in één paragraaf samen te voegen ontstaat een helder en volledig overzicht in de financiële positie.

C: Paragraaf financiering
Deze paragraaf hangt samen met de wet FIDO en is een instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

D: Paragraaf bedrijfsvoering
Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat onder meer uit: personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en facilitaire dienstverlening.

E: Paragraaf verbonden partijen
In deze paragraaf worden de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft beschreven.

F: Paragraaf grondbeleid
Hier wordt de visie op het grondbeleid weergegeven in relatie tot de wijze waarop wordt getracht de doelstellingen zoals opgenomen in het programmaplan te realiseren.

G: Paragraaf lokale heffingen
De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

H: Demografische verschuivingen
De toenemende vergrijzing van de bevolking en de krimp van de bevolking in bepaalde gebieden van Nederland zijn demografische feiten die gemeenten vaak voor nieuwe problemen plaatsen. In de paragraaf demografische verschuivingen is aangegeven hoe de gemeente Peel en Maas omgaat met de (op termijn) mogelijke daling van het aantal inwoners.

A Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding

Het weerstandsvermogen is het vermogen om onverwachte financiële risico's op te vangen om onze taken voort te zetten.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe sterk onze financiële positie is. Dit doen we door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de aanwezige risico's. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden die we beschikken om niet begrote kosten te dekken. Risico's zijn alle feiten en gebeurtenissen die ons weerhouden om de doelstellingen te halen. Inzicht in de risico's is belangrijk om de weerstandscapaciteit te bepalen.

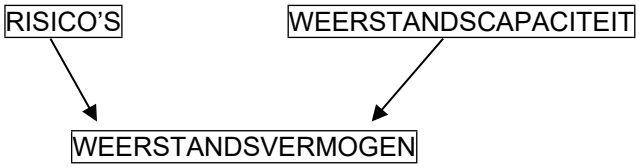

Om te beoordelen in hoeverre het weerstandsvermogen maken we gebruik van de weerstandsratio.

$$\textbf{Weerstandsratio} = \frac{\textbf{Weerstandscapaciteit (= beschikbare weerstandscapaciteit)}}{\textbf{Gekwantificeerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit)}}$$

Er is een normtabel (ontwikkeld door Universiteit Twente) voor de waardering van de weerstandsratio.

Weerstandsratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

We streven als gemeente Peel en Maas naar een weerstandsratio die groter dan 1 moet zijn. Bij de eindconclusie van deze paragraaf staat de berekening voor 2022.

Wanneer de weerstandscapaciteit te laag is stellen we een tijdsplan op om de weerstandcapaciteit weer te verhogen.

In deze paragraaf worden de incidentele weerstandscapaciteit, structurele weerstandscapaciteit en de risico's nader toegelicht. Verder zijn in deze paragraaf (financiële) kengetallen opgenomen over onder andere schuldquota en solvabiliteit.

2. Incidentele weerstandscapaciteit

Incidentele weerstandscapaciteit vangt eenmalige tegenvallers op. Tot het incidentele weerstandscapaciteit horen de algemene reserve en de bestemmingsreserves die bedoeld zijn om specifieke risico's op te vangen.

Incidentele weerstandcapaciteit:	31-12-2022
Algemene reserve	6.712.091
Algemene risicoreserve	5.631.400
Reserve Sociaal domein	460
Totaal	**12.343.951**

De reserve risico's grondexploitatie behoort ook tot de weerstandscapaciteit maar wordt apart beoordeeld in de paragraaf Grondbeleid (volgens de IFLO methode). De risico's met betrekking tot grondexploitatie zijn ook in die paragraaf opgenomen. In die paragraaf is aangetoond dat de weerstandscapaciteit met betrekking tot grondexploitatie een stuk hoger ligt dan de gekwantificeerde risico's.

De post onvoorzien bedraagt in 2023 € 350.000 en rekenen we tot de incidentele weerstandscapaciteit. Daarmee komt de totale incidentele weerstandscapaciteit uit op **€ 12.693.551**.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van eigendommen (activa) die niet of tegen een te lage waarde gewaardeerd zijn maar direct verkoopbaar zijn indien dit wenselijk is. Het betreft vooral de waarde van gronden, onroerende goederen/zaken (niet noodzakelijk voor de bedrijfsvoering), deelnemingen opgenomen in de balans tegen nominale waarden en dergelijke. In veel gevallen is de werkelijke waarde niet of moeilijk te bepalen omdat hiervoor geen markt aanwezig is. Hoe groot de waarde is van de nog in bezit zijnde gronden (onder andere bossen en restpercelen), onroerende zaken en deelnemingen, is niet exact aan te geven maar moet blijken uit concrete verkoopbesluiten.

3. Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit is dat deel van de weerstandscapaciteit dat gebruikt kan worden om onverwachte tegenvallers structureel op te vangen. Tot de structurele weerstandscapaciteit rekenen we de onbenutte belastingcapaciteit en eventuele ruimte op de begroting.

Onbenutte belastingcapaciteit

We bepalen jaarlijks de belastingtarieven. Tussen onze tarieven en de tarieven die door het Rijk als redelijk worden geacht zit ruimte. Die ruimte is de onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit wordt bepaald aan de hand van de norm die het Rijk hanteert voor het bepalen van de artikel 12-status. Jaarlijks wordt deze norm (redelijk peil) vastgesteld in de meicirculaire over de algemene uitkering. Deze norm bedraagt: 0,1853% (gecorrigeerd) van de WOZ-waarde.

Voor de belastingen in Peel en Maas geldt:

a. Onroerendzaakbelasting

Om te monitoren hoe de lokale lasten zich ontwikkelen monitort de rijksoverheid de (stijging) van die lasten. Daartoe wordt de benchmark lokale lasten gebruikt waarin gemeenten door het COELO worden vergeleken op de lasten voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. In de financiële kengetallen die in onderdeel 6 van deze paragraaf zijn opgenomen worden de lokale lasten van Peel en Maas vergeleken met de gemiddelde lasten (kengetal 'belastingcapaciteit'). Daaruit blijkt dat Peel en Maas onder het gemiddelde niveau van de Nederlandse gemeenten zit met de lokale lasten.

b. Rioolrecht

Met betrekking tot riolering werken we met een Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP). Op basis van dat GRP worden de jaarlijkse tarieven voor rioolheffing bepaald zodat dit over de volledige looptijd kostendekkend is. In de afzonderlijke jaarschijven kan die kostendekkendheid afwijken maar over de gehele looptijd bezien is deze 100% kostendekkend.

c. Afvalstoffenheffing
Hierbij is het uitgangspunt maximaal 100% kostendekkendheid en de vervuiler betaalt.

d. Leges
Bij de leges geldt een maximale kostendekkendheid van 100%. Een hogere opbrengst is niet toegestaan. In de paragraaf lokale heffingen is de mate van kostendekkendheid van de verschillende soorten leges opgenomen.

e. Verblijfsbelasting
De opbrengst van de verblijfsbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. De onbenutte belastingcapaciteit op verblijfsbelasting wordt bepaald door de gemeenteraad omdat de tarieven ook door de gemeenteraad worden vastgesteld. Vanuit het Rijk zijn geen kaders voor de tarieven verblijfsbelasting.

f. Nieuwe belastingen
De gemeente Peel en Maas kan nog overgaan tot invoering van bepaalde nieuwe belastingen, zoals hondenbelasting, precariorechten en dergelijke. De onbenutte belastingcapaciteit voor deze mogelijke nieuwe belastingen worden bepaald door de gemeenteraad.

Ruimte in de begroting
De ruimte in de gemeentelijke begroting is de laatste jaren sterk ingeperkt door onder andere de kosten van het sociaal domein in vergelijking met de rijksmiddelen die daarvoor worden ontvangen. Dat blijft ook komende jaren een punt van aandacht. De positieve begrotingssaldi behoren ook tot de structurele weerstandscapaciteit.

4. Risico's

4.1 Risicomanagement bij de gemeente Peel en Maas
Risicomanagement staat in het wettelijk kader van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (de BBV). De uitgangspunten voor het risicomanagement van de gemeente Peel en Maas zijn:

- risicomanagement voegt waarde toe en draagt bij aan de verbetering van de organisatie;
- risicomanagement is een integraal onderdeel van de organisatieprocessen en een basis voor keuzes;
- risicomanagement maakt deel uit van de besluitvorming;
- zowel interne als externe transparantie rondom risico's wordt nagestreefd, om te zorgen voor meer vertrouwen bij de burgers en de bestuurders/medewerkers van de organisatie.

De Nota risicomanagement besteedt aandacht aan de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren in de organisatie op het gebied van risicomanagement. Om te zorgen voor implementatie en monitoring van het risicomanagementbeleid is het kernteam risicomanagement ingesteld. De structurele verankering van het risicomanagement is een meerjarig proces. Hierbij is steeds aandacht voor de in de nota opgenomen uitgangspunten/doelstellingen.

4.2 De belangrijkste risico's
Risico's ontstaan door:
1. eigen beleid;
2. beleid van een hogere overheid;
3. samenwerking met andere gemeenten of instanties;
4. het doen/nalaten van derden;
5. niet te beïnvloeden (autonome) ontwikkelingen;
6. bedrijfsvoering.

We kunnen deze als volgt toelichten:

4.2.1. Risico's voortvloeiende uit het eigen beleid

Het ontwikkelen en uitvoeren van (eigen) beleid van de gemeente betekent ook dat er risico's ontstaan op verschillende gebieden. De belangrijkste risico's zijn:

- Grondexploitatie en projecten

Aan investeringsprojecten en grondexploitatie wordt jaarlijks kosten van personeel doorbelast.

Afname of toename van de bouwactiviteiten en investeringen net als uitstel van de uitvoering van projecten heeft dus directe consequenties voor de exploitatiebegroting. Dit wordt gemonitord en indien nodig vindt bijstelling plaats. De risico's met betrekking tot grondexploitatie worden specifiek afgedekt via de risicoreserve grondexploitatie en de verliesvoorzieningen voor specifieke grondexploitatieprojecten.

- Open eind regelingen Sociaal domein

In het sociaal domein bestaan de meeste open-einde regelingen die in financiële zin een belangrijk risico vormen. Meer specifiek gaat het hierbij om de volgende onderdelen:

Jeugdzorg, Wmo en participatie;

De door het Rijk in 2015 gedecentraliseerde taken op het gebied van jeugdzorg en WMO begeleiding betreffen grotendeels open-einde regelingen. De rijksbudgetten die samen met de taken naar de gemeenten zijn overgeheveld zijn verlaagd met een efficiencykorting wat de risico's nog groter maakt. Het gemeentelijk beleid is er op gericht om door meer preventief te werken minder kosten te hoeven maken in (dure) tweedelijnshulp.

Sinds de invoering in 2015 kende het sociaal domein in Peel en Maas jaarlijks tekorten die echter wel kleiner waren dan 5% van het budget.

Door gerichte acties (zoals nauwe samenwerking met huisartsen in het kader van doorverwijzingen) is de verwachting dat de tekorten in het sociaal domein binnen de perken kunnen blijven (< 5% van het budget). Feit blijft echter dat het gaat om open einde regelingen waarbij een enkele casus grote financiële impact kan hebben.

In regionaal verband kopen we de meest intensieve (en dure) vormen van jeugdhulp gezamenlijk in en worden de kosten via een vaste verdeelsleutel verdeeld.

Uitkeringen participatiewet (BUIG)

Voor BUIG geldt dat een overschot op het budget dat aan de gemeente toekomt vrij besteedbaar is. Aan de andere kant moet men bij een tekort (budget is lager dan uitgaven) het (financieel) nadeel voor eigen rekening nemen. Indien er een tekort van meer dan 7,5% ontstaat kan, onder bepaalde voorwaarden een beroep worden gedaan op een vangnetuitkering. Daarvoor moet in het jaar zelf met de gemeenteraad zijn gecommuniceerd dat een tekort op de BUIG wordt voorzien en moet worden aangegeven welke maatregelen worden getroffen om dat tekort te Verminderen. Afgelopen jaren is er geen tekort ontstaan op de BUIG dus is een vangnetuitkering niet aan de orde. De economische gevolgen van de coronacrisis kunnen van invloed zijn op de gemeentelijke uitgaven als het aantal uitkeringsgerechtigden stijgt. Het rijk heeft aangegeven dat de BUIG overeenkomstig met de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden zal toenemen mocht dat het geval zijn.

- Garantstellingen

In het treasurystatuut is de mogelijkheid opgenomen dat de gemeente Peel en Maas zich garant stelt voor leningen aan derden. Voor zover dat gaat om garantstellingen voor verenigingen en stichtingen wordt in samenwerking met de desbetreffende bank al kritisch bekeken of de vereniging/instelling in de toekomst de rente en aflossingsverplichtingen kan voldoen.

In indirecte zin staat de gemeente ook garant als ‘achtervang’. Dat betreft specifiek de volgende situaties:

Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
De gemeente staat via de WSW garant voor de geldleningen van de woningcorporaties Antares en Wonen Limburg. Als achtervanger is de gemeente verplicht om renteloze leningen te verstrekken aan het waarborgfonds als die in liquiditeitsproblemen komt door een te laag fondsvermogen. Gelet op de omvang van het Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW) wordt dit risico als zeer laag ingeschat.

Waarborgfonds Eigen Woningbouw (WEW)
De gemeente fungeert als achtervang bij Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Het WEW biedt via de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) aan de geldgevers zekerheid voor het geval de hypotheekgever niet aan zijn financiële verplichtingen voldoet. Geldgevers kunnen het WEW aanspreken voor de restschuld bij gedwongen verkoop van de particuliere woningen. De achtervangfunctie van de gemeente geldt alleen voor hypotheken die tot 1 januari 2011 zijn afgesloten, daarna is sprake van 100% achtervang van het Rijk. Hierdoor neemt de achtervangpositie jaarlijks verder af. Gelet op de omvang van het WEW wordt dit risico als zeer laag ingeschat.

4.2.2. Risico's voortvloeiende uit het beleid van hogere overheid

De Rijksoverheid, Europese unie en/of de provincie kunnen regelgeving aanpassen of wetten invoeren die voor gemeenten grote impact hebben. De gevolgen voor gemeenten kunnen financieel van aard zijn maar uiteraard ook organisatorisch grote invloed hebben. De gemeente Peel en Maas onderkent de volgende specifieke risico’s met betrekking tot het beleid van hogere overheden:

- Algemene uitkering uit het gemeentefonds (relatie met algemene dekkingsmiddelen)
Voor de verdeling van de algemene uitkering worden een aantal maatstaven gebruikt (zoals inwoneraantallen, aantal uitkeringsgerechtigden en aantal woningen). Om de algemene uitkering te bepalen wordt een inschatting gemaakt van het verloop van de maatstaven. In werkelijkheid kunnen die maatstaven afwijken van de inschattingen. Een tweede onzekere factor voor het gemeentefonds betreft de omvang van de rijksuitgaven. Vooraf worden die geraamd en daar wordt het accres (mutatie) van het gemeentefonds op gebaseerd. Als de werkelijke rijksuitgaven lager zijn dan is ook de groei van het gemeentefonds kleiner en ontvangen gemeenten minder algemene uitkering. De afgelopen jaren blijkt het verloop van de algemene uitkering zeer grillig waardoor het lastig is om hier goed en tijdig op te anticiperen. Daardoor vormt de algemene uitkering een onzekere factor in de gemeentebegroting.

Het Rijk heeft de algemene uitkering voor de jaren 2023 – 2025 voor een groot gedeelte ‘vastgeklikt’. Dat wil zeggen dat gemeenten minder afhankelijk zijn van de daadwerkelijke rijksuitgaven voor de omvang van het gemeentefonds. De prijseffecten spelen nog wel een grote rol maar bij lagere prijzen dan verwacht dalen natuurlijk ook de kosten voor de gemeente (of stijgen minder hard). Vanaf 2026 is de onzekerheid met betrekking tot de algemene uitkering op dit moment groot omdat het huidige kabinet niet verder wil ramen dan de regeerperiode. Voor 2026 is er nog incidenteel een bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd om een (theoretische) grote terugval te voorkomen. Hoe dit structureel wordt ingevuld is echter hoogst onzeker.

- Rijksmiddelen en –beleid met betrekking tot Jeugdzorg, WMO begeleiding en participatie
De door het Rijk gedecentraliseerde taken op het gebied van jeugdzorg en WMO gaan gepaard met efficiencykortingen die tot nu toe nog niet gerealiseerd worden.
De rijksmiddelen voor het sociaal domein worden verdeeld op basis van objectieve modellen waardoor op termijn de inkomsten en uitgaven (meer) in evenwicht moeten komen en gemeenten meer zekerheid krijgen over de verwachte inkomsten.
Er is extra compensatie toegekend om de tekorten bij met name de jeugdzorg af te dekken. Die extra middelen zijn vooralsnog tijdelijk en het Rijk zet in op aanvullende maatregelen om de kosten te beperken (hervormingsagenda Jeugd, afschaffen abonnementstarief Wmo en dergelijke).

- Vennootschapsbelastingplicht

De gemeente Peel en Maas is met ingang van 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting voor zover zij een onderneming in fiscale zin drijft. Op basis van de ingenomen standpunten, die met de Belastingdienst zijn besproken, worden de aangiften opgesteld. De aangiften over de jaren 2016 tot en met 2019 zijn ingediend en door de Belastingdienst ook conform de aangiften definitief vastgesteld. Er is over deze jaren geen Vennootschapsbelasting verschuldigd. Doordat de aangiften tot en met het jaar 2019 nu definitief zijn vastgesteld is het financieel risico voor te toekomst, als gevolg van een aanpassing van de uitgangspunten door de Belastingdienst, tot een minimum gedaald.

- Dwingende uitspraken met betrekking tot PAS (Plan aanpak stikstof) en PFAS (poly- en perfluoralkyl-stoffen)

De Raad van State heeft uitspraak gedaan over het PAS. Vooraf toestemming geven voor activiteiten die schadelijk kunnen zijn voor beschermde natuurgebieden mag niet meer. Daardoor is het verlenen van vergunningen voor activiteiten, in de buurt van Natura2000 gebieden, waar stikstof bij vrijkomt lastiger. Dit kan ook voor ons gevolgen hebben omdat investeringen uitgesteld worden en opbrengsten voor bouwleges en vergunningverlening teruglopen. Op 8 juli 2020 gaf de staatssecretaris een handelingskader voor PFAS-houdende grond. Daardoor moet de grond bij civiele werken onderzocht worden op de aanwezigheid van PFAS. Kavels die verkocht worden moeten ook onderzocht worden. Verontreinigde grond mag niet meer verwerkt worden. Dit zorgt voor extra kosten, vertragingen schaarste aan schone grond. En heeft mogelijk ook invloed op de voortgang van projecten en investering.

4.2.3. Risico's voortvloeiende uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties

Samenwerking met andere partijen betekent dat er ook een risico ontstaat wanneer er bij de betreffende partners bijv. financiële of organisatorische problemen ontstaan. Bij de gemeente Peel en Maas geldt dat in het bijzonder bij de volgende situaties:

- Gemeenschappelijke regelingen (GR)

De gemeente kan worden geconfronteerd met financiële tegenvallers van gemeenschappelijke regelingen. Op basis van de regelingen en de bestaande financiële situatie van de GR kunnen deelnemende gemeenten moeten bijdragen om zo'n verlies/tekort af te dekken.

- Samenwerkingsovereenkomsten

Op meerdere terreinen worden de taken van de gemeente uitgevoerd in samenwerking met anderen. Zo wordt er samengewerkt met de gemeenten in de regio op het gebied van belastingen, brandweer, vergunning toezicht en handhaving. Ook op het gebied van het sociaal domein doen we een aantal zaken samen met gemeenten in Noord en Midden Limburg.

4.2.4. Risico's voortvloeiende uit het doen/nalaten van derden

De gemeente Peel en Maas heeft tal van overeenkomsten afgesloten met derden. Wanneer deze partijen hun verplichtingen niet nakomen ontstaan en voor de gemeente mogelijk financiële gevolgen.

4.2.5. Risico's voortvloeiende uit voor de gemeente niet te beïnvloeden ontwikkelingen

Op veel zaken die gebeuren kan de gemeente geen of nauwelijks invloed uitoefenen. Dat zijn meestal autonome ontwikkelingen. De belangrijkste risico's zijn:

- Ontwikkelingen grondexploitatie
- Renteontwikkeling
- Onroerende zaakbelastingen
- Verblijfsbelasting
- Ontwikkelingen in andere bedrijfstakken

Het risico van inflatie is in 2022 groot gebleken. Door externe oorzaken (oorlog in Oekraïne) stegen tarieven voor onder andere energie veel sneller dan in de begroting was geraamd. Voor 2023 en verder is daarop geanticipeerd. Door budgetten extra te verhogen en een algemene stelpost op te nemen ter dekking van mogelijke loon- en prijsstijgingen.

4.2.6. Risico's voortvloeiende uit bedrijfsvoering

Binnen de eigen organisatie van de gemeente Peel en Maas ontstaan ook risico's in het dagelijkse werk dat wordt verzet.

5. Eindconclusie

Zoals beschreven in de Nota risicomanagement inventariseren we periodiek de aanwezige risico's. De risico's worden getoetst, gekwantificeerd en waar nodig worden beheersmaatregelen ingezet. Die periodieke inventarisatie leidt zowel tot specifieke risicodossiers als tot actualisatie van de algemenere risico's die in de voorgaande paragrafen zijn beschreven.

In de onderstaande tabel is aangegeven op welke wijze de belangrijkste risico's zoals die in deze paragraaf zijn opgenomen zijn gekwantificeerd en via welke reserve deze al direct worden afgedekt.

Risico's		Dekking
ALGEMENE RISICO'S		
Risico's beleid hogere overheid en derden		
Algemene uitkering	1.250.000	*Algemene risicoreserve*
Sociaal domein	875.000	*Algemene risicoreserve*
Risico's autonome ontwikkelingen en bedrijfsvoering		
Exploitatie algemeen	1.875.000	*Algemene risicoreserve*
SPECIFIEKE RISICO'S		
Specifieke risicodossiers	1.525.000	*Algemene risicoreserve*
	5.525.000	

Naast de specifiek benoemde reserves zijn er ook nog andere reserves die tot de weerstands-capaciteit behoren (zoals opgenomen in onderdeel 2 van deze paragraaf) en is de totale incidentele weerstandscapaciteit: **€ 12.693.551.**

De weerstandratio van de gemeente Peel en Maas bedraagt:

$$\textbf{Weerstandsratio} = \frac{\textbf{12.693.551}\ \text{(Weerstandscapaciteit)}}{\textbf{5.525.000}\ \text{(Gekwantificeerde risico's)}} = \textbf{2,30}$$

Daarmee valt het weerstandsvermogen van Peel en Maas in de categorie **uitstekend** (weerstandsratio van 2,0 en groter) en voldoet aan de gestelde norm >1.

6. Financiële kengetallen

In de begroting en jaarstukken worden financiële kengetallen opgenomen die iets zeggen over de financiële situatie van de gemeente. De waarde van deze kengetallen kenmerkt zich vooral door het inzicht in het verloop gedurende een langere periode van werkelijke realisatiecijfers. Over 2019 t/m 2022 zijn de kengetallen op basis van de werkelijke realisatie opgesteld. De opgenomen kengetallen zijn:

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekend voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36, onderdelen b en c, van het BBV).

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt nu het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal hoeft dus voor het opnemen in het jaarverslag niet opnieuw te worden berekend. Het toch opnieuw opnemen houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang bezien inzicht geven in de financiële positie van de gemeente.
De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is:
Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente.

Normering financiële kengetallen
Voor de beoordeling van de financiële positie van gemeenten is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen *netto schuldquote* en *netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen*, *solvabiliteitsratio* en *grondexploitatie* hebben betrekking op de balans. De kengetallen *structurele exploitatieruimte* en *belastingcapaciteit* brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de *netto schuldquote*. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De *solvabiliteitsratio* drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
Het *kengetal grondexploitatie* geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.
De relevantie van het kengetal *structurele exploitatieruimte* is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.
Voor de gemeenten wordt de *belastingcapaciteit* gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt ook gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van gemeenten zich ontwikkelt, zijn de gemeenten per kengetallen onderverdeeld naar 3 categorieën. In het algemeen is categorie A minder risicovol dan categorie B en B weer minder risicovol dan C. De onderstaande normering van de kengetallen is opgesteld door het ministerie van BZK en wordt landelijk gebruikt:

NORMEN		CATEGORIE A	CATEGORIE B	CATEGORIE C
		Minst risicovol	Gemiddeld risicovol	Meest risicovol
1a	Netto schuld quote	< 90%	90% - 130%	> 130%
1b	Netto schuld quote excl. leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
2	Solvabiliteitsratio	>50%	20% - 50%	< 20%
3	Grondexploitatie	<20%	20% - 35%	> 35%
4	Structurele exploitatieruimte	>0%	0	<0%
5	Belastingcapaciteit	<95%	95% - 105%	>105%

Kengetallen Peel en Maas 2019 - 2022
De berekeningen van de kengetallen voor de gemeente Peel en Maas leidt tot de volgende uitkomsten waarbij al is aangegeven in welke risicocategorie deze vallen.

	2019 Realisatie	2020 Realisatie	2021 Realisatie	2022 Begroot	2022 Realisatie
Netto schuld quote	93%	105%	94%	106%	73%
Netto schuld quote excl. leningen	84%	97%	83%	99%	65%
Solvabiliteitsratio	34%	26%	26%	23%	31%
Grondexploitatie	7%	7%	2%	4%	2%
Structurele exploitatieruimte	5%	2%	1%	3%	4%
Belastingcapaciteit	93%	96%	96%	91%	91%

De uitkomsten laten zien dat Peel en Maas voor 2022 alleen scores heeft in categorie A (minst risicovol) en B (gemiddeld risicovol) zit en nergens boven de normen uitkomt voor de meest risicovolle categorie (C).

B Kapitaalgoederen

Algemeen
Door middel van de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen krijgt de raad inzicht in de stand van zaken voor het onderhoud van de kapitaalgoederen en daardoor de mogelijkheid om richting te geven aan onderhoud van de infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen.

Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte

Op dit moment loopt het proces om te komen tot een herijking van de kaderstelling Ruimte. Parallel daaraan wordt het 'Uitvoeringsplan openbare ruimte' (dat is vastgesteld door het college op 26 september 2016) geactualiseerd. Dit uitvoeringsplan zet de basisinformatie ter onderbouwing van de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen van de gemeente Peel en Maas op een rij. Het zijn gegevens zoals het areaal, de hoeveelheid te onderhouden openbare ruimte, de huidige kwaliteit daarvan, beschikbare middelen en berekende onderhoudskosten. In deze samenvatting gaat het vooral om de financiële consequenties. Er wordt ingegaan op zowel het technisch onderhoud als de verzorging en reiniging van de openbare ruimte. Beheer en onderhoud van de openbare ruime richt zich op het veilig en functioneel houden van de openbare ruimte en het gedurende lange termijn in stand houden. Om dit te bereiken worden maatregelen uitgevoerd, die zijn te splitsen in dagelijks en groot onderhoud en vervangingen (aan het eind van de levensduur).

Riolering
In het Uitvoeringsplan openbare ruimte is riolering nog niet opgenomen. Riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. De raad heeft op 12 oktober 2021 het Waterketenplan Noord 2021-2025 en Gemeentelijk Riolerings Plan Peel en Maas 2022-2026 vastgesteld. In dit wettelijk verplichte gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) beschrijven we hoe we werken in de (afval)waterketen. Daarmee geven we aan hoe wij als gemeente omgaan met de wettelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwatermaatregelen. We geven hiermee ook richting aan de invulling van onze zorgplicht voor het veiligstellen van de drinkwatervoorziening. Ook gaan we in op de nieuwe ontwikkelingen die onze zorgplichten raken; klimaatverandering en de invoering van de Omgevingswet zijn van invloed op onze werkzaamheden.
We werken samen binnen het Waterpanel Noord. De betrokken partners in de waterketen zijn de gemeenten van Waterpanel Noord, Waterschap Limburg (WL), Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) en Waterleidingmaatschappij Limburg (WML). Samen vertegenwoordigen we alle schakels die nodig zijn om water te winnen en uiteindelijk na gebruik weer te lozen.

De totale vervangingswaarde van ons rioolstelsel bedraagt bijna 250 miljoen euro. Om ons stelsel ook in de toekomst goed te laten functioneren zijn voor de komende 80 jaar de verwachte uitgaven berekend.
De bedragen voor vervangen en/of renovatie zijn opgenomen in de investeringen, net als die voor verbeter- en grondwatermaatregelen. Samen met de investeringen in het verleden bedragen de kapitaallasten gedurende de planperiode van dit GRP jaarlijks ongeveer € 2 miljoen. In de jaarlijkse exploitatiebegroting zijn de kosten voor regulier onderhoud riolering opgenomen (het dagelijks beheer).

Een voorziening groot onderhoud is er niet, onderhoud zit in de exploitatielasten. Er is wel een voorziening voor vervanging van riolen, persleidingen en (onderdelen van) gemalen en drukriolering. Daarbij lopen de kapitaallasten uit het verleden af wat ook zorgt voor een wisseling in jaarlijkse kosten. De voorziening functioneert dus als een voorziening voor tariefegalisatie, een artikel 44 lid 2 voorziening zoals in het GRP staat aangegeven. Daarnaast beschikt de gemeente over een bestemmingsreserve riolering (BBV artikel 43 lid 1b), deze bevat gelden die het resultaat zijn van gerealiseerde efficiencyvoordelen of aanbestedingsresultaten. Het GRP gaat uit van kostendekkendheid in 80 jaar. Het product riolering is kostendekkend.

Notitie Waardeoriëntatie en kaderstelling thema's ruimte en economie
Het onderhoud van de kapitaalgoederen openbare ruimte maakt in de begroting deel uit van Thema 1 Ruimte van het programma 1.2 Beheer fysieke leefomgeving. De kaderstelling voor de thema's ruimte en economie is in december 2017 door de raad vastgesteld in de notitie 'Waardeoriëntatie en kaderstelling thema's ruimte en economie'. Zoals eerder vermeld loopt op dit moment een proces om te komen tot een herijking van deze kaderstelling. Vaststelling door de Raad is voorzien in het najaar van 2023. In de huidige kaderstelling wordt kort uitgelegd wat de gemeente wil bereiken, namelijk het 'goede leven' in Peel en Maas. Vervolgens worden de waarden benoemd, in de vorm van spanningsbogen voor zowel ruimte als economie en worden de bij deze waarden horende omgevingsdoelen weergegeven. Er wordt gewerkt aan een klimaat adaptieve en klimaat neutrale fysieke leefomgeving met oog voor biodiversiteit. De inwoners worden bewust gemaakt van klimaatveranderingen en we stimuleren en faciliteren maatregelen zoals het ontkoppelen van hemelwater, de aanleg van extra groen, het verminderen van bestaande verhardingen en het tegengaan van nieuwe verhardingen. Water wordt ingezet als kwaliteitsimpuls. Ook wordt er ruimte gemaakt voor de energietransitie.

2022
Onderstaand is aangegeven welke onderhoudsuitgaven ten laste van de respectievelijke onderhoudsvoorzieningen zijn gebracht:

Categorie	Uitgaven 2022 t.l.v. voorzieningen	Uitgaven betreffen o.a.
Openbare verlichting	46.098	Vervanging openbare verlichting volgens contract met Ziut 2015 om te voldoen aan het SER energieakkoord uit 2013: reductie van 20% op energiekosten voor openbare verlichting in 2021 ten opzichte van peiljaar 2013
Groot onderhoud speeltoestellen	115.782	Diverse speeltoestellen
Onderhoud wegen	0	Deze voorziening is opgeheven. Mutaties onderhoud wegen verlopen via het product wegen
Parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo	0	
Riolering	-/- 283.666	De stand van de voorziening per 31-12-2022 sluit aan bij de beginstand van het GRP 2022-2027

De saldi en het verloop van de onderhoudsvoorzieningen in 2022 kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	stand	mutaties		stand
	1-1-2022	dotaties	onttrekkingen	31-12-2022
Voorziening openbare verlichting	178.989	50.012	46.098	182.903
Voorziening groot onderhoud speeltoestellen	115.782		115.782	0
Voorziening onderhoud wegen	0	0	0	0
Voorziening parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo	66.644	16.583	0	83.227
Voorziening riolering	13.582.333	383.666	0	13.965.999
	13.943.748			14.232.129

Middelen en kosten opgenomen in de exploitatie
In onderstaande tabel is de vergelijking weergegeven tussen de benodigde en beschikbare middelen in de exploitatie begroting 2022 en de werkelijke kosten. Deze bedragen zijn inclusief VAT (kosten voor Voorbereiding, Administratie en Toezicht van het beheer en onderhoud) en exclusief kapitaallasten.

In 2022 zijn alle onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd zoals voorzien. Tegenover onderstaande overschrijdingen in de kosten staan inkomsten

	begroot	werkelijk	verschil
	2022	2022	
Wijk, natuur en landschap	2.917.537	2.970.779	-53.242
Openbare verlichting	586.736	592.254	-5.518
Verharding	2.603.858	2.614.229	-10.371
Civiele kunstwerken	85.000	81.486	3.514
Gladheidsbestrijding	60.837	37.764	23.073
Riolering	2.287.310	2.349.310	-62.000
TOTAAL	8.541.278	8.645.822	-104.544

Meerjarig verloop voorzieningen 2023-2027

VOORZIENINGEN 2022 - 2026	Saldo	mutaties 2023		Saldo	mutaties 2024		Saldo	mutaties 2025		Saldo	mutaties 2026		Saldo
	1-1-2023	dotaties	onttrekkingen	1-1-2024	dotaties	onttrekkingen	1-1-2025	dotaties	onttrekkingen	1-1-2026	dotaties	onttrekkingen	1-1-2027
Voorziening openbare verlichting	182.903	*50.012*	*120.000*	112.915	*50.012*	*120.000*	42.927	*50.012*	*120.000*	-27.061	*50.012*	*50.012*	-27.061
Voorziening groot onderhoud speeltoestellen	0	*0*	*0*	0	*0*	*0*	0	*0*	*0*	0	*0*	*0*	0
Voorziening parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo	83.227	*16.583*	*45.606*	54.204	*16.583*	*0*	70.787	*16.583*	*0*	87.370	*16.583*	*0*	103.953
Voorziening riolering	13.965.999	*179.300*	*0*	14.145.299		*82663*	14.062.636	*27.977*		14.090.613	*90.493*	*0*	14.181.106
	14.232.129			14.312.418			14.176.350			14.150.922			14.257.998

Voorziening openbare verlichting
Deze voorziening wordt vanaf 2026 negatief. Vanaf 2023 wordt het reguliere budget voor openbare verlichting met € 160.000 opgehoogd. In 2023 loopt het onderhoudscontract met de aannemer van openbare verlichting af. We bekijken dan hoe we de bestaande overeenkomst kunnen voortzetten en beoordelen hoeveel geld nodig is voor verdere verduurzaming. De financiële consequenties worden opgenomen in de kadernota 2024. Dan zal ook de rol van deze voorziening worden gewogen

Voorziening wegen
De gemeente Peel en Maas maakte gebruik van een voorziening wegen. In 2022 bedroeg de storting € 1.080.000 en vanaf 2023 € 1.180.000. Het doel van deze voorziening was egalisatie van kosten voor onderhoud wegen over de jaren heen. Omdat wij jaarlijks de voorziening helemaal leeg maakten voldeed deze niet aan de voorschriften. Daarom is, in samenspraak met onze accountant Deloitte, een stelselwijziging gedaan: vanaf 2022 worden de begrote kosten niet meer toegevoegd aan de voorziening maar aan de jaarlijkse uitgaven op het product wegen.

Voorziening speeltoestellen
Conform Uitvoeringsplan openbare ruimte worden speeltoestellen die technisch zijn afgeschreven, vervangen. We geven hiermee invulling aan de behoeften van ouders en kinderen om het buiten spelen en bewegen te bevorderen. Door planmatige vervanging houden we het totaal aan speelvoorzieningen op niveau en voldoen we aan de strenge veiligheidseisen. Vanaf de begroting 2022 ‘loopt de voorziening speeltoestellen leeg’ en wordt op de investeringenlijst jaarlijks € 150.000 opgenomen, dit is het gemiddeld benodigde bedrag voor vervanging.

Onderhoud gemeentelijke accommodaties

De huidige meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) voor de gemeentelijke accommodaties zijn eind 2018/begin 2019 geactualiseerd. Deze zijn gespecificeerd per object en hier in zijn alle geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen van 2019 tot en met 2043; een periode van 25 jaren. Eens in de vier jaren worden de onderhoudsplannen geactualiseerd. Eind 2022/begin 2023 zijn c.q. worden de onderhoudsplannen geactualiseerd. In deze actualisatie wordt rekening gehouden met de wettelijk verplichte duurzaamheidsmaatregelen. Ten tijde van het opstellen van de jaarstukken 2022 is het actualisatieproces nog niet gereed. Na het actualiseren bekijken we wat er jaarlijks gestort moet worden in de diverse voorzieningen om het groot onderhoud in de MJOP's voor de komende 25 jaren te kunnen uitvoeren.

Het onderhoud van de gemeentelijke accommodaties is er op gericht om een bepaalde functionaliteit in stand te houden. Uitgangspunt is de accommodaties zo effectief mogelijk in een dusdanige staat van onderhoud te houden dat er sprake is van een veilige, gezonde en bruikbare accommodatie, met daarbij als uitgangspunt het voorkomen van achterstallig onderhoud en calamiteiten en het behouden van een acceptabele visuele staat. In sommige gevallen is een hoger onderhoudsniveau gewenst en in andere gevallen is een wat lager onderhoudsniveau acceptabel. De kwaliteitsniveaus zijn gebaseerd op de NEN 2767 methodiek.

De uitwerking daarvan gaat uit van zes verschillende kwaliteitsniveaus:

- Niveau 1: uitstekend, nieuwbouwkwaliteit en/of met nieuwbouw vergelijkbare kwaliteit.
- Niveau 2: goed, nieuwbouwkwaliteit met de eerste tekenen van feitelijke veroudering.
- Niveau 3: redelijk, het natuurlijke verouderingsproces is duidelijk op gang gekomen.
- Niveau 4: matig, het verouderingsproces heeft het bouwdeel of de accommodatie duidelijk in zijn greep.
- Niveau 5: slecht, het verouderingsproces is min of meer onomkeerbaar geworden c.q. heeft het bouwdeel/de accommodatie zeer duidelijk in zijn greep
- Niveau 6: zeer slecht, een zodanig slechte toestand dat dit niet meer te classificeren is onder niveau 5.

In de praktijk gaan wij uit van een viertal kwaliteitsniveaus. Het gekozen niveau is afhankelijk van de accommodatie zelf en de toekomstsituatie van de accommodatie.

- Kwaliteitsniveau 2: Hiermee is bewust gekozen deze bijzondere gebouwen in een goede staat te houden met mogelijk wel wat zichtbare veroudering, bijvoorbeeld Het Huis van de Gemeente.
- Kwaliteitsniveau 3: Het merendeel van de gemeentelijke accommodaties wordt op dit niveau onderhouden. Dit betreft een gangbare en meest efficiënte onderhoudsbenadering voor bestaande accommodaties.
- Kwaliteitsniveau 4: Het gaat hier om accommodaties die potentieel afgestoten kunnen worden. We zijn hier terughoudend met het doen van onderhoud, maar waken wel voor het behoud van veiligheid, gezondheid en bruikbaarheid.
- Kwaliteitsniveau 5: Hierbij worden de onderhoudskosten teruggeschroefd vanwege het ontwikkelend karakter, waarmee een potentieel verval in niveau 5 acceptabel is. Het gaat hier specifiek om accommodaties die onder leegstandsbeheer vallen en/of aanstaande sloop van de gebouwen vanwege (toekomstige) ontwikkelingen.

In de begroting 2022 is in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen onder andere opgenomen het kwaliteitsniveau van de in stand te houden accommodaties. Door het vaststellen van deze begroting is de Raad expliciet akkoord gegaan met het bovenstaande kwaliteitsniveau.

De onderhoudskosten in de meerjarenonderhoudsplannen zijn gesplitst in de volgende categorieën:

- Jaarlijks onderhoud
- Groot onderhoud
- Investeringen

Daarnaast is er een onderscheid gemaakt in onderhoudskosten die voor rekening komen van de eigenaar en de gebruikers/huurders.

Voor jaarlijks onderhoud zijn in de begroting jaarlijks budgetten opgenomen.

De uitgaven voor het groot onderhoud dekken we uit de daarvoor bestemde voorzieningen. Jaarlijks storten we eenzelfde bedrag in de voorziening. Dit bedrag moet dan voldoende zijn om al het onderhoud, in dit geval tot met 2043, te kunnen uitvoeren.

Voor de investeringen wordt een nieuw krediet aangevraagd en hierop wordt afgeschreven. Het gaat hier om vervangingsinvesteringen. Deze investeringen zijn in het verleden ook geactiveerd. De “oude” kapitaallasten komen te vervallen omdat de oude investering is afgeschreven en hiervoor in de plaats komen dan de kapitaallasten van de nieuwe vervangingsinvestering.

In onderstaand overzicht zijn de saldi en het verloop van de onderhoudsvoorzieningen in 2022 weergegeven:

Voorzieningen	**Beginstand**	**Storting**	**Aanwending**	**Eindstand**
Binnensportaccommodaties	308.049	90.000	22.671	**375.378**
Buitensportaccommodaties	244.596	110.000	74.982	**279.614**
Sociaal culturele accommodaties	225.335	35.000	4.718	**255.617**
DOK6	82.115	37.000	3.709	**115.406**
Huis van de gemeente	414.844	56.000	20.750	**450.094**
Gemeentewerf	142.659	28.000	31.329	**139.330**
Overige gemeentelijke gebouwen	132.165	13.000	-	**145.165**
	1.549.763	**369.000**	**158.159**	**1.760.604**

C Financiering

Inleiding
Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden van en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Doelstellingen treasury
In het treasury-statuut heeft de gemeente zich als doel gesteld:
1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasury-statuut.

Risicobeheer
Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:
1. De gemeente mag uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de "publieke taak" leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen.
2. De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasury-functie als deze uitzettingen een behoedzaam karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het behoedzame karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd met de richtlijnen en limieten van de Wet Fido en het treasury-statuut.
3. Het gebruik van derivaten is toegestaan, maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's. Voordat de derivatentransactie wordt afgesloten wordt advies ingewonnen bij een onafhankelijke extern ter zake kundig adviseur.

Bestaande wetgeving
De wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) en de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo). Met de invoering Schatkistbankieren is de wet Financiering Decentrale Overheden aangepast en is een ministeriële regeling van kracht.

Invoering Schatkistbankieren voor decentrale overheden
Vanaf 15 december 2013 is de 'Wijzigingswet financiering decentrale overheden (Fido)' van toepassing. Deze wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan.
Aan de hand van bankstanden en liquiditeitsprognoses wordt bepaald in hoeverre geldmiddelen nodig of overtollig zullen zijn. Aan de hand van deze prognoses worden de mogelijkheden van kasgeldleningen optimaal ingezet. In 2022 hoefden we geen overtollige middelen af te storten naar het ministerie van Financiën.

Algemene ontwikkelingen
De toegestane toe te rekenen rente aan de grondexploitatie moet gebaseerd zijn op de daadwerkelijke te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan de grondexploitatie. Het berekende rentepercentage voor de grondexploitatie bedraagt 0,72%.

Rentenotitie
In 2017 is een nieuwe notitie rente gemaakt door de commissie BBV. In deze notitie wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).
De bepalingen en richtlijnen van deze notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018.

Zowel de commissie BBV als de provincie Limburg adviseert om het onderstaand renteschema op te nemen in de paragraaf Financiering van zowel de begroting als de jaarstukken. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.
Het renteomslagpercentage voor de berekening van de aan de taakvelden toe te rekenen rente is 0,55%.

Renteschema	
De externe rentelasten lange financiering	1.010.132
De externe rentelasten korte financiering	-10.387
-/- Externe rentebaten	120.774
Saldo	**878.971**
-/- Rente doorberekend aan grondexploitatie	-13.608
-/- Rente projectfinanciering	50.484
Rentebaat projectfinanciering	50.485
Aan taakvelden toe te rekenen rente	**892.580**
Rente eigen vermogen	-
Rente voorzieningen	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**892.580**
De aan taakvelden toegerekende rente	808.201
Renteresultaat taakveld Treasury	**-84.379**

Renterisico
Renterisico's worden beheerst door te voldoen aan de kasgeldlimiet en renterisiconorm. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de leningportefeuille van decentrale overheden te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties.
Ze stellen dus een grens aan de structuur van de leningen en niet aan de hoogte.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet richt zich hierbij op leningen met een rente typische looptijd van maximaal één jaar. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van het totaal van de jaarbegroting en bedraagt 8,5%, ofwel afgerond € 8.820.000. Indien het financieringstekort deze limiet structureel overschrijdt dient tot consolidatie van deze "vlottende" schuld te worden overgegaan. We zijn dan verplicht om een langlopende geldlening af te sluiten.

Aangezien de uitgaven en inkomsten niet geheel op elkaar aansluiten gedurende het dienstjaar is het noodzakelijk om kasgeldleningen af te sluiten. Op 31 december 2022 hadden we nog een kasgeldlening openstaan van € 11.000.000. Deze is op 5 januari 2023 afgelost.

Kasgeldlimiet 2022	8.820.000
Gemiddelde netto vlottende schuld	
1e kwartaal 2022	14.744.483
2e kwartaal 2022	10.548.684
3e kwartaal 2022	4.614.808
4e kwartaal 2022	5.220.220

In de eerste twee kwartalen is de kasgeldlimiet overschreden. In de laatste twee kwartalen bleven we ruim onder het kasgeldlimiet. Hierdoor was het niet noodzakelijk om een nieuwe langlopende geldlening af te sluiten.

Renterisiconorm
De renterisiconorm is een instrument voor beheersing van risico's op lange termijn. De renterisiconorm geeft het maximumbedrag aan van het deel van de langlopende schuld waarover een renteaanpassing plaats kan vinden. Het doel is om spreiding aan te brengen in de rentetermijnen van de langlopende schuld en zo de invloed van een eventuele rentestijging niet te groot te laten zijn. Door binnen de renterisiconorm te blijven zal de invloed van een eventuele rentestijging op de exploitatie beperkt blijven. De renterisiconorm is vastgesteld op een percentage van 20% van het begrotingstotaal.
Voor 2022 bedraagt de renterisiconorm van de gemeente Peel en Maas **€ 20.752.000**

Overzicht 'renterisico en -norm'	2022	2023	2024	2025
Renteherzieningen langlopende leningen o/g	0	0	0	0
Betaalde aflossingen	10.293.766	10.106.531	8.149.125	7.059.956
Totaal renterisico	**10.293.766**	**10.106.531**	**8.149.125**	**7.059.956**
Renterisiconorm	20.752.000		.	
Ruimte binnen renterisiconorm	**10.458.234**			

Verstrekte geldleningen
De gemeente Peel en Maas heeft uit hoofde van haar publieke taak bepaalde langlopende geldleningen verstrekt.

Onderstaand is weergegeven welk soort leningen zijn verstrekt:

	Restantschulden ultimo jaar			
	2022	2023	2024	2025
Leningen aan woningbouwcorporatie	2.267.714	2.131.357	1.992.446	1.850.911
Leningen aan NLW	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
Leningen aan verenigingen en organisaties	3.124.657	2.032.405	1.946.612	1.861.040
Leningen aan deelnemingen	1.898.522	1.898.522	1.898.522	1.898.522
Totaal	**8.990.893**	**7.762.284**	**7.537.580**	**7.310.473**

Opgenomen geldleningen
De gemeente Peel en Maas heeft verschillende langlopende geldleningen opgenomen. Veruit de meeste leningen zijn afgesloten bij de BNG. De rentekosten van de opgenomen geldleningen bedroegen in 2022 € 1.1010.132. Het gemiddelde rentetarief in 2022 bedroeg 1,21%.

De restantschulden zullen zich voor de bestaande lening portefeuille als volgt ontwikkelen:

	Restantschulden ultimo jaar			
	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Opgenomen leningen	78.200.184	68.093.653	60.009.406	52.949.449

Koersrisico's
De gemeente beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury, door uitsluitend de volgende producten te hanteren: rekening-courant, spaarrekening, daggeld, deposito's, obligatiefondsen en garantieproducten. Daarbij geldt altijd de hoofdsomgarantie.

Valutarisico's
Valutarisico's worden in de gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

	Omschrijving	2022 x € 1000,-
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	10.764
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.520
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	3.424
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	10.344
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	5.924
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voor zover niet op exploitatie verantwoord**	1.383
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	2.772
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**	3.239
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	585
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0
11	Verkoop van effecten:	○ ja ◉ nee
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	
Berekend EMU-saldo		**17.553**

D Bedrijfsvoering

Wij zijn een gemeente die bijdraagt aan het goede leven in Peel en Maas. Dat is de missie die de raad bekrachtigde met de vaststelling van de Kaderstelling op het thema ‘Bestuur, Communicatie en Dienstverlening’. Om deze ambitie te realiseren is een organisatie met kwaliteiten nodig.
Dit houdt in dat:

- we een rolzuivere organisatie zijn, die stoelt op waardevolle bewegingen in de samenleving en daar waar nodig op aanvult;
- we een gezonde, ontwikkelgerichte en dienstverlenende organisatie zijn die grip heeft op haar bedrijfsvoering en waarin leren een tweede natuur is;
- we een organisatie zijn die een sterk collectief vormt waarin medewerkers goed werk met elkaar leveren.

We zijn een organisatie die veel taken zelf uitvoert en groot belang hecht aan integraal werken en korte lijnen tussen beleid, uitvoering en bedrijfsvoering. Verantwoordelijkheden liggen laag in de organisatie. We zijn kritisch naar onze eigen organisatie en blijven zoeken naar kostenbesparing/efficiency zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit. Overigens moeten we als organisatie wel steeds de balans zoeken tussen enerzijds het zijn van een compacte wendbare organisatie en anderzijds de ambities en taken van onze gemeente.

Bedrijfsvoeringsmiddelen
Om de organisatie goed te laten functioneren zijn verschillende zaken van belang. Goede huisvesting, goede digitale ondersteuning, opleidingsmogelijkheden, etc.
Onderstaand een overzicht van een aantal kostenposten in relatie tot bedrijfsvoering.

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Salariskosten	24.010.617	22.284.411
Kosten inhuur personeel	1.927.960	2.339.783
Opleidingskosten	226.615	192.605
Huisvestingskosten (incl. gemeentewerf)	1.337.531	1.303.155
ICT kosten	2.507.780	2.431.678
Tractie	555.627	460.948

Specifieke indicatoren inzake kosten van de bedrijfsvoering zijn opgenomen in hoofdstuk 1.

Verantwoording integriteitsbeleid 2022
Met ingang van 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking getreden. Hierin is opgenomen dat voortaan een verantwoording met betrekking tot het uitvoeren van het integriteitsbeleid wordt vereist en deze jaarlijks openbaar gemaakt moet worden.

In 2020 is er door het adviesbureau Necker van Naem een kwetsbaarheidsscan integriteit uitgevoerd. De overkoepelende bevindingen waren positief. In Peel en Maas zijn er weinig integriteitsincidenten. Op integriteitsvlak zijn de belangrijke fundamenten aanwezig en de integriteitsorganisatie is goed ingericht.

Peel en Maas geeft veel aandacht aan interactie tussen medewerkers in het kader van integriteit, bijvoorbeeld door het in eigen beheer uitvoeren van een integriteitsspel. Door de coronamaatregelen en de verplichting tot thuiswerken is dit spel in 2021 en 2022 niet tot uitvoering gebracht. In 2023 zal hier weer mee worden gestart.

Peel en Maas beschikt over een pré onboarding-tool. Elke nieuwe medewerker krijgt toegang tot de Peel en Maas Academie en doorloopt een korte introductie. Eén van de onderdelen van de introductie is integriteit. Er is onder andere aandacht voor de kenbegrippen van integriteit, integriteit in de praktijk en het thema integriteit wordt afgesloten met een korte cursus ambtelijke integriteit.

De ambtseed/belofte is een belangrijk onderdeel van het integriteitsbeleid. In 2022 hebben nieuwe medewerkers in gezamenlijke bijeenkomsten ten overstaan van de burgemeester en de gemeentesecretaris de eed of belofte afgelegd. Naast de onderlinge kennismaking is het onderwerp integriteit verdiepend besproken.

Ondanks de inzet van Peel en Maas zijn naar aanleiding van de kwetsbaarheidsscan een aantal verbeterpunten benoemd die betrekking hebben op het voldoen aan de Wnra en het verder bouwen aan een integere organisatie. Op basis van de bevindingen van de kwaliteitsscan is er in eind 2022 een plan van aanpak uitgewerkt met te nemen maatregelen en acties, welke in 2023 zullen worden uitgevoerd.

Jaarverslag informatieveiligheid 2022
Jaarlijks dient er een horizontale verantwoording over informatieveiligheid aan het college van burgemeester en wethouders en het gemeentebestuur plaats te vinden door middel van een jaarverslag. We hebben ervoor gekozen om het Jaarverslag informatieveiligheid te integreren in deze paragraaf Bedrijfsvoering, omdat informatieveiligheid onderdeel uitmaakt van de bedrijfsvoering. De informatieveiligheid wordt continu gemonitord en verantwoording wordt afgelegd door middel van de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) zelfevaluatie.

Het college van burgemeester en wethouders legt met een collegeverklaring de verantwoording af over geselecteerde informatiebeveiligingsnormen inzake DigiD en Suwinet. De collegeverklaring is een uitzonderingsrapportage: er wordt uitgegaan van het voldoen aan de onderliggende normenkaders. Indien er sprake is van een tekortkoming, dan wordt dit aangegeven in de collegeverklaring. Vervolgens worden de onderdelen DigiD en Suwinet nog door een onafhankelijke auditor gecontroleerd en beoordeeld met een Assurance verklaring. Het college heeft in de verklaring aangegeven dat de beoogde en ingerichte beheersingsmaatregelen van de gemeente Peel en Maas op 31 december 2022 voldoen aan de normen van Suwinet.

Daarnaast steken we veel tijd in de ‘bewustwording’ van de medewerkers en zijn we voortdurend bezig met het toetsen en verbeteren van onze infrastructuur. Zo zorgen we voor het op orde hebben van onze informatieveiligheid en het waarborgen van de privacy van onze inwoners.

Op 16 december 2022 heeft de gemeente Peel en Maas de zelfevaluatie ingeleverd bij de landelijke toezichthouders. Inmiddels zijn deze akkoord en geüpload in ENSIA. Voor 1 mei 2023 wordt dit gecontroleerd en geauditeerd. Daarover ontvangen we in de loop van 2023 het resultaat.

E Verbonden partijen

Onder verbonden partijen worden verstaan deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft en waarbij de participaties zijn gericht op de behartiging van het publieke belang.

De verbonden partijen worden volgens artikel 15 van het BBV onderverdeeld in:

- Gemeenschappelijke regeling
- Vennootschappen en coöperaties
- Stichtingen en verenigingen
- Overige verbonden partijen

De gemeente Peel en Maas kent de volgende verbonden partijen:

Gemeenschappelijke regelingen
- Werkvoorzieningschap Noord Limburg West (NLW)
- Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BSGW)
- Modulair Gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN)
- Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz
- Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)
- Gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord (GR RUD LN)
- Maasveren Limburg - Noord

Vennootschappen en coöperaties
- Gemeente Helden Holding BV
- Nazorg (bodemzorg) Limburg BV

In het besturingskompas is opgenomen dat we als gemeente alleen effectief kunnen werken aan onze ambitie om bij te dragen aan het goede leven wanneer we dit samen met (groepen) inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere overheden doen. We werken dan als organisatie samen met andere organisaties.

De gemeente gaat niet over tot de oprichting van of de deelneming in een verbonden partij, tenzij op deze wijze een publiek belang wordt behartigd dat niet op een andere wijze tot stand kan worden gebracht. De voorkeur heeft de publiekrechtelijke organisatie, omdat deze meer accent op de democratische controle en verantwoording heeft dan een privaatrechtelijke organisatie. Het aangaan van een verbonden partij is afhankelijk van de vraag of het doelmatig en doeltreffend is om de publieke belangen te dienen. De toetsingscriteria ten aanzien van het wel of niet aangaan van een samenwerking zijn als volgt:

- er dient sprake te zijn van een publiek belang;
- dit belang kan niet volledig door de gemeente zelf worden uitgevoerd;
- de taken in het kader van dit belang kunnen niet uitbesteed worden of door marktpartijen uitgevoerd worden.

Daarnaast zijn er enkele aanvullende uitgangspunten opgesteld:

- De gemeente gaat geen toekomstige 50-50 zeggenschapsverhoudingen aan met externe partners wanneer de gemeente garant staat voor eventuele tekorten.
- Wanneer een samenwerking wordt aangegaan worden op voorhand eenduidige en adequate formele afspraken gemaakt tussen betrokken partijen, met name omtrent de rolverdeling, communicatie en informatievoorziening.
- Onnodige financiële verbondenheid van grootschalige projecten wordt vermeden.
- Bij grootschalige (regionale) evenementen zal expliciet een afwikkelfase worden beschreven en in tijd worden weggezet.

De organisaties Enexis B.V. en aanverwante deelnemingen (voormalige Essent) en de BNG, waar de gemeente Peel en Maas weliswaar aandeelhouder is, zijn niet opgenomen omdat het bestuurlijk belang dat Peel en Maas heeft op basis van het aantal aandelen te verwaarlozen is. Het financiële belang met betrekking tot deze organisaties beperkt zich tot het bedrag van de aandelen. Op de dividendpolitiek van deze organisaties kan de gemeente Peel en Maas nagenoeg geen invloed uitoefenen gezien het gering aantal aandelen. Enexis B.V. en de BNG worden dan ook door de gemeente Peel en Maas niet gezien als een verbonden partij.

Op de volgende pagina's wordt een nadere toelichting gegeven per verbonden partij.

Naam: **Werkvoorzieningsschap Noord Limburg West (NLW)**

Vestigingsplaats: Venray

Gemeentelijke visie: Het werkvoorzieningsschap moet op adequate en doelmatige wijze de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) verzorgen namens de gemeente Peel en Maas.

Doelstelling: De doelstelling van de organisatie is om samen met de andere deelnemers (gemeente Venray en Horst aan de Maas) WSW-geïndiceerden een passende (WSW) dienstbetrekking aan te bieden.
(Gerelateerd aan thema 2 Sociaal domein)

Reden deelneming: Uit efficiencyoogpunt is de deelneming aan de gemeenschappelijke regeling gunstiger dan het zelfstandig uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).

Activiteiten / prestaties: Het werkvoorzieningsschap voert de volgende taken uit:
- Regiefunctie c.q. opdrachtgever voor de uitvoering WSW.
- Houder van de aandelen in de NLW groep NV en het uitoefenen van de zeggenschapsrechten in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Organisatie bestuurlijk belang: Werkvoorzieningsschap Noord Limburg West is een gemeenschappelijke regeling die bestaat uit de gemeenten Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venray.

Eigen – en vreemd vermogen De saldi van het eigen en vreemd vermogen van het Werkvoorzieningsschap Noord Limburg West bedragen:

	31-12-2021 Jaarrekening 2021	31-12-2022 Voorlopige Jaarrekening 2022
Eigen vermogen	59.000	38.000
Vreemd vermogen	5.580.000	5.571.000

Resultaat verbonden partij: Het voorlopige exploitatieresultaat van de gemeenschappelijke regeling over 2022 bedraagt: -/- € 21.000 en wordt in mindering gebracht op het eigen vermogen.

Gemeentelijk aandeel in de kosten: Naast de reguliere gemeentelijke bijdrage van betaalt Peel en Maas ook de rijkssubsidie WSW (onderdeel van de Participatiewet) door aan NLW. Aan NLW NV wordt jaarlijks een bijdrage in het (verwachte) exploitatietekort betaalt en incidenteel een bijdrage aan het transitiebudget koers/visie.

Voor het jaar 2022 betreft dat de volgende bedragen:

Reguliere bijdrage:	€ 151.928
Doorbetaling rijkssubsidie WSW:	€ 5.846.754
Bijdrage aan exploitatietekort NLW NV én transitiebudget Koers/visie:	€ 693.912

Risico's en weerstandspositie:

Het Werkvoorzieningsschap Noord Limburg West heeft een 100% deelneming in de NLW Groep NV. De waardering van die deelneming is gebaseerd op de omvang van het eigen vermogen + de stille reserves van de NLW Groep NV. Wanneer het eigen vermogen + de stille reserves van de NLW groep NV structureel lager blijken dan de deelneming bij het werkvoorzieningsschap dan zal afwaardering volgen. Het afwaarderen van de deelneming zal nadelige gevolgen voor de deelnemende gemeenten aan het werkvoorzieningsschap Horst aan de Maas, Venray en Peel en Maas.

Er is besloten dat het eigen vermogen van de NLW groep NV minimaal € 1 miljoen moet bedragen. Wanneer het eigen vermogen onder dat minimum dreigt te komen zullen de gemeenten Venray, Horst aan de Maas en Peel en Maas aanvullende bijdrages verstrekken (in de gemeentelijke begroting van Peel en Maas is hiermee al rekening gehouden bij de bepaling van het weerstandsvermogen). Op dit moment is afwaardering van de deelneming niet nodig.

Met betrekking tot NLW NV geldt specifiek een risico dat de exploitatieresultaten nadeliger zijn dan in de prognoses aangegeven. Daardoor zal mogelijk een aanvullende gemeentelijke bijdrage nodig zijn. Dit wordt altijd in relatie tot het benodigde weerstandsvermogen beoordeeld. In de bepaling van het gemeentelijk weerstandsvermogen wordt dit risico meegenomen.

Toekomstperspectief:

De in 2020 vastgestelde Koers/visie blijkt door verschillende omstandigheden niet meer realistisch. Daarom wordt door gemeenten een nieuwe strategie ontwikkeld hoe we er voor kunnen zorgen dat iedereen passend en waardevol mee kan doen in de maatschappij. De (toekomstige) rol van NLW wordt in dit onderzoek meegenomen.

In de begroting van Peel en Maas zijn voorzichtigheidshalve de (lagere) bijdragen die waren gebaseerd op Koers/visie naar aanleiding van deze ontwikkelingen weer bijgesteld naar het niveau van vóór Koers/visie.

Naam: **Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BSGW)**

Vestigingsplaats: Roermond

Gemeentelijke visie: BSGW moet op adequate en doelmatige wijze de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing, OZB en verblijfs- en forensenbelasting) verzorgen namens de gemeente Peel en Maas.

Doelstelling: BSGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschappen de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BSGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/ prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.
BSGW heeft een relatie met programma 1.2 beheer leefomgeving en het onderdeel algemene dekkingsmiddelen (belastingen) uit de gemeentelijke begroting.

Reden deelneming: Uit efficiencyoogpunt is het heffen en innen van lokale belastingen via BSGW voordeliger dan het zelf uitvoeren van die taken.

Activiteiten/prestaties: BSGW verzorgt de heffing en inning van de lokale belastingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing, OZB, verblijf- en forensen-belasting) namens de gemeente Peel en Maas.

Organisatie bestuurlijk belang: BSGW is een gemeenschappelijke regeling bestaande uit:
Waterschappen:
Waterschap Limburg
Gemeenten:

Venlo	Bergen
Nederweert	Roermond
Beek	Leudal
Nuth	Maasgouw
Echt-Susteren	Roerdalen
Peel en Maas	Stein
Brunssum	Heerlen
Landgraaf	Onderbanken
Simpelveld	Voerendaal
Maastricht	Sittard-Geleen
Weert	Eijsden-Margraten
Schinnen	Valkenburg aan de Geul
Meerssen	Vaals
Gulpen-Wittem	Beesel
Gennep	Kerkrade
Mook en Middelaar	

Eigen – en vreemd vermogen: De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2021 Voorlopige Jaarrekening 2022	31-12-2022 Voorlopige Jaarrekening 2022
Eigen vermogen	-362.000	1.982.000
Vreemd vermogen	9.395.000	8.199.000

* in 2021, 2022 en in 2023 is/wordt door gemeenten een aanvullende bijdrage betaald ter aanvulling van het negatieve weerstandsvermogen

Resultaat verbonden partij: Het voorlopige resultaat van BSGW over 2022 is € 792.000 positief.

Gemeentelijk aandeel in de kosten:	Over 2022 is de gemeentelijke bijdrage van Peel en Maas € 618.273. Daarin is een bedrag van € 52.160 opgenomen als incidentele bijdrage om het eigen vermogen aan te vullen naar aanleiding van het tekort over 2021.
Risico's en weerstandspositie:	Afgelopen jaren hebben de deelnemers aan BSGW aanvullende bijdrages gedaan waarmee het (negatieve) eigen vermogen is aangevuld tot het benodigde weerstandsvermogen. Ook in de toekomst moeten deelnemers eventuele tekorten op het weerstandsvermogen aanvullen.

Naam:	**Modulair Gemeenschappelijke regeling Sociaal domein Limburg Noord (MGR SDLN)**
Vestigingsplaats:	Venlo
Gemeentelijke visie:	De MGR SDLN behartigt de belangen van de deelnemers ten aanzien van uitvoerende taken binnen het sociaal domein. *(Gerelateerd aan thema 2 Sociaal domein)*
Doelstelling:	Tot 2022 kende de MGR SDLN één module: 'Opdrachtgeven in het sociaal domein'. Daarbinnen worden de volgende taken uitgevoerd: - initiële inkoop; - contracteren (uitvoeren van inkooptrajecten); - contractbeheer; - leveranciersmanagement (monitoring); - voorfinancieren bovenregionale functies. Vanaf 2022 is een 2e module toegevoegd aan de MGR SDLN en dat betreft 'Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en bemoeizorg & preventie' waaraan ook de gemeenten uit Midden Limburg deelnemen. Binnen deze module administreert en bewaakt de MGR de regionale begroting voor Beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
Reden deelneming:	Voor de inkoop van bepaalde bovenlokale en bovenregionale diensten is regionale samenwerking verplicht. Voor de andere inkoop binnen het sociaal domein is er vooral efficiencywinst te behalen door de regionale samenwerking.
Organisatie bestuurlijk belang:	Aan de MGR SDLN nemen de volgende gemeenten deel: <u>MODULE 1</u>: Opdrachtgeven in het sociaal domein: - Beesel - Bergen - Gennep - Horst aan de Maas - Peel en Maas - Venlo - Venray <u>MODULE 2</u>: Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en bemoeizorg & preventie - Beesel - Bergen - Gennep - Horst aan de Maas - Peel en Maas - Venlo - Venray - Roermond - Leudal - Maasgouw - Echt – Susteren - Roerdalen - Nederweert - Weert

Eigen – en vreemd vermogen:

De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2021 Concept-Jaarrekening 2022	31-12-2022 Concept-Jaarrekening 2022
Eigen vermogen	0	60.000
Vreemd vermogen	287.293	10.583.612

Resultaat verbonden partij:

Resultaat 2022
Het voorlopige resultaat over 2022 is € 354.000 positief en wordt verrekend met de deelnemers ná vorming van een éénmalige reserve van € 60.000.

.

Gemeentelijk aandeel:

Peel en Maas is één van de 7 deelnemende gemeenten in module 1. In module 2 nemen ook de gemeenten uit Midden Limburg deel en zijn in totaal 14 deelnemers. Er geldt een gewogen stemverhouding op basis van inwoneraantallen waarbij een gekwalificeerde meerderheid moet instemmen om tot een besluit te komen.

De totale gemeentelijke bijdrage van Peel en Maas over 2022 bedraagt € 363.360 (exclusief BTW).
Deze bijdrage is opgenomen in programma 2.2 Zorg en ondersteuning.

Risico's en weerstandspositie:

Het eigen vermogen van de MGR is € 0 en daardoor is de weerstandspositie minimaal. Dat betekent dat eventuele tekorten ten laste komen van de deelnemers.

Naam: **Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz**

Gemeentelijke visie + doelstelling:

Gemeenten organiseren gezamenlijk de aanpak van het doelgroepenvervoer in Limburg en hebben de ambitie om het doelgroepenvervoer toekomstbestendig te organiseren met een nadrukkelijke aansluiting op het openbaar vervoer.
De basis hiervan staat in twee, door alle gemeenten vastgestelde, regionale visies van Zuid-, Noord- en Midden-Limburg.
G*erelateerd aan programma 2.2 Zorg en ondersteuning.*

Organisatie bestuurlijk belang: Aan de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz nemen 32 Limburgse gemeenten deel die allemaal een zetel hebben in het Algemeen bestuur.

Eigen – en vreemd vermogen:

Uit de voorlopige jaarrekening 2022 van Omnibuzz blijken de volgende bedragen:

	31-12-2021 Voorlopige Jaarrekening 2022	31-12-2021 Voorlopige Jaarrekening 2022
Eigen vermogen	4.241.986	4.421.663
Vreemd vermogen	3.625.799	1.977.411

Resultaat verbonden partij:

Resultaat 2022
Het verwachte resultaat voor 2022 bedraagt € 3.382.235.

Gemeentelijk aandeel:

Naast de vervoerskosten dragen gemeenten volgens een verdeelsleutel bij aan de kosten voor planning, regie en bedrijfsvoering. De gemeentelijke bijdrage van Peel en Maas bedraagt in 2022 € 597.412.
Opgenomen onder programma 2.2 Zorg en ondersteuning.

Risico's en weerstandspositie: Op 31-12-2022 is het weerstandsvermogen conform de (voorlopige) jaarrekening 2022 van Omnibuzz boven de norm dat op basis van de risico-inventarisatie aanwezig moet zijn.

Naam: **Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)**

Vestigingsplaats: Venlo

Gemeentelijke visie en doelstelling

De Veiligheidsregio Limburg-Noord vervult een coördinerende en uitvoerende rol op het gebied van veiligheid, gezondheid en diverse specifiek bepaalde onderwerpen. Het uitgangspunt is dat door het onderbrengen van die bepaalde taken bij de Veiligheidsregio efficiency voordelen behaald kunnen worden.

De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel:

1. De behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen op het gebied van:
    a) de brandweerzorg;
    b) de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
    c) de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
    d) het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen;
    e) het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio.

(Gerelateerd aan programma 5.1 Integrale veiligheid)

2. De behartiging van die taken die door de wet- en regelgeving aan gemeenten zijn toegekend op het gebied van collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg en waarvoor samenwerking tussen gemeenten op de schaal van de regio uit het oogpunt van verhoging van efficiency en effectiviteit wordt vereist.

(Gerelateerd aan programma 2.2 Zorg en ondersteuning)

Reden deelneming: Uit efficiency overwegingen en omwille van bestuurlijke duidelijkheid is ervoor gekozen alle taken waarbij de gemeente wil of moet samenwerken met andere gemeenten onder te brengen bij één organisatie.

Organisatie bestuurlijk belang: Het aantal deelnemers aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord bestaat uit 15 gemeenten. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Deze hebben ieder 1 stem.

Eigen en vreemd vermogen: Volgens de concept jaarrekening 2022 bedraagt het:

	31-12-2021 **Concept jaarrekening**	**31-12-2022** **Concept jaarrekening**
Eigen vermogen	7.683.000	6.551.000
Vreemd vermogen	37.485.000	32.793.000

Resultaat verbonden partij: Het resultaat voor 2022 bedraagt € 965.000. In het resultaat 2022 is tevens de vergoeding van het Rijk ter grootte van € 346.872 voor de kosten van de bestrijding van het Hoog Water in juli 2021 meegenomen. Ook zit in het resultaat een vergoeding van € 403.000 samenhangend met de jeugdgezondheidzorg aan kinderen uit Oekraïne.
De kosten van aanvullende taken in het kader van coronabestrijding, coördinatie opvang ontheemden Oekraïne en coördinatie crisisopvang asielzoekers worden volledig door het Rijk vergoed.

Gemeentelijk aandeel: De gemeentelijke bijdrage in 2022 was € 4.689.694.

Risico's en weerstandspositie: Vanuit de risico-inventarisatie is een weerstandsvermogen nodig van € 1.250.000. Eind 2022 is het weerstandsvermogen € 1.969.000. De Veiligheidsregio maakt op geregelde tijden gedurende een dienstjaar een doorrekening van het resultaat. Dit om het risico op een afwijkend resultaat bij de jaarstukken zoveel mogelijk te voorkomen.

Toekomstperspectief: 2020 was het eerste uitvoeringsjaar van het nieuwe beleidsplan 2020- 2023. In 2019 zijn, samen met experts en partners, risico's vastgesteld op de domeinen gezondheid en veiligheid. Vanuit deze risico's heeft de Veiligheidsregio, in samenspraak met de raden van de gemeenten, vastgesteld en geprioriteerd wat de opgaven zijn om door te groeien naar de veiligste en gezondste regio.

De maatschappelijke thema's gezondheid en veiligheid zijn, zoals alles in de maatschappij, aan verandering onderhevig. Nieuwe of veranderde wet- en regelgeving, verschuiving in taken tussen lokale en landelijke overheid, veranderende samenstelling van de bevolking, veranderende waarden en normen, verschuiving van risico's, verdergaande digitalisering en ga zo maar door. Deze veranderingen hebben invloed op het werk van de Veiligheidsregio in beide taakvelden. Het is belangrijk om regelmatig te bekijken of de veiligheidsregio nog bezig is met de juiste zaken, of de kwaliteit op niveau is en of taken efficiënt worden uitgevoerd. Op dit moment vindt er een herijking van de gemeentelijke opdracht plaats door middel van een kerntakendiscussie.

De Veiligheidsregio staat voor een aantal grote uitdagingen. Een toekomstbestendige brandweerzorg realiseren waarbij nieuwe wetgeving en maatschappelijke veranderingen grote invloed hebben op de medewerkers, in het bijzonder op het vrijwilligerskorps. Een vrijwilligerskorps waar de brandweerzorg nu in belangrijke mate op gebaseerd is. Daarnaast verschuiven de taken en rollen van de GGD. Dat komt in de eerste plaats omdat de GGD nadrukkelijk wil bijdragen aan het realiseren van de opgave die gemeenten hebben in het Sociaal Domein. In de tweede plaats worden uit de bestrijding van de coronapandemie lessen getrokken. De vraag is of de aansturing en borging van de wettelijke taken op het gebied van de gezondheidsbescherming voldoet. Ook in de bedrijfsvoering spelen vraagstukken. Met name het vergroten van de informatieveiligheid en de noodzakelijke vernieuwing van het ICT werkplek- en communicatieplatform brengen meerkosten met zich mee. De Veiligheidsregio zal uitdagingen voor een belangrijk deel binnen het budgettair kader opvangen. Het uitgangspunt Nieuw voor Oud is leidend.

Naam: **Gemeenschappelijke regeling RUD Limburg Noord**

Vestigingsplaats: Roermond

Gemeentelijke visie + en doelstelling

De GR RUD LN is een innovatieve, slagvaardige en efficiënte organisatie, die bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit, gezondheid en veiligheid van de leefomgeving en aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven.
De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om:
1. de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken
2. de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

Reden deelneming:

De gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 van kracht. Het doel van deze regeling was en is om samen met de deelnemers (1) de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en (2) de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

Organisatie bestuurlijk belang:

Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een Algemeen en een Dagelijks Bestuur.
Het Algemeen Bestuur bestond in 2022 uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en Gedeputeerde Staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen.
Het Dagelijks Bestuur is door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. en bestaat uit drie leden en één plaatsvervangend lid.
De voorzitter van de RUD Limburg Noord is de heer Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.

Deelnemers:

Aan de GR RUD LN nemen de volgende partijen deel:

Provincie Limburg
Gemeenten:
Beesel
Bergen
Echt-Susteren
Gennep
Horst aan de Maas
Leudal
Maasgouw
Mook en Middelaar
Nederweert
Peel en Maas
Roerdalen
Roermond
Venlo
Venray
Weert

Eigen- en vreemd vermogen:

De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2021 **Cf. jaarrekening**	**31-12-2022** **Cf. jaarrekening**
Eigen vermogen	211.000	346.000
Vreemd vermogen	866.000	1.106.000

Resultaat verbonden partij: Het financieel resultaat over 2022 is € 135.000

Gemeentelijk aandeel: De gemeentelijke bijdrage van Peel en Maas aan de GR RUD LN bedroeg in 2022: € 98.524.
(D*eze bijdrage is opgenomen onder programma 1.1 Vitale leefomgeving)*

Risico's en weerstandspositie: Er is een uitgebreide risico-inventarisatie uitgevoerd m.b.t. de GR RUD LN waaruit blijkt dat het niet noodzakelijk is om een eigen weerstandsvermogen op te bouwen.

Toekomstperspectief:

Van Aartsen: Verbeteringen VTH stelsel
Alle betrokken partners, gemeenten, provincies, ministeries en Omgevingsdiensten zijn ervan doordrongen dat verbeteringen in het stelsel nodig zijn én dat ze bij het realiseren ervan een rol hebben. Om milieuschade te voorkomen zullen diensten effectiever moeten werken en kennis die hiervoor nodig is op peil moeten brengen en houden. In die zin zijn de aanbevelingen van de commissie van Aartsen uit het voorjaar 2021 "geland".
Het afgelopen jaar is er landelijk begonnen met een Interbestuurlijk Programma (IBP) dat hierop toe ziet. Het kabinet heeft extra middelen uitgetrokken om dit IBP uit te kunnen voeren. De middelen zijn geoormerkt door een zogenaamde SPUK (specifieke uitkering) voor de Omgevingsdiensten. De RUD LN heeft hiertoe een aanvraag ingediend. Deze is voor een bedrag van € 520.654 gehonoreerd over de periode eind 2022 tot en met eind 2023. In 2022 hebben voornamelijk voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden. Zoals een eerste aanlevering van documenten aan de trekkers van de pijlers via ODNL. Daarnaast is gestart met het uitzetten van opleidingen en zijn er al een aantal medewerkers die de eerste cursusdagen gevolgd hebben.

Eigen plan van aanpak doorontwikkeling ODLN
Op 7 juli 2022 stelde het Algemeen Bestuur een plan vast waarmee proactief op de aanbevelingen van Van Aartsen wordt ingespeeld en waarmee de RUD LN zich verder ontwikkelt tot een volwaardige Omgevingsdienst. Het "plan van aanpak doorontwikkeling Omgevingsdienst Limburg Noord" (kortweg PVA-ODLN) zet een ontwikkeling in gang die onze dienst robuust en toekomstbestendig zal maken en waardoor we in lijn werken met de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Dit is een historische stap voor onze dienst. Het vraagt op onderdelen loslaten van lokale sturing (op de uitvoering), ten gunste van sturing als gezamenlijke dienst. Het bestuur heeft deze stap bewust genomen, omdat duidelijk werd dat anders een vrije keuze voor ons netwerkconstruct in het gedrang zou komen. Dit PVA-ODLN is afgestemd op de 6 pijlers van het landelijk verbeterplan (IBP). De benodigde incidentele middelen om dit plan te kunnen uitwerken zijn, na een consultatieronde bij de gemeenteraden, in december door het Algemeen Bestuur vastgesteld. In diezelfde vergadering werden al de eerste resultaten gepresenteerd en vastgesteld:
- Regionaal VTH-Beleidskader
- Kanteling van het Regionaal uitvoeringsprogramma

De uitvoering van het plan wordt getrokken door een projectorganisatie die bestaat uit eigen managers en medewerkers, gecoördineerd door een hiertoe aangestelde externe programmamanager. Op onderdelen wordt extern advies ingewonnen. Hoewel de planning zeer krap is loopt het volgens

plan. Er is hiervoor door managers en medewerkers werkelijk een titaneninspanning geleverd, die veel respect verdiend.
In april 2023 zullen de volgende onderdelen van het PVA-ODLN worden voorgelegd.

Werkdruk en arbeidsmarkt in relatie tot ontwikkelingen
In 2021 domineerde de COVID-pandemie. In 2022 werd dit “overgenomen” door de impact van de oorlog in Oekraïne. Door de geëxplodeerde energieprijzen staan lopende inspanningen voor energiebesparing en alternatieve energiebronnen ineens in een ander daglicht. Dit maakt de krappe arbeidsmarkt voor gespecialiseerd personeel nog nijpender.
Waar er extra middelen vrijkomen (bijvoorbeeld voor toezicht op energiebesparing), is het lastig deze middelen te kunnen benutten.
In 2022 kwam er een Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparing en Informatieplicht (SPUK THE) beschikbaar ten behoeve van het extra uitvoeren van energietoezicht. Hiervoor heeft de RUD LN een aanvraag ingediend. Deze is gehonoreerd.
De voorbereidende werkzaamheden zijn in 2022 uitgevoerd, zoals het indienen van de aanvraag, het opstellen van het eerste plan en een opstart richting de werving van personeel. Dit laatste is, zoals gezegd, echter een grote uitdaging. Hoe dit vorm zal krijgen en of dit consequenties heeft voor de SPUK THE gelden zal in 2023 zichtbaar worden.

VTH-applicatie: Op naar RX-mission
Het gebruik van één (cloud)applicatie voor alle partners is voor een netwerkorganisatie van het grootste belang. Zo kunnen medewerkers overal in het netwerk worden ingezet.
Door problemen bij de ontwikkelaar van het programma (Squit20/20) verliep de invoering traag. Het servicecentrum MER pakte deze uitdaging goed op. In 2022 werd overeenstemming bereikt over een aangepast programma en de oplossing van een aantal knelpunten (gaps). Iedereen droeg hieraan bij en er ontstond weer zicht op een bruikbare applicatie. Alle partners zouden in de loop van 2022 zijn overgegaan naar het verbeterde programma RX-mission. Dit loopt echter door in 2023. Er komt eindelijk zicht op het verbeteren van data-uitwisseling en gebruik in ons netwerk. Op ICT-gebied was ook de aansluiting op Inspectieview (een landelijk platform waar toezichthouders informatie over inspecties en handhaving delen) een mooi succes.

Omgevingswet en WKB
De voorbereidingen voor de overgang zijn in volle gang en is het gedachtegoed van de nieuwe omgevingswet al dagelijkse praktijk geworden lijkt het. Opleidingen en trainingen lopen door en er is begonnen met de “omzetting” van het inrichtingenbestand. In de toekomst spreken we niet meer van “inrichtingen” (bedrijven), maar van milieubelastende activiteiten (MBA’s). Vergunningen en toezicht zijn niet op het bedrijf gericht maar op de activiteiten. De omzetting kost veel tijd. In 2022 is een specifieke tool aangeschaft, waarmee dit sneller en accurater kan plaatsvinden (Via-tool). Een mooie stap, want zeker gezien de personeelskrapte is iedere tijdwinst welkom

Naam: **Maasveren Limburg-Noord**

Vestigingsplaats: Horst aan de Maas

Gemeentelijke visie: De Gemeenschappelijke Regeling Maasveren Limburg–Noord moet zorg dragen voor het beheer en de exploitatie van de Maasveren op het grondgebied van de deelnemende gemeenten.

Doelstelling: In het kader van de Gemeenschappelijke Regeling Maasveren Limburg-Noord draagt de gemeente Horst aan de Maas als centrumgemeente, in opdracht van de deelnemers aan deze Regeling, er zorg voor dat de belangen van de Maasoever-gemeenten, elk voor zover het hun grondgebied betreft, worden behartigd op het gebied van onderhoud en vervanging van de vaartuigen Maasveren Limburg-Noord en het onderhoud en beheer van de veerstoepen.

Het uitgangspunt bij de exploitatie is:
- Handhaven van de continuïteit en kwaliteit van alle vijf Maasveren
- Zo ruim mogelijke vaartijden
- Zo laag mogelijke tarieven
- Borging van veiligheid

(Gerelateerd aan programma 1.2 Beheer vitale leefomgeving)

Reden deelneming: Om de continuïteit en kwaliteit van alle vijf Maasveren te handhaven.

Organisatie bestuurlijk belang: De deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling Maasveren Limburg–Noord zijn Horst aan de Maas, Venlo, Beesel en Peel en Maas. Er is ten minste één maal per jaar portefeuillehouderoverleg. Dit overleg bestaat uit de verantwoordelijk portefeuillehouders Veren van de deelnemende gemeenten. Voorzitter van het overleg is de portefeuillehouder van de centrumgemeente Horst aan de Maas.

Eigen- en vreemd vermogen: De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2021 **Cf. jaarrekening**	**31-12-2022** **Cf. jaarrekening**
Eigen vermogen	2.024.571	2.004.573
Vreemd vermogen	0	0

(concept, vaststelling verwacht juni 2023)

Resultaat verbonden partij: Het concept-resultaat over 2022 is € 19.818 nadelig
Het begroot resultaat na wijziging is € -/- 29.233
Verschil tussen begroot en werkelijk is € 9.415 voordelig

Absoluut en relatief belang: De gemeenteraden van de 4 deelnemers stellen jaarlijks vóór 1 juli, voorafgaand aan het jaar waarvoor deze geldt, de begroting vast.

Resultaat verbonden partij	Uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie van de vijf Maasveren gezamenlijk. Eventuele overschotten worden in de algemene reserve gestort, eventuele tekorten worden aan de algemene reserve onttrokken. De exploitatie geschied op basis van de in december 2022 overeengekomen Concessieovereenkomst tussen de centrumgemeente Horst aan de Maas (namens de GR Maasveren Limburg-Noord) en Ton Paulus Veerbedrijf BV. Het betreft een overeenkomst voor 5 jaar voor de gezamenlijke exploitatie van de vijf veerverbindingen. De veren blijven in eigendom van de centrumgemeente en worden door middel van een huurbepaling beschikbaar gesteld aan de exploitant, die tevens verantwoordelijk is voor het onderhoud. De exploitant betaald een concessie vergoeding aan de GR Maasveren. Hiermee worden naast de apparaatskosten van de centrumgemeente en het onderhoud aan de veerstoepen, tevens de algemene reserve aangevuld welke gebruikt zal worden voor de vervangingsinvesteringen.
Gemeentelijk aandeel:	Uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie van de vijf Maasveren gezamenlijk. Eventuele overschotten worden in de algemene reserve gestort, eventuele tekorten worden aan de algemene reserve onttrokken.
Risico's en weerstandspositie:	Indien uit de exploitatie blijkt dat zich structurele tekorten zouden gaan voordoen, zullen via wijzigingen in de exploitatie (tarieven, veertarieven, in het uiterste geval opheffen van veerverbinding(en) maatregelen getroffen worden om de exploitatie tenminste kostendekkend te houden of te maken. Indien sprake is van kosten die de omvang van de reserve te boven gaan, zijn de deelnemers samen verantwoordelijk voor de dekking van de kosten middels een evenredige verdeling op basis van inwoneraantal.
Toekomstperspectief:	De geplande wijzigingen bij enkele veerstoepen zijn in 2022 niet tot uitvoering gekomenen en zullen worden doorgeschoven naar 2023. In december 2022 hebben alle deelnemende gemeenten van de GR Maasveren ingestemd om een nieuwe concessie voor 5 jaar te sluiten met de huidige exploitant. De nieuwe concessie is per 1 januari 2023 ingegaan.

Naam: **Gemeente Helden Holding BV**

Vestigingsplaats: Helden

Organisatie bestuurlijk belang: De gemeente Peel en Maas heeft via de gemeente Helden Holding BV 100% van de aandelen van “De Heldense Bossen BV” in bezit. De aandelen van de Holding staan voor een bedrag van € 862.182 op de balans van de gemeente.

Risico: De groei van het resultaat heeft zich de afgelopen jaren doorgezet tot een substantieel resultaat. In 2021 hebben de effecten van corona een tijdelijke dip veroorzaakt

Eigen- en vreemd vermogen: De jaarrekening 2022 is op het moment van het tot stand komen van deze jaarrekening nog niet beschikbaar. Hieronder zijn het eigen en vreemd vermogen voor het jaar 2021 opgenomen op basis van de vastgestelde jaarrekening 2021.

De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2020 **Cf. jaarrekening**	**31-12-2021** **Cf. jaarrekening**
Eigen vermogen	1.848.487	1.803.048
Vreemd vermogen	1.675	1.650

Resultaat: Het netto resultaat na belastingen over 2021 is € 45.439 negatief en is ten laste van de overige reserve gebracht.

Toekomstperspectief: De raad heeft besloten om de huidige eigendomsverhoudingen te handhaven en dus de camping niet te verkopen. In opdracht van de raad zijn aanvullende doelstellingen voor de camping uitgewerkt.

Naam: **Nazorg Limburg BV**

Vestigingsplaats: Maastricht

Gemeentelijke visie en doelstelling: De kerntaak van Bodemzorg Limburg is het beheren van grotere complexe voormalige stortplaatsen. Er zijn voorzieningen aangebracht die ervoor zorgen dat mogelijk in deze locaties aanwezige verontreinigingen zich niet verspreiden naar de omgeving. Bodemzorg Limburg draagt zorg voor het in stand houden van deze voorzieningen.
(Gerelateerd aan programma 1.2 Beheer fysieke leefomgeving)

Reden deelneming: De kerntaken van Nazorg Limburg BV zijn 1) het beheren van grotere complexe voormalige stortplaatsen en 2) het renderend maken van het vermogen dat daarvoor beschikbaar is gesteld. Er zijn voorzieningen aangebracht die ervoor zorgen dat mogelijk in deze locaties aanwezige verontreinigingen zich niet verspreiden naar de omgeving.

Nazorg Limburg BV is verantwoordelijk voor het in stand houden van deze voorzieningen. De afgelopen jaren zijn door een extern bureau regelmatig onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van het grondwater rondom onze locaties. Hieruit blijkt dat tot nu toe in het kader van de nazorg geen specifieke maatregelen nodig zijn.

Organisatie bestuurlijk belang: Geplaatst kapitaal bestaat uit 55.528 aandelen van € 0,45. Bij de gemeenten staan 27.640 aandelen uit. Ieder aandeel geeft recht op één stem. De gemeente Peel en Maas heeft 990 aandelen. Bodemzorg Limburg functioneert als een zelfstandige vennootschap en heeft alle gemeenten in de provincie Limburg als aandeelhouder.

Eigen- en vreemd vermogen: De saldi van eigen en vreemd vermogen bedragen:

	31-12-2020 **Jaarrekening 2020**	**31-12-2021** **Jaarrekening 2021**
Eigen vermogen	5.640.872	8.744.317
Vreemd vermogen	32.285.161	32.736.016

Resultaat verbonden partij: Het resultaat van de jaarstukken 2021 is € 3.103.445.
De jaarstukken 2022 hebben we nog niet ontvangen.

Gemeentelijk aandeel: € 0,25 per inwoner; voor 10 jaren tot en met 2021.

Risico's en weerstandspositie: In 2019 is het bestaande beleggingsstatuut, met het oog op mogelijke beleggingen in de zonneparken, door de Raad van Commissarissen aangepast. Uitgangspunt is dat, conform wet Fido, tenminste 42% van de effectenportefeuille bestaat uit producten waarvan de hoofdsom is gegarandeerd.

Toekomstperspectief: Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen.

F Grondbeleid

Algemeen
Door middel van het grondbeleid kan de gemeente invloed uitoefenen op de wijze waarop gronden worden gebruikt. Sturing van het grondgebruik door middel van het grondbeleid is wenselijk omdat het kan bijdragen aan de realisering van publieke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, infrastructuur, werkgelegenheid, milieu, financiën etc.

Hoofdlijnen grondbeleid
Bij raadsbesluit van 6 juli 2021 is de Nota grondbeleid 2021 vastgesteld. Met deze nota is het bestaande grondbeleid geactualiseerd en herijkt, op een klein aantal punten heeft dit geleid tot aanpassingen in beleid.
De hoofdlijnen van het grondbeleid zijn:
- De gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid voor woningbouw.
- De gemeente kiest, daar waar nodig, voor een actief grondbeleid voor bedrijfs- en industrieterreinen.
- Voor de ontwikkeling van de gebieden met een passief grondbeleid worden zoveel mogelijk anterieure overeenkomsten aangegaan, waarbij de gemeente de kaders vaststelt.
- De gemeente bedingt steeds dat zij een beslissende stem heeft betreffende het bouwprogramma, stedenbouwkundige plannen en beeldkwaliteit.
- De gemeente wil maatschappelijk gewenst en efficiënt ruimtegebruik bewerkstelligen waarbij gestreefd wordt naar een optimale prijs/kwaliteitsverhouding.
- De gemeente hanteert jaarlijks marktconforme grondprijzen gebaseerd op de comparatieve methode (regionale vergelijking) die vierjaarlijks wordt geijkt middels residuele berekeningen (in 2022 uitgevoerd ten behoeve van de grondprijzenbrief 2023). (laatste grondprijzenbrief is van 2023 en dateert van 12 december 2022).
- De gemeente wil via haar grondbeleid ervoor zorgen dat voldoende geld beschikbaar komt voor de realisatie van publieke doelstellingen en gemeenschapsvoorzieningen en eventuele (in financiële zin) negatieve resultaten op bepaalde locaties opvangen door positieve resultaten elders.

Grondbeleid

Doelstelling 2022	Resultaat 2022
Eenduidige grondprijzenbeleid voor de gemeente Peel en Maas	Grondprijzenbrief 2023 is vastgesteld door het college in haar vergadering van 12 december 2022.
Verkoop niet strategisch vastgoed	Er is in 2022 het volgende niet strategische vastgoed verkocht: - Verkoop landbouwgrond - Verkoop vm school Koningslust - Verkoop deel stichting sporthallen Helden - Verkoop overige gronden
Strategische verwervingen	Er zijn in 2022 de volgende strategische verwerving gedaan: - Kaumeshoek IV bedrijf - Landbouwgrond ten behoeve van uitbreiding IT Panningen

Grondexploitatie
In de toelichting op lopende projecten (plannen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld) over de grondexploitatie wordt voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen aangegeven:
A. De boekwaarde aan het begin van het jaar.
B. De vermeerderingen in het jaar.
C. De verminderingen in het jaar.
D. De boekwaarde aan het einde van het jaar.
E. De geraamde nog te maken kosten en een onderbouwing hiervan.
F. De geraamde opbrengsten en een onderbouwing hiervan.
G. Het geraamde eindresultaat.

H. Een uiteenzetting van de wijze waarop eventuele nadelige resultaten worden opgevangen.
I. Van de nog niet in exploitatie genomen gronden wordt de gemiddelde boekwaarde per m² vermeld.

De resultaten en de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie vind u in **tabel A**.

Winstneming

Volgens de primitieve begroting 2022 werd een winstneming voorzien voor:			
Plan	Begrootte Winst 2022	Werkelijke Winst 2022	waarvan reeds genomen POC-winst
Dorpshart Grashoek	2.000,00	n.v.t.	n.v.t.
Bij de jaarrekening 2022 aanvullend afgesloten			
Plan	Begrootte Winst	Werkelijke Winst 2022	waarvan reeds genomen POC-winst
Faciliterend project Schrames	199.073	* 216.214	n.v.t.

*Betreft een bijdrage van de ontwikkelaar in de reserve fonds infrastructurele werken

Verliesneming

Plan	Begrootte verlies 2022	Werkelijke verlies 2022
Volgens de primitieve begroting 2022 werden geen verliezen voorzien.		
Bij de jaarrekening 2022 aanvullend verlies genomen		
Plan	Begrootte verlies 2022	Werkelijke verlies 2022
Faciliterend project Startebos fase 2-4	52.279	47.058
Faciliterend project Dörperfeld	32.500	26.900

Tussentijdse Winstneming
Vanuit de regels van het BBV is het verplicht om jaarlijks te beoordelen of er tussentijds winst genomen moet worden op basis van de Percentage Off Completion methode (hierna: POC methode) indien het project dit toelaat. Hierbij moet het volgende in acht worden genomen:

- Winstneming voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato voortgang exploitatie winst nemen;
- Verwacht resultaat grondexploitatie moet voldoende betrouwbaar te schatten zijn: het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én de kosten zijn gerealiseerd;

Dit jaar is het op basis van deze regeling verplicht om bij 2 projecten tussentijds winst te nemen. Voor een 1 project betreft dit een aanvulling ten opzichte van vorig jaar en voor een 1 project betekent dit een relatief kleine neerwaartse bijstelling.
Toelichting over de winstnames vindt u bij de desbetreffende projecttoelichting.

Plan	POC 2021	POC 2022	verschil
Tussentijdse winstneming Bedrijvenpark Kennedylaan	2.900.000,00	2.900.000,00	0,00
Tussentijdse winstneming In den Bosch	2.230.000,00	2.590.000,00	360.000,00
Tussentijdse winstneming IT Panningen	830.000,00	800.000,00	-30.000,00
Totaal	5.960.000,00	6.290.000,00	330.000,00

Uitgangspunten per project

De grondexploitaties zijn ten behoeve van de jaarrekening 2022 herzien. De uitgangspunten die hiervoor gehanteerd worden wijken af van de vorige herzieningsronde (jaarrekening 2021). De belangrijkste wijziging is dat de kostenstijging voor het jaar 2023 op 6% wordt gesteld, vervolgens voor 2024 en 2025 op 4% en daarna 2%. Dit was 2% voor alle jaren. Daarnaast is de rente aangepast van 0,85% naar 0,72% conform de richtlijnen van het BBV. Verder is rekening gehouden met de herziene grondprijzen 2023, zoals vastgesteld door het college in haar vergadering van 12 december 2022.

Verdere uitgangspunten gebruikt bij de herziening van de grondexploitaties zijn de volgende:
- Er wordt een opbrengstenstijging voorzien voor woningbouw vanaf 2024 en voor industrieterreinen vanaf 2024 door de stijgende kosten voor investeringen in de openbare ruimte.
- De rentetoerekening wordt over de gehele looptijd op 0,72% gehouden. Dit is een daling met 0,13% ten opzichte van vorig jaar. Deze daling is ingegeven door het BBV. Hierdoor zijn wij verplicht om de werkelijke rentelasten op vreemd vermogen over het betreffende jaar toe te rekenen aan de grondexploitaties.

Risico’s grondexploitatie
De bovengenoemde uitgangspunten zijn allemaal ingegeven om de grondexploitaties op een zo reëel mogelijke manier te begroten en ook het incalculeren van enige risicobuffer in de grondexploitaties.
Het is van belang de volgende risico’s te benoemen die gevolgen kunnen hebben op de grondexploitaties:
- Achterblijven verkopen
- Lagere of hogere kostenstijging
- Stabiliserende of dalende grondprijzen
- Aanbestedingsvoor- of nadelen
- Vennootschapsbelasting voor overheid per 1-1-2016
- Problematiek stikstof en PFAS

Naast deze algemene risico’s zijn er nog project specifieke risico’s. Deze worden bij het betreffende project vermeld.

Toelichting per project

Hieronder volgt een korte toelichting op de verschillende projecten. Er wordt kort ingegaan op hetgeen in 2022 gebeurd is met het project. Aan het eind van de paragraaf volgt een overzicht van het geplande financiële verloop van de grondexploitaties.

Actief woningbouw

Kern Grashoek

Dorpshart Grashoek
De woningen zijn deels gereed of in aanbouw. Naar verwachting komen de woningen in 2023 gereed waarna het plan woonrijp gemaakt kan worden.
Financieel zijn er geen bijstellingen geweest behalve de aanpassing van de parameters voor indexering en kosten- en rentestijging. Hierdoor is het resultaat met afgerond € 25.000 nadeliger geworden. De voorziening verliezen grondexploitatie is met een gelijk bedrag verhoogd.

-	Indexering	-/-	23.000
-	Kosten-rentestijging	-/-	2.000
Totaal		-/-	25.000

Het voorlopig negatief eindresultaat bedraagt afgerond € 103.000.

Kern Beringe

De Groene Pijl
Alle kavels zijn in 2022 verkocht. Op verzoek van enkele bewoners zijn er een aantal aangrenzende stroken grond extra verkocht. De woningen zijn inmiddels in aanbouw. Naar verwachting komen de woningen in 2023 gereed waarna het plan woonrijp gemaakt kan worden.
Financieel zijn er verder geen bijstellingen geweest als de aanpassing van de parameters voor indexering en kosten- en rentestijging. Hierdoor is het resultaat met afgerond € 2.000 nadeliger geworden.

-	Indexering	-/-	23.000
-	Extra verkoop grond	+/+	21.000
Totaal		-/-	2.000

Het voorlopig positief eindresultaat bedraagt afgerond € 3.000.

Kern Egchel

Giel Peetershof
Financieel zijn er verder geen bijstellingen geweest als de aanpassing van de parameters voor indexering en kosten- en rentestijging. Hierdoor is het resultaat met afgerond € 34.000 nadeliger geworden. De voorziening verliezen grondexploitatie is met een gelijk bedrag verhoogd.

-	Indexering	-/-	30.000
-	Kosten-rentestijging	-/-	4.000
Totaal		-/-	34.000

Het voorlopig negatief eindresultaat bedraagt afgerond € 46.000.

Egchel Hook
De laatste gemeentelijke kavel is in 2021 verkocht. Binnen het plan loopt een geschil met betrekking tot de oorzaak van waterschade aan 2 woningen. De rechtbank heeft ons op 9 februari 2022 in het gelijk gesteld waarvoor wij een vergoeding voor de proceskosten hebben ontvangen. De wederpartij heeft hoger beroep ingesteld. Dit proces loopt nog.

Financieel zijn er verder geen bijstellingen geweest als de aanpassing van de parameters voor indexering en kosten- en rentestijging. Hierdoor is het resultaat met afgerond € 3.000 nadeliger geworden. De voorziening verliezen grondexploitatie is met een gelijk bedrag verhoogd.

-	Kosten-rentestijging	-/-	7.000
-	Vergoeding proceskosten	+/+	4.000
Totaal		-/-	3.000

Het voorlopig negatief eindresultaat bedraagt afgerond € 1.040.000.

Kern Maasbree

In den Bosch
Dit gebied ligt ten noorden van de Molenstraat en ten oosten van de Tongerveldweg. De eerste fase is afgerond en in 2009 is gestart met fase 2. Deze fase voorzag in de bouw van 118 woningen. In 2022 zijn 32 kavels verkocht. Per 1 januari 2023 waren er nog 9 kavel niet verkocht: 5 kavels zijn gereserveerd voor cpo-woningen en 4 kavels voor particuliere verkoop.

In 2022 zijn de 18 sociale huurkavels verkocht aan Wonen Limburg. Eerder dat jaar zijn de kavels voor 6 starterswoningen verkocht. Verder zijn er 8 kavels voor particulier opdrachtgeverschap verkocht. Een groot deel van deze kavels was eind 2022 al gestart met de bouw. De CPO-vereniging opgericht eind 2021 voor de ontwikkeling van vijf bouwkavels, was eind 2022 nog bezig met planvorming. Een gedeelte van het plangebied is in 2022 woonrijp gemaakt.
Het jaar 2023 staat voor het plan In den Bosch vooral in het teken van afbouw woningbouw, verkoop resterende kavels en het wederom woonrijp maken van een gedeelte van het plangebied.

Financieel zijn er bijstellingen geweest in de kosten bouw- en woonrijp maken, zowel positief als negatief. Ook zijn de begeleidingskosten (plankosten en kosten voorbereiding en toezicht op de uitvoering) bijgeraamd. De nog niet gereserveerde gronden zullen qua verkoopprijs verkocht worden tegen de nieuwe verkoopprijzen 2023. Verder zijn er de mutaties van de aanpassing van de parameters voor indexering en kosten-, opbrengsten en rentedaling. Hierdoor is het resultaat met afgerond € 11.000 nadeliger geworden.

-	Bouw- en woonrijpmaken (incl. pok en vtu)	-/-	25.000
-	Verkoopopbrengsten	+/+	24.500
-	Indexering (saldo kosten- en opbrengstenindexering)	-/-	500
-	Baten-rentedaling	-/-	10.000
	Totaal	-/-	11.000

Het voorlopig positieve eindresultaat bedraagt afgerond € 2.938.000.

Volgens de voorschriften van het BBV is het verplicht om een tussentijdse winstneming te doen volgens de eerder vermelde POC-methode. Voor deze grondexploitatie houdt dit in dat er in totaliteit € 2.590.000 winst genomen moet worden. Bij de jaarrekening 2021 was er sprake van een cumulatieve winstneming van € 2.230.000, zodat dit jaar € 360.000 extra winst wordt genomen. Van de extra winstneming 2022 is € 143.599,88 toegevoegd aan de reserve infrastructurele werken en € 216.400,12 toegevoegd aan de reserve risico's grondexploitaties.

Kern Baarlo

Heierhof/Kuukven fase 3-(4-)5
Een voorbereidingskrediet is toegekend in juli 2021, in januari 2023 is het voorbereidingskrediet verhoogd. Naar verwachting wordt uw raad eind 2023 een grondexploitatie voorgelegd.

Kern Panningen

Herontwikkeling voormalig VMBO terrein
De 8 patiowoningen en de 4 starterswoningen zijn in aanbouw en zijn naar verwachting in 2023 gereed. Wonen Limburg heeft eind 2022 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de bouw van de 2 woontorens op het terrein. Naar verwachting wordt met de bouw hiervan gestart in de 2e helft van 2023. Met de ontwikkelaar die de herinvulling van de voormalige praktijklokalen heeft gewonnen, zijn wij nog in overleg met betrekking tot de definitieve invulling.

Financieel zijn er verder geen bijstellingen geweest als de aanpassing van de parameters voor indexering en kosten- en rentestijging. Hierdoor is het resultaat met afgerond € 48.000 nadeliger geworden. De voorziening verliezen grondexploitatie is met een gelijk bedrag verhoogd.

-	Indexering	-/-	58.000
-	Kosten-rentestijging	+/+	10.000
	Totaal	-/-	48.000

Het voorlopig negatief eindresultaat bedraagt afgerond € 1.069.000.

Actief (agrarisch) bedrijventerrein

Kern Panningen

Industrieterrein Panningen fase 1,2,3
In 2022 is een aangrenzend agrarisch bedrijf gekocht. Hiervoor heeft uw raad op 19 april 2022 een aangepaste grondexploitatie vastgesteld.
De uitvraag voor een bureau dat ons ondersteund met de planuitwerking van het uitbreidingsgebied is inmiddels uitgezet. Naar verwachting is in 2023 de verdere planuitwerking.
In 2022 is ook het pachtcontract met de pachter van de aanwezige kas afgekocht. Deze is wederom verpacht aan de aangrenzende agrariër met betere pachtvoorwaarden. Zoals aangegeven bij het raadsvoorstel van april 2022 wordt de aankoop deels betaald in grond. Dit was financieel technisch niet juist opgenomen. Dit is nu gecorrigeerd waarmee de bedragen van de verwervingen zijn verhoogd maar ook de opbrengst is verhoogd.
Per saldo een voordeel van € 356.000.

Financieel zijn er verder geen bijstellingen geweest als de aanpassing van de parameters voor indexering en kosten-, opbrengsten- en rentestijging. Hierdoor is het resultaat met afgerond € 73.000 voordeliger geworden.

-	Indexering	-/-	220.000
-	Kosten-rentestijging	-/-	173.000
-	Opbrengstenstijging	+/+	123.000
-	Afkoop pacht	+/+	12.000
-	Verkoop agrarisch perceel tegen taxatiewaarde	-/-	25.000
-	Aanpassing verwerving/verkoop	+/+	356.000
	Totaal	+/+	73.000

Het positief resultaat bedraagt nu op eindwaarde afgerond € 1.142.000.

Bedrijvenpark JF Kennedylaan
Er is nu nog 1 kavel, groot ongeveer 1.335 m2, die verhuurd is tot en met 2023.
Financieel zijn er verder geen bijstellingen geweest als de aanpassing van de parameters voor indexering en kosten- en rentestijging. Hierdoor is het resultaat met afgerond € 11.000 nadeliger geworden.

-	Indexering	-/-	3.000
-	Kosten-rentestijging	-/-	8.000
	Totaal	-/-	11.000

Het voorlopig positief eindresultaat bedraagt afgerond € 2.986.000.

Volgens de voorschriften van het BBV is het verplicht om een tussentijdse winstneming te doen volgens de eerder vermelde POC-methode. Voor deze grondexploitatie houdt dit in dat er € 2,9 miljoen aan winst genomen moet worden. Dit is gelijk als bij de vorige herziening.

Kern Meijel

Uitbreiding bedrijventerrein De Wielen
Een voorbereidingskrediet is in december 2021 toegekend. Naar verwachting wordt uw raad eind 2023/begin 2024 een grondexploitatie voorgelegd.

Kern Maasbree

Verdere uitbreiding handelsterrein de Schor
Een voorbereidingskrediet is in december 2021 toegekend. Naar verwachting wordt uw raad in 2024 een grondexploitatie voorgelegd.

Faciliterend woningbouw

Kern Meijel

Meijel Oost
Het gebied is opgesplitst in 2 deelgebieden, Kapelkeshof (voorheen locatie Frikandellenfabriek Beckers) en De Hoek (voorheen locatie Zanderink).

Het Plan Kapelkeshof wordt ontwikkeld door Focus Projectontwikkeling & Vastgoed BV. De verantwoordelijkheid hiervoor is in het rekeningjaar overgedragen aan Driessen de Pannen BV. Dit plan omvat in totaal 71 wooneenheden, bestaande uit 6 eengezinswoningen, 6 patiowoningen, 8 starterswoningen en 3 appartementencomplexen. Van deze 3 appartementencomplexen omvatten 2 complexen reguliere koopappartementen (in totaal 28) en 1 complex 23 zorgappartementen (voor begeleid wonen). Deze zorgappartementen zijn in samenspraak met een zorgaanbieder en de ontwikkelaar tot stand gekomen.

De woningen en 1 appartementencomplex zijn al enige tijd gereed. Het andere appartementencomplex en complex van zorgappartementen zijn nu in aanbouw. De verwachting is dat deze in de 2e helft van 2023 gereed komen.

Het plan De Hoek wordt ontwikkeld door Mulleners Vastgoed BV. De woningen zijn in 2021 alle gereed gekomen of tenminste in aanbouw genomen. De ontwikkelaar is begin 2022 gestart met het woonrijp maken van het project. Na de onderhoudstermijn wordt het openbaar gebied aan de gemeente overgedragen.

Het project Meijel-Oost kent eind 2022 een batige boekwaarde van afgerond € 92.000.
Het voorlopig negatief eindresultaat bedraagt afgerond € 41.000.

Startebos fase 2-4
Het openbaar gebied van fase 3 is in 2022 overgedragen naar de gemeente. Hierdoor kan het project financieel-administratief worden afgesloten. Het verwachte nadelige eindresultaat bedroeg € 52.000. Het project sluit met een nadelig eindresultaat van afgerond € 47.000 welk resultaat gedekt wordt door de voorziening verliezen grondexploitaties.

Kern Helden

Plan Weidebos (voorheen RvR 2e tranche De keup e.a.)
In plan Weidebos zijn de in totaal 34 kavels allemaal verkocht. Bijna alle woningen in de eerste fase zijn al gereed en bewoond en ook in de tweede fase wordt al volop gebouwd en gewoond. De planning van de ontwikkelaar Ruimte voor Ruimte Limburg CV is om na de zomer van 2023 te beginnen met het woonrijp maken van het gebied. Het project kent eind 2022 een batige boekwaarde van afgerond € 31.000. Het voorlopig positief eindresultaat bedraagt afgerond € 19.000.

De Moennik
De bouw van de 9 woningen op het achter terrein is afgerond. Er loopt nog een beroepszaak met de vorige eigenaar over de verkoop van de grond. De rechtbank heeft ons in het gelijk gesteld. De vorige eigenaar, de tegenpartij is in hoger beroep gegaan bij het Gerechtshof. Voor de kosten van de juridische begeleiding van de beroepszaak is een bedrag opgenomen. Met de mogelijke opbrengst is uit voorzichtigheidsprincipe geen rekening gehouden. Het project kent eind 2022 een batige boekwaarde van afgerond € 101.000. Het voorlopig positief eindresultaat bedraagt afgerond € 5.000.

Dörper Toore
Het plan wordt ontwikkeld door Janssen de Jong Planontwikkeling. In 2022 zijn de laatste woningen door de ontwikkelaar opgeleverd. Naar verwachting start de ontwikkelaar in 2023 met het woonrijp maken van het project. Na de onderhoudstermijn wordt het openbaar gebied aan de gemeente overgedragen.
Het project kent eind 2022 een batige boekwaarde van € 72.000. Het voorlopig positief eindresultaat bedraagt afgerond € 53.000.

Schrames
Het plan Schrames werd geëxploiteerd door Jongen Projectontwikkeling. In 2022 zijn de laatste woningen opgeleverd. Het plan is inmiddels woonrijp gemaakt. Na de oplevering en de onderhoudstermijn worden de gedeelten van het openbaar gebied die nog niet zijn overgedragen aan de gemeente overgedragen. Het plan wordt bij de jaarrekening 2022 afgesloten.
Het positief resultaat van afgerond € 216.000 wordt toegevoegd aan de reserve infrastructurele werken omdat de ontwikkelaar hier ook aan heeft bijdragen.

Kern Maasbree

Dörperfeld (Ruimte voor ruimte 2e tranche)
Dit plan van Ruimte voor Ruimte omvat 75 woningen. De laatste woningen worden gerealiseerd. De eindoplevering van het openbaar gebied heeft plaatsgevonden, vervolgens is het openbaar gebied overgedragen aan de gemeente. Per saldo is dit project financieel afgesloten met een negatief saldo van afgerond € 26.900 ten laste van de voorziening verliezen grondexploitaties (geraamd was een tekort van € 32.500 ten laste van deze voorziening).

Faciliterend (agrarische) bedrijventerrein

Kern Grashoek

Kievit
De gronden zijn in 2020 verkocht aan een aangrenzend tuinbouwbedrijf. Conform overeenkomst ontvangen wij een bijbetaling op het moment dat er een omgevingsvergunning voor de bouw wordt aangevraagd op het perceel. Momenteel is er nog geen omgevingsvergunning verleend. Het project kent eind 2022 een batige boekwaarde van € 21.000. Het voorlopig positief eindresultaat bedraagt afgerond € 394.000.

Kern Maasbree

Kassengebied Siberië III&IV
De uitwerking van de afspraken zoals vastgelegd in de Locatieontwikkelingsovereenkomst (LOK) uit 2009 zijn nagenoeg gereed. Er moeten enkel nog civieltechnische werkzaamheden worden uitgevoerd bij de locatie Willekamp. De insteek van de ontwikkelaar was in 2016 om deze werkzaamheden te combineren, mede in relatie tot de verkoop van de bedrijfskavels. Omdat de verkoop van de bedrijfskavels stagneerde bleef dit onderdeel van de post “uit te voeren civieltechnische werken” openstaan als verplichting. Door de ontwikkelaar worden andere mogelijkheden onderzocht voor deze locatie. Tot die tijd dient de LOK en het Exploitatieplan Siberië als “stok achter de deur” te fungeren voor het kostenverhaal.

Andere zaken die ook nog spelen zijn de afwikkeling bepaling hoogte planschadevergoeding, welke voor rekening van de projectontwikkelaar komt. Voor zowel de planschade-afwenteling alsook de nakoming van de inrichting van het gebied Willekamp is een garantstelling in de vorm van een depot-overeenkomst bij een notaris afgesloten.

De boekwaarde van het project is € 0 (waarbij al eerdere verliezen zijn afgeboekt). De nog te maken kosten betreft voornamelijk inzet van uren, die niet meer verhaald kunnen worden. Het verwachte nadelige eindresultaat wordt ingeschat op ongeveer 100 uur is € 25.000.

Reserves, voorzieningen en risico’s
Grondbeleid gaat gepaard met grote financiële kansen en risico’s. Voor verliesgevende actieve projecten wordt een voorziening gevormd ter hoogte van het tekort op eindwaarde.
Voor faciliterende projecten wordt de voorziening verhoogd met de boekwaarde van deze projecten per 31-12-2022 waarbij nog geen definitieve overeenstemming is met de ontwikkelaar. Zo hebben wij, mocht het onverhoopt niet tot een ontwikkeling komen, voldoende middelen gereserveerd om de gedane lasten te kunnen dekken. Als de kosten van het project na verloop van tijd niet kostendekkend blijkt, en niet meer extra te verhalen zijn, wordt het tekort op eindwaarde eveneens opgenomen in de te verwachten mutaties ten laste van de voorziening.

Voorziening verliezen grondexploitatie
Voor specifieke grondexploitatieprojecten waarvan een verlies wordt verwacht dient een voorziening te worden getroffen voor de omvang van het verwachte verlies.

De opbouw van de voorziening wordt in onderstaande tabel weergegeven.

project	Aanwezige 1-1-2022	In 2022 aangevuld	Benut 2022	Te muteren	Benodigde 31-12-2022
Actieve projecten					
Egchel Hook (Egchel-noord)	1.036.924			3.405	1.040.329
Herinvulling vm VMBO locatie	1.021.303			47.452	1.068.755
Dorpshart Grashoek	78.201			24.967	103.168
Giel Peetershof	12.096			34.142	46.238
Faciliterende projecten					
Meijel-Oost	41.168			0	41.168
Kassengebied Siberië III&IV Maasbree	0			25.000	25.000
Algemene planschades					
Planschades	59.275			0	59.275
Afgesloten (af te sluiten) project(en)/ontwikkelingen					
RvR 2e tranche Dörperfeld Maasbree	32.500		26.867	-5.633	0
Startebos fase 2 - 3	52.279		47.057	-5.222	0
	2.333.746	0	73.924	124.111	2.383.933

Het verloop van deze voorziening in 2022 staat in onderstaande tabel.

Voorziening verliezen grondexploitaties	**2022**
stand per 1-1	2.333.746
stortingen:	
-	0
onttrekkingen:	
- afsluiten Dörperfeld Maasbree	26.867
- afsluiten Startebos Meijel	47.057
stand per 31-12	2.259.822
Stand moet zijn volgens jaarrekening 2022	**2.383.933**
Mutatie 2022 ten laste van de reserve risico's grondexploitatie	124.111

De voorziening verliezen zou naar aanleiding van de resultaten 2022, mede als gevolg van de wijzigingen wetgeving BBV € 2.383.933 moeten zijn. De stand na mutaties 2022 is afgerond € 2.259.822 waardoor er afgerond € 124.111 bijgestort moet worden. Conform de nota reserves en voorzieningen is dit ten laste van de reserve risico's grondexploitaties gegaan.

Reserve risico's grondexploitatie
De risicoreserve grondexploitatie dient om de risico's van de grondexploitaties af te dekken. De reserve risico's grondexploitaties moet groot genoeg zijn om de grondexploitatie op reguliere wijze te laten functioneren.

Het verloop van deze reserve in 2022 staat in onderstaande tabel.

Mutatie reserve risico grondexploitatie	**2022**
stand per 1-1	4.414.760
waarvan Hart voor Maasbree € 1.013.437,70	
(waarvan aandeel POC-winst € 3.881.140,31)	
stortingen:	
- POC-winst 2022 In den Bosch	216.400
- POC-winst 2022 IT Panningen	-30.000
- afroming reserve fonds strategische verwervingen	243.955
onttrekkingen:	
- aandeel Hart voor Maasbree naar algemene reserve	1.013.437
- doorontwikkeling Heierhof Kuukven	87.353
- woningbouwplan Panningen-zuid	21.932
- mutatie voorziening verliezen grondexploitaties	124.111
stand per 31-12	3.598.283
Aanvulling reserve tlv algemene reserve	
Afroming reserve ten gunste van de gewone dienst	
Stand reserve 31-12	**3.598.283**
(waarvan aandeel POC-winst € 4.067.540,43)	

Van deze reserve is middels raadsbesluit(en) reeds geclaimd:

	budget	Besteed t/m 2022	Restant 31-12-2022	Raad
- Doorontwikkeling Heierhof Kuukven	285.000	103.741	181.259	6-7-2021 31-01-2023
- Voorbereidingskrediet woningbouw Panningen zuid	110.000	28.932	81.068	6-7-2021
- Voorbereidingskrediet uitbreiding De Schor	120.000	2.185	117.815	21-12-2021
- Voorbereidingskrediet uitbreiding De Wielen	100.000	51.210	48.790	21-12-2021
Nog te onttrekken			247.673	

Omvang weerstandvermogen (reserve en voorziening)
De gemeente Peel en Maas heeft ervoor gekozen om het weerstandsvermogen te bepalen via de IFLO-norm (Inspectie Financiën Lagere Overheden). De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarden van (nog) in exploitatie te nemen complexen en de te maken kosten. De norm bedraagt:

- 10% van de boekwaarden van de exploitaties plus
- 10% van (nog) te maken kosten in de exploitaties.

De IFLO-norm houdt rekening met de toekomstige verplichtingen bij een lopende exploitatie.

ultimo	Boekwaarde	10 % van de BW	Nog te maken kosten	10 % van de nog te maken kosten	benodigde reserve	Aanwezige reserve + voorziening
2022	2.897.851	289.785	5.473.693	547.369	837.154	5.982.216
2023	3.408.169	340.817	3.414.974	341.497	682.314	
2024	1.251.363	125.136	2.578.339	257.834	382.970	
2025	2.384.986	238.499	1.154.461	115.446	353.945	
2026	2.722.842	272.284	70.562	7.056	279.340	

De voorziening verliezen grondexploitaties is op dit moment afgerond € 2.384.000. De stand van de reserve risico's grondexploitatie bedraagt na afroming € 3.598.000. Vergelijken wij beiden met het benodigde weerstandsvermogen (€ 837.000) dan is dit ruimschoots voldoende. Geconcludeerd kan worden dat de huidige stand van de bestemmingsreserve en voorziening voldoet aan de IFLO norm. De IFLO-tabel laat zien dat op langere termijn een lager weerstandsvermogen nodig is en dat hierdoor ook op termijn aan de norm kan worden voldaan. Echter bovenstaande berekening gaat uit van de reeds in exploitatie genomen projecten. Wanneer nieuwe projecten opgepakt gaan worden – wat nu speelt - zal dit ook zijn weerslag krijgen op het benodigd weerstandsvermogen in de jaarschijven.

Door de nieuwe methodiek van winstnemen via de POC-methode (toegepast met ingang van de jaarrekening 2017) moeten gemeenten eerder winst nemen bij actieve projecten dan dat deze winst feitelijke (cashflowmatig) gerealiseerd is. Op het moment dat een winstgevende grondexploitatie verslechterd ontstaat door de POC-methode een risico dat reeds genomen winsten weer uit de reserves moeten worden onttrokken.
Bij winstneming worden eerst de bijdrages aan de ruimtelijke ontwikkelingen: fonds infrastructurele werken en herstructureringsfonds voldaan, het restant van de winstneming wordt toegevoegd aan de reserve risico's grondexploitatie. Als zich onvoorziene omstandigheden voordoen, dan zal dit invloed hebben op de winstverwachting en als eerste merkbaar zijn in een negatieve dotatie in de reserve risico's grondexploitatie.

Onderstaand overzicht geeft het aandeel POC winst weer van niet afgesloten actieve projecten in de reserve risico's grondexploitatie, ook wordt het verschil met de huidige boekwaarde inzichtelijk gemaakt:

Plan	Totale POC-winst **per 31.12.2022**	Aandeel POC-winst in reserve grex **per 31.12.2022**	Boekwaarde **per 31.12.2022**	verschil boekwaarde versus **POC-winst in reserve grex**
Bedrijvenpark Kennedylaan	2.900.000	2.393.600	2.900.786	507.186
In den Bosch	2.590.000	1.280.120	2.629.945	1.349.825
Industrieterrein Panningen fase 1,2,3 geconsolideerd	800.000	393.820	-/-1.519.884	-/-1.913.704
stand per 31-12	**6.290.000**	**4.067.540**	**4.010.846**	**-56.694**

Uit bovenstaand schema blijkt dat - vergeleken met de situatie voor 2017 – POC-winst ook wordt genomen indien de boekwaarde van het project nog negatief is.
Vanuit voorzichtigheid is dat voor het bepalen van de aanwezige weerstandscapaciteit geen wenselijke situatie. Het risico op terugname van reeds genomen, maar niet gerealiseerde, winsten is aanwezig.
Om te bepalen of de reserve risico's grondexploitaties niet te hoog is naarmate het doel van de reserve is een berekening opgesteld om het maximum van de reserve te bepalen. In de nota reserves en voorzieningen 2021 is bepaald dat het maximum voor 4 jaar bepaald is op € 3.000.000. Om vast te stellen wat het huidige maximum is wordt de volgende berekening gevolgd:

1. Minimum van de reserve bedraagt € 2.000.000
2. Plus 2 maal de IFLO-norm
3. Plus saldo genomen POC-winst in de reserve grondexploitatie versus boekwaarde betreffende plannen.

Eind 2022 betekend dit:

-	Minimumsaldo	€	2.000.000
-	2 x IFLO	€	1.674.308 +/+
-	POC- winst versus boekwaarde	€	56.694 +/+
	Maximum aanwezige reserve risico's grondexploitaties	€	3.731.002

Het bepaalde maximum ligt boven het maximum van € 3.000.000 zoals opgenomen in de nota reserves en voorzieningen 2021. Dit houdt in dat het maximum van € 3.000.000 als opgenomen in de nota reserves en voorzieningen eigenlijk te laag is ten opzichte van het wenselijke bedrag. Aangezien het maximum voor 4 jaar vaststaat (tot en met 2025) wordt het maximum van de reserve uit de nota reserves en voorzieningen niet aangepast. Wel wordt de reserve niet afgeroomd omdat de reserve onder bovenstaand nieuw berekende maximum ligt.

De aanwezige reserve bedraagt € 3.598.283 waardoor het maximum niet wordt overschreden en er afroming dient plaats te vinden.
Het af te romen bedrag bedraagt dan:

Aanwezige reserve risico's grondexploitaties	€	3.598.283
Benodigd conform berekening jaarrekening 2022	€	3.731.002 -/-
Tekort	€	132.718 -/-

Het tekort wordt niet aangevuld uit de algemene reserve omdat de aanwezige reserve risico's grondexploitaties nog boven het maximum ligt van het bij de nota reserves en voorzieningen 2021 voor 4 jaar vastgestelde maximum.

Reserve Fonds infrastructurele werken
Deze reserve is ter dekking van kosten voor uitgaven zoals benoemd in artikel 6.2.5. van het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO) zoals aanleg van infrastructurele werken, openbare verlichting, brandkranen en speelvoorzieningen.
Deze reserve dient ter dekking van uitgaven die in de toekomst (mogelijk) gemaakt worden maar nog niet gerelateerd zijn aan een plan.
De gelden in deze reserve zijn voor een groot deel door derden beschikbaar gesteld voor de doelen zoals aangegeven. Als deze niet worden besteed voor het doel dan dienen deze terugbetaald te worden aan degene die ze betaald hebben.

Het verloop van deze reserve in 2022 staat in onderstaande tabel.

Mutatie reserve fonds infrastructurele werken	**2022**
stand per 1-1	1.266.527
stortingen:	
- toevoeging rente aan reserve	6.966
- stortingen uit anterieure overeenkomsten	25.987
- Poc-winst 2022 In den Bosch	143.600
- toevoeging afsluiten project Schrames	216.214
onttrekkingen:	
- project Kwistbeek	26.697
stand per 31-12	**1.632.596**
(waarvan POC-winst € 575.564,57)	

Van het restantbedrag is middels raadsbesluiten reeds geclaimd:

	budget	Besteed t/m 2022	Restant 31-12-2022	Raad
- Ontsluiting Napoleonsbaan-Kuukven	1.068.000	901.536	166.464	23nov.2010/ 1e berap 2015+2016 +2e berap 2021
- Structuurvisie kernen en bedrijventerreinen	50.000	37.618	12.382	31-3-2015
- Centrum Helden	85.000	85.000	0	17-12-2019
- Project Kwistbeek	204.255	26.697	177.558	21-1-2020
- voorbereidingskrediet ontsluiting IT De schor	100.000	7.841	92.159	21-12-2021
Nog te onttrekken			448.563	

Herstructureringsfonds
Het herstructureringsfonds is ter dekking van geplande uitgaven op het gebied van de herstructurering kernen, buitengebied en bedrijventerreinen.
De gelden in deze reserve zijn deels door derden beschikbaar gesteld voor de doelen zoals aangegeven. Als deze niet worden besteed voor het doel dan dienen deze terugbetaald te worden aan degene die ze betaald hebben. Door de toekomstige verwachte bevolkingskrimp is verwachting dat de toekomstige herstructureringsopgave steeds groter zal worden.

Het verloop van deze reserve in 2022 staat in onderstaande tabel.

Mutatie reserve herstructurering	**2022**
stand per 1-1	2.183.712
stortingen:	
- toevoeging rente aan reserve	21.837
- stortingen uit anterieure overeenkomsten	21.995
onttrekkingen:	
- overheveling voorb.krediet VMBO naar reserve dekking kapitaallasten	67.003
stand per 31-12	**2.160.541**
(waarvan POC-winst € 684.435)	

Van het restantbedrag is middels raadsbesluiten reeds geclaimd:

	budget	Besteed t/m 2022	Restant 31-12-2022	Raad
- Dörper Toore	47.241		47.241	17-12-2009
- Voorbereidingskrediet VMBO/Piushof	90.000	90.000	0	23-5-2017
- uitwerken toekomstbestendige bedrijventerreinen	25.000		25.000	12-11-2019
- sanering /BP wijziging De Keup	35.000	35.000	0	22-9-2020
- Dorpsstraat 26 te Meijel	50.000	0	50.000	23-3-2021
Nog te onttrekken			122.241	

Bijdrage in de ruimtelijke ontwikkeling
Deze reserve kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling dient ter dekking van geplande uitgaven op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen.
In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan een bijdrage gevraagd worden voor ruimtelijke ontwikkelingen die niet behoren tot het plangebied.
In 2022 zijn onderstaande bijdragen uit overeenkomsten geëffectueerd c.q. de middelen ingezet.

Kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling	**2022**
stand per 1-1	240.574
stortingen:	
- rentetoerekening	2.406
- stortingen uit anterieure overeenkomsten	68.940
onttrekkingen:	
- Kwistbeek	37.298
stand per 31-12	**274.621**

Van het restantbedrag is middels raadsbesluit(en) reeds geclaimd:

	budget	Besteed t/m 2022	Restant 31-12-2022	Raad
- Project Kwistbeek	192.747	192.747	0	21-1-2020

Gelden voor investeringen in glastuinbouwgebied Tangbroek
Bij raadsbesluit van 22 mei 2012 is de structuurvisie Tangbroek vastgesteld. Deze structuurvisie voorziet in een aantal aanpassingen in de openbare ruimte (wegen, groen, water). De meeste activiteiten zijn inmiddels afgerond. Om een 3-tal activiteiten uit deze structuurvisie te bekostigen wordt kostenverhaal gepleegd. Inmiddels is de eerste bijdrage ontvangen.

Reserve glastuinbouwgebieden	**2022**
stand per 1-1	331.188
stortingen:	
- rentetoerekening	3.312
- dotatie aan reserve (jaarlijks)	50.000
onttrekkingen:	
- ter dekking kapitaallasten investeringen Tangbroek	13.400
stand per 31-12	**371.100**
(waarvan dekking voor kapitaallasten € 304.447)	
(waarvan voor extra investeringen Tangbroek € 66.523)	

Besteding van de in 2021 ontvangen gelden voor extra investeringen dient plaats te vinden ten behoeve van de activiteiten opgenomen in de structuurvisie Tangbroek. De overige gelden dienen, tezamen met de jaarlijkse dotatie, ter dekking van de kapitaallasten van eerdere investeringen.

Fonds strategische verwervingen
De reserve dient ter dekking van kosten die voortkomen uit (grond)verwervingen die nodig zijn om strategische redenen en aanloopkosten van strategische grondverkopen.
De reserve wordt gevoed door de boekwinsten van verkochte niet strategische gronden en onroerende zaken toe te voegen. Conform de nota grondbeleid 2022 zal het fonds gevuld worden tot maximaal € 500.000, bij overschrijding van dit maximum worden gelden overgeheveld naar de reserve risico's grondexploitaties.

Reserve fonds strategische verwervingen	**2022**
stand per 1-1	489.006
stortingen:	
- verkoop reststroken	60.538
- verkoop RvR kavels	448.442
- verkoop deel Piushof	115.000
- verkoop school Koningslust	146.859
- verkoop overig	32.899
onttrekkingen:	
- aankoop Kaumeshoek	159.324
- kosten landbouwgronden	52.507
- kosten reststroken	47.295
- kosten RvR kavels	34.219
- kosten Piushof	1.140
- algemene kosten	171.330
- kosten vm Scholen	76.448
- kosten vm vrachtwagenparkeerplaats Kessel	4.423
- voorbereidingskrediet inbreiding Kerkstraat Meijel	2.103
stand per 31-12	743.955
Stand maximum	**500.000**
Afroming naar reserve risico's grondexploitatie	243.955

Van het restantbedrag is middels raadsbesluit(en) reeds geclaimd:

	budget	Besteed t/m 2022	Restant 31-12-2022	Raad
- Voorbereidingskrediet inbreiding Kerkstraat Meijel	50.000	7.550	42.450	6-7-2021

Reserve Parkeerfonds

Dekking van gemeentelijke kosten voor het aanleggen van openbare parkeerplaatsen in centra van de verschillende kernen. Initiatiefnemers van ontwikkelingen in centra kunnen, als zij niet kunnen voldoen aan de parkeernorm, een bijdrage doen aan het fonds. Vervolgens realiseert de gemeente deze parkeerplaatsen binnen bepaalde afstandsnorm in de openbare ruimte. De basis van deze bijdrage is gelegd in de nota kostenverhaal.

Reserve parkeerfonds	**2022**
stand per 1-1	21.059
stortingen:	
- rentetoerekening	211
- stortingen uit anterieure overeenkomsten	2.066
onttrekkingen:	
-	
stand per 31-12	**23.336**

Voorziening kosten afgesloten grondexploitaties
Bij de jaarrekening 2021 zijn vier projecten afgesloten waarbij enkel nog afwerking van een beperkt openbaar gebied nodig is. Aangezien het een beperkt deel bevat is een inschatting gemaakt van de nog te maken kosten. Deze zijn ten laste van het project gebracht en overgeheveld naar een ingestelde aparte voorziening voor het afwerken van afgesloten grondexploitaties. Hierdoor zijn de betreffende grondexploitaties afgesloten. In 2022 zijn voor een 3-tal projecten kosten ten laste van deze voorziening gekomen. Eind 2022 staan voor een 3-tal voormalige projecten nog ramingen in de voorziening.

Voorziening kosten afgesloten grexen	**2022**
stand per 1-1	113.606
stortingen:	
-	
onttrekkingen:	
- groen en inritten vm St. Josephschool	3.699
- groen, verlichting, leidingwerk etc. uitbreiding IT De Schor	13.412
- groen, verlichting etc Heierhof Kuukven fase 2	15.294
stand per 31-12	**81.202**
waarvan	
- groen en inritten IT De Wielen IV: € 35.000	
- groen en inritten vm St.Josephschool: € 36.301	
- groen, verlichting, leidingwerk etc.uitbr.IT De Schor: € 9.901	

Grondbank

In de grondbank Peel en Maas zit (strategisch) verworven onroerend goed waar nog geen definitieve ontwikkeling voor plaatsvindt. De grondbank is als volgt samengesteld:

Overzicht boekwaarde grondbank Peel en Maas			**oppervlakte m2**	**waarde per m2**
Praktijkruimte JF Kennedylaan 94 opgave B&U Panningen	223.000	bedrijfspand	630,00	353,97
Totaal waarde bedrijfspanden	223.000			
Geliberaliseerde pacht (vm gemeente Helden)	1.203.4500	grond	722.848	1,66
Reguliere verpachtingen (vm gemeente Helden)	897.056	grond	1.025.207	0,88
Perceel H 979	99.975	grond	19.975	5,01
Perceel H 197, 198 en 199	182.005	grond	36.401	5,00
Perceel M 130 pachtvrij gemaakt	162.721	grond	46.710	3,48
Giel Peetershof fase 2	1.435.100	grond	33.011	43,47
Perceel G 4872 en 5045 (vm basisschool Panningen-zuid)	180.553	grond	7.324	24,65
Terrein Loosteeg voormalig Gourmetsalades Panningen	62.192	grond	11.960	5,20
Perceel V 292	21.914	grond	3.424	6,40
Perceel W 847	51.072	grond	8.512	6,00
Gronden LOG	791.126	grond	97.211	8,14
Perceel D 2144	189.533	grond	32.510	5,83
Perceel vm postkantoorlocatie	421.460	grond	1.472	286,32
Perceel W 253	104.982	grond	17.497	6,00
Perceel D 5139	23.649	grond	9.621	2,46
Regulier verpachtingen Kessel	43.338	grond	49.529	0,88
Geliberaliseerde pacht Meijel	29.261	grond	54.986	0,53
Reguliere verpachtingen Meijel	81.741	grond	93.418	0,88
Kavelruil Meijel D 260	53.900	grond	15.400	3,50
Kavelruil Meijel akte 24-5-2019 D 397	51.687	grond	8.270	6,25
Kavelruil Meijel akte 24-5-2019 D 398	39.375	grond	6.300	6,25
Kavelruil Meijel akte 24-5-2019 D 1457	88.563	grond	14.170	6,25
Kavelruil Meijel akte 24-5-2019 D1458	90.063	grond	14.410	6,25
Kavelruil Meijel D 2194	0	grond	0	0,00
Kavelruil Meijel D 2196	0	grond	0	0,00
Perceel E 2979	0	grond	0	0,00
Perceel Berkenheg Meijel	4.723	grond	1.000	4,72
R 253 nabij uitbreiding De Schor te Maasbree	41.492	grond	47.227	0,88
R 586 achter Rena nabij De Schor te Maasbree	1.564	grond	1.780	0,88
V 328 Rinkesfort te Maasbree (toek.natuurontw.)	2.636	grond	3.000	0,88
R 287 nabij uitbreiding De Schor te Maasbree	5.280	grond	6.010	0,88
Percelen R 286 en R 864 nabij De Schor	41.536	grond	23.734	1,75
Reguliere verpachtingen Maasbree/Baarlo	114.999	grond	131.427	0,88
Grondexploitatie Meuleveld 2e fase	423.454	grond	30.008	14,11
Grondexploitatie Kuukven fase 5 en 3 omliggend terrein	387.530	grond	31.981	12,12
Perceel T 677 (ruimte voor ruimte-kavel)	0	grond	0	
R 386 en R 453 ten noorden van de Schorweg	60.023	grond	8.003	7,50
Totale waarde gronden	**7.387.952**		2.614.336	2,83
Totale waarde grondbank 31-12-2022	**7.610.952**			

De gronden worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde of lagere marktwaarde.
Door de aan/verkoop van niet strategische gronden zal de boekwaarde van de grondbank toe/afnemen. De gemiddelde boekwaarde van de gronden bedraagt per 31-12-2022 € 2,83 per m2.

project	BW	2022	2022	BW	2023	2023	BW	2024	2024	BW	2025	2025	BW	2026	2026	BW	rest.	rest.	Resultaat	Jaar
	1-1-2022	vermeerd.	vermind.	1-1-2023	vermeerd.	vermind.	1-1-2024	vermeerd.	vermind.	1-1-2025	vermeerd.	vermind.	1-1-2026	vermeerd.	vermind.	1-1-2027	vermeerd.	vermind.	eind	einde
Actieve projecten																				
Egchel Hook	-1.135.330	17.462	3.681	-1.149.110	68.019	176.800	-1.040.328													2023
Giel Peetershof fase 1	-88.265	25.228	122.000	8.507	254.805	200.061	-46.237													2023
Dorpshart Grashoek	-12.760	13.100	202.336	176.476	280.915	1.271	-103.169													2023
Bedrijvenpark Kennedylaan	2.879.955	2.133	22.963	2.900.786	57.634	142.374	2.985.526													2023
Beringe De Groene Pijl	158.619	23.556	222.422	357.486	356.893	2.574	3.166													2023
Herontwikkeling vm VMBO locatie	-684.718	191.636	370.000	-506.354	675.319	331.500	-850.172	487.935	269.354	-1.068.754										2024
In den Bosch Maasbree	1.146.975	172.267	1.655.238	2.629.945	150.693	543.841	3.023.092	145.934	206.435	3.083.594	151.901	116.383	3.048.077	132.293	21.946	2.937.731				2026
Industrieterrein Panningen fase 1,2,3	-374.488	1.516.057	370.661	-1.519.884	214.441	1.170.615	-563.711	202.767	3.000	-763.477	1.271.976	1.372.362	-663.091	951.606	1.399.809	-214.889	70.562	1.427.806	1.142.355	2027
	616.723	1.961.439	2.969.301	2.897.851	2.058.719	2.569.035	3.408.169	836.636	478.789	1.251.363	1.423.877	1.488.745	2.384.986	1.083.899	1.421.755	2.722.842	70.562	1.427.806	1.142.355	
(verwachte) winstnames				0			2.988.693			0			0			2.937.731			1.142.355	
(verwachte) verliesnames				0			-1.189.733			-1.068.754			0			0			0	

project	BW	2022	2022	BW	2023	2023	BW	rest.	rest.	Resultaat	Jaar
	1-1-2022	vermeerd.	vermind.	1-1-2023	vermeerd.	vermind.	1-1-2024	vermeerd.	vermind.	eind	einde
Faciliterende projecten											
Startebos fase 2 - 4	-45.279	3.564	48.843	0							2022
Schrames	214.073	216.214	2.141	0							2022
RvR 2e tranche Dörperfeld Maasbree	-23.532	3.335	26.867	0							2022
Locatie Baarkampstr-Schijfweg Zuid plan Molengaerde (Kessel)	5.174	120	23.660	28.714	10.000	0	18.714				2023
RvR 2e tranche De keup e.a.	33.599	2.483	0	31.116	12.500	0	18.616				2023
Kievit	20.987	316	0	20.671	9.000	382.320	393.991				2023
De Moennik	121.829	20.898	0	100.931	96.388	0	4.543				2023
Meijel Oost	101.192	9.534	0	91.659	132.827	0	-41.168				2023
Dörper Tore (Helden)	72.606	361	0	72.245	19.000	0	53.245				2023
Kassengebied Siberië III&IV Maasbree	0	956	956	0	1.940	940	-1.000	24.000	0	-25.000	2024
	500.649	257.780	102.467	345.336				24.000	0	-25.000	

G Lokale heffingen

Algemeen / visie
Voor riolering en afval zijn de tarieven gebaseerd op het uitgangspunt van kostendekkendheid. Met betrekking tot riolering geldt dat op basis van het GRP 2017-2021 over een periode van 80 jaar de kostendekkendheid is bepaald. Vanaf 2020 wordt rioolrecht volledig geheven bij eigenaren in plaats van gebruikers.

Voor de OZB opbrengsten geldt dat er een opbrengstenstijging van 2,0% is opgenomen in de begroting 2022. Dit betreft de stijging exclusief de areaaluitbreiding. De opbrengsten die voortkomen uit OZB vormen voor de gemeente algemene opbrengsten die vrij mogen worden ingezet. Bij de berekening van de jaarlijkse OZB tarieven wordt behalve de gewenste opbrengststijging ook de waardeontwikkeling van het onroerend goed meegenomen.

In 2022 is aan lokale heffingen een bedrag van ruim € 18,8 miljoen begroot aan inkomsten. De werkelijke opbrengst lokale heffingen in 2022 is ruim € 19,3 miljoen. In werkelijkheid is ongeveer € 500.000 meer aan opbrengst gerealiseerd. Dat wordt met name veroorzaakt door een hogere opbrengst verblijfsbelasting (€ 300.000) en hogere baten OZB (€ 160.000) en rioolrecht (€ 60.000).
In de onderstaande grafiek is per opbrengstsoort het verschil tussen begroot en werkelijk zichtbaar:

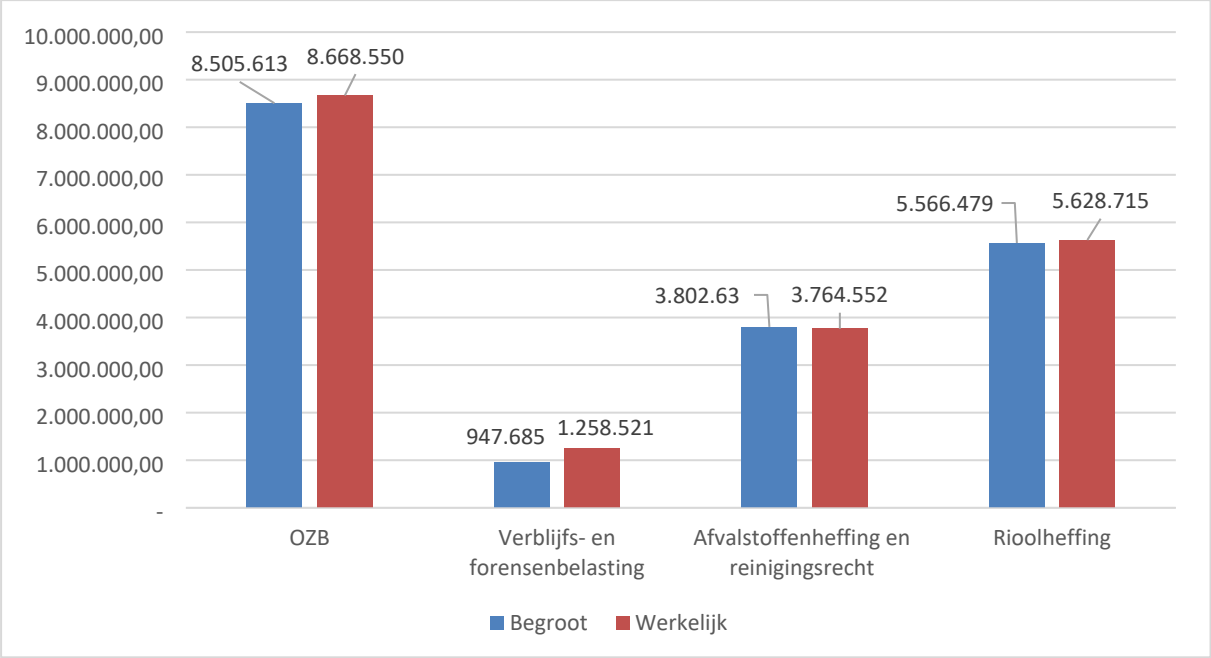

	BOEKJAAR 2022			
	Begroot	Werkelijk	Afwijking	%
OZB	8.505.613	8.668.550	162.937	1,88%
Verblijfs- en forensenbelasting	947.685	1.258.521	310.836	24,70%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	3.802.637	3.764.552	-38.085	-1,01%
Rioolheffing	5.566.479	5.628.715	62.236	1,11%
	18.822.414	**19.320.338**		

In deze paragraaf worden de afzonderlijke onderdelen nader toegelicht.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
Vanaf 2018 wordt het afval in de gehele gemeente ingezameld door onze eigen inzameldienst. De werkelijke opbrengst aan de reinigingsheffingen bedroeg in 2022 1% minder dan geraamd.

De gehanteerde tarieven in 2022 zijn:

	Afvalinzameling
Eénpersoonshuishouden	172,00
Meerpersoonshuishouden	222,00

In vergelijking met de begroting is de werkelijke opbrengst (incl. verrekening kwijtschelding) als volgt:

	Begroot 2022	**Werkelijk 2022**	Werkelijk 2021
Afvalstoffen- en reinigingsrecht	3.802.637	**3.764.552**	3.626.381

Rioolrecht
Gemeenten hebben, naast de zorgplicht voor het afvalwater, ook de zorgplicht voor het hemel- en grondwater. Dit betekent dat alle kosten die gerelateerd zijn aan deze zorgplicht verhaald kunnen worden via de rioolheffing. De heffing mag op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. In 2022 is het tarief rioolrecht vastgesteld op € 280,71. Vanaf 2020 wordt rioolrecht volledig geheven bij eigenaren.

De opbrengsten in 2022 in vergelijking met de begroting en 2021 zijn als volgt:

	Begroot 2022	**Werkelijk 2022**	Werkelijk 2021
Rioolrechten	5.566.479	5.628.715	5.771.577

Onroerende Zaakbelasting (OZB)
Bij de tariefbepaling voor 2022 is rekening gehouden met het feit dat de totale OZB opbrengt 2,0% mocht stijgen exclusief het effect van areaaluitbreidingen. De OZB opbrengst is afhankelijk van de WOZ waarde van de objecten per peildatum. In het boekjaar 2022 is de peildatum 1 januari 2021. In december 2021 zijn de volgende tarieven vastgesteld voor de OZB:

Tarievenoverzicht (= percentage van waarde)	**Peel en Maas 2022**	Peel en Maas 2021
Gebruikersbelasting niet-woningen	0,1755 %	0,1692 %
Eigenarenbelasting woningen	0,0927 %	0,0937 %
Eigenarenbelasting niet-woningen	0,2190 %	0,2112 %

De totaalopbrengsten over 2021 zijn als volgt:

Belastingen	**Begroot 2022**	**Werkelijk 2022**	Werkelijk 2021
OZB Woningen - eigenaar	4.940.590	**5.073.224**	4.810.344
OZB Niet woningen - eigenaar	2.157.591	**2.138.326**	2.043.735
OZB Niet woningen - gebruiker	1.407.432	**1.457.000**	1.369.906
	8.505.613	**8.668.551**	8.223.985

Verblijfsbelasting en forensenbelasting
Het tarief voor de onderkomens waarvoor een ruimtelijke toestemming is verleend voor de huisvesting van arbeidsmigranten bedroeg € 1,20. Het tarief voor de overige onderkomens bedroeg € 1 per persoon, per overnachting. Dit resulteert in de volgende opbrengst ten opzichte van de begrote opbrengst:

	Begroot 2022	**Werkelijk 2022**	Werkelijk 2021
Verblijfsbelasting	930.000	**1.233.762**	1.081.044
Forensenbelasting	17.685	**24.759**	18.864
TOTAAL	**947.685**	**1.258.521**	1.099.908

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing, rioolrecht en overige leges
De tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolrecht en leges mogen maximaal kostendekkend zijn. Dat wil zeggen dat we geen ‘winst’ mogen maken op de heffingen en leges. Als gevolg van de gewijzigde regels van het BBV is het niet meer mogelijk om uit de begroting te herleiden wat de totale kosten zijn die samenhangen met bijvoorbeeld afval of riolering. Voorheen was BTW de enige component die niet rechtstreeks was terug te vinden in de begroting. Daar komt de component overhead bij. Overhead staat apart in de begroting en is niet doorverdeeld naar de andere programma’s en producten. Daardoor zijn de kosten in de begroting voor afval en riolering niet de volledige kosten die gebruikt worden voor het bepalen van de kostendekkendheid.

Overhead
Op het taakveld overhead zijn alle kosten verzameld die onder de overhead vallen. Dat betreft:
- Huisvesting Huis van de Gemeente
- Management en directie
- ICT
- Financiële administratie
- Facilitaire zaken
- Bestuurssecretariaat
- P&O
- Juridische zaken (algemeen)
- Inkoop (algemeen)
- Bezwaarschriftencommissie
- P&C

Voorheen werden deze kosten verzameld op een kostenplaats en dan doorverdeeld naar de ‘directe’ producten in de begroting op basis van een opslag op het uurtarief van de betreffende teams. Met ingang van de begroting 2017 is die doorverdeling niet meer toegestaan en blijven de overheadkosten ‘hangen’ als een aparte rubriek (taakveld) in de begroting. De overheadkosten die samenhangen met investeringen en projecten mogen wel nog worden doorbelast maar alle overige overhead staat als totaalbedrag apart in de begroting. In de begroting 2022 bedraagt het totale overhead € 13,5 miljoen waarvan een bedrag van € 497.000 wordt doorbelast naar investeringen en projecten.

Om te bepalen welk deel van de overhead (extracomptabel) mag worden toegerekend aan de producten afval en riolering is de volgende systematiek gehanteerd:

Het totaalbedrag aan overhead is gedeeld door het aantal ‘productieve uren’. Dat is dezelfde systematiek die ook in voorgaande jaren is toegepast.
Om te komen tot het aantal ‘productieve uren’ is het aantal FTE genomen van de teams die aan producten werken die rechtstreeks in de begroting zijn opgenomen. Dat zijn de teams zoals VTH, Openbare ruimte, Omgevingsontwikkeling. Daaruit volgt een aantal FTE van 170,47.
Per FTE gaan we uit van 1.400 productieve uren per jaar zodat er in totaal (170,47 x 1.400) 238.658 productieve uren voor 2022 zijn geraamd.
De opslag voor overheadkosten wordt berekend op **€ 56,57** per uur. (€ 13,5 milj. / 238.658 uur).

Dit bedrag per uur is gebruikt om de overhead te bepalen die kan worden toegerekend aan investeringen en projecten en wordt eveneens gebruikt voor de (extracomptabele) bepaling van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing, rioolrecht en leges.

Voor de jaarstukken 2022 is geen herrekening gemaakt van het uurtarief dat in de begroting is berekend voor wat betreft de overheadtoeslag en is dus hetzelfde tarief gebruikt.

Afvalstoffenheffing
Het merendeel van de kosten voor afvalstoffenheffing is opgenomen op het product/taakveld afval (121: afvalinzameling). In de rechtstreekse uitgaven op dit product zijn echter een aantal componenten niet opgenomen die wel onderdeel uitmaken van de kostendekkendheid.
Aan overheadkosten is € 540.665 toegerekend aan afval (is gelijk aan bedrag uit begroting). Verder is er nog de BTW component over de uitgaven die voor de kostendekkendheid aan de kosten moet worden toegerekend. In vergelijking met de begroting ziet de kostendekkendheid voor afvalstoffenheffing er als volgt uit:

	begroting 2022		**jaarrekening 2022**	
	uitgaven	**opbrengsten**	**uitgaven**	**opbrengsten**
uitgaven product afval rechtstreeks (prod. 121)	3.778.479		3.671.023	
uitgaven m.b.t. straatreiniging 1/3 deel	47.224		29.175	
overhead afval	540.665		540.665	
btw kosten m.b.t. afval	415.466		478.219	
rechtstreekse opbrengsten m.b.t. afval zoals:		978.100		950.675
- vergoedingen nedvang				
- opbrengsten milieupark				
- subsidies m.b.t. zwerfafval				
kosten gedekt uit reserve				
opbrengsten reinigingsrecht en afvalstoffenheffing		3.872.637		3.841.193
kwijtschelding afvalstoffenheffing		-70.000		-80.371
	4.781.834	**4.780.737**	**4.719.082**	**4.711.497**

kostendekkendheid	**99,98%**	**99.84%**

Rioolrecht

Met betrekking tot riolering zijn de uitgaven en opbrengsten in de begroting gegroepeerd op product 124 Water en riolering. Voor de bepaling van de kostendekkendheid moeten echter ook nog de kosten met betrekking tot overhead en BTW worden meegenomen. De bepaling van de overheadkosten gebeurt op dezelfde manier als bij afval door middel van een overheadopslag per uur dat wordt gewerkt aan riolering door de eigen medewerkers. Het overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid rioolrecht 2022 is als volgt:

	begroting 2022		jaarrekening 2022	
	uitgaven	**opbrengsten**	**uitgaven**	**opbrengsten**
uitgaven product riolering (prod. 124)	4.290.710		4.115.502	
overhead riolering	601.339		609.049	
btw-kosten m.b.t. riolering	688.416		689.047	
rechtstreekse opbrengsten riolering (prod. 124)		0		139.820
opbrengst rioolheffing		5.566.479		5.628.715
kwijtschelding rioolheffing		0		
	5.580.465	**5.566.479**	**5.413.598**	**5.768.535**

kostendekkendheid	**99,75%**	**106,56%**

Leges

Om te bepalen in hoeverre de leges, die worden geheven op basis van de legesverordening, kostendekkend zijn moet een andere systematiek worden toegepast dan bij afvalstoffenheffing en rioolrecht. De uitgaven en opbrengsten moeten per onderdeel worden bepaald en die gegevens zijn niet rechtstreeks uit de begroting te herleiden.

De kostendekkendheid wordt per titel (zoals ook in de legesverordening beschreven) bepaald.

- Titel 1 betreft legesproducten die betrekking hebben op algemene diensteverlening (burgerlijke stand, rijbewijzen etc.).
- Titel 2 betreft dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving en betreft producten zoals omgevingsvergunningen.
- Titel 3 betreft dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn en bevat producten zoals horeca- en exploitatievergunningen.

De bepaling van de kostendekkendheid gebeurt op productniveau en gaat als volgt in zijn werk:
Per product is bepaald wat de kosten zijn. Daarbij worden uiteraard de externe kosten meegenomen (zoals af te dragen rijksleges bij rijbewijzen en paspoorten) maar ook de kosten van de eigen medewerkers. Om die kosten te bepalen zijn normtijden opgesteld die aangeven hoe lang het verstrekken van een bepaald product gemiddeld duurt. Die normtijden worden periodiek geactualiseerd. Om de kosten van de eigen medewerkers te bepalen wordt het uurtarief gebruikt van het betreffende team. In dat uurtarief zijn de salariskosten en overige directe personeelskosten van het team verrekend. Daar wordt dan de overheadtoeslag nog bij opgeteld om te komen tot een totaal uurtarief. Dat uurtarief wordt afgezet tegen de normtijd per product om de kosten te bepalen voor de eigen medewerkers. Op die manier wordt de kostprijs van een product bepaald. Het tarief voor de producten wordt vastgesteld in de legesverordening.
Het gevolg van deze systematiek is dat op jaarrekeningbasis geen herrekening plaatsvindt van de werkelijke kosten. Wel wordt bij het opstellen van de begroting 2023 gebruik gemaakt van de actuele gegevens uit 2022 met betrekking tot normtijden en dergelijke.

Onderstaand wordt de kostendekkendheid van de leges voor 2021, 2022 en 2023 vergeleken:

Producten	Kostendekkend-heid 2020	Kostendekkend-heid 2021	Kostendekkend-heid 2022
Titel 1: Algemene dienstverlening	71,45%	70,33%	70,33%
Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving	65,18%	66,78%	65,78%
Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	41,19%	49,51%	50,85%
	65,89%	**67,11%**	**66,49%**

H Demografische ontwikkelingen

In 2019 heeft het CBS haar prognosecijfers bekend gemaakt van de bevolkingsontwikkeling van Peel en Maas tot 2050. Daaruit blijkt dat de verwachting is dat de bevolking de komende jaren groeit naar 45.000 inwoners in 2050. Volgens deze cijfers is de verwachting dat het aantal 65-plussers in 2040 een hoogtepunt bereikt (31% van de bevolking).

Het aantal potentiële werknemers, leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar daalt van 26.040 in 2010 naar 21.500 in 2040 ofwel een afname van ruim 17%. Vervolgens verwacht het CBS dat deze groep van potentiele werknemers weer stijgt.

Algemene tendensen zoals groei aantal ouderen door dubbele vergrijzing, afname aantal potentiele werkenden en afname aantal jeugdigen zijn aan de orde. Zaken als migratie spelen echter ook een rol. Juist in Noord Limburg is het economisch perspectief van de voormalige anticipeerregio's in vergelijking met andere regio's sterk. Dit verklaart waarschijnlijk voor een belangrijk deel het feit dat het aantal inwoners in Noord Limburg vooralsnog niet daalt en dat het CBS verwacht dat het aantal inwoners van Peel en Maas zal groeien.

Als regio Noord-Limburg is een programma vastgesteld dat zich richt op sterke kanten van de regio om die voor de toekomst nog beter te positioneren. De projecten zijn voor een belangrijk deel ook gericht op het bijsturen van de consequenties van de demografische ontwikkeling.

I Corona 2022

De impact van corona op de maatschappij en economie is in 2022 gelukkig sterk afgenomen ten opzichte van 2021 en 2020. Ook de financiële gevolgen van de coronacrisis op onze gemeentelijke begroting zijn relatief beperkt.

In totaal zijn de uitgaven die rechtstreeks met corona in verband staan € 119.000 in 2022. Dat betreft de volgende kosten:

- Compensatie van meerkosten in het sociaal domein (€ 46.000)
- Extra inhuur voor beveiliging en toezicht (€ 20.000)
- Uitkeringen in het kader van het Steunfonds Corona (€ 43.000)
- Regeling compensatie kosten Corona toegangspas (€ 4.000)
- Overige kleinere uitgaven (€ 6.000)

Voor 2023 en verder verwachten we vooralsnog geen financiële effecten meer.

J Wet open overheid

De Wet open overheid (hierna: Woo) heeft op 1 mei 2022 de Wet openbaarheid van bestuur vervangen. De Woo is een belangrijke stap naar het transparanter maken van het handelen van de overheid. De Woo regelt het recht van burgers op publieke informatie van de overheid. Daartoe kent de wet een aantal elementen:
a. Alle bestuursorganen zijn verplicht om overheidsinformatie openbaar te maken, zowel uit eigen beweging (actieve openbaarmaking) als op verzoek (passieve openbaarmaking).
b. Er worden een of meer contactpersonen benoemd om vragen van burgers te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie.
c. De Woo vergt van bestuursorganen dat er maatregelen worden getroffen om de duurzame toegankelijkheid van digitale documenten te borgen.
d. In de begroting en jaarverslag wordt er in een openbaarheidsparagraaf aandacht besteed aan de manier waarop de Woo wordt uitgevoerd.

De Woo bepaalt dus ook, dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de verantwoording verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Hiermee wordt beoogd om een impuls te geven aan de actieve openbaarheid, door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. Deze verplichting geldt nu ook voor de jaarrekening 2022. Daarom is deze paragraaf nieuw in het jaarverslag

De gemeente Peel en Maas en de Wet open overheid
Binnen de gemeente Peel en Maas hebben we een Woo coördinator, die ieder Woo verzoek coördineert en zorgt voor een juiste afhandeling in samenspraak met de vak -ambtenaar. Daarnaast is een projectgroep opgestart. We brengen op dit moment in kaart welke uitgangssituatie wij hebben met betrekking tot het actief openbaar maken van documenten. Om inzicht te krijgen in de uitgangssituatie is een inventarisatie nodig. Daar zijn we volop mee bezig en hiermee krijgen we inzicht in welke stukken binnen de gemeente onder de Woo vallen, waar deze stukken zich bevinden, om welke aantallen het gaat, of er reeds stukken openbaar gemaakt worden, door wie de stukken openbaar worden gemaakt en hoe die openbaarmaking gaat (handmatig of automatisch). De VNG heeft hiervoor een stappenplan en meetinstrument ontwikkeld, waar bepaalde vragen systematisch ingevuld kunnen worden. Zo ontstaat een nulmeting of startpositie voor implementatie van de Woo.

Door de invoering van de Wet Open Overheid worden gemeenten diverse nieuwe verplichtingen opgelegd die ook extra kosten tot gevolg hebben. De implementatie is uitgesmeerd over diverse jaren. Ter compensatie van die kosten zijn aan de algemene uitkering (incidentele en structurele) middelen toegevoegd. Voor de uitvoering ontvangen we structureel een budget op jaarbasis van zo'n € 120.000.

V Waarderingsgrondslagen en grondslagen voor bepaling van resultaat

Waarderingsgrondslagen
Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van ontvangen subsidies en bijdragen van derden.

Materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, worden voortaan op de balans opgenomen in een aparte categorie.
Onder de vaste activa worden alleen investeringen verantwoord, waarvan de aanschafwaarde boven de € 25.000 ligt; zie notitie Activabeleid. De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere marktwaarde.

De materiële en immateriële vaste activa worden afgeschreven op lineaire basis. De afschrijvingstermijnen zijn gewaardeerd op de verwachte nuttigheidsduur. Wanneer na het verstrijken van de afschrijvingsperiode de levensduur langer blijkt dan de gehanteerde afschrijvingsduur wordt de restantboekwaarde van het afgeschreven object op € 1 gesteld. Als start van de afschrijving geldt het moment van ingebruikname van het object.

De onder immateriële vaste activa opgenomen kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden afgeschreven in ten hoogste vijf jaar. De bijdragen in activa in eigendom van derden worden sinds 2016 gepresenteerd bij de immateriële vaste activa in plaats van bij de financiële vaste activa. Bij de immateriële vaste activa worden deze bijdragen aan activa in eigendom van derden conform artikel 62 en 63 BBV gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en ook de voorzieningen zijn overwegend gewaardeerd tegen de nominale waarde. Jaarlijks vindt rentebijschrijving plaats op deze reserves. Dit geldt eveneens voor de voorzieningen die zijn gewaardeerd tegen contante waarde.
In het Wijzigingsbesluit van 25 juni 2013, van toepassing met ingang van begrotingsjaar 2014, is in artikel 44, lid d BBV een separate voorzieningscategorie geïntroduceerd voor vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven.

De voorraad bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs eventueel na aftrek van de gevormde voorzieningen in verband met verwachte exploitatietekorten (per complex bepaald). De ontvangsten door verkopen zijn hierop in mindering gebracht.
Leningen, debiteuren evenals overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vanaf 2016 worden de kosten die gemeenten maken in het kader van faciliterend grondbeleid en kunnen verhalen op derden, geclassificeerd als vordering op de gemeentelijke balans. Afhankelijk van de status van de vordering dient deze vordering op de balans van de gemeente tot uiting te komen als kortlopende vordering of overlopend actief.

Met betrekking tot de verwerking van de Algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accres mededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar. Gemeente Peel en Maas heeft de verwerking van de algemene uitkering gebaseerd op de decembercirculaire 2022. In deze circulaire zijn geen accresaanpassingen verwerkt, maar zijn wel de maatstaven geactualiseerd om de Algemene uitkering te berekenen.

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen.
Gemeenten kunnen op deze overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleem is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt daar de oorzaak niet.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat
De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Hierbij wordt rekening gehouden met het confrontatieprincipe. De kosten worden dan toegerekend aan dezelfde periode als de ermee samenhangende opbrengsten.

Verliezen worden verantwoord op het moment, dat zij voorzienbaar zijn (voorzichtigheidsprincipe). Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het BBV zijn het toerekeningbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij de grondexploitatieprojecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een **verplichting** die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

De afschrijvingen worden bepaald, rekening houdend met de verwachte nuttigheidsduur. Extra afschrijvingen voor materiële vaste activa met economisch nut worden uitsluitend toegepast op basis van nieuwe inzichten in de technische en/of economische levensduur van de investeringen.

Ten aanzien van de toegerekende rente is bij deze jaarrekening uitgegaan van een renteomslagpercentage van 0,55%.

VI Balans met toelichting

Op de volgende twee bladzijden vindt u de balans met toelichting. In de balans zijn de cijfers opgenomen aan het begin van het dienstjaar (deze sluiten aan met de eindbalans in de jaarstukken 2021) en op het eind van het dienstjaar.

Aansluitend aan de balans vindt u een toelichting op de balansposten.

Activa	31-12-2022	31-12-2021
Immateriële vaste activa		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.743.789	5.006.479
	4.743.789	***5.006.479***
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	39.703.287	38.762.837
Investeringen met economisch nut	65.184.908	65.740.475
Gronden uitgegeven in erfpacht	6.871.989	6.709.909
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	35.720.342	33.544.384
	147.480.526	***144.757.605***
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.562.117	1.562.117
Leningen aan woningbouwcoöperaties	2.267.714	2.401.589
Leningen aan deelnemingen	1.898.522	1.898.522
Leningen aan overige verbonden partijen	1.700.000	1.700.000
Overige langlopende geldleningen	3.232.007	3.266.059
	10.660.360	***10.828.287***
Totaal vaste activa	**162.884.676**	**160.592.371**
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.899.862	2.139.828
Gereed product en handelsgoederen	-	202.794
	1.899.862	***2.342.622***
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	4.690.094	4.227.040
Overige vorderingen	2.755.334	3.406.468
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	722.694	765.094
	8.168.122	***8.398.602***
Liquide middelen		
Kassaldo	6.195	7.086
Banksaldi	224.040	607.732
	230.235	***614.818***
Overlopende activa		
De van de Europese en Nederlands overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van :		
- Het Rijk	3.603.361	-
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.613.198	2.125.590
	5.216.559	***2.125.590***
Totaal vlottende activa	**15.514.777**	**13.481.632**
Totaal activa	**178.399.452**	**174.074.004**

Passiva	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen		
Algemene reserve	6.712.091	3.559.443
Bestemmingsreserves	40.212.667	41.328.025
Gerealiseerde resultaat	7.968.840	859.238
	54.893.598	***45.746.706***
Voorzieningen		
Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.517.682	1.873.849
Voorziening ter egalisering van kosten	2.075.950	1.995.126
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	13.965.999	13.582.333
	19.559.631	***17.451.309***
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	78.200.184	88.493.950
Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven	460.000	-
	78.660.184	***88.493.950***
Totaal vaste passiva	**153.113.413**	**151.691.964**
Netto vlottende schuld met rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	11.000.000	11.500.000
Overige schulden	4.223.102	3.648.803
	15.223.102	***15.148.803***
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking en lasten van volgende begrotingsjaren en uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	6.451
- Het Rijk	5.201.208	2.427.039
- Overige Nederlands overheidslichamen	699.150	135.013
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgende begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.114.833	4.588.611
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	47.746	76.124
	10.062.938	***7.233.237***
Totaal vlottende passiva	**25.286.039**	**22.382.040**
Totaal passiva	**178.399.452**	**174.074.004**

Activa

In 2022 hebben we nog eens bekeken of alle activa gekoppeld zijn aan de juiste activasoorten zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Een aantal activa waren niet gekoppeld aan de juiste activasoort. In onderstaand overzicht zijn de balansverschuivingen weergegeven. Deze zijn besproken met de accountant.

	Boekwaarde 31-12-2021	Balans-verschuiving	Boekwaarde 1-1-2022
IVA Bijdrage aan activa in eigendom van derden	5.006.479	-77.612	4.928.867
MVA EN Dekking door heffing -Rioolinvesteringen	37.572.381	-	37.572.381
MVA EN (dekking door heffing) Afval	1.190.456	49.611	1.240.067
MVA EN Gronden en Terreinen	12.134.363	-265.170	11.869.193
MVA EN Woonruimten	580.456	-398.325	182.131
MVA EN Bedrijfsgebouwen	47.958.415	503.358	48.461.773
MVA EN Grond-, weg en waterbouwkundige werken	1.802.893	-623.185	1.179.708
MVA EN Vervoermiddelen	230.388	-49.611	180.777
MVA EN Overig	196.247	-24.059	172.188
MVA EN Machtines, apparaten en installaties	2.837.713	-	2.837.713
MVA EN Gronden uitgegeven in erfpacht	6.709.909	-	6.709.909
MVA MN Gronden en Terreinen	477.396	-477.396	-
MVA MN Woonruimten	14.750	-14.750	-
MVA MN Grond-, weg en waterbouwkundige werken	32.777.086	1.193.454	33.970.540
MVA MN Machines, apparaten en installaties	56.783	-	56.783
MVA MN Overige	218.369	-	218.369
FVA Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.562.117	-	1.562.117
FVA Leningen aan woningbouwcorporaties	2.401.589	-	2.401.589
FVA Leningen aan deelnemingen	1.898.522	-	1.898.522
FVA Leningen aan overige verbonden partijen	1.700.000	-	1.700.000
FVA Overige langlopende leningen	3.266.059	-	3.266.059
	160.592.371	**-183.685**	**160.408.686**

Bijdrage aan activa in eigendom van derden

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen derden	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
IVA Bijdrage aan activa in eigendom van derden	4.928.867	83.213	-	-	268.290	4.743.790
	4.928.867	**83.213**	**-**	**-**	**268.290**	**4.743.790**

Onder bepaalde voorwaarden mogen bijdragen aan activa in eigendom van derden worden opgevoerd als investeringen. De bijdragen die op deze wijze zijn geactiveerd bedragen per 1 januari 2022 € 4.928.867. Op 31 december 2022 was het geactiveerde bedrag € 4.743.790. De investering van € 83.213 betreft bijdragen aan de renovatie gemeenschapshuis D'n Binger in Meijel van € 40.600, voor de bouw onderwijshuisvesting Koningslust € 20.250 en voor de vernieuwbouw van gemeenschapshuis De Paort in Kessel € 22.363.

Vaste activa
Bij het waarderen en afschrijven van de vaste activa is de nota Activabeleid gevolgd, die op 28 maart 2017 door de Raad is vastgesteld. Hierin zijn onder andere de afschrijvingsmethode en de afschrijvingstermijnen opgenomen. De materiële vaste activa worden uitgesplitst in activa met een economisch (EN) en een maatschappelijk nut (MN).

Materiële vaste activa; economisch nut

Materiële vaste activa; economisch nut	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen derden	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
MVA EN Gronden en Terreinen	11.869.193	279.746	493.285	-	6.190	11.649.464
MVA EN Woonruimten	182.131	-	-	-	5.612	176.519
MVA EN Bedrijfsgebouwen	48.461.773	2.705.061	1.847	-	2.108.700	49.056.287
MVA EN Grond-, weg en waterbouwkundige werken	1.179.708	13.789	-	-	96.748	1.096.749
MVA EN Vervoermiddelen	180.777	-	-	-	31.701	149.076
MVA EN Overig	172.188	26.765	-	-	20.149	178.804
MVA EN Machtines, apparaten en installaties	2.837.713	894.501	-	18.240	835.966	2.878.008
MVA EN Gronden uitgegeven in erfpacht	6.709.909	215.000	52.920	-	-	6.871.989
	71.593.392	**4.134.862**	**548.052**	**18.240**	**3.105.066**	**72.056.896**

Hieronder is aangegeven per categorie de belangrijkste (des)investeringen (>€ 50.000) in 2022:

Gronden en terreinen; inclusief erfpacht ***-/-51.000***

- Grondbank Peel en Maas -/-213.000
- Gronden in erfpacht 162.000

Bedrijfsgebouwen ***2.635.000***

- Nieuwbouw basisschool Den Doelhof 253.000
- Verbouwen Kloosterstraat 14 2.300.000
- Sporthal Meijel; LED verlichting 82.000

Machines, apparaten en installaties ***776.000***

- Vervanging diverse tractiemiddelen 177.000
- Vervanging basis ICT 2022-2026 336.000
- Wmo vervoersvoorzieningen 263.000

Voor bepaalde investeringen met economisch nut wordt de reserve Dekking kapitaallasten gedurende de looptijd van de investering aangewend om (een deel van) de kapitaallasten te dekken.

Materiële vaste activa; dekking door heffing

Materiële vaste activa EN; (dekking door heffing)	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen derden	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
MVA EN Dekking door heffing -Rioolinvesteringen	37.572.381	2.682.825	-	22.102	1.559.544	38.673.560
MVA EN (dekking door heffing) Afval	1.240.067	-	-	-	210.342	1.029.725
	38.812.448	**2.682.825**	**-**	**22.102**	**1.769.886**	**39.703.285**

Rioolinvesteringen ***2.503.000***

- Verbeteringsmaatregelen (KRW) 702.000
- Renovatie/vervanging gemalen vrij verval riolering 995.000
- Renovatie/vervanging gemalen drukriolering 402.000
- Aanleg groene buffer Grashoek 404.000

Materiële vaste activa; maatschappelijk nut

Materiële vaste activa; maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen derden	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
MVA MN Gronden en Terreinen	-	-	-	-	-	-
MVA MN Woonruimten	-	-	-	-	-	-
MVA MN Grond-, weg en waterbouwkundige werken	33.970.540	3.263.255	170.000	421.679	1.346.900	35.295.216
MVA MN Machines, apparaten en installaties	56.783	-	-	-	2.897	53.886
MVA MN Overige	218.369	180.309	-	-	27.437	371.241
	34.245.692	**3.443.564**	**170.000**	**421.679**	**1.377.234**	**35.720.343**

Grond-, weg en waterbouwkundige werken ***2.280.000***

- Loswal Kessel -/-195.000
- Herinrichting Merwijck e.o. Kessel 124.000
- Reconstructie Neerseweg Helden 206.000
- Herinrichting Eelserstraat en Past. Esserstraat Beringe 541.000
- Herinrichting Poorterweg Koningslust 196.000
- Kwistbeek 40 jaar 232.000
- Jan Thijssensteeg-Steegstraat-Kapelkesweg, Meijel 109.000
- Reconstructie Heldensedijk inclusief brug Meijel 282.000
- Aanplant bomen diverse kernen 176.000
- Herinrichting Kindcentrum Meijel en omgeving 194.000
- Kindcentrum Kloosterstraat infrastructuur 172.000
- Gebiedsontwikkeling Piuspark 102.000
- Heljes Pedje en omgeving Helden 490.000
- Verkeersmaatregel strategische plan verkeersveiligheid -/-349.000

Overig ***176.000***

- Aanplant bomen diverse kernen 176.000

De boekwaarde van de Investeringen op 31 december 2022 met maatschappelijk nut geactiveerd vanaf 2017 is € 15.713.396 en van de geactiveerd voor 2017 € 20.006.946
(de activa tot en met nummer 1299 zijn geactiveerd voor 2017).

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2022	Investeringen	Des-investeringen	Bijdragen derden	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
FVA Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.562.117	-	-	-	-	1.562.117
FVA Leningen aan woningbouwcorporaties	2.401.589	-	133.875	-	-	2.267.714
FVA Leningen aan deelnemingen	1.898.522	-	-	-	-	1.898.522
FVA Leningen aan overige verbonden partijen	1.700.000	-	-	-	-	1.700.000
FVA Overige langlopende leningen	3.266.059	229.821	263.874	-	-	3.232.006
	10.828.287	**229.821**	**397.749**	**-**	**-**	**10.660.359**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen
Onder kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn de deelnemingen opgenomen die wij als gemeente hebben in andere bedrijven. De grootste zijn de Helden Holding B.V. en Enexis Holding.

Leningen aan woningbouwcorporaties
In 2022 is er een bedrag van € 133.875 afgelost aan leningen verstrekt aan de woningbouwcorporaties. Hierdoor staat er op 31 december 2022 nog een bedrag open van € 2.267.714.

Leningen aan deelnemingen
In 2020 hebben we een 30-jarige lening verstrekt aan Enexis Holding BV voor een bedrag van € 1.898.522. De rente bedraagt 1,4% vast voor een periode van 10 jaar. De gemeente Peel en Maas is voor 0,3797% aandeelhouder van Enexis Holding N.V. Enexis heeft de wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid voor een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk. De energietransitie en het landelijk overeengekomen Klimaatakkoord brengen voor Enexis grote extra investeringen met zich mee. Om deze (publieke) investeringen te kunnen financieren, heeft Enexis aan al haar aandeelhouders gevraagd om deel te nemen in een lening.

Deze bedraagt in totaal € 500 miljoen. Het aandeel van Peel en Maas op basis van het aandelenbezit komt uit op € 1.898.522.

Leningen aan overige verbonden partijen
De leningen aan overige verbonden partijen betreffen de leningen die door Peel en Maas zijn verstrekt aan de NLW.

Overige langlopende leningen
Een specificatie van deze post ziet er als volgt uit:

Verstrekte langlopende leningen	**31-12-2022**
Onderwijs	270.000
(Sport)verenigingen en organisaties	37.032
Startersleningen	1.006.586
Personeel	1.735
Jongerensociëteit Mafcentrum	231.875
Verstrekte BZ leningen	134.020
Plattelandshoes	210.257
Revolverend fonds	95.588
Opstallen SIF	613.333
Opstallen Kurversweg SKM	631.580
	3.232.006

Vlottende activa

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

	Boekwaarde 31-12-2021	**Balans-verschuiving**	**Boekwaarde 1-1-2022**
MVA EN Gronden en Terreinen	12.052.878	-183.685	11.869.193
Bouwgronden in exploitatie	3.886.326	183.685	4.070.011

In de jaarstukken 2021 was een balansverschuiving opgenomen van € 183.685 van bouwgronden in exploitatie naar gronden en terreinen (EN).Dit bedrag is daarna abusievelijk ook opgenomen in de vermeerdering/vermindering van deze activasoorten; vandaar deze “correctie”.

Onderhanden werk	**Boekwaarde 31-12-2021**	**Investeringen**	**Des-investeringen**	**Afschrij-vingen**	**Bijdrage van derden**	**Afwaar-deringen**	**Boekwaarde 31-12-2022**
Bouwgronden in exploitatie	4.070.011	2.473.650	3.097.116	-	-	-	3.446.544

De kosten die gemeenten maken in het kader van faciliterend grondbeleid komen afhankelijk van de status op de balans tot uiting als een kortlopende vordering, overlopende activa of overlopende passiva.

De stand van de voorziening Verliezen grondexploitatie bedroeg op 31-12-2022 € 2.383.933. Deze voorziening is voor de volgende onderdelen: verliezen actieve projecten, verliezen faciliterende projecten en uitkering planschades. Op grond van het BBV moet het gedeelte van de voorziening dat betrekking heeft op de verliesgevende projecten gepresenteerd worden als een correctie op de boekwaarde van grondexploitatie. Wanneer de voorziening echter hoger is dan de actuele boekwaarde dan dient dit hogere bedrag gepresenteerd te worden op de passiefzijde van de balans; bij het onderdeel voorzieningen.

Het gedeelte van de voorziening waarvan een verlies wordt verwacht is € 1.546.683 en moet dus in mindering worden gebracht op de boekwaarden van de voorraad in exploitatie genomen bouwgronden.

Voorraad in exploitatie genomen bouwgronden	3.446.544
-/- Voorziening verliezen grondexploitatie	-/-1.546.683
	1.899.861

Gereed product en handelsgoederen
Het bedrag van € 202.794 dat eind 2021 op de balans stond had betrekking op de boekwaarde van de voormalige school in Koningslust. Inmiddels is dit gebouw verkocht.

Uitzettingen met rente-typische looptijd van korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen
De vordering op openbare lichamen betreft de BTW en BCF over het boekjaar 2022 die we pas in 2023 ontvangen.

Overige vorderingen
In onderstaande tabel een specificatie van de overige vorderingen.

Overige vorderingen	**31-12-2022**
Debiteuren (inclusief belastingdeb.)	2.569.617
Debiteuren sociaal domein	1.397.982
Voorschotten WZI	9.095
-/- Dubieuze debiteuren	-1.006.415
-/- Dubieuze debiteuren sociaal domein	-214.946
	2.755.334

De forse stijging van de dubieuze debiteuren heeft te maken met een opgelegde dwangsom van € 1.000.000.

Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen
Dit betreft de startersleningen; € 722.694. Rekening-courant betekent in dit geval dat we een vordering hebben op degene die een starterslening hebben afgesloten.

Schatkistbankieren
Het is verplicht om overtollige middelen (boven het drempelbedrag) aan te houden in de schatkist.
Het drempelbedrag voor Peel en Maas over 2022 is € 2.075.192.
Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	404.488	608.541	766.026	259.950
Drempelbedrag	2.075.192	2.075.192	2.075.192	2.075.192
Ruimte onder drempelbedrag	**1.670.704**	**1.466.651**	**1.309.166**	**1.815.242**
Overschrijding van het drempelbedrag	**-**	**-**	**-**	**-**

Door een adequaat liquiditeitenbeheer wordt getracht de gemiddelde saldi onder het drempelbedrag te houden. In 2022 is het drempelbedrag niet overschreden.

Liquide middelen
De specificatie van de ***kas en banksaldi*** is als volgt per 31 december 2022:

BNG	184.620
BNG pin/chip en betaalautomaten	466
Rabobank Peel en Maas	11.318
Rabobank Buitendienst	955
Rabobank Werk en Inkomen	26.681
Kas	6.195
	230.235

Overlopende activa
De balanspost De van de Europese en Nederlands overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog ontvangen bedragen van het Rijk heeft betrekking op een bedrag van € 3.603.361 dat we nog moeten ontvangen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne.
De Overige nog te ontvangen bedragen en de Vooruitbetaalde bedragen betreft posten waarvan we de ontvangst nog niet binnen hebben. De facturatie of ontvangst heeft niet in 2022 plaatsgevonden, terwijl de diensten en/of producten wel in 2022 zijn geleverd of het betreft vooruitbetaalde bedragen die betrekking hebben op volgende begrotingsjaren. Het gaat om een totaalbedrag van € 1.613.198.

Overlopende activa	Bedrag
Subsidie drugsafvaldumpingen 2022	36.000
Zwerfafvalvergoeding 2021	51.000
Waterschap bijdr. variantenstudie Hummerenweg	10.000
Extrakosten brand Panningen	31.207
Uitkering brand Panningen	305.700
Afr algemene uitkering 2020 en 2022	982.004
Rijkscompensatie Oekraine 2022	3.603.361
Sociaal domein	43.759
Noodunits BS De Groenling	6.316
Diverse Micorsoft	147.212
	5.216.559

Passiva

Eigen Vermogen

Reserves

De stand van de reserves per 1-1-2022, inclusief het onverdeeld rekening resultaat, bedraagt € 45.746.706. De stand per 31-12-2022 bedraagt € 46.924.758.

Omschrijving	stand	rente-	resultaat	onttrekking	mutaties		stand
			bestemming	ivm afschrijving			
	1-1-2022	toevoeging		op activa	dotaties	onttrekkingen	31-12-2022
Algemene reserve	3.559.443	35.594	593.238		3.292.437	768.620	**6.712.091**
Reserve kunst en cultuur	47.850	479					**48.329**
Reserve parkeerfonds	21.059	211			2.066		**23.336**
Reserve onderwijshuisvesting	6.451.682	35.484			240.671	378.512	**6.349.325**
Reserve herstructureringsfonds	2.183.712	21.837			21.995	67.003	**2.160.541**
Reserve dekking kapitaallasten	6.862.675	37.745		501.788	64.903		**6.463.534**
Reserve uitgezette middelen	10.637.458	0				514.293	**10.123.165**
Reserve risico's grondexploitaties	4.414.760	0			430.355	1.246.832	**3.598.283**
Reserve egalisatie afval	6.268	63	266.000				**272.331**
Reserve werk en bijstand	25.175	0				25.175	**0**
Reserve fonds infrastructurele werken	1.266.527	6.966			385.801	26.697	**1.632.596**
Reserve voorzieningen voor jeugd	68.507	685			0	10.000	**59.192**
Reserve Schering en Inslag	568.813	5.688			0		**574.501**
Reserve ontsluiting glastuinbouwgebieden	331.188	3.312			50.000	13.400	**371.100**
Reserve overkluizing Bosbeek Baarlo	57.418	574			0		**57.992**
Reserve materieel openbare werken	250.020	2.500			13.073		**265.593**
Reserve Wowezo Baarlo	30.000	0					**30.000**
Reserve strategische investeringen	179.264	1.793			0	42.042	**139.015**
Reserve thema 1	63.132	631			0	10.000	**53.763**
Reserve thema 2	68.866	689			0		**69.555**
Reserve thema 3	39.964	400			0		**40.364**
Reserve thema 4	59.779	598			0		**60.377**
Reserve thema 5	55.365	554			0	40.000	**15.919**
Reserve Mixed Hockeyclub Helden	50.000	500			4.202		**54.702**
Reserve Fonds strategische verwervingen	489.006	0			257.053	246.058	**500.000**
Algemene risicoreserve	5.631.400	0					**5.631.400**
Reserve kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling	240.574	2.406			68.940	37.298	**274.621**
Reserve concessie openbaar vervoer	77.491	775			0		**78.266**
Reserve sociaal domein	455	5			25.175		**25.635**
Reserve herziening bestemmingsplannen	769.361	7.694			56.000	100.860	**732.194**
reserve integratie nieuwkomers	245.591	2.456			0		**248.047**
Reserve ICT	134.664	741			190.000	66.415	**258.990**
Onverdeeld rekening resultaat 2021	859.238		-859.238				**0**
	45.746.706	**170.377**	**0**	**501.788**	**5.102.670**	**3.593.206**	**46.924.758**

Op basis van het in de notitie Reserves en voorzieningen, die is geactualiseerd en op 3 september 2019 door de raad is vastgesteld, wordt aan de meeste reserves jaarlijks rente toegevoegd.

Artikel 54 lid 2 B van het Besluit Begroting en Verantwoording vermeld:
Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken: de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;

In bovenstaand overzicht is hiervoor een aparte kolom opgenomen.
De specificatie van de € 501.788 is als volgt:

Sportvelden		4.290
Dorpsontmoeting Maasbree		10.168
Ringoven		15.351
Brandweeraccommodatie Meijel		19.912
Renovatie De Körref		33.084
Gemeentewerf/milieupark		94.236
DOK6		103.543
MFC Helden		97.155
Wijzigen methode afschrijven van annuitair naar lineair		78.346
Parkeerplaats molenstraat		3.674
Ontsluiting Napoleonsbaan/Kuukven		25.527
Centrumplan Panningen		632
Plan Maasdal		15.870
		501.788

Naast bovenstaande rentetoevoeging en onttrekkingen in verband met afschrijvingen op activa staan hieronder de belangrijkste mutaties in de reserves:

Algemene reserve:

Toevoeging resultaat jaarstukken 2021	593.237
Toevoegen restant reserve Hart voor Maasbree	1.013.436
Toevoeging resultaat 2e bijstellingsrapportage 2022	279.000
Toevoeging versterken vermogenspositie cf. begroting 2022	2.000.000
Onttrekking t.b.v. Maasboulevard Kessel	-/- 160.000
Onttrekking t.b.v. software VTH	-/-175.639
Onttrekking t.b.v. kosten woonondersteuner	-/- 100.000

Reserve onderwijshuisvesting

Jaarlijkse storting onderwijshuisvesting	240.671
Onttrekking t.b.v. Den Doelhof	-/- 147.177

Reserve dekking kapitaallasten

Onttrekking kapitaallasten Dok 6	-/- 103.543

Reserve uitgezette middelen

Onttrekking t.b.v. dekking Huis van de Gemeente	-/- 514.293

Reserve risico grondexploitatie

Toevoeging poc-winst 2022 In den Bosch	216.400
Toevoeging ten laste van reserve fonds strategische verwervingen	243.954
Onttrekking ten gunste van voorziening verlies grondexploitatie	-/- 124.110

Reserve egalisatie afval

Toevoeging resultaat afval 2021	266.000

Reserve fonds infrastructurele werken

Toevoeging resultaat Schrames	216.214
Toevoeging poc winst 2022 In den Bosch	143.599

Reserve hart voor Maasbree

Saldo toevoegen aan algemene reserve	-/- 1.013.436

Reserve fonds strategische verwervingen

Storting uit niet strategische onroerende zaken	257.114
Onttrekking ten gunste van reserve risico grondexploitatie	-/- 243.954

Reserve herziening bestemmingsplannen

Onttrekking t.b.v. bestemmingsplannen	-/- 100.859

Reserve ICT
Storting in reserve 190.000

Omschrijving Reserve Aard reserve	Reden reserve
Algemene Reserve Algemene reserve met risicomotief	Deze reserve dient ter dekking van algemene (incidentele) uitgaven die expliciet zijn aangewezen en wordt verder aangewend om de reserves Werk en Bijstand, Reserve risico's grondexploitatie, reserve sociaal domein en/of de algemene risicoreserve aan te vullen indien deze reserves onder hun respectievelijke minimumsaldi (dreigen te) komen ultimo een boekjaar.
Kunst en cultuur Bestemmingsreserve	Voor het realiseren van kunstobjecten in de gemeente Peel en Maas.
Parkeerfonds Bestemmingsreserve	Dekking van gemeentelijke kosten voor het aanleggen van parkeerplaatsen in de centra van de diverse kernen.
Reserve riolering Bestemmingsreserve	Als we in een jaar een exploitatieoverschot hebben omdat bijvoorbeeld werken goedkoper zijn uitgevoerd/uitgevallen dan geraamd, komt dit overschot in de reserve terecht.
Onderwijshuisvesting Bestemmingsreserve	Stichting en de instandhouding van zowel de openbare als de bijzondere scholen bekostigen.
Herstructureringsfonds Bestemmingsreserve	Dekking van geplande uitgaven voor herstructurering.
Dekking kapitaallasten Bestemmingsreserve	De reserve dient ter dekking van de kapitaallasten van diverse investeringen. De kapitaallasten diverse investeringen worden (deels) gecompenseerd door onttrekkingen aan de reserve dekking kapitaallasten.
Uitgezette middelen Bestemmingsreserve	De reserve dient ter compensatie van een deel van de kapitaallasten die voortkomen uit de verbouw van het gemeentehuis vanaf 2015.
Risico's grondexploitaties Risico reserve	Weerstandsvermogen van de grondexploitaties.
Egalisatie afval Egalisatie reserve	Voorkomen van sterke schommelingen van de tarieven van afvalstoffenheffing.
Werk en inkomen Risicoreserve/egalisatiereserve	De reserve dient ter dekking van de eventuele tekorten op het budget van de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) (= I-deel PW, Loonkostensubsidies, IOAW, IOAZ en BBZ-levensonderhoud). Incidentele uitgaven die een directe relatie hebben met programma 2.1 'Werk en inkomen' kunnen eveneens worden bekostigd uit deze reserve.
Fonds infrastructurele werken Bestemmingsreserve	Dekking van kosten voor uitgaven zoals benoemd in artikel 6.2.5. van het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO) zoals aanleg van infrastructurele werken, openbare verlichting, brandkranen, speelvoorzieningen, etc. etc.
Voorzieningen voor jeugd Bestemmingsreserve	De reserve dient ter dekking van kosten van voorzieningen die ten behoeve van de jeugd noodzakelijk of wenselijk zijn.
Schering en Inslag Bestemmingsreserve	Op 2-6-2013 heeft de raad bij het beschikbaar stellen van het krediet van € 643.000 ten laste van de reserve Schering en Inslag voor Plan Maasdal besloten het resterende bedrag van deze reserve beschikbaar te houden voor ontwikkelingen in Baarlo.
Ontsluiting glastuinbouwgebieden Bestemmingsreserve	Ter dekking van de kosten voor het oplossen van eventuele knelpunten/ problemen met betrekking tot de ontsluiting van glastuinbouwconcentratie gebied Tangbroek.
Overkluizing Bosbeek Baarlo Bestemmingsreserve	Bekostiging overkluizing Bosbeek nabij Kasteellaan in Baarlo.
Materieel openbare werken Bestemmingsreserve	Dekking van kapitaallasten in de jaren 2018 t/m 2022 van het gladheidbestrijdingsmaterieel incl. zoutloods.
WoWeZo Baarlo Bestemmingsreserve	Dekking van garantstelling ten behoeve van herinvulling ronde school Ter financiering van zich nog voordoende ontwikkelingen in het project WoWeZo.

Strategische investeringen Algemene reserve	De reserve dient voor de dekking van investeringen die zich onaangekondigd voordoen en / of waarbij door derden (eveneens) middelen beschikbaar worden gesteld en / of waar subsidiemogelijkheden kunnen worden benut.
Thema 1 Algemene reserve	Dekken van uitgaven die een relatie hebben met thema 1 (programma 1.1 en 1.2).
Thema 2 Algemene reserve	Dekken van uitgaven die een relatie hebben met thema 2 (programma 2.1 t/m 2.3).
Thema 3 Algemene reserve	Dekken van uitgaven die een relatie hebben met thema 3 (programma 3.1 t/m 3.4).
Thema 4 Algemene reserve	Dekken van uitgaven die een relatie hebben met thema 4 (programma 4.1 en 4.2).
Thema 5 en 6 Algemene reserve	Dekken van uitgaven die een relatie hebben met thema 5 (programma 5.1 en 6.1).
Hockeyclub Helden Bestemmingsreserve	Bij de aanleg van de kunstgrashockeyvelden van de Mixed Hockeyclub in de voormalige gemeente Helden is afgesproken dat de hockeyclub jaarlijks een bedrag aan de gemeente betaald. De gemeente stort dit bedrag in een reserve om te zijner tijd in te zetten voor vervanging- en onderhoudsinvesteringen.
Fonds strategische (grond) verwervingen Bestemmingsreserve	De reserve dient ter dekking van kosten die voortkomen uit grondverwervingen die nodig zijn om strategische redenen. De reserve vindt zijn grondslag in de Nota strategische verwervingsbeleid die op 25 januari 2011 door de raad is vastgesteld.
Algemene Risico reserve Risicoreserve	Deze reserve dient ter afdekking van de benoemde (financiële) risico's zoals die zijn beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en als buffer voor niet voorziene risico's.
Reserve kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling Bestemmingsreserve	Dekking van geplande uitgaven op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen. De basis voor het vragen van deze bijdrage is gelegd in de nota kostenverhaal die vastgesteld is in de raadsvergadering van 20 december 2011. De hoogte van de bijdrage is geregeld in het collegebesluit "Tarieven bijdrage ruimtelijke ontwikkeling" van 20 december 2011.
Reserve concessie openbaar vervoer Bestemmingsreserve	Reserve ten behoeve van aanpassingen aan bushalten ten gevolge van de nieuwe concessie van het Openbaar Vervoer.
Reserve sociaal domein Bestemmingsreserve met risico motief	Risicoreserve voor het sociaal domein en egalisatiereserve voor uitgaven met betrekking tot de zorgkosten voor de nieuwe taken en de gemeentelijke bijdragen aan NLW.
Reserve ondernemersfonds Egalisatiereserve	De reserve dient ter egalisatie van de opbrengsten en kosten met betrekking tot reclamebelasting.
Reserve herziening bestemmingsplannen Bestemmingsreserve	Reserve ter dekking van de kosten die voortkomen uit de herziening/actualisatie van ruimtelijke plannen en structuurvisies.
Reserve integratie nieuwkomers Bestemmingsreserve	In 2016 en 2017 zijn door de Rijksoverheid extra bedragen uitgekeerd aan gemeenten ter compensatie van kosten die samenhangen met integratie en participatie van nieuwkomers. De reden was de verhoogde asielinstroom in die jaren. De kosten voor integratie en participatie strekken zich uit over meerdere jaren en derhalve zijn de niet bestede rijksmiddelen in 2016 en 2017 gestort in de reserve integratie nieuwkomers. Uitgaven in 2018 en verder die samenhangen met de integratie en participatie van nieuwkomers kunnen gedekt worden uit deze reserve.
Reserve ICT Bestemmingsreserve	Voor de reguliere uitgaven op het gebied van ICT (onderhoud, licenties) is in de begroting een budget opgenomen. In bepaalde jaren treden echter hogere kosten op door updates etc. Om de kosten in de begrotingen niet te veel te laten schommelen wordt de reserve ICT ingezet. Er vindt een jaarlijks gelijke dotatie plaats en de onttrekkingen vinden plaats op basis van een jaarlijks geactualiseerd ICT-onderhoudsplan.

Vreemd vermogen

Voorzieningen

Bepaalde voorzieningen dienen qua aard gepresenteerd te worden als correctie op activaposten en worden dus niet gepresenteerd als voorzieningen. Dit betreft bijvoorbeeld de voorzieningen die dienen ter dekking van de risico's van dubieuze debiteuren en de voorziening ter dekking van verwachte verliezen bij grondexploitatie.
Het verloop van de aanwezige (onderhouds)voorzieningen is als volgt:

Omschrijving	stand	mutaties		vrijval tgv	stand
	1-1-2022	dotaties	onttrekkingen	resultaat	31-12-2022
Voorziening verliezen grondexploitaties **gepubliceerd als correctie op activa**	2.333.746	124.111	73.924		2.383.933
Voorziening dubieuze (belasting en soza) debiteuren **gepubliceerd als correctie op activa**	14.178	1.002.000	9.764		1.006.415
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's én gepubliceerd als correctie op activa	2.347.924	1.126.111	83.687		3.390.348
Voorziening pensioen wethouders	1.241.806	0	43.057	68.512	1.130.237
Voorziening spaar- en bovenwettelijk verlof	0	1.468.993	0		1.468.993
Voorziening kosten afgesloten grondexploitaties	113.606	0	32.404		81.202
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.355.412	1.468.993	75.461	68.512	2.680.432
Voorziening onderhoud binnensportaccommodaties	308.049	90.000	22.671		375.377
Voorziening onderhoud buitensport accommodaties	244.596	110.000	74.982		279.614
Voorziening onderhoud cultuurobjecten	83.949	9.492	44.225		49.216
Voorziening onderhoud sociaal culturele accommodaties	225.335	35.000	4.718		255.616
Voorziening sociaal culturele accommodaties inzake Dok 6	82.115	37.000	3.709		115.406
Voorziening openbare verlichting	178.989	50.012	46.098		182.903
Voorziening onderhoud overige gemeentelijke gebouwen	132.165	13.000	0		145.165
Voorziening onderhoud gemeentewerf	142.659	28.000	31.329		139.330
Voorziening groot onderhoud speeltoestellen	115.782	0	115.782		0
Voorziening onderhoud Huis van de gemeente	414.844	56.000	20.750		450.095
Voorziening onderhoud wegen	0	0	0		0
Voorziening parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo	66.644	16.583	0		83.227
	0	0	0		0
Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.995.126	445.087	364.264	0	2.075.950
Voorziening riolering	13.582.333	383.666	0		13.965.999
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	13.582.333	383.666	0	0	13.965.999
Voorzieningen gepubliceerd als passiva	16.932.872	2.297.746	439.725	68.512	18.722.381
Totaal voorzieningen gepubliceerd als activa en passiva	19.280.796	3.423.857	523.412	68.512	22.112.729

De stand van de voorziening Verliezen grondexploitatie is op 31-12-2022 € 2.383.933. Deze voorziening is voor de volgende onderdelen: verliezen actieve projecten, verliezen faciliterende projecten en uitkering planschades. Op grond van het BBV moet het gedeelte van de voorziening dat betrekking heeft op de verliesgevende projecten gepresenteerd worden als een correctie op de boekwaarde van grondexploitatie. Wanneer de voorziening echter hoger is dan de actuele boekwaarde dan dient dit hogere bedrag gepresenteerd te worden op de passiefzijde van de balans.

project	Boekwaarde 31-12-2022	Opgenomen in voorziening	Presentatie als waardecorrectie debet op balans	Voorziening presenteren als voorziening	
Algemene planschades					
Planschades		59.275		59.275	
Actieve projecten					
Egchel Hook (Egchel-noord)	-1.149.110	1.040.329	1.040.329	0	
Herinvulling vm VMBO locatie	-506.354	1.068.755	506.354	562.401	
Dorpshart Grashoek	176.476	103.168	0	103.168	
Giel Peetershof	8.507	46.238	0	46.238	
Faciliterende projecten					
Meijel-Oost	91.659	41.168	0	41.168	
Kassengebied Siberië III&IV Maasbree	0	25.000	0	25.000	
		2.383.933	1.546.683	837.250	2.383.933

De huidige meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) voor de gemeentelijke accommodaties zijn eind 2018/begin 2019 geactualiseerd door Rader. Deze zijn gespecificeerd per object en hier in zijn alle geplande onderhoudswerkzaamheden opgenomen van 2019 tot en met 2043; een periode van 25 jaren. Eens in de vier jaren worden de onderhoudsplannen geactualiseerd. Eind 2022/begin 2023 zijn c.q. worden de onderhoudsplannen geactualiseerd. In deze actualisatie wordt rekening gehouden met de wettelijk verplichte duurzaamheidsmaatregelen. Ten tijde van het opstellen van de jaarstukken 2022 is het actualisatieproces nog niet gereed. Na het actualiseren bekijken we wat er jaarlijks gestort moet worden in de diverse voorzieningen om de MJOP's voor de komende 25 jaren te kunnen uitvoeren. Het onderhoud van de gemeentelijke accommodaties is er op gericht om een bepaalde functionaliteit in stand te houden. Uitgangspunt is de accommodaties zo effectief mogelijk in een dusdanige staat van onderhoud te houden dat er sprake is van een veilige, gezonde en bruikbare accommodatie, met daarbij als uitgangspunt het voorkomen van achterstallig onderhoud en calamiteiten en het behouden van een acceptabele visuele staat. In sommige gevallen is een hoger onderhoudsniveau gewenst en in andere gevallen is een wat lager onderhoudsniveau acceptabel. De kwaliteitsniveaus zijn gebaseerd op de NEN 2767 methodiek.

Op dit moment loopt het proces om te komen tot een herijking van de kaderstelling Ruimte. Parallel daaraan wordt het 'Uitvoeringsplan openbare ruimte' (dat is vastgesteld door het college op 26 september 2016) geactualiseerd. Dit uitvoeringsplan zet de basisinformatie ter onderbouwing van de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen van de gemeente Peel en Maas op een rij. Het zijn gegevens zoals het areaal, de hoeveelheid te onderhouden openbare ruimte, de huidige kwaliteit daarvan, beschikbare middelen en berekende onderhoudskosten. Er wordt ingegaan op zowel het technisch onderhoud als de verzorging en reiniging van de openbare ruimte. Beheer en onderhoud van de openbare ruime richt zich op het veilig en functioneel houden van de openbare ruimte en het gedurende lange termijn in stand houden. Om dit te bereiken worden maatregelen uitgevoerd, die zijn te splitsen in dagelijks en groot onderhoud en vervangingen (aan het eind van de levensduur).

Riolering heeft een eigen beleidskader en financiering. Riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. De raad heeft op 12 oktober 2021 het Waterketenplan Noord 2021-2025 en Gemeentelijk RioleringsPlan Peel en Maas 2022-2026 vastgesteld.

Omschrijving Voorziening Aard voorziening	Reden voorziening
Onderhoud binnensportacc. Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van de diverse (gemeentelijke) binnensportaccommodaties.
Onderhoud buitensportacc. Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van de diverse (gemeentelijke) buitensportsportaccommodaties
Onderhoud cultuurobjecten Onderhoudsvoorziening	Egaliseren van de kosten voor (groot) onderhoud aan diverse cultuurobjecten in gemeentelijk eigendom (zoals Kiosk Helden, Waterradmolen / wasplaats Baarlo).
Onderhoud sociaal cult. acc. Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van de diverse (gemeentelijke) sociaal culturele accommodaties.
Onderhoud soc cult. acc. DOK 6 Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van de sociaal culturele accommodatie DOK6.
Openbare verlichting Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van kosten voor groot onderhoud van openbare verlichting.
Onderhoud overige gemeentelijke gebouwen Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud voor de overige gebouwen in gemeentelijk eigendom.
Onderhoud gemeentewerf Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud voor de gemeentewerf.
Groot onderhoud speeltoestellen Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van kosten voor groot onderhoud van speeltoestellen in gemeentelijk eigendom.
Onderhoud huis van de gemeente Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud voor het huis van de gemeente.
Parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo Onderhoudsvoorziening	Egalisatie van de kosten voor het (groot) onderhoud van het parkbos en kasteelterrein D‘Erp in Baarlo.
Riolering Onderhoudsvoorziening	Uit de BBV-notitie uit november 2014 volgt dat de voorziening zoals wij die berekenen, een voorziening BBV 44 lid 2 is, van derden verkregen middelen met een specifiek doel, namelijk de bekostiging van de gemeentelijke watertaken ex GW 288a. Die taken willen we bekostigen met een heffing die niet elk jaar fluctueert, en dan zijn er dus jaren dat er geld over is en jaren dat er geld tekort is. De heffingsinkomsten zijn van derden verkregen middelen met een specifiek doel. De berekening sluit aan het einde (na 80 jaar) op 0, er wordt dus kostendekkend gewerkt.
Voorziening pensioen wethouders	Het afdekken van de pensioenverplichtingen van wethouders voor zover deze niet al in de exploitatie zijn opgenomen.
Verliezen grondexploitatie Verliesvoorziening	Voor specifieke grondexploitatieprojecten waarvan een verlies wordt verwacht dient een voorziening te worden getroffen voor de omvang van het verwachte verlies.
Voorziening dubieuze (belasting en Soza) debiteuren Verliesvoorziening	Het afdekken van het risico dat vorderingen niet (volledig) worden betaald door (belasting en Soza) debiteuren.
Voorziening kosten afgesloten grondexploitaties	Het afdekken van kosten voor afgesloten grondexploitaties.
Voorziening spaar- en bovenwettelijk verlof Egalisatie voorziening	Alle bovenwettelijke verlofuren, niet-zijnde wettelijk verlof en zoals gespecificeerd in de cao, ultimo boekjaar.

Vaste schulden met een rente-typische looptijd van > 1 jaar

Onderhandse leningen	Restantschuld per 31-12-2021	Opgenomen leningen in 2022	Aflossingen 2022	Restantschuld per 31-12-2022
Binnenlandse banken	88.493.950	-	10.293.766	**78.200.184**
Binnenlandse bedrijven	-	460.000	-	**460.000**
	88.493.950	**460.000**	**10.293.766**	**78.660.184**

In 2022 bedroegen de rentelasten van deze opgenomen geldleningen in totaal € 1.010.132

Het bedrag van € 460.000 bij onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven betreft de aankoop van grond op de Zandbergweg. Een deel van de koopsom (€ 460.000) is nog niet betaald. Voor deze waarde krijgt de verkoper, zodra het terrein is ontwikkeld, industriegrond.

Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd van < 1 jaar

Kasgeldleningen
Per 31-12-2022 hadden we een bedrag van € 11.000.000 aan kasgeldleningen openstaan. Dit bedrag is op 5 januari 2023 afgelost.

Overige schulden
De overige schulden betreffen:

Overige schulden	31-12-2022
Crediteuren	1.964.401
Sociale lasten	2.017.439
Sociaal domein	125.926
Rijksaandeel BBZ vorderingen	88.383
Overige	26.953
	4.223.102

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva zijn ook de ontvangen voorschotten van Europese en Nederlandse overheidslichamen opgenomen.

	Saldo 31-12-2021	Toevoegingen / ontvangen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2022
Europees				
Cense	**6.451**	-	6.451	**-**
Rijk				
Onderwijsachterstandenbeleid	**17.850**	-	17.850	**-**
Nationaal Programma Onderwijs	**20.467**	283.505	228.697	**75.275**
Stimulering sport 2021	**11.617**	-	11.617	**-**
Stimulering sport 2022	**-**	118.820	118.820	**-**
Aankoop woningen onder hoogspanningsverbinding	**51.961**	-	51.961	**-**
Sanering varkenshouderijen	**223.300**	-	223.300	**-**
TOZO-regeling 2021	**1.289.829**	-	1.289.829	**-**
Sportakkoord 2021	**47.998**	-	880	**47.118**
Aanvullende bijdrage sportakkoord 2021	**67.713**	-	-	**67.713**
Sportakkoord 2022	**-**	30.000	30.000	**-**
Aanvullende middelen sportakkoord 2022	**-**	26.575	26.575	**-**
Ventilatie in scholen	**421.088**	-	-	**421.088**
Transformatie voormalige basisschool de Fontein	**70.000**	-	-	**70.000**
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	**5.216**	-	-	**5.216**
Huisvesting arbeidsmigranten Kessel	**200.000**	-	-	**200.000**
Aanpak energiearmoede	**-**	832.276	23.327	**808.949**
Wet inburgering 2021 (jaar 2022)	**-**	278.218	189.944	**88.274**
Onderwijsroute	**-**	37.476	6.901	**30.575**
Proeftuin aardgasvrije wijk	**-**	4.000.000	613.000	**3.387.000**
Provincie				
Arbeidsmarktpositie arbeidsmigranten	**6.115**	-	6.115	**-**
Herinrichting Kepringelehof	**50.000**	-	-	**50.000**
Circulaire varkenshouderij	**-**	445.500	29.537	**415.963**
Agroproject Grashoek	**-**	254.500	33.373	**221.128**
Overigen				
Veiligheidsregio; Coronatoegangsbewijzen	**78.287**	-	78.287	**-**
Gemeente Venlo project Zelfredzaamheid Grijp	**611**	-	611	**-**
Leerontwikkel netwerk regio	**-**	23.749	11.689	**12.060**
	2.568.503	**6.330.619**	**2.998.764**	**5.900.358**

Onder de Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd, zijn posten opgenomen waarvan de facturatie en/of betaling niet in 2022 heeft plaatsgevonden terwijl de diensten en/of producten wel in 2022 zijn geleverd. Het gaat hierbij om een bedrag van € 4.114.833.

Omschrijving	Bedrag
kstn tbv Enexis indien geen nieuwe opdracht/wens.	18.469
Uitvoering HWBP Fresh tomatoes	29.500
Vermarktingskstn 2018 inzakeketenregie	269.758
Exploitatiesubsidie Kessel 2021	6.353
Transitorische rente 2022	405.275
Variantenstudie Hummerenweg	10.863
Dumping drugsafval Slenkenweg Evertsoord	23.482
Diverse kleine materialen 2022	16.395
Restant exploitatiesubside zwembad Kessel 2022	6.353
Deel 2 50% kostenallocatie bij oplevering	9.076
Archeologie week 22 t/m week 52	5.390
Jaarafrekening APPA 2022	10.502
Maatschappelijke begeleiding 4e kw.	28.461
Per.afrek.augustus Wilhelminaplein 1 Panningen	5.636
Opleidingskosten VVE 2022 Hoera Kindercentra	25.725
Initiele inrichtingskosten Agora	27.256
Emissiemetingen 9 en 15-11-2022	7.496
Restant werk vermakingskosten kunststof 2020	174.135
Tijdelijke huisvestigingskosten Prisma	55.833
Compensatie meerkosten Corona 2022	12.947
Afspraak facturatie kosten Konings	26.957
SPUK zwembaden Laco januari 2022	2.511
Sociaal Domein	2.592.125
Faciliterende projecten	344.335
	4.114.833

Als gevolg van een juridisch geschil met Veolia is een verplichting opgenomen van € 269.758. Recent is door de rechtbank een uitspraak geweest die de gemeente in het gelijk stelt. Deze verplichting blijft gehandhaafd in afwachting van of Veolia in beroep gaat tegen deze uitspraak. Wanneer dit niet het geval is komt deze verplichting te vervallen.

Facilitaire projecten	BW 31-12-2021	2022 vermeerd.	2022 vermind.	BW 31-12-2022
De Moennik	121.829	20.898	-	**100.931**
RvR 2e tranche De keup e.a.	33.599	3.483	-	**30.116**
Dörper Tore (Helden)	72.606	361	-	**72.245**
Schrames	214.073	216.214	2.141	**-**
Kievit	20.987	316	-	**20.671**
Locatie Baarkampstr-Schijfweg Zuid plan Molengaerde (Kessel)	5.174	120	23.660	**28.714**
Meijel Oost	101.192	9.534	-	**91.658**
	569.460	**250.926**	**25.801**	**344.335**

Daarnaast hebben we een bedrag van € 47.746 vooruit ontvangen dat we in de volgende begrotingsjaren gaan uitgeven.

Omschrijving	Bedrag
Promotiegelden markten	6.994
Archiefsamenwerking Regio Venlo	5.469
Herstelkosten asfalt Steegstraat Meijel	30.750
Straatwerkkosten Dijk 1 te Kessel	4.532
	47.746

Niet uit de balans blijkende vorderingen/verplichtingen

Garantstellingen
De bedragen per 31-12-2022 waarvoor de gemeente Peel en Maas direct of indirect (via WSW) garant staat, zijn als volgt:

Geldnemer	Oorspronkelijk	Borg-stelling	Restant 31-12-2021	Restant 31-12-2022
Woningstichtingen	3.342.663	100%	1.488.752	1.408.228
Verenigingen en organisaties	6.082.592	100%	4.827.206	4.823.031
Diverse particulieren	5.320.592	100%	1.228.794	579.360
	14.745.847		**7.544.752**	**6.810.619**

Garantstelling verstrekt via Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Geldnemer	Oorspronkelijk	Borg-stelling	Restant 31-12-2021	Restant 31-12-2021
Woningstichtingen	138.001.000	50%	55.912.350	55.169.500
	138.001.000		**55.912.350**	**55.169.500**

Leasecontracten

Office-omgeving
We hebben hiervoor een nieuwe overeenkomst afgesloten. Deze overeenkomst is ingegaan op 1 oktober 2020 en eindigt op 30 september 2025. De looptijd van het contract is 60 maanden. De kosten hiervan bedragen jaarlijks (inclusief software) ongeveer € 13.000.

Repro
Per 1 januari 2022 gaat een nieuw leasecontract in. Looptijd 60 maanden. De kosten hiervan bedragen jaarlijks (inclusief software) zo'n € 17.000.

Grootformaat
Voor het grootformaat hebben we een nieuw leasecontract getekend wat is ingegaan op 1 januari 2019. De looptijd is 72 maanden. De maandelijkse huur is € 960 (€ 11.520).

Couverteermachine
We leasen een couverteermachine voor een bedrag van afgerond € 5.700 per jaar (€ 469 per maand). Dit contract is ingegaan op 15 januari 2012 en heeft een looptijd van 72 maanden. Het contract is op 16 december 2017 onder dezelfde voorwaarde verlengd met 1 jaar en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd.

Mobiele telefonie
Er is per 1 januari 2021 een nieuwe overeenkomst afgesloten. De duur van de overeenkomst is 36 maanden. De huurprijs is € 7.982 (exclusief BTW) per maand.

Devices
Huurovereenkomst voor laptops en tablets is afgesloten op 1 feb 2023 voor een periode van 48 maanden. De huurprijs bedraagt € 7.180 per maand (exclusief BTW).

Tractiemiddelen
De volgende tractiemiddelen zijn geleased van Alphabet Nederland B.V

De leasebedragen zijn:

- Volkswagen Caddy Maxi 2.0 TDI BMT 55kW L2H1 (V-703-FG)
  De lease overeenkomst is voor een jaar verlengd, tot 10-03-2024 voor een bedrag van € **454,48** (exclusief BTW) per maand.
- Volkswagen Caddy 2.0 TDI BMT 55kW L1H1 (V-156-DF)
  De lease overeenkomst is voor een jaar verlengd tot 25-01-2024 voor een bedrag van € **415,36** (exclusief BTW) per maand.
- Volkswagen Caddy 2.0 TDI BMT 55kW L1H1 (V-463-KB) voor een bedrag van € **434,08** (exclusief BTW) per maand.
  Deze lease overeenkomst loopt nog tot 22-11-2024

Vennootschapsbelastingplicht
Volgens de ingediende aangifte Vennootschapsbelasting is over 2021 na verliescompensatie uit voorgaande jaren het belastbare bedrag € 94.472. Aan Vennootschapsbelasting is over het jaar 2021 een bedrag verschuldigd van € 14.170.
Op basis van de inventarisaties en bepaling van de fiscale winst zal het belastbare bedrag over 2022 ca. € 325.000 negatief bedragen. Volgens de regels kan dit verlies gedeeltelijk gecompenseerd worden met voorgaande jaren. De verschuldigde Vennootschapsbelasting over 2021 is dan weer terug te vorderen.
Per saldo is er per 31 december 2022 dan geen Vennootschapsbelasting verschuldigd of te vorderen. Het saldo aan te compenseren verliezen bedraagt per 31 december 2022 € 230.000.

Onderwerp	Opdrachtnemer(s)	Bedrag	Periode	Overeenkomst	Opties verlenging
Warme drank automaten	Refill			april 2020 - maart 2027	geen
Verwerking GFT	Attero			2014-2015	3x t/m 2023
Kolken reinigen	Van der Valk + de Groot			2019-2020	2x t/m 2022
Kolken reinigen	Veeg- en rioolbedrijf Adriaans			2023-2024	2x t/m 2026
Riool reinigen en inspecteren	Veeg- en rioolbedrijf Adriaans			2019-2020	2x t/m 2022
Riool reinigen en inspecteren	Veeg- en rioolbedrijf Adriaans			2023	3x t/m 2026
Rioolrenovatie 2021-2024	Smet Tunneling NV	€ 200.000	per jaar	18 aug 2021 - 30 jun 2022	3x t/m 2025
Verwerking Rest-afval	Attero			2014-2018	2x t/m 2023
Brandverzekering	Div. verzekeringsmij. in co-assurantie	€ 143.000	per jaar	2021-2022	3x1j t/m 2025
Verwerking verpakkingsmateriaal	Van Scherpenzeel (Kunststofhergebruik)			2015-2016	3x t/m 2023
2B - privatisering NLW Buitenbeheer	Monsdal	€ 297.000	omzetgarantie per jaar	2015-2035	geen
Brandstoffen	Vissers Olie			1 nov 2019 - 31 okt 2020	3x t/m 31 okt 2023
Levering trapliften	Otto Ooms			1 apr 2015 - 31 okt 2018	2x t/m 31 okt 2022
Levering trapliften	Otolift Trapliften BV (Otto Ooms)			1 nov 2022 - 31 okt 2024	1x t/m 31 okt 2026
HvdG onderhoud	Jongen Venlo (Homij)	€ 2.304.000	over 25 jaar	16 mei 2015 - 15 mei 2040	
WMO-hulpmiddelen	Medipoint BV			1 dec 2020 - 30 nov 2023	2x2j t/m 30 nov 2027
Elektriciteit	De Vrije Energie Producent (DVEP)			2019-2020	2x t/m 2022
Elektriciteit	Vattenfall			2023-2024	4x t/m 2028
Gas	Gazprom			2019-2020	2x t/m 2022
Gas	Vattenfall			2023-2024	4x t/m 2028
Oud Papier en Karton	Smurfit Kappa / Peeters			2017-2018	2x t/m 2022
Oud Papier en Karton inzamelen	Peeters			2023-2024	3x 2j (t/m 2030)
Oud Papier en Karton verwerken	Smurfit Kappa			2023-2024	3x 2j (t/m 2030)
Verwerking 2 afvalstromen milieupark	Van Happen			1 sep 2021 - 31 aug 2022	3x t/m 31 aug 2025
schoffelbestek Baarlo en Meijel	Monsdal	€ 178.000		1 jun 2017 - 31 dec 2019	2x t/m 2021
schoffelbestek Baarlo en Meijel	Monsdal	€ 90.000	per jaar	1 apr 2022 - 31 dec 2023	2x t/m 2025
hoge druk - vacuüm combinatievoertuig	DHM B.V.	€ 330.000	één voertuig	levering in 2023	

Onderwerp	Opdrachtnemer(s)	Bedrag	Periode	Overeenkomst	Opties verlenging
ICT-hardware P1 'werkplekken'	ICZ > Centralpoint			1 dec 2021 - 30 nov 2022	3x t/m 30 nov 2025
ICT-hardware P2 'rekencentrum'	ICZ > Centralpoint / HET IT / Protinus			5 jul 2021 - 30 apr 2022	3x t/m 30 apr 2025
ICT-hardware P3 'smartphones en tablets'	ICZ > Centralpoint			1 dec 2021 - 30 nov 2022	3x t/m 30 nov 2025
ICT-hardware P5 'accessoires'	ICZ > Centralpoint			1 dec 2021 - 30 nov 2022	3x t/m 30 nov 2025
Glasinzameling	Van Kaathoven			1 apr 2018 - 31 mrt 2019	3x t/m 31 mrt 2022
Glasinzameling	Van Kaathoven			1 feb 2023 - 31 dec 2024	2x 2j (t/m 2028)
Leerlingenvervoer P4	Munckhof			1 aug 2018 - 31 jul 2020	1x t/m jul 2022
Leerlingenvervoer P5 en P6	Willemsen de Koning			1 aug 2018 - 31 jul 2020	1x t/m jul 2022
Leerlingenvervoer P4 en P6	Munckhof			1 aug 2022 - 31 jul 2026	2x 2j (t/m jul 2030)
Leerlingenvervoer P5	Van Driel			1 aug 2022 - 31 jul 2026	2x 2j (t/m jul 2030)
Mobiele telefonie	KPN			1 feb 2020 - 31 jan 2023	
DAS inhuur personeel	Driessen			1 jan 2017 - 31 dec 2018	4x t/m 2022
Inhuur flexibele arbeid	Driessen			1 jan 2017 - 31 dec 2018	4x t/m 2022
Payroll en contracmanagement ZZP	Driessen			1 jan 2017 - 31 dec 2018	4x t/m 2022
Inhuur flexibele arbeid	Yacht Inhouse Services (YIS)			1 apr 2022 - 31 dec 2024	3x t/m 2028
Payroll en contracmanagement ZZP	OAK BOS II			1 jan 2022 - 31 dec 2024	3x t/m 2028
Ophalen en verwerken groenafval	Kurstjens Recycling BV			1 mrt 2019 - 29 feb 2020	3x t/m 28 feb 2023
Onkruidbeheersing verhardingen en verwijderen veegvuil	H. Vaessen BV			21 mei 2018 - 31 dec 2020	2x t/m 2022
Onkruidbeheersing verhardingen en verwijderen veegvuil	H. Vaessen BV	€ 345.000	per jaar	6 feb 2023 - 31 dec 2025	2x t/m 2027
Levering van afvalzakken	Dimensio Verpakkingen BV			2019	3x t/m 2022
Cyclisch (snoei)onderhoud bomen	BTL Realisatie BV			8 jul 2019 - 7 jul 2021	2x t/m 7 jul 2023
Cyclisch (snoei)onderhoud bomen	BTL Realisatie BV			2023-2024	1x 2j (t/m 2026)
Gezamenlijke VTH-applicatie	Roxit			vanaf 17 okt 2018 met onbepaalde duur	
collectieve ArbeidsOngeschiktheidsVerzekering	Loyalis (ASR Schadeverzekeringen NV)	€ 103.000	per jaar	1 jul 2020 - 31 dec 2023	2024 t/m 2026
Multifunctionals	Canon Nederland	€ 11.200	per jaar	1 okt 2020 - 30 sep 2025	t/m 30 sep 2027
TimeXtender, licenties en ondersteuning	Victa BV	€ 165.000	totaal in de eerste 5 jare	vanaf 1 okt 2020 met onbepaalde duur	
aanleg en exploitatie laadinfrastructuur EV's (laadpalen)	Vattenfall	€ -		jun 2020 - mei 2030	
Fotokartering	VGI-Support	€ 15.250	per jaar	2022	3x t/m 2025
EikenProcessieRups bestrijding	H. Vaessen BV	€ 50.000	per jaar	2022	3x t/m 2025
KCA inzameling en verwerking	Prezero Special Waste	€ 47.000	per jaar	2023-2026	2x 2j (t/m 2030)
Volwasseneducatie	Gilde Educatie Activiteiten BV	€ 51.000	per jaar	1 feb 2022 - 31 dec 23	2x t/m 2025

VII Integraal overzicht baten en lasten

Begrote lasten 2022

Programma		Primitieve begroting	Begrotings-wijziging	Begroting na wijziging
11	Vitale leefomgeving	5.600.964	3.671.553	9.272.517
12	Beheer fysieke leefomgeving	16.252.076	300.000	16.552.076
		21.853.040	**3.971.553**	**25.824.593**
21	Werk en inkomen	15.444.435	2.134.000	17.578.435
22	Zorg en ondersteuning	13.933.968	1.202.000	15.135.968
23	Jeugd en onderwijs	14.608.513	1.546.000	16.154.513
		43.986.916	**4.882.000**	**48.868.916**
31	Gemeenschapsontwikkeling	3.770.896	259.197	4.030.093
32	Onderwijshuisvesting	1.742.224	160.000	1.902.224
33	Sport en bewegen	2.917.441	52.034	2.969.475
34	Kunst en cultuur	2.769.725	112.869	2.882.594
		11.200.286	**584.100**	**11.784.386**
41	Economie	1.353.698	1.811.850	3.165.548
51	Integrale veiligheid	4.114.604	3.076.000	7.190.604
61	Bestuur, communicatie en dienstverlening	3.945.954	65.000	4.010.954
71	Financierings en dekkingsmiddelen	18.213.628	1.686.000	19.899.628
		104.668.126	**16.076.503**	**120.744.629**

Begrote baten 2022

Programma		Primitieve begroting	Begrotings-wijziging	Begroting na wijziging
11	Vitale leefomgeving	1.434.930	2.622.839	4.057.769
12	Beheer fysieke leefomgeving	10.376.077	-	10.376.077
		11.811.007	**2.622.839**	**14.433.846**
21	Werk en inkomen	6.660.000	-	6.660.000
22	Zorg en ondersteuning	917.279	1.614.100	2.531.379
23	Jeugd en onderwijs	856.198	-	856.198
		8.433.477	**1.614.100**	**10.047.577**
31	Gemeenschapsontwikkeling	221.653	155.000	376.653
32	Onderwijshuisvesting	51.848	-	51.848
33	Sport en bewegen	546.961	60.000	606.961
34	Kunst en cultuur	184.409	-	184.409
		1.004.871	**215.000**	**1.219.871**
41	Economie	249.777	1.551.849	1.801.626
51	Integrale veiligheid	201.974	3.000.000	3.201.974
61	Bestuur, communicatie en dienstverlening	695.264	-	695.264
71	Financierings en dekkingsmiddelen	82.271.756	7.072.715	89.344.471
		104.668.126	**16.076.503**	**120.744.629**

Werkelijk lasten en baten 2022

Programma		Lasten Werkelijk	Baten Werkelijk	Saldo werkelijke baten-lasten
11	Vitale leefomgeving	8.070.884	5.323.181	2.747.703-
12	Beheer fysieke leefomgeving	16.263.682	10.666.380	5.597.303-
		24.334.566	**15.989.561**	**8.345.006-**
21	Werk en inkomen	18.333.223	6.535.145	11.798.078-
22	Zorg en ondersteuning	13.728.229	2.721.122	11.007.107-
23	Jeugd en onderwijs	15.456.428	833.113	14.623.314-
		47.517.880	**10.089.380**	**37.428.500-**
31	Gemeenschapsontwikkeling	3.650.012	398.181	3.251.832-
32	Onderwijshuisvesting	1.943.296	70.919	1.872.377-
33	Sport en bewegen	3.415.691	1.095.111	2.320.579-
34	Kunst en cultuur	2.708.240	167.122	2.541.119-
		11.717.239	**1.731.333**	**9.985.907-**
41	Economie	2.927.660	1.739.243	1.188.418-
51	Integrale veiligheid	6.368.739	3.874.755	2.493.984-
		-	-	-
61	Bestuur, communicatie en dienstverlening	3.941.125	661.000	3.280.125-
Totaal programma's (A)		**96.807.210**	**34.085.271**	**62.721.939-**
71	Financierings en dekkingsmiddelen	17.300.373	89.169.205	71.868.832
Saldo van baten en lasten (A+B)		**114.107.583**	**123.254.476**	**9.146.893**
Dotaties en onttrekkingen reserves (C)		5.273.046	4.094.993	1.178.053-
Resultaat (A+B+C)		**119.380.629**	**127.349.469**	**7.968.840**

Afwijkingen baten en lasten 2022 begroot versus werkelijkheid

Programma		Saldo				
		Lasten	%	Baten	%	Saldo
11	Vitale leefomgeving	1.201.633	13,0	1.265.412	31,2	2.467.045
12	Beheer fysieke leefomgeving	288.394	1,7	290.303	2,8	578.696
		1.490.027		**1.555.715**		**3.045.741**
21	Werk en inkomen	754.788-	4,3-	124.855-	1,9-	879.643-
22	Zorg en ondersteuning	1.407.739	9,3	189.743	7,5	1.597.482
23	Jeugd en onderwijs	698.085	4,3	23.085-	2,7-	675.001
		1.351.036		**41.803**		**1.392.839**
31	Gemeenschapsontwikkeling	380.081	9,4	21.528	5,7	401.608
32	Onderwijshuisvesting	41.072-	2,2-	19.071	36,8	22.001-
33	Sport en bewegen	446.216-	15,0-	488.150	80,4	41.935
34	Kunst en cultuur	174.354	6,0	17.287-	9,4-	157.066
		67.147		**511.462**		**578.608**
41	Economie	237.888	7,5	62.383-	3,5-	175.504
51	Integrale veiligheid	821.865	11,4	672.781	21,0	1.494.646
61	Bestuur, communicatie en dienstverlening	69.829	1,7	34.264-	4,9-	35.565
Totaal programma's (A)		**4.037.791**		**2.685.113**		**6.722.904**
71	Financierings en dekkingsmiddelen	843.347-		4.830.862		3.987.515
Saldo van baten en lasten (A+B)		**3.194.444**		**7.515.975**		**10.710.419**
Dotaties en onttrekkingen reserves (C)		1.830.444-		911.135-		2.741.579-
Resultaat (A+B+C)		**1.364.000**		**6.604.840**		**7.968.840**

Volgens het controleprotocol worden de overschrijdingen van de lasten van een programma pas in het accountantsoordeel betrokken als deze groter zijn dan 10%.

Bij programma 3.3 Sport en bewegen een overschrijding van 15%. Dit heeft te maken met de afwerking van de brandschade van S.V. Panningen. De brand bij SV Panningen heeft geleid tot een bedrag aan extra lasten van € 362.000 in 2022; die niet zijn begroot. Deze lasten worden gedekt door de verzekering, vandaar dat eenzelfde bedrag bij de baten staat.

	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Omschrijving programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1.1 Vitale leefomgeving	1.434.930	5.600.964	4.166.034-	4.057.769	9.272.517	5.214.748-	5.323.181	8.070.884	2.747.703-
1.2 Beheer fysieke leefomgeving	10.376.077	16.252.076	5.875.999-	10.376.077	16.552.076	6.175.999-	10.666.380	16.263.682	5.597.303-
2.1 Werk en inkomen	6.660.000	15.444.435	8.784.435-	6.660.000	17.578.435	10.918.435-	6.535.145	18.333.223	11.798.078-
2.2 Zorg en ondersteuning	917.279	13.933.968	13.016.689-	2.531.379	15.135.968	12.604.589-	2.721.122	13.728.229	11.007.107-
2.3 Jeugd en onderwijs	856.198	14.608.513	13.752.315-	856.198	16.154.513	15.298.315-	833.113	15.456.428	14.623.314-
3.1 Gemeenschapsontwikkeling	221.653	3.770.896	3.549.243-	376.653	4.030.093	3.653.440-	398.181	3.650.012	3.251.832-
3.2 Onderwijshuisvesting	51.848	1.742.224	1.690.376-	51.848	1.902.224	1.850.376-	70.919	1.943.296	1.872.377-
3.3 Sport en bewegen	546.961	2.917.441	2.370.480-	606.961	2.969.475	2.362.514-	1.095.111	3.415.691	2.320.579-
3.4 Kunst en cultuur	184.409	2.769.725	2.585.316-	184.409	2.882.594	2.698.185-	167.122	2.708.240	2.541.119-
4.1 Economie	249.777	1.353.698	1.103.921-	1.801.626	3.165.548	1.363.922-	1.739.243	2.927.660	1.188.418-
5.1 Integrale veiligheid	201.974	4.114.604	3.912.630-	3.201.974	7.190.604	3.988.630-	3.874.755	6.368.739	2.493.984-
6.1 Bestuur, communicatie en dienstverlening	695.264	3.945.954	3.250.690-	695.264	4.010.954	3.315.690-	661.000	3.941.125	3.280.125-
Subtotaal programma's	**22.396.370**	**86.454.498**	**64.058.128-**	**31.400.158**	**100.845.001**	**69.444.843-**	**34.085.271**	**96.807.210**	**62.721.939-**
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	9.434.917	217.121	9.217.796	9.469.917	217.121	9.252.796	9.919.554	240.564	9.678.990
Algemene uitkeringen	69.695.805	-	69.695.805	74.045.805	-	74.045.805	78.027.733	4.881	78.022.852
Dividend	668.606	14.218	654.388	668.606	14.218	654.388	629.377	8.589	620.788
Saldo financieringsfunctie	54.015	178.649-	232.664	54.015	178.649-	232.664	197.994	282.389	84.395-
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	2.374.127	-2.374.127	-	2.651.127	-2.651.127	105.939	4.273.094	4.167.155-
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**79.853.343**	**2.426.817**	**77.426.526**	**84.238.343**	**2.703.817**	**81.534.526**	**88.880.597**	**4.809.517**	**84.071.080**
Gerealiseerde kosten overhead	100.000	13.103.209	13.003.209-	100.000	13.753.209	13.653.209-	288.608	12.490.856	12.202.248-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**102.349.713**	**101.984.524**	**365.189**	**115.738.501**	**117.302.027**	**1.563.526-**	**123.254.476**	**114.107.583**	**9.146.893**
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves	2.318.413	2.683.602	-365.189	5.006.128	3.442.602	1.563.526	4.094.993	5.273.046	1.178.053-
Gerealiseerde resultaat	**104.668.126**	**104.668.126**	**-**	**120.744.629**	**120.744.629**	**-**	**127.349.469**	**119.380.629**	**7.968.840**

VIII Baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten wordt uitgesplitst naar:

A. Programma's
B. Algemene dekkingsmiddelen
C. Onvoorziene uitgaven
D. Overzicht incidentele baten en lasten
E. Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves
F. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publiek en semipublieke sector (WNT)
G. Verantwoordingsinformatie Single Information Single Audit
H. Taakvelden

A. Programma’s

Een overzicht van de programma’s is terug te vinden onder hoofdstuk Programmaverantwoording. Hier staat voor de Raad alle relevante informatie van elk programma bij elkaar.

- Wat wilden we bereiken.
- Wat zouden we daarvoor doen .
- Wat mocht het kosten.
- Een toelichting op de belangrijkste financiële verschillen.

De analyse van de financiële verschillen bij de programmaverantwoording is een onderdeel van de jaarrekening.

B. Algemene dekkingsmiddelen

Baten Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	9.919.554	9.469.917	9.434.917
Algemene uitkeringen	78.027.733	74.045.805	69.695.805
Dividend	629.377	668.606	668.606
Saldo van de financieringsfunctie	197.994	54.015	54.015
Overige algemene dekkingsmiddelen	105.939	-	-
Totaal	**88.880.597**	**84.238.343**	**79.853.343**

Lasten Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	240.564	217.121	217.121
Algemene uitkeringen	4.881	-	-
Dividend	8.589	14.218	14.218
Saldo van de financieringsfunctie	282.389	-178.649	-178.649
Overige algemene dekkingsmiddelen	4.273.094	2.651.127	2.374.127
Totaal	**4.809.517**	**2.703.817**	**2.426.817**

Saldo Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	9.678.990	9.252.796	9.217.796
Algemene uitkeringen	78.022.852	74.045.805	69.695.805
Dividend	620.788	654.388	654.388
Saldo van de financieringsfunctie	-84.395	232.664	232.664
Overige algemene dekkingsmiddelen	-4.167.155	-2.651.127	-2.374.127
Totaal	**84.071.080**	**81.534.526**	**77.426.526**

	lasten			baten			
	begroot	werkelijk	restant	begroot	werkelijk	restant	saldo
Belastingen	217.121	240.564	-23.443	9.469.917	9.919.554	449.637	426.194
Dividend en rente	14.218	8.589	5.629	668.606	629.377	-39.229	-33.601
Algemene uitkering	0	4.881	-4.881	74.045.805	78.027.733	3.981.928	3.977.047
Algemene uitgaven en inkomsten	2.651.126	4.273.094	-1.621.968	0	105.939	105.939	-1.516.029
Treasury	-178.649	282.389	-461.038	54.015	197.994	143.979	-317.059
	2.703.816	**4.809.517**	**-2.105.701**	**84.238.343**	**88.880.596**	**4.642.253**	**2.536.552**

Per saldo bedraagt het verschil in algemene dekkingsmiddelen € 2.536.552 positief.

Hogere resultaat belastingen	426.000
Lagere dividend inkomsten	-34.000
Hogere inkomsten algemene uitkering	3.978.000
Minder doorbelasting kapitaallasten	-317.000
Hogere kosten op boeking voorziening spaar- en bovenwettelijk verlof met ingang van 2022	-1.469.000
Diverse verschillen per saldo	-47.448
	2.536.552

Hoger resultaat belastingen
Het grootste overschot is behaald op de verblijfsbelasting. Het merendeel hiervan heeft betrekking op het jaar 2021 toen de werkelijke aantal opgegeven overnachtingen bij de aangifte veel hoger bleken te liggen dan de aantallen waarmee rekening was gehouden bij de voorlopige aanslag. Dit heeft vermoedelijk te maken met de reisbeperkingen die in 2021 nog van kracht waren als gevolg van COVID-19 waardoor meer mensen vakantie in eigen land zijn gaan houden.

Hogere inkomsten algemene uitkering
In 2022 is er een ruim overschot ontstaan op de algemene uitkering. Vanwege het tijdstip van verschijnen konden de effecten uit de september- en de decembercirculaire 2022 niet meer in de begroting worden verwerkt. Aangezien beide circulaires een forse positief effect hebben op de omvang van de algemene uitkering ontstaat dus bij deze jaarstukken voordeel.
De analyse van de effecten is als volgt:

Septembercirculaire 2022	
Vrijval BCF-middelen naar gemeentefonds	700.000
Hoger accres door prijsinflatie	600.000
Actualisatie maatstaven (uitkeringsontvangers / loonkostensubsidie / inwoners)	400.000
Invoering omgevingswet en wet kwaliteitsborging	550.000
Decembercirculaire 2022	
Inkomstenderving 2020 + 2021 vanwege Corona	110.000
Meerkosten sociaal domein (Oekraïne e.d.)	500.000
Energietoeslag 2023	800.000

Verder zijn er nog nabetalingen ontvangen van algemene uitkering over voorgaande jaren waardoor een voordeel van € 330.000 is ontstaan.

Minder doorbelasting kapitaallasten
De werkelijk doorberekende rentekosten op de kapitaallasten zijn lager dan begroot omdat we voor de lopende en de nieuw aangetrokken leningen minder rente hoeven te betalen dan waar we bij de begroting van zijn uitgegaan. Daarnaast zijn de afschrijvingskosten lager dan begroot omdat een aantal projecten nog onder handen zijn, hier wordt nog niet op afgeschreven.

Hogere kosten opboeking voorziening spaar- en bovenwettelijk verlof met ingang van 2022
Als gevolg van de CAO kunnen gemeentelijke medewerkers vanaf 2022 een deel van hun verlofuren omzetten in spaarverlof. Dat spaarverlof moet volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht worden opgenomen in een voorziening. In Peel en Maas gaat het om zo'n 6.000 uur aan spaarverlof dat overeenkomt met een bedrag van € 150.000.
De commissie BBV heeft in december 2022 besloten dat naast het spaarverlof ook al het andere bovenwettelijk verlof in een voorziening moet worden opgenomen tenzij het verlofsaldo over de jaren heen stabiel is. Vanwege de coronajaren 2020 en 2021, waarin veel meer verlof is opgebouwd dan opgenomen, is dat stabiele beeld er niet bij Peel en Maas.
Het gevolg is dat we naast het spaarverlof ook de andere bovenwettelijke verlofuren (39.000) in de voorziening moeten opnemen. In totaal gaat het om een bedrag van ca. € 1.500.000 dat bij de jaarstukken 2022 als voorziening is opgenomen.

C. Onvoorziene uitgaven

Gebruik onvoorzien	Raming begrotingsjaar ná wijziging	Raming begrotingsjaar vóór wijziging
-	300.000	300.000
Totaal onvoorzien	**300.000**	**300.000**

In 2022 is er geen besluit genomen om bepaalde lasten te dekken uit de post Onvoorzien.

D. Overzicht incidentele baten en lasten

Alle baten en lasten uit de jaarrekening kunnen worden onderscheiden in structurele mutaties dan wel incidentele mutaties. In het onderstaande overzicht worden de belangrijkste incidentele mutaties benoemd. Het betreft mutaties van minimaal € 10.000 die zich in 2022 hebben voorgedaan.

Programma	Lasten	Baten	Onderwerp
1.1 Vitale leefomgeving	212.391		Voorbereidingskredieten en projecten
1.1 Vitale leefomgeving		576.214	Resultaten grondexploitaties wonen
1.1 Vitale leefomgeving	223.300	223.300	Stoppersregeling
1.2 Beheer fysieke leefomgeving	160.000		Maasboulevard Kessel
1.2 Beheer fysieke leefomgeving	92.000		Optimalisatie beheersysteem openbare ruimte
2.1 Werk en inkomen	2.033.406		Energietoeslag
2.3 Jeugd en onderwijs	10.000		Skatevoorziening
2.3 Jeugd en onderwijs	228.697	228.697	Nationaal Programma Onderwijs
3.1 Gemeenschapsontwikkeling	32.986	40.749	Leerontwikkelroute zorg
3.3 Sport en bewegen	57.455	57.455	Sportakkoord
3.3 Sport en bewegen	39.831	33,671	Lokaal preventieakkoorden
3.3 Sport en bewegen	23.417		Beringe Buiten
3.3 Sport en Bewegen	369.817	369.817	Brand SV Panningen
3.4 Kunst en Cultuur	30.310		Erfgoedbeleid
4.1 Economie	65.400		Regionale investeringsagenda recreatie en toerisme
5.1 Integrale veiligheid	1.904.983	3.603.631	Opvang vluchtelingen Oekraïne
5.1 Integrale veiligheid		1.000.000	Last onder dwangsom
5.1 Integrale veiligheid		-/- 1.000.000	Last onder dwangsom afboeken ten gunste van voorziening dubieuze debiteuren
Financiering en dekkingsmiddelen		2.800.000	Algemene uitkering energietoeslag
Financiering en dekkingsmiddelen		212.391	Voorbereidingskredieten en projecten
Financiering en dekkingsmiddelen	359.814		Resultaten grondexploitaties wonen
Financiering en dekkingsmiddelen		160.000	Maasboulevard Kessel
Financiering en dekkingsmiddelen		92.000	Optimalisatie beheersysteem openbare ruimte
Financiering en dekkingsmiddelen		10.000	Skatevoorziening
Financiering en dekkingsmiddelen		23.417	Beringe Buiten

Voorbereidingskredieten en projecten
De kredieten van Kuukven Baarlo, Kerkstraat Meijel, Woningbouw Panningen Zuid en de kredieten voor planvorming Centrumplan Helden, Kwistbeek zijn in voorgaande jaren afgeroepen en de uitgaven hebben voor een bedrag van € 212.391 in dit jaar plaatsgevonden. Voor de dekking van de uitgaven in 2022 heeft er ook een uitname uit de reserves in 2022 plaatsgevonden.

Resultaten grondexploitaties wonen
Voor het project In den Bosch heeft er in 2022 voor een bedrag van € 360.000 een hogere tussentijdse winstbijstelling (POC winst) plaatsgevonden. Van dit bedrag is € 143.600 toegevoegd aan reserves.
De winst op het project Schrames is € 216.214 en is, volgens bestaand beleid, toegevoegd aan de reserve risico grondexploitatie.

Stoppersregeling € 223.000
Van het Rijk hebben wij een bijdrage ontvangen € 223.300 om de kosten en werkzaamheden te dekken om mee te werken aan een 9-tal stoppers.

Maasboulevard Kessel
Van het krediet Maasboulevard Kessel is € 160.000 t.l.v. programma 1.2 geboekt. Er is ook voor dit bedrag een uitname gedaan uit de algemene reserve.

Optimalisatie beheersysteem openbare ruimte
Voor de optimalisatie van het beheersysteem openbare ruimte is € 92.000 uitgegeven. Er is voor dit bedrag ook een uitname gedaan uit de algemene reserve.

Energietoeslag
Vanwege de enorme stijging van energiekosten is aan huishoudens met een inkomen tot 120% van de minimumnorm een energietoeslag van € 1.300 uitgekeerd. Daarvoor is van het rijk via de algemene uitkering een compensatie ontvangen (zie onderdeel ‘financiering en dekkingsmiddelen’).

Skatevoorziening
Op het dorpsplein in Grashoek is een skatevoorziening gerealiseerd. Dit initiatief kwam vanuit de jongeren zelf en wordt gedragen door de dorpscommissie en de omwonenden. De jongeren hebben actief gesprekken gevoerd met belanghebbenden en ze nemen verantwoordelijkheid in het terugdringen van mogelijk overlast voor omwonenden. Dit project past perfect in de zelfsturingsfilosofie van onze gemeente. De uitgaven van € 10.000 zijn gedekt uit de reserve Voorzieningen voor de jeugd.

Nationaal Programma Onderwijs
Voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 krijgen de gemeenten een extra bijdrage voor het inhalen van corona gerelateerde onderwijsvertragingen bij kinderen en jongeren. Gemeenten hebben als taak een plan te ontwikkelen, aanvullend aan de schoolprogramma’s waarmee de leervertragingen worden ingelopen voor peuters vanaf 2,5 jaar en leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. Het totaal te ontvangen bedrag over deze periode is voor onze gemeente € 567.000. Aangezien de overboeking via maandelijkse betalingen plaatsvindt in de periode augustus 2021 tot en met juli 2023 ontvangen we in 2021 € 118.000, in 2022 € 284.000 en in 2023 € 166.000. Er hoeft voor deze extra bijdrage geen aanvraag ingediend te worden. Dit omdat alle gemeenten met onderwijsvertragingen te maken hebben en om de uitvoeringslasten beperkt te houden. Deze extra bijdrage is een specifieke uitkering. Jaarlijks moeten we verantwoording afleggen bij het opstellen van de jaarstukken over de besteding van deze extra bijdrage. Bij het opstellen van de jaarstukken 2023 (in 2024) vindt de eindverantwoording plaats. Niet bestede middelen moeten dan terugbetaald worden.

Leerontwikkelroute zorg
In Peel en Maas ondersteunen we inwoners die moeite hebben om mee te doen in de maatschappij door middel van Leerontwikkelroutes. De Leerontwikkelroutes zijn trajecten waarbij leren, ontwikkelen en participeren centraal staan. Daarnaast blijven we in gesprek met werkgevers en inwoners en ontwikkelen we aan de hand van hun input nieuwe routes. De Leerontwikkelroute zorg is een nieuwe route. Aanleiding om de haalbaarheid hiervan te onderzoeken is het tekort aan personeel in de zorg. De kosten worden gedekt uit de regionale investeringsagenda.

Sportakkoord
Met diverse sport- en beweegaanbieders hebben we een lokaal sportakkoord afgesloten. Voor de uitvoering van het sportakkoord kunnen we een uitvoeringsbudget aanvragen bij het Ministerie van VWS. Voor 2022 hebben we oorspronkelijk een bedrag ontvangen van € 30.000 en daarnaast nog een aanvullend budget van € 26.575. Deze bedragen moeten we verantwoorden via de SISA-bijlage. Niet bestede middelen zullen we terug moeten betalen.

Lokale preventieakkoorden
Deze uitkering is bestemd voor de uitvoering van het door de kerngroep ondersteuningsprogramma Lokale preventieakkoorden VNG goedgekeurde preventieakkoord of preventieaanpak. De activiteiten waarvoor de uitkering wordt verleend, moeten uiterlijk zijn verricht op 31 december 2022. Deze activiteiten staan vermeld in het lokale preventieakkoord of preventieaanpak. Deze lokale preventieakkoorden en aanpakken richten zich op het terugdringen van roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht. Deze middelen moeten we verantwoorden via de SISA-bijlage. De ontvangen € 33.671 in 2022 zijn ook uitgegeven.

Beringe Buiten
In de raadsvergaderingen van 24 oktober 2017 en 26 maart 2019 is een krediet beschikbaar gesteld van € 586.000 voor het project Beringe Buiten. Dit krediet wordt gedekt uit de algemene reserve. Het uitgegeven bedrag van € 23.417 betreft de afrekening van dit project.

Brand SV Panningen
De brand bij SV Panningen heeft geleid tot een bedrag aan extra lasten van € 369.817. Deze worden gedekt door de verzekering. Het bedrag van de verzekering hebben we inmiddels ontvangen.

Erfgoedbeleid
Om bescherming van erfgoed passend vorm te geven, is externe expertise nodig. De extra lasten worden begroot op € 50.000. In de 1e bijstellingsrapportage is aangegeven dat de zullen beginnen in 2022 maar waarschijnlijk doorlopen tot in 2023. Het gedeelte van het bedrag dat in 2022 niet wordt uitgegeven, zou dan overgeheveld worden naar 2023. In 2022 is € 30.310 uitgegeven.

Regionale investeringsagenda
Er is op basis van de regionale investeringsagenda een bijdrage van € 65.400 verstrekt voor recreatie en toerisme conform de 2e projectenenveloppe.

Opvang vluchtelingen Oekraïne
In Peel en Maas zijn zowel in de particuliere als in de gemeentelijke opvang vluchtelingen voor de oorlog in Oekraïne opgevangen. De kosten voor die opvang bedragen € 1.904.983 (exclusief de kosten voor veel inzet van eigen medewerkers). Het rijk compenseert gemeenten via een specifieke uitkering die grotendeels is gebaseerd op normbedragen. Het bedrag dat we aan compensatie ontvangen bedraagt € 3.603.631.

Last onder dwangsom
Er is een last onder dwangsom opgelegd van € 1.000.000. Omdat nog niet duidelijk is wanneer we dit bedrag zullen ontvangen is dit niet meegenomen in het jaarrekeningsaldo 2022 maar opgevoerd als een voorziening dubieuze debiteuren.

Algemene uitkering – energietoeslag
De algemene uitkering is opgebouwd uit vele onderdelen die deels incidenteel en deels structureel zijn. Omdat we als kosten de uitgaven voor de energietoeslag hebben opgevoerd nemen we ook de inkomsten ter compensatie van deze uitgaven op. In totaal hebben we € 2,8 miljoen ontvangen via de algemene uitkering m.b.t. de energietoeslag. Daarvan heeft € 800.000 betrekking op uitgaven die pas in 2023 plaatsvinden. Dit bedrag willen we dan ook via resultaatbestemming overhevelen naar 2023.

E. Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten artikel 28 lid **d onderstaand** een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Reserve	Toevoeging	Onttrekking	toelichting
Reserve materialen OW	13.073		Toevoeging reserve materieel openbare werken
Reserve herziening bestemmingsplannen	56.000		
Reserve onderwijshuisvesting		378.512	Onttrekking reserve onderwijs t.b.v. dekking kosten onderwijs Peel en Maas
Reserve onderwijshuisvesting	240.671		Storting reserve huisvesting onderwijs
Reserve Mixed hockeyclub Helden	4.202		Conform afspraken hockeyclub wordt jaarlijkse bijdrage door gemeente gereserveerd
Reserve ontsluiting glastuinbouwgebieden	50.000		Toevoeging reserve ontsluiting glastuinbouwgebieden
Reserve dekking kapitaallasten		15.351	Dekking kapitaallasten Ringoven
Reserve dekking kapitaallasten		103.543	Dekking kapitaallasten Dok6
Reserve dekking kapitaallasten		97.155	Dekking kapitaallasten MFC Helden
Reserve dekking kapitaallasten		4.290	Dekking kapitaallasten Sportvelden
Reserve dekking kapitaallasten		94.236	Dekking kapitaallasten Gemeentewerf/milieupark
Reserve dekking kapitaallasten		19.912	Dekking kapitaallasten Brandweeraccommodatie Meijel
Reserve dekking kapitaallasten		33.084	Dekking kapitaallasten Renovatie De Körref
Reserve dekking kapitaallasten		10.168	Dekking kapitaallasten Dorpsdagvoorziening MFA Maasbree
Reserve dekking kapitaallasten		3.674	Dekking kapitaallasten wijzigen methode afschrijven van annuitair naar lineair
Reserve dekking kapitaallasten		3.552	Dekking kapitaallasten parkeerplaats Molenstraat
Reserve dekking kapitaallasten		25.527	Dekking kapitaallasten ontsluiting Napoleonsbaan/Kuukven
Reserve dekking kapitaallasten		632	Dekking kapitaallasten centrumplan Panningen
Reserve dekking kapitaallasten		15.870	Dekking kapitaallasten plan Maasdal
Reserve uitgezette middelen		514.293	Dekking kapitaallasten huis van de gemeente

F. Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De WNT is van toepassing op gemeente Peel en Maas. Het voor gemeente Peel en Maas toepasselijke bezoldigingsmaximum is € 216.000,00.

Mevrouw Apeldoorn – Feijts

Gegevens 2022 **bedragen x € 1**	**Esther Apeldoorn - Feijts**	
Functiegegevens	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	94.847,29
Beloningen betaalbaar op termijn	€	16.323,12
Subtotaal	*€*	*111.170,41*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	216.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**111.170,41**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	**Esther Apeldoorn - Feijts**	
Functiegegevens	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	13/09 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	26.730,48
Beloningen betaalbaar op termijn	€	4.928,14
Subtotaal	*€*	*31.658,62*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	62.986,30
Bezoldiging	**€**	**31.658,62**

De heer Breukers

Gegevens 2022		
bedragen x € 1		**Leon Breukers**
Functiegegevens		Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1
Dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	131.574,09
Beloningen betaalbaar op termijn	€	22.320,60
Subtotaal	*€*	*153.894,69*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	216.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging	**€**	**153.894,69**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Gegevens 2021 bedragen x € 1		Leon Breukers
Functiegegevens		Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1
Dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	128.770,21
Beloningen betaalbaar op termijn	€	21.782,36
Subtotaal	*€*	*150.552,57*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	209.000,00
Bezoldiging	**€**	**150.552,57**

G. Verantwoordingsinformatie Single Information Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			050907 Veiligheidsregio en Gemeentelijke Gezondheidsdienst Limburg-Noord	€ 0	Nee	€ 0	Ja	
JenV	A13	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A13/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A13/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 *Aard controle R* *Indicator: A13/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 0	Nee	€ 0	€ 0	Ja	
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 2.175.300	€ 814.064	€ 0	€ 0	€ 0	€ 437.177
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 176.820	€ 3.603.361	€ 3.603.361	Nee	

FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	26	0	5	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 0	€ 3.800	€ 0	€ 17.340	€ 0	€ 6.732
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 0	

BZK	C32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00762718	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		2						
		50						
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
		1	SUVIS21-00762718	Ja				
		2						
		50						
BZK	C55	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			368	€ 23.327	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			971	1.591	0	0	0	0

BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/06*
		1	*RHA2021-02276042*	*huisvesting arbeiedsmagranten Kessel*	€ 0	€ 0	0	0
		2	*RHA2021-02275511*	*Transformatie voormalige basisschool De Fontein*	€ 0	€ 0	0	0
		10						
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: C56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/12*
		1	*huisvesting arbeiedsmagranten Kessel*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
		2	*Transformatie voormalige basisschool De Fontein*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
		10						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/13*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/14*				
			Nee	n.v.t.				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 0	Nee				

BZK	**C72**	**Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde** Gemeenten	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C72/01*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C72/02*	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk *Aard controle D2* *Indicator: C72/03*	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk *Aard controle D2* *Indicator: C72/04*	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C72/05*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C72/06*
			€ 613.000	€ 613.000	0	0	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C72/07*					
			Nee					
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 507.838	€ 0	€ 45.507	€ 0	€ 17.850	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1						
		2						
		100						

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 160.415	€ 0	€ 68.552	€ 0	€ 20.467	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
		2						
		10						
IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
		1	2017/17484 vrijliggend fietspad Meijelseweg	€ 0	€ 0			
		2						
		100						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
		1	2017/17484 vrijliggend fietspad Meijelseweg	€ 0	€ 0		Nee	
		2						
		100						

IenW	E44B	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/03*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/04*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	061894 Gemeente Peel en Maas	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		2						
		10						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	061894 Gemeente Peel en Maas	0	Nee			
		2						
		10						
IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
		1	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h|aantal in meters	Nee	0			
		2	360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h|aantal in Stuks	Nee	0			
		3	361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)|aantal in Stuks	Nee	0			
		4	362 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen|aantal in Meters	Nee	0			

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 4.440.566	€ 37.413	€ 457.778	€ 0	€ 103.707	€ 850
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 6.160	€ 0	€ 0	€ 1.053.330	€ 6.875	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 4.500	€ 279.876	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 2.993	€ 56.596	€ 4.702
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 800	€ 1.244	€ 182
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 848	€ 4.373	€ 391
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 953	€ 97
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 4.641	€ 63.166	€ 5.372
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 196.018	€ 6.074	Ja		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*		
			€ 0	€ 0	Nee		
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 6.901	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 118.820	€ 119.955				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Sportmaterialen	€ 4.424	€ 0	€ 4.424	€ 0	
		2	Overige kosten	€ 14.953	€ 0	€ 0	€ 14.953	
		3	Exploitatie sportaccommodaties	€ 75.394	€ 75.394	€ 0	€ 0	
		4	Groot onderhoud binnensportaccommodaties	€ 18.160	€ 18.160	€ 0	€ 0	
		5	Groot onderhoud buitensportaccommodaties	€ 3.112	€ 3.112	€ 0	€ 0	
		6	Mengpercentage	€ 3.912	€ 0	€ 0	€ 3.912	Bij aanvraag niet bekend bij ons dat we mengpercentage mochten meenemen in de aanvraag
		100						
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1016947	€ 45.000	€ 0	€ 0	€ 16.474	€ 27.725
		2	1036587	€ 127.713	€ 0	€ 0	€ 0	€ 12.002
		3	1042381	€ 56.575	€ 0	€ 57.455	€ 0	€ 57.455
		4						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1016947	Nee				
		2	1036587	Nee				
		3	1042381	Nee				
		4						

VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*				
			€ 39.831	Ja	Ja				
VWS	**H25**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/01*	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/02*	Totale definitieve exploitatietekort *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/03*	Totale cumulatieve besteding *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/04*	Eindverantwoording *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/05*		
		1	*SPUKIJZ21-22244*	-€ 2.511	€ 2.511	€ 2.511	Ja		
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/06*	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022? *Aard controle R* *Indicator: H25/07*	Totale toezegging per locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/08*	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/09*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/10*	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/11*	
		1	*Laco Peel en Maas*	*jan-22*	€ 2.511	€ 2.511	€ 2.511	€ 2.511	
		2							
		50							
LNV	**L6**	**Regeling specifieke uitkering uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen**	Besteding (jaar T-1 +T-2) *Aard controle R* *Indicator: L6/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L6/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L6/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L6/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L6/05*		
			€ 222.100	€ 6.204	€ 226.314	Ja			
LNV	**L7B**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland** SiSa tussen medeoverheden	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/01*	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/03*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/06*	
		1	C2291421/5030908	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 29.538	€ 29.538	Nee		
		2	Agroproject Grashoek/c2291213	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 33.373	€ 33.373	Nee		
		10							

H. Taakvelden

Aan ieder grootboeknummer in de financiële administratie is een taakveld gekoppeld. Deze grootboeknummers zijn ook gekoppeld aan de diverse programma's. De totale baten en lasten van de taakvelden dienen dus aan te sluiten bij het totaalbedrag aan baten en lasten van de programma's.

	Lasten		Baten	
Taakveld	**Begroot**	**Werkelijk**	**Begroot**	**Werkelijk**
0.1 Bestuur	2.243.763	2.226.252	50.000	4.292
0.10 Mutaties reserves	3.442.602	5.273.046	5.006.128	4.094.994
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	7.968.840	-	-
0.2 Burgerzaken	1.716.581	1.660.035	595.604	595.484
0.4 Overhead	13.753.211	12.490.856	100.000	288.608
0.5 Treasury	-164.431	290.978	722.621	827.370
0.61 OZB woningen	186.248	224.938	4.940.590	5.071.237
0.62 OZB niet-woningen	-	-	3.565.023	3.595.327
0.64 Belastingen overig	14.642	-2.653	16.619	-5.530
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	4.881	74.045.805	78.027.733
0.8 Overige baten en lasten	2.651.126	4.273.094	-	105.939
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.164.291	3.218.130	201.974	221.344
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.755.814	2.819.102	3.000.000	3.646.410
2.1 Verkeer en vervoer	5.570.522	5.465.823	23.668	136.172
3.1 Economische ontwikkeling	485.685	360.752	-	10.584
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.775.085	1.555.957	1.551.849	1.521.849
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	403.927	481.528	126.239	112.007
3.4 Economische promotie	517.082	547.703	1.071.223	1.353.324
4.2 Onderwijshuisvesting	1.750.364	1.735.998	51.848	70.919
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.414.758	2.478.624	812.491	853.473
5.1 Sportbeleid en activering	1.545.629	1.610.621	421.974	580.228
5.2 Sportaccommodaties	1.444.351	1.808.238	184.987	514.883
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.443.795	1.385.110	170.301	162.798
5.4 Musea	63.118	61.211	10.721	10.000
5.5 Cultureel erfgoed	270.007	148.455	3.387	3.388
5.6 Media	1.105.674	1.120.899	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.420.224	2.449.110	5.193	42.866
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.788.650	5.427.725	376.653	389.116
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.339.440	2.344.634	43.707	24.304
6.3 Inkomensregelingen	9.703.189	10.638.958	6.660.000	6.659.331
6.4 WSW en beschut werk	12.467.792	11.792.325	250.100	31.445
6.5 Arbeidsparticipatie	1.231.547	1.199.714	-	-10.057
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5.384.939	2.880.568	2.281.279	2.434.757
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	1.249.017	2.972.908	-	73.324
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	9.333.934	7.588.900	-	3.556
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	240.167	175.679	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.086.000	2.159.455	-	19.247
7.1 Volksgezondheid	1.790.931	1.705.097	-	-
7.2 Riolering	4.446.510	4.261.719	5.566.479	5.775.845
7.3 Afval	3.778.478	3.671.023	4.780.737	4.711.497
7.4 Milieubeheer	445.961	524.281	-	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	50.610	54.838	49.660	61.223
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.491.682	1.727.214	275.644	688.143
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.950.780	3.391.518	2.980.161	3.842.658
8.3 Wonen en bouwen	2.990.934	3.175.386	801.964	799.380
	120.744.629	**127.349.469**	**120.744.629**	**127.349.469**

Bijlagen

A. Overzicht van baten en lasten op productniveau

B. Projectenoverzicht

C. Overzicht reserves en voorzieningen meerjarenverloop

A. Overzicht baten en lasten op productniveau

Product	Lasten		Baten	
	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
100 Beleidskader ruimtelijke ontwikkeling	1.345.823	1.026.285	10.000	12.000
103 Gronden	251.426	186.901	367.322	396.553
104 Uitvoering ruimtelijke ontwikkeling	1.469.478	973.299	265.644	676.143
105 Beleidskader wonen	206.459	187.837	-	-
106 Wonen-volkshuisvesting	140.402	104.075	54.988	55.711
107 Grondexploitatie wonen	3.699.355	3.204.616	2.612.839	3.446.106
108 Beleidskader vergunning en toezicht	187.682	191.245	-	35.107
109 Integrale vergunningverlening	1.365.521	1.503.124	746.976	701.561
110 Toezicht fysieke omgeving	606.371	693.503	-	-
11 Vitale leefomgeving	**9.272.517**	**8.070.884**	**4.057.769**	**5.323.181**
120 Beleidskader openbare ruimte	94.128	157.626	-	-
121 Afvalinzameling	3.778.478	3.671.023	4.780.737	4.711.497
122 Wegen	4.226.951	4.082.978	12.668	123.754
123 Wijk, natuur en landschap	2.976.709	3.029.077	5.193	44.554
124 Water en riolering	4.290.710	4.115.502	5.566.479	5.768.535
125 Verkeer en vervoer, ondergrondse infrastructuur	413.606	440.710	11.000	-
126 Openbare verlichting	771.494	766.766	-	18.039
12 Beheer fysieke leefomgeving	**16.552.076**	**16.263.682**	**10.376.077**	**10.666.380**
212 Werk	8.075.246	7.879.635	-	-124.186
213 Inkomen	6.335.310	6.859.111	6.600.000	6.563.295
214 Minima	3.167.879	3.594.477	60.000	96.036
21 Werk en inkomen	**17.578.435**	**18.333.223**	**6.660.000**	**6.535.145**
222 Huishoudelijk werk	5.323.851	4.934.871	150.100	163.330
223 Woonvoorzieningen	355.011	679.926	-	-
224 Leef en vervoersvoorzieningen	1.484.289	1.457.108	100.000	67.592
225 WMO Begeleiding	6.720.789	5.564.546	2.281.279	2.490.004
226 Uitvoeringsprogramma WWZ	429.062	374.808	-	-
227 Maatschappelijke opvang	240.167	175.679	-	-
228 Volksgezondheid	98.573	44.997	-	-
229 Bedrijfsvoering sociaal domein	484.226	496.294	-	196
22 Zorg en ondersteuning	**15.135.968**	**13.728.229**	**2.531.379**	**2.721.122**
231 Jeugdhulp	11.952.621	11.402.306	-	22.803
232 Jeugd en gezin	1.941.034	1.811.245	43.707	13.708
233 Onderwijs	2.260.858	2.242.877	812.491	796.602
23 Jeugd en onderwijs	**16.154.513**	**15.456.428**	**856.198**	**833.113**
312 Samenlevingsopbouw	3.356.958	3.027.584	315.653	347.499
313 Gemeenschapsaccommodaties	491.635	436.171	-	9.933
314 Leerontwikkelroutes	181.500	186.257	61.000	40.749
31 Gemeenschapsontwikkeling	**4.030.093**	**3.650.012**	**376.653**	**398.181**
325 Onderwijshuisvesting	1.902.224	1.943.296	51.848	70.919
32 Onderwijshuisvesting	**1.902.224**	**1.943.296**	**51.848**	**70.919**
331 Sport en bewegen	1.525.123	1.607.453	421.974	580.228
332 Sportvoorzieningen en accommodaties	1.444.352	1.808.238	184.987	514.883
33 Sport en bewegen	**2.969.475**	**3.415.691**	**606.961**	**1.095.111**

Product	Lasten		Baten	
	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
341 Cultuurstimulering	1.828.147	1.783.540	25.059	27.462
342 Cultuurbehoud	261.757	140.297	2.558	2.370
343 Culturele voorzieningen en accommodaties	792.690	784.403	156.792	137.290
34 Kunst en cultuur	**2.882.594**	**2.708.240**	**184.409**	**167.122**
411 Beleidskader economische ontwikkeling	226.124	100.374	-	-
412 Regionale economische samenwerking	259.561	260.377	-	10.584
423 Platteland	9.336	250	-	-
424 Detailhandel	1.901.074	1.668.390	1.634.273	1.582.794
426 Ondernemersloket	197.514	304.459	-	6.666
427 Recreatie en toerisme	255.229	232.403	265	-
428 Evenementen	316.710	361.407	167.088	139.199
41 Economie	**3.165.548**	**2.927.660**	**1.801.626**	**1.739.243**
510 Openbare orde en veiligheid	3.541.814	2.655.006	3.000.000	3.646.410
515 Brandweerdistrict Peel en Maas	3.164.291	3.218.130	201.974	221.344
520 Handhaving fysieke leefomgeving	484.499	495.603	-	7.000
51 Integrale veiligheid	**7.190.604**	**6.368.739**	**3.201.974**	**3.874.755**
611 Raad	951.000	961.324	-	4.292
612 College B&W	1.029.791	969.048	-	-
613 Ondernemingsraad	25.953	42.773	-	-
614 Rekenkamercommissie	79.290	20.601	-	-
615 Regionale bestuurlijke samenwerking	157.729	232.505	50.000	-
616 Verkiezingen	187.471	209.850	-	-
620 Burgerzaken	1.579.720	1.505.023	645.264	656.707
61 Bestuur, communicatie en dienstverlening	**4.010.954**	**3.941.125**	**695.264**	**661.000**
710 Belastingen	217.121	240.564	9.469.917	9.919.554
711 Algemene dekkingsmiddelen	2.365.344	4.286.564	74.714.411	78.763.048
712 Dotaties en onttrekkingen aan reserves	3.442.602	5.273.046	5.006.128	4.094.994
713 Onvoorzien	300.000	-	-	-
714 Overhead	13.753.210	12.490.856	100.000	288.608
715 Treasury	-178.649	282.389	54.015	197.994
71 Financiering en dekkingsmiddelen	**19.899.628**	**22.573.419**	**89.344.471**	**93.264.198**
	120.744.629	**119.380.629**	**120.744.629**	**127.349.469**

Resultaat **7.968.840**

B. Projecten overzicht

Projectnummer	Omschrijving	i/u	Begroting t/m 2022	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk in 2022	Werkelijk totaal	Restant	stand van zaken werkzaamheden	afsluiten ja/nee
210014	Aansluiting Zandberg op de Middenpeelweg	u	240.000	379.995	6.327	386.322	-146.322	gereed op groencomensatie na, overschrijding wordt gecompenseerd door extra inkomsten	nee
210014	Aansluiting Zandberg op de Middenpeelweg	i	-40.000	-266.566		-266.566	226.566		nee
210015	HEL-01 Herinrichting Schrames Helden	u	410.000	49.332	33.918	83.250	326.750	voorbereiding	nee
210018	Centr Helden park plts Molenstr tlv res kan lstn	u	130.000	120.176	9.109	129.285	715	klaar	ja
210018	Centr Helden park plts Molenstr tlv res kan lstn	i	0	-6.525		-6.525	6.525	klaar	ja
210019	HEL-03 Kindcen Kloosterstr Infra	u	204.000	20.645	171.778	192.422	11.578	gereed	nee
210020	HEL-03 Heljes Pedje en omg Helden	u	740.000		489.841	489.841	250.159	grotendeels gereed	nee
210107	BER-01 Meijelseweg Beringe, rotonde	u	200.000	5.621		5.621	194.379	voorbereiding	nee
210107	BER-01 Meijelseweg Beringe, rotonde	i	0	-1		-1	1	voorbereiding	nee
210108	BER-03 Reconstructie industrieterrein Beringe	u	680.000	648.329	148	648.477	31.523	grotendeels gereed	nee
210109	BER-04 Herinr.Eelserstraat en Past.Esserstraat	u	600.000	61.827	541.204	603.032	-3.032	gereed	ja
210110	HEL-02 Reconstructie Neerseweg Helden	u	325.000	81.560	205.934	287.494	37.506	afrondende werkzaamheden Einde onderhoudstermijn pas december 2023	nee
210112	BER-05 Herinr Peelstraat Beringe	u	620.000		25.281	25.281	594.719	In voorbereiding	Nee
210203	EGC-01 Muldersweg-omgeving(wegen) Egchel	u	300.000	24.597	38.298	62.895	237.105	voorbereiding	nee
210204	Gielenhofweg, Egchel	u	115.000				115.000	in voorbereiding	nee
210205	EGC-01 Muldersweg-omgeving Egchel	u	490.000		7.238	7.238	482.762	voorbereiding	nee
210305	GRA-02 Helenaveenseweg + omgeving	u	930.000	4.406	42.532	46.938	883.062	Start aanbestedingsfase	Nee
210406	KON-01 Herinrichting Poorterweg Koningslust	u	340.000	77.436	196.015	273.450	66.550	afrondende werkzaamheden Einde onderhoudstermijn pas januari 2024	nee
210406	KON-01 Herinrichting Poorterweg Koningslust	i	-60.000				-60.000	-	nee
210505	Wegenlegger 2011, algemeen	u	60.000	55.204	4.513	59.717	283	in voorbereiding	nee
210526	Reconstr.kruis.Heibloemseweg/Haambergweg P'ge	u	250.000	167.928		167.928	82.072	grotendeels gereed	Nee
210531	Bijdr.bovenb. ren/verv riolering (wegen) 2020	u	95.000	45.197	37.490	82.687	12.313	in uitvoering	Nee
210532	Kennedylaan, verkeersveiligheid Panningen	u	23.452	5.735		5.735	17.717	loopt	nee
210532	Kennedylaan, verkeersveiligheid Panningen	i	-23.452	-23.452		-23.452	0		
210533	Bijdr bovenb ren/ verv riolering (wegen) 2021	u	95.000	8.248	18.749	26.997	68.003	in uitvoering	Nee
210534	Kunstwerken (bruggen, duikers, keerwanden)	u	152.000	142.553	5.733	148.286	3.714	Gereed	Nee
210535	PAN-03 Herinr Wietelweg Panningen (wegen)	u	900.000		2.086	2.086	897.914	voorbereiding	nee
210536	PAN-02 Reconstr Ninnesweg Panningen	u	1.470.000		13.191	13.191	1.456.809	voorbereiding	nee
210537	Gebiedsontw Piuspark	u	230.000		101.899	101.899	128.102	in uitvoering	nee
210607	Loswal Kessel	u	1.365.000	1.180.646	14.771	1.195.417	169.583	Gereed, Na einde onderhoudsperiode pas afsluiten september 2023	Nee
210607	Loswal Kessel	i	-815.000	-475.000	-210.000	-685.000	-130.000	Gereed, Na einde onderhoudsperiode pas afsluiten september 2024	Nee
210608	KES-01 Herinrichting Merwijck e.o. Kessel	u	1.639.000	47.662	123.702	171.364	1.467.636	voorbereiding	nee
210609	Verkeers Regel Installatie (VRI) Kessel Eik	u	115.000				115.000	rekening provincie nog niet ontvangen	nee
210610	KES-01 Herinr. Merwijck/Perkerveld Kessel	u	1.170.000	1.344	19.950	21.294	1.148.706	voorbereiding	nee
210611	Vernieuwb De Paort infra	u	300.000	3.307	2.086	5.393	294.607	On Hold, Afhankelijk van haalbaarheidsstudie of de vernieuwbouw MFA door gaat.	Nee
210705	MAA-01 Afkop buurt Achter de Hoven infra Maasbre	u	150.000	41.858	4.038	45.896	104.104	aanbesteding	nee
210707	Rozendaal - Maasbree	u	567.000	511.705	21.744	533.449	33.551	Gereed	Nee
210707	Rozendaal - Maasbree	i	-75.000	-179.000		-179.000	104.000	Gereed	Nee
210708	MAA-01 Afkoppelen Achter de Hoven Maasbree (we	u	1.600.000	33.673	9.203	42.876	1.557.124	aanbesteding	nee
210709	Uitbr.groot onderh.Rozendaal Maasbree	u	490.000	486.955		486.955	3.045	Gereed	Nee
210710	MAA-01 Achter de Hoven, Maasbree	u	700.000	24.715	19.667	44.382	655.618	aanbesteding	nee
210711	Oude Heldenseweg-Leeuwerik-Laar-Schuttenbos,M	u	530.000	252.370	6.114	258.483	271.517	Gereed	Nee

Projectnummer	Omschrijving	i/u	Begroting t/m 2022	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk in 2022	Werkelijk totaal	Restant	stand van zaken werkzaamheden	afsluiten ja/nee
210712	Vervangen brug 't Rooth en Aan de kerkhof M'bree	u	460.000		35.791	35.791	424.210	In voorbereidingUitvoering verwacht eind 2023,	Nee
210713	Ontsl.weg IT-de Schor Mbree tlv res.infrast.werken	u	100.000		7.841	7.841	92.159	opstartfase	nee
210713	Ontsl.weg IT-de Schor Mbree tlv res.infrast.werken	i	-100.000				-100.000	opstartfase	nee
210802	Ontsl Nap baan/Kuukven tlv res dekk kap lstn	u	0	23.640		23.640	-23.640	afrondingsfase	nee
210802	Ontsl Nap baan/Kuukven tlv res dekk kap lstn	i	-1.068.000	-42.762	-22.671	-65.433	-1.002.567	afrondingsfase	nee
210804	Opheffen overkluizing Kwistbeek en Bosbeek Baarlo	u	50.000	13.186		13.186	36.814	in uitvoering	nee
210805	Reconstr.de Berckt en omgeving Baarlo	u	580.000	360.714		360.714	219.286	Gereed	Nee
210806	Schoolomgeving De Kazing	u	270.000	32.953	772	33.725	236.275	afhankelijk van uitkomst visie	nee
210807	BAA-04 Kieenweg - Bong - Scheresweg, Baarlo	u	950.000	6.458	17.671	24.128	925.872	voorbereiding	nee
210903	BER-01 Reconstructie Meijelseweg Beringe-Meijel	u	638.000	107.670	11.400	119.070	518.930	voorbereiding	nee
210903	BER-01 Reconstructie Meijelseweg Beringe-Meijel	i	-32.000				-32.000	voorbereiding	nee
210907	MEI-03 Jan Thijssenst.-Steegstr-Kapelkesweg,Meijel	u	660.000	21.469	109.127	130.596	529.404	in uitvoering	nee
210910	MEI-05 voorbereidingskosten Heldensedijk/verv.bru	u	550.000	51.146	282.165	333.311	216.689	voorbereiding	nee
210911	Herinr Kindcentr Meijel en omg	u	514.200	278.507	194.228	472.735	41.465	in uitvoering	nee
210912	MEI-06 Herinr Kerkstr+rp.Kurversweg Meijel(wegen)	u	1.600.000		31.089	31.089	1.568.911	voorbereiding	nee
210913	MEI-05 Reconstr Heldensedijk en Meijelseweg Meijel	u	2.175.000		1.603	1.603	2.173.397	voorbereiding	nee
210914	MEI-05 Vervangen brug Heldensedijk Meijel	u	1.025.000				1.025.000	voorbereiding	nee
211502	Uitvoering maatregelen landbouwverkeer	u	150.000				150.000	loopt	nee
211503	Verkeersremmende maatregelen	u	50.000				50.000	loopt	nee
211505	Verkeersmaatr.Strateg.Plan Verkeersveiligh.	i	0		-349.008	-349.008	349.008	loopt t/m 2027	nee
211801	Reconstr VRI Kruispunt N273-Bong- Grotestraat	u	65.000	0		0	65.000		
240704	Duiker Bosbeeklaan tlv VAAR	u	182.682	102.518		102.518	80.164	in uitvoering	nee
240704	Duiker Bosbeeklaan tlv VAAR	i	-182.682	-102.518		-102.518	-80.164	in uitvoering	nee
423001	(Voorbereidings)krediet verbouwen Kloosterstr. 14	u	3.479.000	1.022.408	2.300.000	3.322.408	156.592	Kindcentrum is in gebruik genomen; moet nog financieel afgerekend worden	Nee
423002	Groenling; inpandige uitbreiding	u	250.000		8.567	8.567	241.433	Uitvoering in 2023	Nee
423102	Tijdelijke huisvesting Openbare school Maasbree	u	450.000	339.448	5.824	345.272	104.728	Jaarlijkse rentekosten en straks de "sloop"kosten worden hier nog op geboekt	Nee
423402	Bouw onderwijshuisvesting Koningslust	u	775.250	753.188	20.250	773.438	1.812	Project is financieel afgerekend	Ja
423902	Nieuwbouw Basisschool Den Doelhof	u	6.688.000	6.432.321	253.332	6.685.653	2.347	Project moet nog financieel afgerekend worden	Nee
423903	Tijdelijke huisvesting basisschool Den Doelhof	u	892.000	890.000		890.000	2.000	Project moet nog financieel afgerekend worden	Nee
423903,00	Tijdelijke huisvesting basisschool Den Doelhof	i	0	-890.000		-890.000	890.000	Project moet nog financieel afgerekend worden	Nee
530511	Verlichting Thyas, Panningen	u	30.250	21.807		21.807	8.443	Project vertraagd omdat benodigde LED-lampen niet leverbaar waren.	Nee
530511	Verlichting Thyas, Panningen	i	-5.250				-5.250	Project vertraagd omdat benodigde LED-lampen niet leverbaar waren.	Nee
530605	Sportzaal Baarloseweg 3a Kessel	u	91.567				91.567	Uitvoering in 2023	Nee
530605	Sportzaal Baarloseweg 3a Kessel	i	-15.892				-15.892	Uitvoering in 2023	Nee
530607	Sporthal, dak overlagen Kessel	u	62.920				62.920	Uitvoering in 2023	Nee
530607	Sporthal, dak overlagen Kessel	i	-10.920				-10.920	Uitvoering in 2023	Nee
531101	VV Bevo Beringe; waterbron	u	24.200				24.200	Op dit moment nog een nieuwe waterbron noodzakelijk in Beringe. Afhankelijk van de droogte de komende jaren, zal dit wel noodzakelijk zijn.	Nee
531101	VV Bevo Beringe; waterbron	i	-4.200				-4.200	Op dit moment nog een nieuwe waterbron noodzakelijk in Beringe. Afhankelijk van de droogte de komende jaren, zal dit wel noodzakelijk zijn.	Nee
531503	SV Panningen; waterbron	u	24.200				24.200	Uitgesteld vanwege eventuele fusie tussen SV Panningen en SV Egchel.	Nee
531503	SV Panningen; waterbron	i	-4.200				-4.200	Uitgesteld vanwege eventuele fusie tussen SV Panningen en SV Egchel.	Nee

Projectnummer	Omschrijving	i/u	Begroting t/m 2022	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk in 2022	Werkelijk totaal	Restant	stand van zaken werkzaamheden	afsluiten ja/nee
531801	VV Baarlo, verv verlichting 3 voetbalvelden	u	40.000				40.000	Uitvoering in 2023	Nee
531901	RKMSV Meijel; waterbron	u	24.200		9.660	9.660	14.540	Beregeningspomp is aangeschaft	Nee
531901	RKMSV Meijel; waterbron	i	-4.200				-4.200	Beregeningspomp is aangeschaft	Nee
550501	Aanplant bomen diverse kernen	u	1.240.950	15.565	175.796	191.361	1.049.589	In 2022 zijn bomen geplant in met name Kessel en Kessel-Eik. In totaal circa. 15% van het totaal aan te planten bomen.	Nee.
560505	Vervangen van speelvoorzieningen 2022	u	150.000		26.765	26.765	123.235	Diverse vervangingen zijn lopende. Vanwege lange levertijden vindt uitvoering veelal pas in 2023 plaats.	Nee
560506	Speelvoorziening 2022 kap.lstn tlv alg res	u	400.000				400.000	Er is opdracht verstrekt voor initiatief Schrames waarvan uitvoering in 2023 plaats vindt. Verder zijn 2 initiatieven in voorbereiding.	nee
620503	Ringoven; inpandige renovatie	u	375.000		6.171	6.171	368.829	Uitvoering in 2023	Nee
630006	Renovatie gemeenschapshuis D'n Binger	u	393.700	321.166	40.600	361.766	31.934	Werkzaamheden uitgevoerd; project moet nog financieel afgerekend worden.	Nee
630007	Vernieuwbouw gemeenschapshuis De Paort Kesse	u	1.370.000	23.495	22.363	45.857	1.324.143	Project op dit moment- "on hold" gezet vanwege stijgende prijzen in de bouwwereld.	Nee
630701	Nieuwbouw Jeugd en jongencentrum Baarlo tlv VAA	u	106.923				106.923	Afhankelijk van accommodatiebehoeftonderzoek in Baarlo.	Nee
630701	Nieuwbouw Jeugd en jongencentrum Baarlo tlv VAA	i	0				0	Afhankelijk van accommodatiebehoeftonderzoek in Baarlo.	Nee
652511	WMO-vervoersvoorzieiningen 2022	u	500.000		262.654	262.654	237.346	gereed	ja
721501	Verbouwing milieupark Panningen	u	195.000	160.933		160.933	34.067	geld voor ontwikkeling	nee
721501	Verbouwing milieupark Panningen	i	0	-5.598		-5.598	5.598		
721509	Onepass	u	300.000				300.000	aanbesteding loopt	nee
722204	EGC-01 Muldersweg-omgeving (riool) Egchel	u	490.000	21.993	17.961	39.954	450.046	voorbereiding	nee
722307	BER-04 Retentiebekken Kaumeshoek	u	599.000	189.883	404.160	594.043	4.957	Gereed	ja
722502	Grondwatermeetnet 2009 – 2010, algemeen	u	57.500	1.510	22.723	24.233	33.267	in onderhoudfase	nee
722512	Aanleg BBB Tuindersweg, Panningen	u	612.000	593.190		593.190	18.810	gestart	nee
722512	Aanleg BBB Tuindersweg, Panningen	i	0	-1.073		-1.073	1.073	gestart	nee
722523	Verbeteringsmaatregelen (KRW) 2013	u	1.701.369	1.319.898	75.942	1.395.840	305.530	is gesplitst in deelbudgetten	
722538	Grondwatermaatregelen 2015	u	39.000	0	4.128	4.128	34.872	in onderhoudfase	nee
722547	MAA-01 Verbeteringsmaatregelen (KRW) 2016	u	502.000	57.807	22.859	80.667	421.333	aanbesteding	nee
722553	Renovatie en vervanging vrijvervalriolering 17	u	907.000	527.586	317.157	844.743	62.257	Project loopt	Nee
722560	Verbeteringsmaatregelen(KRW) 2018	u	1.123.000	22.614		22.614	1.100.386	-	nee
722561	Renovatie/vervanging vrijvervalriolering 2018	u	921.000	85.630	83.766	169.395	751.605	gestart	nee
722564	Renovatie/vervanging IBA's 2019	u	114.000	39.560	5.880	45.440	68.560	Project loopt	Nee
722565	Verbeteringsmaatregelen (KRW) 2019	u	1.024.000	46.352	128.506	174.858	849.142	gestart	nee
722566	Renovatie vervanging vrijvervalriolering 2019	u	953.000	161.675	8.665	170.340	782.660	Project loopt	Nee
722567	Mech/elek renov/verv gemalen vrijvervalriol.2020	u	268.000	14.094	252.196	266.289	1.711	Afsluiten	Ja
722570	Verbeteringsmaatregelen (KRW) 2020	u	520.000	37.578	474.829	512.408	7.592	is gesplitst in deelbudgetten	
722571	Renovatie/vervanging vrijvervalriolering 2020	u	949.000	25.464	180.140	205.604	743.396	is gesplitst in deelbudgetten	
722572	BAA-07 Verbeteringsmaatregelen (KRW) 2021	u	527.000	29.550		29.550	497.450	nog niet gestart	nee
722573	Mech/elektr renov/verv gemalen vrijverv riol 2021	u	284.000	1.870	108.171	110.041	173.959	Project loopt	nee
722574	Mech ren/verv gemalen drukriolering 2021	u	456.000		7.664	7.664	448.336	Project loopt	Nee

Projectnummer	Omschrijving	i/u	Begroting t/m 2022	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk in 2022	Werkelijk totaal	Restant	stand van zaken werkzaamheden	afsluiten ja/nee
722575	Renov/verv vrijvervalriolering 2021	u	963.000	19.938	17.285	37.222	925.778	Project loopt	Nee
722576	Renovatie IBA's 2021	u	29.000		1.767	1.767	27.233	Project loopt	Nee
722577	MAA-01 Verbetermaatregelen KRW 2022	u	980.000				980.000	aanbesteding	nee
722579	Groen-blauwe revolutie 2022	u	60.000		36.519	36.519	23.481	gestart	nee
722580	PAN-03 Herinr Wietelweg Panningen (riolering)	u	100.000		297	297	99.703	voorbereiding	nee
722581	Renov/verv vrijverval riolering 2022	u	525.000		21.093	21.093	503.907	Project loopt	Nee
722582	Grondwatermeetnet 2022	u	50.000		1.348	1.348	48.652	in onderhoudfase	nee
722601	Aanbrengen overstortregistratie	u	20.770	9.870	1.348	11.219	9.551	in onderhoudfase	nee
722916	MEI-06 Herinr Kerkstr.+Prp.Kurversweg Meijel(riol)	u	300.000		34.348	34.348	265.652	voorbereiding	nee
726001	MAA-01 722523 KRW 2013	u	380.000		38.722	38.722	341.278	aanbesteding	nee
726002	BAA-04 722560 KRW 2018	u	570.000				570.000	voorbereiding	nee
726003	BAA-07 722560 KRW 2018	u	530.000				530.000	nog niet gestart	nee
726004	MEI-03 722553 vrijverval riolering 2017	u	340.000				340.000	in uitvoering	nee
726005	KON-01 722565 KRW 2019	u	100.000		97.742	97.742	2.258	afrondende werkzaamheden, Einde onderhoudstermijn pas januari 2024	nee
726006	BER-04 722565 KRW 2019	u	250.000				250.000	Gereed	nee
726007	BAA-07 722565 KRW 2019	u	520.000				520.000	nog niet gestart	nee
726008	BER-04 722571 vrijverval riolering 2020	u	584.000		165.420	165.420	418.580	Gereed	nee
726009	GRA-02 722571 vrijverval riolering 2020	u	350.000		14.720	14.720	335.280	Start aanbestedingsfase	Nee
726010	BER-04 722570 KRW 2020	u	255.000		250.000	250.000	5.000	gereed	ja
726011	MEI-04 722570 KRW 2020	u	225.000		224.464	224.464	536	Gereed	ja
726012	BER-05 722581 vrijverval riolering 2022	u	150.000				150.000	In voorbereiding	Nee
726013	Verbetermaatregelen KRW 2019 (restant)	u	100.000		335	335	99.665	gestart	nee
810002	Centr Helden planvorm tlv alg res	u	162.500	75.927	37.463	113.390	49.110		nee
810002	Centr Helden planvorm tlv alg res	i	-162.500	-75.927	-37.463	-113.390	-49.110		nee
810505	Centrumplan Panningen, VMBO tlv res herstr fnds	u	90.000	91.222	2.554	93.776	-3.776	klaar	ja
810505	Centrumplan Panningen, VMBO tlv res herstr fnds	i	-90.000	-22.865		-22.865	-67.135	klaar	ja
810507	Struct.visie kernen en bedr.terreinen tlv reserves	u	100.000	37.618		37.618	62.382		nee
810507	Struct.visie kernen en bedr.terreinen tlv reserves	i	-100.000	-37.618		-37.618	-62.382		
810511	Hardwareproject herinr. Kepringelehof 20-2-2018	u	100.000	100.000		100.000	0	opstartfase	nee
810511	Hardwareproject herinr. Kepringelehof 20-2-2018	i	-100.000	-100.000		-100.000	0	opstartfase	nee
810513	Voorber herontw postk lok pann tlv res stra inv	u	197.715		42.042	42.042	155.673	in uitvoering	nee
810513	Voorber herontw postk lok pann tlv res stra inv	i	-197.715				-197.715	in uitvoering	nee
810701	Laefplein ontwerpfase voorberkr.tlv alg res	u	150.000				150.000	opstartfase	nee
810701	Laefplein ontwerpfase voorberkr.tlv alg res	i	-150.000				-150.000	opstartfase	nee
810801	Kwistbeek 40 jaar	u	907.678	10.100	232.469	242.569	665.109	in uitvoering	nee
810802	Kwistbeek 10 jaar	u	66.750				66.750	in uitvoering	nee
810803	Kwistbeek tlv reserves	u	673.347	155.449	63.996	219.444	453.903	in uitvoering	nee
810803	Kwistbeek tlv reserves	i	-673.347	-155.449	-63.996	-219.444	-453.903	in uitvoering	nee
830105	De Groene Pijl Beringe	u	457.112	159.381	22.414	181.795	275.318	uitvoering	nee
830105	De Groene Pijl Beringe	i	-457.800	-318.000	-221.280	-539.280	81.480	uitvoering	nee

Projectnummer	Omschrijving	i/u	Begroting t/m 2022	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk in 2022	Werkelijk totaal	Restant	stand van zaken werkzaamheden	afsluiten ja/nee
999023	Aanpassing HvdG tlv res.uitgezette middelen	u	85.000	54.787	2.680	57.467	27.533	Aanpassing creativiteitsversneller moet nog gebeuren	Nee
999024	ICT applicaties buitendienst	u	26.000				26.000	Implementatie wordt op dit moment getest.	Nee
999025	Vervanging Basis ICT 2022-2026	u	900.000		353.791	353.791	546.209	Gedeelte project is uitgevoerd	Nee
999025	Vervanging Basis ICT 2022-2026	i	0		-18.240	-18.240	18.240	Gedeelte project is uitgevoerd	Nee
999026	Audiovisuele middelen hybride vergaderen	u	250.000		45.895	45.895	204.105	Gedeelte project is uitgevoerd.	Nee
999501	Machine ombouw t.b.v. gladheidsbestrijding	u	290.000	213.863		213.863	76.137	er komt een nieuwe aanbesteding voor gladheid	Nee
999507	Basisregistratie grootschalige Topografie (BGT)	u	407.000	249.345	12.012	261.357	145.643	Project vertraagd vanwege uitstel omgevingswet	Nee
999509	Raamkrediet automatisering 2015	u	324.000	262.398		262.398	61.602	Restant krediet is voor investeringen "Mijn Overheid"	Nee
999510	ICT- investeringen 2016	u	195.000	164.059		164.059	30.941	Restant is voor deelfinanciering VSSS-systeem; wordt op dit moment getest	Nee
999515	Vervanging div.tractiemiddelen 2019	u	305.000	128.259	176.741	305.000	0	gereed	ja
999517	Uitbr./Aanpas.stallingsruimte Buitendienst	u	205.000	3.226		3.226	201.774	loopt	Nee
999518	Vervanging div.tractiemiddelen 2020	u	311.000	2.830	40.483	43.313	267.687	div aanbestedingen lopen	Nee
999519	Vervanging div.tractiemiddelen 2021	u	248.000	8.965		8.965	239.035	div aanbestedingen lopen	Nee
999520	Zonnepanelen stallingsr buitend	u	100.000		46.983	46.983	53.017	loopt	Nee
999521	Electr infrastr buitend	u	100.000				100.000	loopt	Nee
999532	Vervanging div.tractiemiddelen 2022	u	347.200				347.200	div aanbestedingen lopen	Nee
999533	Glasvezel buitendienst en HvdG	u	50.000		2.908	2.908	47.092	De voorbereidingen zijn gedaan, de opdracht is verstrekt.	Nee
999708	Bibliotheek Maasbree, LED verlichting	u	35.000				35.000	Nog niet uitgevoerd; wordt waarschijnlijk 2023	Nee
999801	Sporthal Baarlo, LED verlichting	u	54.450				54.450	Nog niet uitgevoerd; destijds uitgesteld vanwege corona. Uitvoering is nu gepland in 2023.	Nee
999801	Sporthal Baarlo, LED verlichting	i	-9.450				-9.450	Nog niet uitgevoerd; destijds uitgesteld vanwege corona. Uitvoering is nu gepland in 2023.	Nee
999903	Sporthal Meijel, LED verlichting	u	117.975		81.504	81.504	36.471	Project is nagenoeg afgerond.	Nee
999903	Sporthal Meijel, LED verlichting	i	-20.475				-20.475	Project is nagenoeg afgerond.	Nee

C. Overzicht reserves en voorzieningen meerjarenverloop

Op de volgende pagina's wordt een totaaloverzicht gepresenteerd van het verwachte verloop van de reserves en voorzieningen van Peel en Maas voor zover deze mutaties nu bekend zijn.

Omschrijving		mutaties 2023				mutaties 2024			
	Saldo	toevoegingen		onttrekkingen	Saldo	toevoegingen		onttrekkingen	Saldo
	01-01-2023	compensatie	overig	overig	01-01-2024	compensatie	overig	overig	01-01-2025
Reserve parkeerfonds	23.336	233			23.569	236			23.805
Reserve Wowezo Baarlo	30.000	0			30.000	0			30.000
Reserve fonds infrastructurele werken	1.632.596	12.244		0	1.644.840	12.336		0	1.657.177
Reserve herstructureringsfonds	2.160.541	21.605		500.000	1.682.147	16.821		500.000	1.198.968
Reserve risico's grondexploitatie	3.598.283	0	50.000	50.000	3.598.283	0	50.000	50.000	3.598.283
Reserve riolering	0	0		0	0	0		0	0
Reserve overkluizing Bosbeek Baarlo	57.992	1.015			59.007	1.033		59.445	595
Reserve materieel openbare werken	265.593	2.656	13.073		281.322	2.813	13.073		297.208
Reserve egalisatie afval	272.331	2.723			275.054	2.751			277.805
Reserve fonds strategische grondverwervingen	500.000	0			500.000	0			500.000
Reserve kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling	274.621	2.746			277.368	2.774			280.141
Reserve concessie openbaar vervoer	78.266	783			79.049	790			79.840
Reserve herziening bestemmingsplannen	732.194	7.322	56.000	300.000	495.516	7.768	56.000	300.000	259.284
Reserve thema 1	53.763	538			54.301	543			54.844
Reserve thema 2	69.555	696		0	70.250	703		0	70.953
Reserve sociaal domein (incl. werk en inkomen)	25.635	256		0	25.891	259		0	26.150
Reserve onderwijshuisvesting	6.349.325	47.620	240.671	410.551	6.227.065	46.703	240.671	383.915	6.130.524
Reserve voorzieningen voor jeugd	59.192	592			59.784	598			60.382
Reserve kunst en cultuur	48.329	483			48.812	488			49.300
Reserve Hockeyclub Helden	54.702	547	4.202	0	59.451	595	4.202	3.600	60.648
Reserve integratie nieuwkomers	248.047	2.480			250.527	2.505			253.032
Reserve thema 3	40.364	404			40.767	408			41.175
Reserve schering en inslag	574.501	5.745		15.000	565.246	5.652		15.000	555.898
Reserve ontsluiting glastuinbouwgebieden	371.100	3.711	50.000	41.000	383.811	3.838	50.000	41.000	396.649
Reserve thema 4	60.377	604			60.981	610			61.591
Reserve thema 5 + 6	15.919	159			16.078	161			16.239
Algemene reserve	6.712.091	67.121	2.500.000	1.000.000	8.279.212	82.570	3.000.000	0	11.361.782
Algemene risicoreserve	5.631.400	0			5.631.400	0			5.631.400
Reserve ICT	258.990	1.942	190.000	60.000	390.932	2.932	110.000	120.000	383.864
Reserve dekking kapitaallasten	6.463.534	48.477		440.632	6.071.379	45.377		409.410	5.707.346
Reserve uitgezette middelen	10.123.165	0		511.000	9.612.165	0		510.000	9.102.165
Reserve strategische investeringen	139.015	1.390			140.405	1.404			141.809
Totaal reserves	46.924.758	234.093	3.103.946	3.328.183	46.934.614	242.668	3.523.946	2.392.370	48.308.858

Omschrijving	mutaties 2025				mutaties 2026			
	toevoegingen		onttrekkingen	Saldo	toevoegingen		onttrekkingen	Saldo
	compensatie	overig	overig	01-01-2026	compensatie	overig	overig	01-01-2027
Reserve parkeerfonds	238			24.043	240			24.284
Reserve Wowezo Baarlo	0			30.000	0			30.000
Reserve fonds infrastructurele werken	12.429		0	1.669.606	12.522		0	1.682.128
Reserve herstructureringsfonds	11.990		0	1.210.958	12.110		0	1.223.067
Reserve risico's grondexploitatie	0	50.000	50.000	3.598.283	0	50.000	50.000	3.598.283
Reserve riolering	0		0	0	0		0	0
Reserve overkluizing Bosbeek Baarlo	10			605	11			616
Reserve materieel openbare werken	2.972	13.073		313.253	3.133	13.073		329.459
Reserve egalisatie afval	2.778			280.583	2.806			283.388
Reserve fonds strategische grondverwervingen	0			500.000	0			500.000
Reserve kwaliteitsfonds ruimtelijke ontwikkeling	2.801			282.943	2.829			285.772
Reserve concessie openbaar vervoer	798			80.638	806			81.444
Reserve herziening bestemmingsplannen	7.806	56.000	200.000	123.090	7.844	56.000	100.000	86.934
Reserve thema 1	548			55.392	554			55.946
Reserve thema 2	710		0	71.662	717		0	72.379
Reserve sociaal domein (incl. werk en inkomen)	261		0	26.411	264		0	26.676
Reserve onderwijshuisvesting	45.979	240.671	381.301	6.035.873	45.269	240.671	376.139	5.945.674
Reserve voorzieningen voor jeugd	604			60.986	610			61.596
Reserve kunst en cultuur	493			49.793	498			50.291
Reserve Hockeyclub Helden	642	4.202	3.600	61.892	691	4.202	3.600	63.185
Reserve integratie nieuwkomers	2.530			255.563	2.556			258.118
Reserve thema 3	412			41.587	416			42.003
Reserve schering en inslag	5.559		15.000	546.457	5.465		15.000	536.922
Reserve ontsluiting glastuinbouwgebieden	3.966	50.000	41.000	409.615	4.096	50.000	41.000	422.711
Reserve thema 4	616			62.207	622			62.829
Reserve thema 5 + 6	162			16.401	164			16.565
Algemene reserve	113.396	3.000.000	0	14.475.178	144.530	3.000.000	0	17.619.708
Algemene risicoreserve	0			5.631.400	0			5.631.400
Reserve ICT	2.879	110.000	0	496.743	3.726	110.000	60.000	550.469
Reserve dekking kapitaallasten	42.619		381.786	5.368.179	40.049		379.159	5.029.069
Reserve uitgezette middelen	0		510.000	8.592.165	0		500.000	8.092.165
Reserve strategische investeringen	1.418			143.228	1.432			144.660
Totaal reserves	264.618	3.523.946	1.582.687	50.514.735	293.958	3.523.946	1.524.898	52.807.741

Omschrijving	stand 31-12-2022	stand 31-12-2023	stand 31-12-2024	stand 31-12-2025	stand 31-12-2026
Voorziening verliezen grondexploitaties gepubliceerd als correctie op activa	2.383.933	2.383.933	2.383.933	2.383.933	2.383.933
Voorziening dubieuze (belasting en Soza) debiteuren gepubliceerd als correctie op acti	1.006.415	1.006.415	1.006.415	1.006.415	1.006.415
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's én gepubliceerd als correctie op activa	3.390.348	3.390.348	3.390.348	3.390.348	3.390.348
Voorziening pensioen wethouders	1.130.237	1.130.237	1.130.237	1.130.237	1.130.237
Voorziening spaar- en bovenwettelijk verlof	1.468.993	1.468.993	1.468.993	1.468.993	1.468.993
Voorziening kosten afgesloten grondexploitaties	81.202	81.202	81.202	81.202	81.202
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.680.432	2.680.432	2.680.432	2.680.432	2.680.432
Voorziening onderhoud binnensportaccommodaties	375.377	122.727	50.154	96.590	105.741
Voorziening onderhoud buitensport accommodaties	279.614	353.607	438.687	388.640	354.626
Voorziening onderhoud cultuurobjecten	49.216	49.741	49.081	46.503	51.127
Voorziening onderhoud sociaal culturele accommodaties	255.616	258.870	198.951	208.906	147.690
Voorziening sociaal culturele accommodaties inzake Dok 6	115.406	101.930	103.953	15.746	41.628
Voorziening openbare verlichting	182.903	112.915	42.927	-27.061	-27.061
Voorziening onderhoud overige gemeentelijke gebouwen	145.165	117.471	88.122	90.544	24.892
Voorziening onderhoud gemeentewerf	139.330	147.413	-40.604	-26.992	-35.809
Voorziening onderhoud Huis van de gemeente	450.095	471.897	497.147	390.394	424.644
Voorziening parkbos en kasteelterrein D'Erp Baarlo	83.227	54.204	70.787	87.370	103.953
Voorzieningen ter egalisering van kosten	2.075.950	1.790.775	1.499.205	1.270.640	1.191.431
Voorziening riolering	13.965.999	14.145.299	14.062.636	14.090.613	14.181.106
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	13.965.999	14.145.299	14.062.636	14.090.613	14.181.106
Voorzieningen gepubliceerd als passiva	18.722.381	18.616.506	18.242.273	18.041.685	18.052.969
Totaal voorzieningen gepubliceerd als activa en passiva	22.112.729	22.006.854	21.632.621	21.432.033	21.443.317

Jaarstukken 2022

Een uitgave van
de gemeente Peel en Maas

Postbus 7088
5980 AB Panningen
Wilhelminaplein 1
5981 CC Panningen
T 077 - 306 66 66
E info@peelenmaas.nl
www.peelenmaas.nl

gemeente Peel en Maas